

4. ULUSLARARASI DİL VE ÇEVİRİBİLİM KONGRESİ

KONGRE TARİHİ: 6-8 Kasım 2024

4TH INTERNATIONAL CONGRESS OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

CONGRESS DATES: November 06-08, 2024

Bildiri Özetleri Kitabı

Abstracts Book

EDİTÖRLER / EDITORS

PROF. DR. **ONUR KÖKSAL**

DR. ÖĞR. ÜYESİ **MUSTAFA DOLMACI**

DR. ÖĞR. ÜYESİ **NURAY PAMUK ÖZTÜRK**

Çizgi Kitabevi Yayınları (e-kitap)

©Çizgi Kitabevi
Aralık 2024

ISBN: 978-625-396-404-7
Yayıncı Sertifika No: 52493

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
- Cataloging in Publication Data (CIP) -

Editörler

Onur KÖKSAL – Mustafa DOLMACI - Nuray PAMUK ÖZTÜRK
4. ULUSLARARASI DİL VE ÇEVİRİBİLİM KONGRESİ

Bildiri Özetleri Kitabı

4th INTERNATIONAL CONGRESS OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES
Abstracts Book

ÇİZGİ KİTABEVİ

Sahibiata Mah. | Alemdar Mah.
M. Muzaffer Cad. No:41/1 | Çatalçeşme Sk. No:42/2
Meram/**Konya** | Cağaloğlu/**İstanbul**
(0332) 353 62 65 - 66 - (0212) 514 82 93

www.cizgikitabevi.com

   / cizgikitabevi

ÖNSÖZ

Değerli okuyucularımız,

Teknolojik gelişmeler ile birlikte iletişimin çok daha kolay ve ulaşılabilir olduğu dünyamızda alanında uzaman pek çok Türk ve yabancı akademisyenin bir araya gelerek sunumlarını gerçekleştirdiği 4. Uluslararası Dil ve Çeviribilim Kongresini düzenlemekten büyük mutluluk duyuyoruz. Dilbilim, çeviri çalışmaları, ikinci dil edinimi, kültür çalışmaları ve yabancı dil öğretimi alanlarında çalışan bilim insanlarını bir araya getirerek bu alanlara özgü araştırma yöntemlerini ve kuramları yeniden gözden geçirmeyi, ortaya çıkan yeni eğilimleri saptamayı, dile, kültüre ve her ikisini bünyesinde barındıran çeviriye ilişkin temel güncel sorunları ele almayı amaçladığımız Kongremiz, Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Mütercim ve Tercümanlık Bölümü ev sahipliğinde 6-8 Kasım 2024 tarihinde çevrimiçi olarak gerçekleşmiştir.

Selçuk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dekanı Prof. Dr. ALİ TEMİZEL'in açılış konuşması ile başlayan Kongremiz, Düzenleme Kurulu Başkanı Prof. Dr. Onur KÖKSAL'ın konuşmaları ile devam etmiştir. Prof. Dr. Giray FİDAN, Prof. Dr. Gulu MEHERREMLİ, Prof. Dr. Svetlana Yurevna RUBTSOVA ve Doç. Dr. Tamari DOLIDZE davetli konuşmacı olarak kongremizi şereflendirmişler, dinleyicilere aydınlatıcı bilgiler vermişlerdir.

Davetli konuşmacılarımıza ek olarak Türkiye'nin yanı sıra Azerbaycan, Belarus, Birleşik Arap Emirlikleri, Birleşik Krallık, Cezayir, Çin Halk Cumhuriyeti, Kuzey Makedonya, Gürcistan, İtalya, Kazakistan, Polonya, Romanya, Rusya ve Yunanistan'dan katılımcılar sunumlarını gerçekleştirmiştir. Bu yıl Kongremizde yer verilen bildirilerden kırk yedi tanesi yurtdışı katılımcılar, otuz bir tanesi yurtiçi katılımcılar tarafından sunulmuş olup toplam yetmiş sekiz sunum gerçekleşmiştir.

Türk ve yabancı bilim insanları tarafından sunulan bildirilerin dil ve çeviribilim alanına yeni ve önemli katkılar sağlayacağına, okuyuculara yol gösterici nitelikte olacağına inanıyoruz.

Keyifli okumalar dileriz.

Kongre Düzenleme Kurulu adına

Kongre Başkanı

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Onur Kurulu

Prof. Dr. Hüseyin YILMAZ
Selçuk Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Cem ZORLU
Necmettin Erbakan Üniversitesi
Rektörü

Prof. Dr. Ali TEMİZEL
Selçuk Üniversitesi Edebiyat
Fakültesi Dekan V.

Honor Committee

Prof. Dr. Hüseyin YILMAZ
Rector of Selçuk University

Prof. Dr. Cem ZORLU
Rector of Necmettin Erbakan
University

Prof. Dr. Ali TEMİZEL,
Dean of Selçuk University Faculty
of Letters

Düzenleme Kurulu

Düzenleme Kurulu Başkanı ve Akademik Temsilci

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Düzenleme Kurulu

Prof. Dr. Mustafa İsmail DÖNMEZ

Doç. Dr. Betül CAN

Doç. Dr. Nuray DÖNMEZ

Doç. Dr. Nurcihan YÜRÜK

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa DOLMACI

*Dr. Öğr. Üyesi Nuray PAMUK
ÖZTÜRK*

Dr. Öğr. Üyesi Ruşen RAMİZOĞLU

Öğr. Gör. Müjdat ALAN

Arş. Gör. Yonca Gül UĞURLU

Arş. Gör. Beyza Nur ZORLU

Organizing Committee

Chairman of the Organizing Committee and the Academic Representer

Prof. Dr. Onur KÖKSAL

Organizing Committee

Prof. Dr. Mustafa İsmail DÖNMEZ

Assoc. Prof. Dr. Betül CAN

Assoc. Prof. Dr. Nuray DÖNMEZ

Assoc. Prof. Dr. Nurcihan Yürük

Asst. Prof. Dr. Mustafa DOLMACI

*Asst. Prof. Dr. Nuray PAMUK
ÖZTÜRK*

Asst. Prof. Dr. Ruşen RAMİZOĞLU

Lecturer Müjdat ALAN

*Research Asst. Yonca Gül
UĞURLU*

Research Asst. Beyza Nur ZORLU

Bilim Kurulu-Scientific Committee

Prof. Dr. Abdulvahit akır, Gazi
Üniversitesi

Prof. Dr. Abed Elrahim Azzam
Marashdeh Ajloun National
University, Jordan

Prof. Dr. Ali Mohammed
Almashhor, King Saud University

Prof. Dr. Arif Sarioban, Selçuk
Üniversitesi

Prof. Dr. Badr Nasser Saleh Aljabr,
Imam Mohammad Ibn Saud
Islamic University

Prof. Dr. Bahar Güneş, Ankara
Sosyal Bilimler Üniversitesi

Prof. Dr. Betka Salim Muhamed ,
Khider University, Biskra, Algeria

Prof. Dr. Bülent Kırmızı, Osmaniye
Korkut Ata Üniversitesi

Prof. Dr. Djamel Sadna, Batna
Unibersitesi, Cezayir

Prof. Dr. Ghazi Abuhakema,
College of Charleston

Prof. Dr. Gülsev Pakkan, Selçuk
Üniversitesi

Prof. Dr. Gürhan Kırilen, Ankara
Üniversitesi

Prof. Dr. Hacer Hande Uysal
Gürdal, Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. İsmail akır, Ankara
Sosyal Bilimler Üniversitesi

Prof. Dr. Kadid Dieb, Université
Freres Mentouri Constantine,
Algeria

Prof. Dr. Kadriye Dilek Bacanak,
Gazi Üniversitesi

Prof. Dr. Khaled Shaalan, The
British University in Dubai

Prof. Dr. Mahmut Kafes, Selçuk
Üniversitesi

Prof. Dr. Mehmet Takka, Atatürk
Üniversitesi

Prof. Dr. Meriem Sahli, Al
Akhawayn University

Prof. Dr. Mohamed Bounejma, Al
Akhawayn University

Prof. Dr. Muhammet Hekimođlu,
Ankara Hacı Bayram Veli
Üniversitesi

Prof. Dr. Murat Hişmanoğlu, Uşak
Üniversitesi

Prof. Dr. Musa Yıldız, Gazi
Üniversitesi

Prof. Dr. Nuray Alagozlu,
Hacettepe Üniversitesi

Prof. Dr. Omar Mehdioui, Moulay
Ismail University

Prof. Dr. Ravshan H. Maksudov,
Fergana State Iniversity,
Uzbekistan

Prof. Dr. Soumia Ennaciri, Al
Akhawayn University

Prof. Dr. Sun Yinggang, Zhejiang
University, China

Prof. Dr. Tahir Balcı, Çukurova
Üniversitesi

Prof. Dr. Zhang Hua, Beijing
Language and Culture University,
China

Prof. Dr. Turan Paker, Pamukkale
Üniversitesi

Assoc. Prof. Dr. Ahmed Tama
Halabi, Qatar University, Doha

Assoc. Prof. Dr. PaedDr. Silvia
Barnová, DTI University, Slovackya

Assoc. Prof. Dr. Leyla Aliyeva, Bakü
Slavyan Üniversitesi, Azerbaycan

Assoc. Prof. Dr. Li Xiaoli, Beijing
Language and Culture University,
China

Assoc. Prof. Dr. Mahrous Borayyek,
Qatar University, Doha

Assoc. Prof. Dr. Mohamad Zetan,
Abdulmalik Saadi University,
Morocco

Assoc. Prof. Dr. Fergana State
University, Uzbekistan

Assoc. Prof. Dr. Tamar Dolidze,
Batumi State Maritime Academy

Doç. Dr. Abdussamed Yeşildağ,
Kırıkkale Üniversitesi

Doç. Dr. Arif Bakla, Ankara Yıldırım
Beyazıt Üniversitesi

Doç. Dr. Ayşe Atıcı Arayancan,
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Doç. Dr. Cemal Çakır, Gazi
Üniversitesi

Doç. Dr. Ceyhun Yükselir,
Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Doç. Dr. İrfan Tosuncuoğlu,
Karabük Üniversitesi

Doç. Dr. İnci İnce Erdoğan, Ankara
Üniversitesi

Doç. Dr. Kürşat Cesur, Çanakkale
Onsekiz Mart Üniversitesi

Doç. Dr. Meryem Nakiboğlu, Aydın
Adnan Menderes Üniversitesi

Doç. Dr. Oya Tunaboşlu, Süleyman
Demirel Üniversitesi

Doç. Dr. Özkan Kırmızı, Karabük
Üniversitesi

Doç. Dr. Senem Ceylan, Dokuz
Eylül Üniversitesi

Doç. Dr. Sevinç Arı, Marmara
Üniversitesi

Asst. Prof. Abderrahim Rachdi,
Mohammed V University, Morocco

Asst. Prof. Ibrahim Amer, Qatar
University, Doha

Asst. Prof. Mahmoud Al-Ashiri,
Georgetown University

Asst. Prof. Manel Bel haiza Larribi,
Higher Institute of Arts and Crafts
in Gafsa- University of Gafsa,
Tunisia

Önemli Tarihler

Kongre Tarih:

6-8 Kasım 2024

Özet Son Gönderim Tarih:
30 Eylül 2024

Kabul Edilen Özetlerin
Duyurulması: 11 Ekim 2024

Katılım Ücreti Yatırma Son Tarih:
18 Ekim 2024

Kongre Programı İlanı:
30 Ekim 2024

Tam Metin Son Gönderim Tarih:
29 Kasım 2024

Important Dates

Congress Dates:

November 06-08, 2024

Deadline for Abstract Submission:
September 30, 2024

Notification of Acceptance:
October 11, 2024

Participation Fee Payment
Deadline: October 18, 2024

Announcement of Congress
Program: October 30, 2024

Deadline for Full Text Submission:
November 29, 2024

Sunum Dili

*Türkçe, İngilizce, Rusça, Arapça,
Çince*

*NOT: Sunum dili Türkçe, İngilizce,
Arapça, Çince veya Rusça olabilir
ancak **tam metinlerin Türkçe
veya İngilizce hazırlanması
zorunludur.***

Presentation Language

*Turkish, English, Russian, Arabic,
Chinese*

*NOTE: The presentation language
of your paper could be Turkish,
English, Arabic, Chinese or
Russian; however, **full texts must
be prepared in Turkish or
English.***

Kongre Konuları

*Kongre başta dil ve çeviribilim
olmak üzere aşağıdaki alanlarda
yazılmış olan tüm özgün ve
akademik çalışmalara açıktır
Çeviribilim, Edebiyat, Dilbilim,
Yabancı Dil Öğretimi, İkinci Dil
Edinimi, Kültür Çalışmaları vb.*

Congress Topics

*The Congress is open to all
original and academic studies
written in the fields of **Language
and Translation Studies** in
particular,
**Literature, Linguistics, Foreign
Language Teaching, Second
Language Acquisition, Cultural
Studies, etc.***

Prof. Dr. Giray FIDAN

Ankara Hacı Bayram Veli University, Türkiye

BETWEEN LANGUAGES: HOW TRANSLATION ENRICHES GLOBAL UNDERSTANDING OF CHINESE CIVILIZATION

Prof. Dr. Gulu MEHERREMLI

Baku State University, Azerbaijan

COMMON TURKIC LANGUAGE: DREAM OR REALITY?

Prof. Dr. Svetlana Yurevna RUBTSOVA

Saint Petersburg State University, Russia

LOST IN TRANSLATION: PRECEDENCE IN INTERCULTURAL COMMUNICATION

Assoc. Prof. Dr. Tamar DOLIDZE

Batumi State Maritime Academy, Georgia

THE IMPACT OF AI ON EFFECTIVE BUSINESS COMMUNICATION IN ENGLISH

Bu toplantı kaydediliyor

Tamam

Irina

Larisa Sofronova

Lotus_Host

Сухарева Евгения

PROF. DR. MUSTAFA İS...

Elena Krasovskaya

Hande KAVSARA

Sesi Açmayı İste

Doç. Dr. Betül CAN

Gulnar Musayeva

Aiperi Abdilakimova

zoom Workplace

Giriş yapın Kayıt Görüntüle

Doç. Dr. Gül Mukerrem ÖZTÜRK

Nuray Pamuk Öztürk

Doç. Dr. Betül CAN

nukriet yavuz

Bezza Nur Zorlu

Nuray Dönmez

Hatice Sezgin-Selçuk Üniversitesi

Ruşen RAMZOĞLU

Mustafa Dolmacı

PROF. DR. MUSTAFA İSMAIL DÖNMEZ

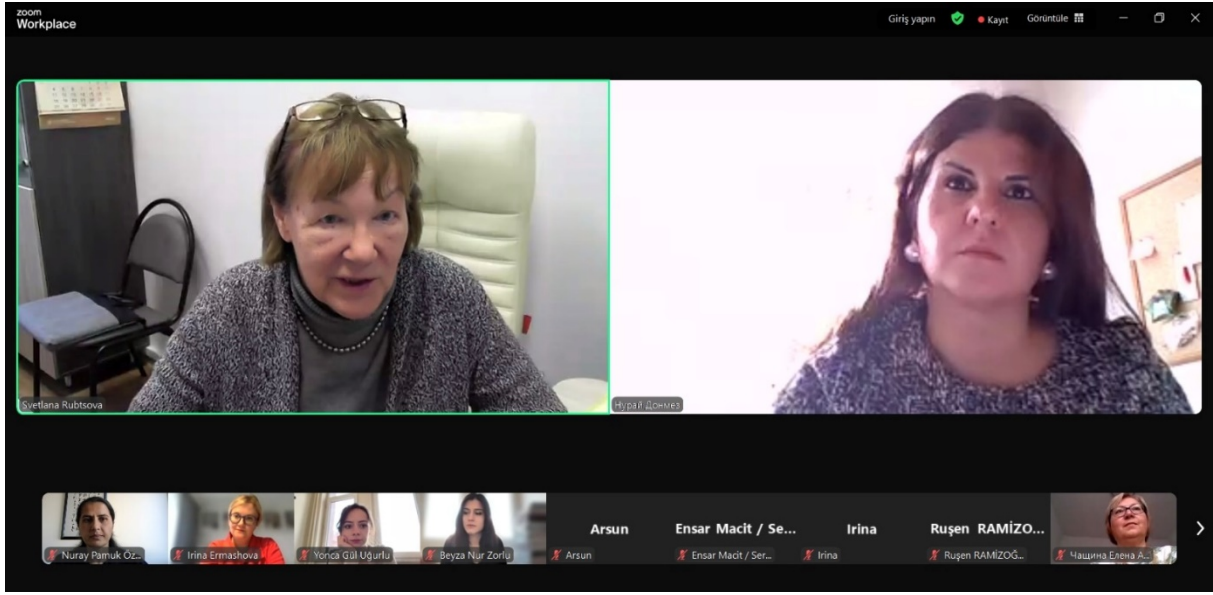
Prof. Dr. Onur KOKSAL

Serhan Dindar

Yonca Gül Uğurlu

Lotus_Host

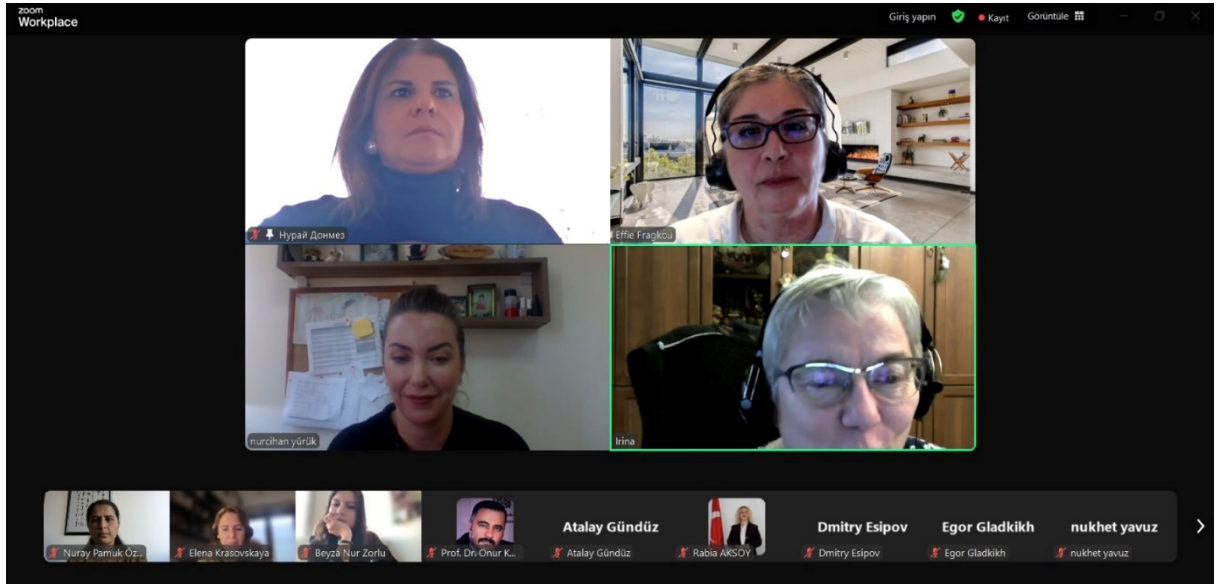
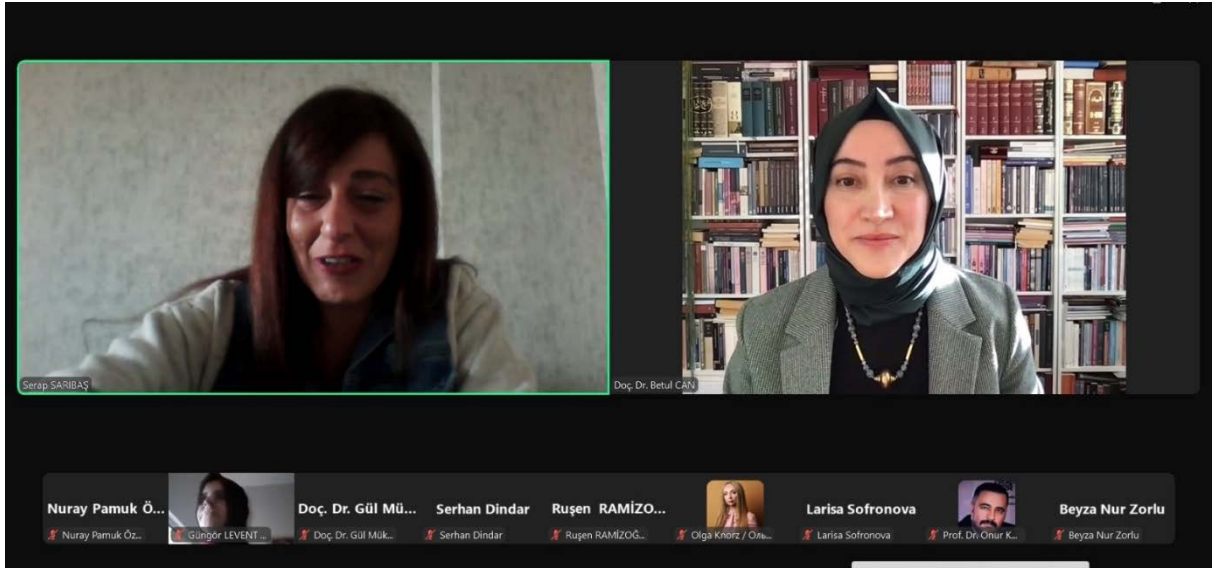
Mehmet ulu

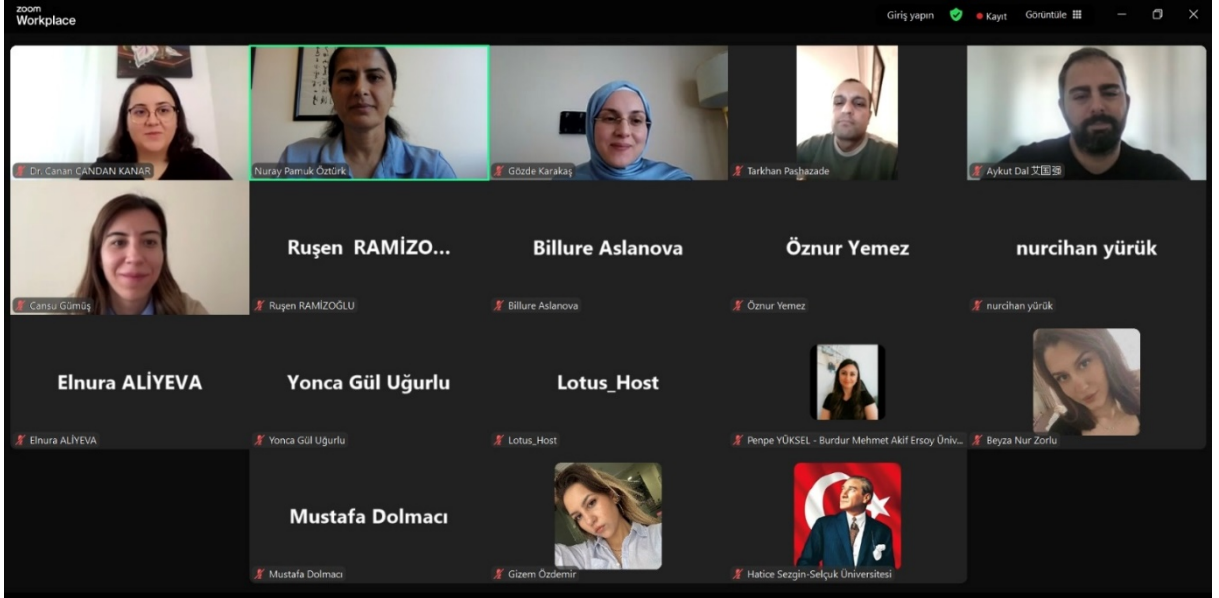
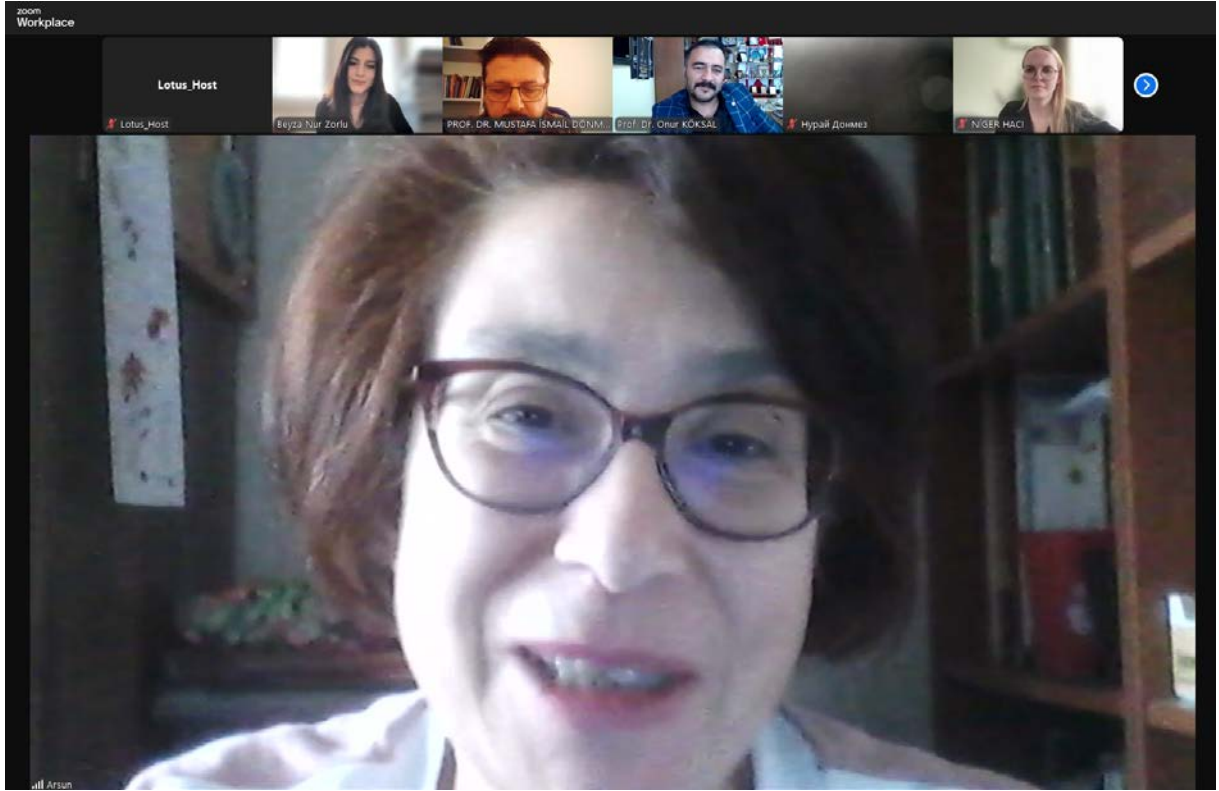

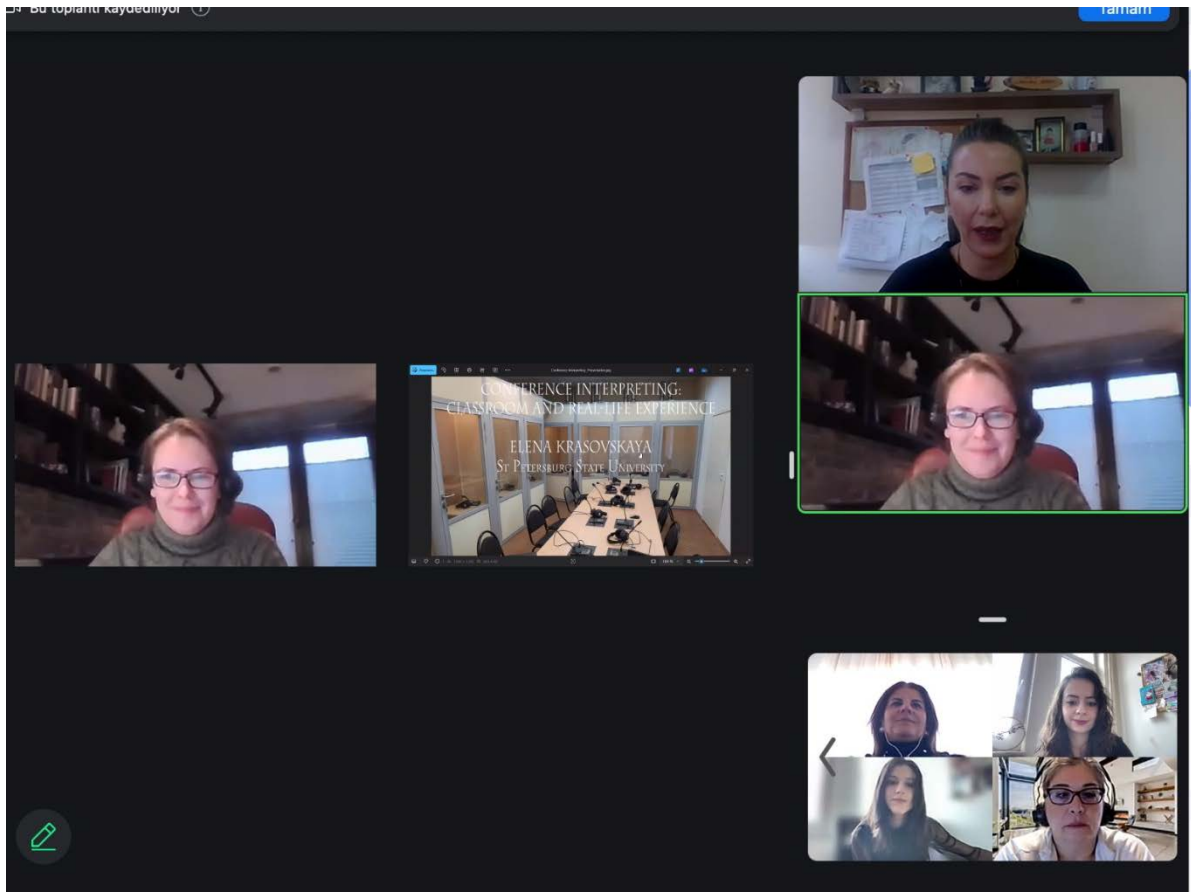
The image shows a presentation slide titled "BACKGROUND TO THE STUDY". The slide has a light grey background. In the top right corner, there is a small network diagram with blue nodes and connecting lines. Below the title, there is a large purple text box containing the following text:

Since business communication globally can not be imagined without English, therefore Business English (BE) has become an integral part of teaching English. BE serves as a Lingua Franca for global business, therefore a good mastery of the so-called Business English as Lingua Franca (BELF) is crucial for effective business communication. With this in mind practitioners and researchers of English of Specific Purposes, in our case Business English are in constant need to have access to up-to-date resources and materials to be integrated into their teaching practice and update their curriculum in accordance with latest developments for better communicating for business globally.

On the right side of the slide, there is a vertical stack of video thumbnails for participants, including "Lotus_Host", "Lotus_Host", "Tamer Dökme", "Mustafa Dolmacı", "Nuray Pamuk Öz...", "Nuray Pamuk Çelik", "Bezza Nar Zorlu", and "Irina".

zoom Workplace Toplantı Чашина Елена Анатольевна ас Giriş yapın Kayıt Görüntüle

«Этим и объясняется возможность соединения в одном слове значений 'хозяин' и 'гость', т.е. 'тот, кто принимает' и 'тот, кого принимают'. Именно такую семантику следует приписать индоевропейскому *g^[h]os^[h]j – 'хозяин' ~ 'гость', соответственно отраженному в исторических диалектах: лат. *hostis* 'чужеземец', *hospes* 'чужестранец', 'гость', 'оказывающий гостеприимство', 'хозяин' (из **hosti* + **pot-s* 'гость' + 'хозяин')».

Гамкрелидзе Т. В., Иванов Вяч. Вс. Индоевропейский язык и индоевропейцы. Реконструкция и историко-типологический анализ праязыка и протокультуры. Тбилиси: Издательство Тбилисского университета, 1984, с. 754

Zoom meeting interface showing a grid of participants on the right side of the screen. The main content area displays the text and citation from the slide.

Ses Video Katilimci 24 Sohbet Tepki ver Paylas Oturum sahibi araçları Uygulamalar Daha fazla Sonlandır

İÇİNDEKİLER

BETWEEN LANGUAGES: HOW TRANSLATION ENRICHES GLOBAL UNDERSTANDING OF CHINESE CIVILIZATION Giray FİDAN	20
COMMON TURKIC LANGUAGE: DREAM OR REALITY? Gulu MEHERREMLİ	22
LOST IN TRANSLATION: PRECEDENCE IN INTERCULTURAL COMMUNICATION Svetlana Yurevna RUBTSOVA	24
THE IMPACT OF AI ON EFFECTIVE BUSINESS COMMUNICATION IN ENGLISH Tamari DOLIDZE	26
THE ISLAMIC MANUSCRIPTS IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF BOLOGNA (BUB) Ahmad al ADDOUS	28
THE TRANSFER OF CULTURAL ELEMENTS IN CHINGIZ AITMATOV'S "FACE TO FACE" WITHIN THE FRAMEWORK OF V.N. KOMISSAROV'S CLASSIFICATIONS OF EQUIVALENCE (TRANSLATION EQUIVALENCE LEVELS) Aiperi ABDILAKIMOVA	30
JAPANESE ADVERTISEMENT IN EDO AND MEIJI PERIOD (HIKIFUDA). Aleksandra HOLOD-MOZGUNOVA	32
LAWYERS AND LINGUISTS: HOW DIFFERENT PERSPECTIVES IMPACT NEGOTIATION STRATEGIES AND DECISION-MAKING PROCESSES IN INTERPRETING-RELATED ISSUES Anastasios IOANNIDIS - Sotirios LIVAS - Stefanos VLACHOPOULOS	34
COMPARATIVE ANALYSIS OF THE TRANSLATIONS OF YUNUS EMRE'S WORKS INTO RUSSIAN Apollinaria AVRUTINA	36
THE PLACE OF SEYYID MUHAMMED MA'RIFİ'S WORK NAMED <i>TARİKATNÂME-I FETHÜ'L-MA'ÂRİF</i> IN TURKISH SUFI CULTURE AND LITERATURE Aslı SÜRGİT	38
FROM IMPORT TO TRANSFER: SOLMAZ KAMURAN AS A TRANSLATOR AND A WRITER Atalay GÜNDÜZ - Yonca Gül UĞURLU	40
FROM GENDER-NEUTRAL TO GENDERED PRONOUNS: THE EMERGENCE OF THE FEMALE THIRD-PERSON SINGULAR PRONOUN “她” (TĀ) IN CHINESE Aykut DAL	42
DIFFICULTIES AND SUGGESTIONS ENCOUNTERED IN PREPARING TRANSLATIONS OF LATE OTTOMAN TURKISH TEXTS Ayşegül EKİCİ	44
A LITERATURE REVIEW ON TECHNOLOGY-ASSISTED HEALTHCARE INTERPRETING Beyza Nur ZORLU - Arsun URAS	46
THE EFFECT OF TELEVISION ON THE SPIRITUAL LIFE OF MODERN SOCIETY Billura ASLANOVA	48
A GENDER-FOCUSED APPROACH TO FÜRÜZAN'S STORY "BENİM SİNEMALARIM" Büşra SÜRGİT	50

ANALYSIS OF NON-VERBAL COMMUNICATION OF HEROES AS A WAY TO EFFECTIVELY UNDERSTAND THE TEXT (Using The Example of Analyzing The Behavioral Characteristics of Heroes In A Stressful Situation)	
Aleksandra BYKOVA	52
THE ROLE OF EUPHEMISMS IN PERSONALITY ASSESSMENT IN CHINESE: A STUDY ON THE TWELVE ANIMAL ZODIAC	
Canan CANDAN KANAR	54
TRANSLATION IN THE ZHENGUAN ERA	
Cansu GÜMÜŞ YILMAZ	56
TRANSCREATION STRATEGY FOR TRANSFERRING REALIA IN TRANSLATING STAND-UP COMEDIES	
Danila SITNIK - Ekaterina ZUBKOVA.....	58
PREDICATIVE PAIR RECOVERY IN THE RUSSIAN-TO-ENGLISH TRANSLATION OF IMPERSONAL SENTENCES (Based on the Analysis of the Governmental Websites)	
Dmitry ESÍPOV	60
CREATING A DYNAMIC, FUNCTIONAL, AND FLEXIBLE PROFILE FOR LEGAL INTERPRETERS IN GREECE WITHIN THE FRAMEWORK OF A CONSOLIDATED PUBLIC SERVICE INTERPRETER REGISTER	
Effrossyni FRAGKOU	62
INTERPRETING OF RUSSIAN SEMI-PREDICATIVE STRUCTURES INTO ENGLISH AND RELATED SYNTACTIC TRANSFORMATIONS	
Egor GLADKIKH	64
THE LEXEME <i>GUEST</i> AND ITS DERIVATIVES IN THE SPHERE OF TRADE AND FINANCIAL RELATIONS OF ANCIENT AND MEDIEVAL RUSSIA	
Elena CHASHCHINA	66
CONFERENCE INTERPRETING: CLASSROOM AND REAL-LIFE EXPERIENCE	
Elena KRASOVSKAYA	68
ON THE PROBLEM OF TRANSFERRING CULTURALLY MARKED INFORMATION IN CHILDREN'S LITERATURE	
Elena PRIVALOVA.....	70
THE PROBLEM OF TRANSLATING RUSSIAN PROVERBS WITH PERSONAL NAMES INTO TURKISH	
Elnura ALIYEVA.....	72
TECHNOLOGIES FOR AUTOMATED NATURAL LANGUAGE PROCESSING FOR ANALYZING TEXTS OF TRANSLATION JOBS	
Emma ROSSIKHINA	74
ANALYZING THE TEXTUAL AND VISUAL IMAGES ON THE FRONT COVERS OF THE TRANSLATIONS OF <i>ÇALIKUŞU</i>	
Ensar MACİT - Serhat KAHYAOĞLU.....	76
INVESTIGATION OF TRANSLATION TECHNIQUES IN THE ARABIC TRANSLATION OF MUSTAFA KUTLU'S STORY CALLED "LONG STORY"	
Fawzy Eid Bekhit ABDELAAL	78
EXPANDING HORIZONS: HOW TRANSLATION ENRICHES THE LEARNING EXPERIENCES FOR POLITICAL SCIENCE STUDENTS AT TLEMEN UNIVERSITY	
Ghania MEKKAOUI	80
THE INFLUENCE OF IVAN TURGENEV ON YU DAFU'S WRITING	
Gözde KARAKAŞ.....	82
NEW STRATEGIES AS THE WAYS OF SOLVING READING PROBLEMS IN THE CLASSROOM	
Gulnar MUSAYEVA.....	84
TWO LANGUAGES, ONE SOUL: LINGUISTIC AND CULTURAL TRANSFORMATIONS IN THE GEORGIAN TRANSLATION OF SABAHATTIN ALI'S "BÖBREK"	
Gul Mukerrem OZTURK.....	86

TRANSLATIONS BY PROF. DR. ADNAN KARAIŞMAİLOĞLU FROM PERSIAN LITERATURE	
Güngör LEVENT MENTEŞE	90
“NATURAL SELECTION” OF TRANSLATIONS: A NEW FRAMEWORK INFORMED BY ECO-TRANSLATOLOGY	
Hanru YANG.....	92
CASE OF “PEDIATRIC” TRANSLATION	
Irina ERMASHOVA	94
THE ENGLISH EQUIVALENTS OF SOME TRUST-RELATED WORDS PRESENTED IN LEX SALICA	
Irina GVELESIANI	96
TRANSLATING TRUMPISMS INTO RUSSIAN	
Irina KOPELOVA.....	98
AGAIN ABOUT CHALLENGES OF MACHINE TRANSLATION: PRAGMATICS OF NEOLOGISMS	
Irina R ABKADYROVA - Karina S. PONOMARENKO	100
ACADEMIC WRITING STYLES: CULTURAL, LINGUODIDACTIC, AND TRANSLATION PERSPECTIVES IN AI-ENHANCED ACADEMIC CONTEXTS	
Irina TIVYAEVA	102
RUSSIAN-TO-ENGLISH AND ENGLISH-TO-RUSSIAN TRANSLATION PATTERNS OF VARIOUS PREDICATIVE STRUCTURES IN COACHING INTERPRETING MAJORS	
Ksenia KARDANOVA-BIRYUKOVA.....	104
MODERN APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF TEXTBOOKS ON THE TURKISH LANGUAGE (For Russian Economics Students)	
Larisa MICALLEF	106
THE IDIOLECT OF THE PRESIDENT OF TURKIYE, RECEP TAYYIP ERDOGAN	
Larisa SOFRONOVA	108
SIMULTANEOUS INTERPRETATION OF BILATERAL DIPLOMATIC INTERACTION VS. MEDIA INTERPRETING: SETTING SPECIFIC STRATEGIES	
Maria MIKHAILOVSKAIA	110
THE CHALLENGE OF TRANSLATING SONG TEXTS: STRATEGIES AND APPROACHES IN THE ITALIAN VERSIONS OF THE SONGS FROM BRECHT'S <i>MUTTER COURAGE</i>	
Maurizio BASILI.....	112
EVOLUTION OF ARABIC VIDEO GAME LOCALIZATION: A CASE STUDY OF UBISOFT'S ASSASSIN'S CREED SERIES	
Mohammed AL-BATINEH - Khadija ALZAABI - Shamma ALHASSANI - Amna ALNAQBI - Maitha ALDHAHERI.....	114
A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF MACHINE TRANSLATION IN TRANSLATION STUDIES	
Mustafa DOLMACI - Fatih ULAŞ	117
LITERARY WORK AS AN OBJECT OF DESIRE IN BEN JONSON'S “TO MY BOOK” AND ANNE BRADSTREET'S “THE AUTHOR TO HER BOOK”	
Mustafa Zeki ÇIRAKLI - Öznur YEMEZ	119
SPATIAL RELATIONS IN UNRELATED LANGUAGES: PECULIARITIES OF TRANSLATION	
Nadezhda A. ANANIEVA	121
TRANSLATING DIAPHASIC VARIETY IN FICTION: A COMPARATIVE ANALYSIS OF TRANSLATIONS OF IAN MCEWAN'S <i>SATURDAY</i>	
Nadia SANITÀ - Tiziana LAIN.....	123
MEETING PRAGMATIC SUPER-OBJECTIVES IN MEDIA TRANSLATION	
Natalia MILASHCHENKO - Svetlana PAVLINA	125
BACK COVER PARATEXT: THE CASE OF <i>THE MURDER AT THE VICARAGE</i>	
Niger HACI - Arsun URAS.....	127

INTERPRETING ACTIVITIES IN RUSSIA FROM THE SOVIET PERIOD TO THE PRESENT FROM THE PERSPECTIVE OF TRANSLATION HISTORY	
Nuray DÖNMEZ	129
CULTURAL CONTEXTUAL ANALYSIS OF LI BAI'S POEM 'CHANGGAN SONG' (长干行)	
Nuray PAMUK ÖZTÜRK	131
STUDYING URBAN SPACE THROUGH THE PRISM OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES	
Olga Vladimirovna KNORZ	133
CURRENT TRAINING MODELS FOR SIMULTANEOUS INTERPRETING: A LITERATURE REVIEW	
Onur KÖKSAL - Beyza Nur ZORLU	135
TRANSLATION AND TRANSLATORS IN THE Umayyad PERIOD	
Ökkeş HENGİL	137
A PIONEERING FIGURE IN BAHRAIN'S PRESS: ABDULLAH AL-ZAYID AND HIS JOURNALISTIC PERSONALITY	
Omer Faruk DEGİRMENCI	139
DISCOURSE MARKERS IN "THE SIMPSONS" AND "FAMILY GUY": A COMPARATIVE ANALYSIS	
Patrizia GIAMPIERI	141
THE REPRESENTATION OF THE ISRAEL-IRAN CONFLICT IN THE JAPANESE PRESS: A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS	
Penpe YÜKSEL	143
WAYS TO EXPRESS THE IMPLICITNESS OF BENEFITS ON ADVERTISING BANNERS FOR THE SALE OF HOUSING	
Olga Sergeevna POLOVINKINA	145
DICHOTOMY 'CONVENTIONAL' VS 'PECULIAR' TRANSLATION: INVITATION TO DISCUSSION	
Raviddin M. SHAMILOV	148
LINGUOCULTURAL INTERPRETATION OF THE RUSSIAN LANGUAGE PROVERBS INTO TURKISH	
Renata AKTAŞ	150
NEW COMMON TURKIC ALPHABET AND transliteration PROBLEM	
Ruşen RAMİZOĞLU	152
THE TRAGEDY OF THE ABORIGINS AND A STOLEN GENERATION: METAPHORICAL ANALYSIS OF THE RABBIT-PROOF FENCE ON THE ROAD TO FREEDOM	
Serap SARIBAŞ	154
THE MYTH OF ONDINE, SELKIES and A MODERN TALE, <i>ONDINE</i>	
Serap SARIBAŞ	156
A STUDY ON THE TRANSLATION OF NEOLOGISMS IN BORIS VIAN'S NOVEL <i>L'ÉCUME DES JOURS</i>	
Serhan DİNDAR	158
BELIEFS ABOUT TRANSLATOR COMPETENCE AND TRAINING PRACTICES: TEACHERS' AND STUDENTS' PERSPECTIVES	
Sonja KİTANOVSKA-KİMOVSKA - Solzica POPOVSKA - Milena SAZDOVSKA-PİGULOVSKA	160
VOCABULARY IMPORTED FROM THE TURKISH LANGUAGE IN THE FIRST GEORGIAN DICTIONARY OF THE 18TH CENTURY WITH A MODERN PERSPECTIVE	
Sopio MAKHATCHASHVILI	162
NEONYMS IN TRANSLATION: A CASE STUDY OF <i>COMPUTING</i> AND ITS EQUIVALENTS IN ROMANIAN	
Sorina CIOBANU	164
A PSYCHOLINGUISTIC STUDY OF WORLDVIEW ATTITUDE	
Evgenia Sergeevna SUHAREVA	166

THE MULTI-DIMENSIONAL PERSONAE AND VISIBILITY OF TRANSLATOR: INVESTIGATING THE HABITUS AND CAPITALS OF DAVID HINTON IN DIFFERENT FIELDS	
Lixuan TAN - Man ZHAO	168
REASONS FOR THE EXTINCTION OF THE FORGOTTEN JEK LANGUAGE	
Tarkhan PASHAZADE	170
"NATASHA, WE'VE DROPPED EVERYTHING!", OR MEMES IN TEACHING RFL	
Tatyana DANILEVSKAYA.....	172
MODERN TECHNOLOGIES IN EDUCATION AND THEIR IMPACT ON THE LANGUAGE	
Zhanat URAZBAYEVA.....	174
ETHICS AND IDEOLOGY IN PROFESSIONAL TRANSLATION	
Yamina HAMDANI	176
EFL STUDENTS' PERCEPTIONS OF USING CHATGPT IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING	
Zennure ELGÜN GÜNDÜZ.....	178

BETWEEN LANGUAGES: HOW TRANSLATION ENRICHES GLOBAL UNDERSTANDING OF CHINESE CIVILIZATION

Giray FİDAN

Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli University

girayfidan@gmail.com

This presentation aims to deal with the significant role translation has played in presenting Chinese literature and culture to the whole world. The paper opens with a review of major translations of both classical and modern Chinese literary works, defining the translator's essential function as a cultural mediator in shaping global perceptions of Chinese civilization. Standing at the crossroads of cultures, translators had to make linguistic accuracy compatible with the accessibility of the text to readers of different cultural backgrounds. The presentation aims to explore the many facets of literary translation, including fidelity to the original text, cultural adjustment, and reception of translated work in target cultures. It underlines translators' predicaments and focuses principally on the idiosyncratic link between source and target languages, with consideration of idiomatic expressions, cultural references, and stylistic subtlety. Furthermore, it touches upon historical and political contingencies that have dictated the selection and interpretation of Chinese works for translation. The given research work aspires to add some value to broader discussions in the fields of cultural transfer, comparative literature, and translation studies. Linguistic, cultural-theoretical, and literary-analytical perspectives combined in harmony in this work offer news regarding how translations of Chinese literature increase cross-cultural understanding and promote the diversification of the global literary landscape. Key issues in the discipline are too complex; hence some case studies and examples will be used to illustrate them. In this respect, translated works of Chinese literature have contributed to mutual understanding and furthered cultural exchanges. This study aims to add to the knowledge base regarding the manner in which literary translation shapes global perceptions and influences international relations in today's connected world.

Keywords: Chinese Literature Translation, Cultural Mediation, Cross-Cultural Understanding, Translator Challenges, Global Perceptions of Chinese Civilization

DİLLER ARASINDA: ÇEVİRİ ÇİN MEDENİYETİNE İLİŞKİN KÜRESEL ANLAYIŞI NASIL ZENGİNLEŞTİRİR

Giray FİDAN

Prof. Dr., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

girayfidan@gmail.com

Bu sunumun amacı, Çin edebiyatı ve kültürünün tüm dünyaya tanıtılmasında çevirinin oynadığı büyük rolü ele almaktır. Makale hem klasik hem de modern Çin edebi eserlerinin önemli çevirilerinin incelenmesiyle başlamakta ve Çin medeniyetine ilişkin küresel algıları şekillendirmede çevirmenin kültürel bir aracı olarak temel işlevini tanımlamaktadır. Kültürlerin kesişim noktasında bulunan çevirmenlerin, metnin farklı kültürel geçmişlere sahip okuyucular için erişilebilirliğiyle dilsel doğruluğu uyumlu hale getirmek durumunda kalmışlardır. Sunumun amacı, edebi çevirinin özgün metne sadakat, kültürel uyum ve çevrilen eserin erek kültürlerde kabul görmesi gibi pek çok yönünü incelemektir. Çevirmenlerin karşılaştıkları zorlukları vurgulayan sunum, deyimsele ifadeler, kültürel referanslar ve üslup inceliklerini göz önünde bulundurarak özellikle kaynak ve erek diller arasındaki kendine özgü ilişkiye odaklanmaktadır. Sunum ayrıca Çince eserlerin çeviri için seçilmesi ve yorumlanmasında etkili olan tarihsel ve siyasal koşullara da değinmektedir. Bu araştırma çalışması, kültürel aktarım, karşılaştırmalı edebiyat ve çeviribilim alanlarındaki geniş kapsamlı tartışmalara katkı sağlamayı amaçlamaktadır. Dilbilimsel, kültür-kuramsal ve edebi analitiğin uyum içinde bir araya geldiği bu çalışmada, Çin edebiyatı çevirilerinin kültürlerarası anlayışı nasıl artırdığı ve küresel edebi manzaranın çeşitlenmesine nasıl katkıda bulunduğuna dair yeni bilgiler sunmaktadır. Disiplinin temel meseleleri oldukça karmaşık olduğundan bunları açıklamak için bazı vaka çalışmaları ve örnekler kullanılacaktır. Bu bağlamda, Çin edebiyatının çevrilmiş eserleri karşılıklı anlayışa katkıda bulunmuş ve kültürel etkileşimleri ilerletmiştir. Bu çalışma, edebi çevirinin küresel algıları nasıl şekillendirdiği ve günümüzün bağlantılı dünyasında uluslararası ilişkileri nasıl etkilediği konusundaki bilgi birikimine katkıda bulunmayı amaçlanmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çin Edebiyatı Çevirisi, Kültürel Arabuluculuk, Kültürlerarası Anlayış, Çevirmen Zorlukları, Çin Medeniyetinin Küresel Algıları

COMMON TURKIC LANGUAGE: DREAM OR REALITY?

Gulu MEHERREMLİ

Prof. Dr., Baku State University, meherreml@gmail.com

With the dissolution of the former USSR, the Turkic peoples living in this union, namely Azerbaijani Turks, Kazakhs, Uzbeks, Kyrgyz, and Turkmen, gained their independence (1991) and expanded their cooperation with the whole world, including the Republic of Turkey, which brought up the necessity of establishing a common language of communication among these peoples. In this process, the following factors have emerged that make “Common Turkish” necessary:

So far, the problem of a common language of communication among these peoples has not been solved. Gagauz in Moldova, Tatars, Chuvash, Yakuts, Karaim, and other peoples in Russia are in great need of a common language in order to communicate abroad.

Since communication between the aforementioned peoples and societies was established through the Russian language during the Tsarist and Soviet periods, the Russian language served as a common language of communication for the Turkic societies but at the same time played the role of a mediator in the process of forgetting the national identity of these peoples. These peoples lived in a similar way to Russians rather than their ethnic characteristics, and this had serious consequences for the development of national language and national consciousness.

Turkey's emergence as a geopolitical code in the South Caucasus after the collapse of the USSR and the initial hopes for its influence on the Karabakh conflict strengthened the “Turkish” factor. The attractiveness of the military power and political system of the only Muslim country that is a member of the NATO organization has also increased interest in this factor.

The expansion of interstate relations based on Turkey's increasingly effective cooperation with Azerbaijan and Kazakhstan and the increase in the exchange of information, especially in the field of education and culture, has made the issue of a single and common language important in terms of the nature of communication in interstate dialogue.

The theory of German linguist A. Schleicher that “the world's languages derive from the same root” has led to the recognition of the fact that a more popular and functional language (in the present case Anatolian Turkish) among related languages should become a common language of communication.

Keywords: Common Turkic language, Turkic peoples, Turkic identity

ORTAK TÜRK DİLİ: HAYAL Mİ GERÇEK Mİ?

Gulu MEHERREMLİ

Prof. Dr., Bakü Devlet Üniversitesi, meherreml@gmail.com

Eski SSCB'nin dağılmasıyla birlikte bu birlik içinde yaşayan Türk halklarının, yani Azerbaycan Türklerinin, Kazakların, Özbeklerin, Kırgızların ve Türkmenlerin bağımsızlıklarını kazanarak (1991) Türkiye Cumhuriyeti dahil tüm dünyayla işbirliğini genişletmesi bu halklar arasında ortak bir iletişim dilinin oluşturulması gerekliliğini gündeme getirmiştir. Bu süreçte “Ortak Türkçe”yi gerekli kılan aşağıdaki faktörler ortaya çıkmıştır:

Şu ana kadar bu halklar arasında ortak bir iletişim dili sorunu çözülmemiştir. Moldova'daki Gagavuzların, Rusya'daki Tatarların, Çuvaşların, Yakutların, Karaimlerin ve diğer halkların yurt dışında iletişim kurabilmeleri için ortak bir dile büyük ihtiyaçları vardır.

Çarlık zamanında ve Sovyet döneminde adı geçen halklar ve toplumlar arasında iletişim Rus dili aracılığı ile kurulduğundan dolayı o dönemler Rus dili Türk toplumları için ortak iletişim dili işlevi görmekle birlikte aynı zamanda söz konusu halkların milli kimliğini unutma sürecinde arac rolünü de oynamıştır. Bu halklar etnik niteliklerinden ziyade Ruslara benzer şekilde yaşamışlar ve bu durum milli dilin ve milli bilincin gelişmesi açısından ciddi sonuçlar doğurmuştur.

SSCB'nin dağılmasının ardından Türkiye'nin Güney Kafkasya'da jeopolitik kod olarak ortaya çıkması ve ilk dönemde Karabağ sorununa etkisine ilişkin umutlar “Türk” faktörünü güçlendirmiştir. NATO örgütüne üye tek Müslüman ülkenin askeri gücü ve siyasi sisteminin çekiciliği de bu faktöre olan ilgiyi arttırmıştır.

Türkiye'nin Azerbaycan ve Kazakistan ile artan etkin işbirliğine dayalı devletlerarası ilişkilerin yaygınlaşması, özellikle eğitim ve kültür alanında bilgi alışverişinin artması, tek ve ortak dil meselesini ülkelerarası diyalogda iletişimin özelliği açısından önemli hale getirmiştir.

Alman dilbilimci A. Schleicher'in “Dünya dillerinin aynı kökten türediği” teorisi, akraba diller arasında daha popüler ve işlevsel bir dilin (bugünkü durumda Anadolu Türkçesinin) ortak iletişim dili haline gelmesinin önemli bir gerçeklik olarak kabul edilmesine neden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Ortak Türk dili, Türk halkları, Türk kimliği

LOST IN TRANSLATION: PRECEDENCE IN INTERCULTURAL COMMUNICATION

Svetlana Yurevna RUBTSOVA

Prof. Dr., Saint Petersburg State University

This paper examines some of the difficulties encountered in translation in terms of intercultural communication, with them being analyzed through the prism of intertextuality. The key markers of intertextuality in discourse are precedent phenomena—linguacultural elements that have special significance and recognition for native speakers of a certain community and often refer to widespread knowledge or events that are generally significant for a certain culture but unknown or not fully understood by representatives of another culture. A number of precedent phenomena, though related, for example, to the history of mankind as a whole, can be universal and well-known to representatives of different cultures. In this case, as a rule, there are historically fixed translation equivalents, which it is recommended to study well. Examples are given of translation errors resulting from incorrect transmission of a certain cultural "code." Misunderstanding or misinterpretation of some precedent phenomena can lead to distortion of meaning or loss of the original context, which emphasizes the importance of profound background linguacultural knowledge of both the target and the original languages. The linguacultural approach to the description of translation activities implies that for successful translation, it is not enough to master the language. The translator must have extensive knowledge of the civilization with which the target language is associated. This includes understanding the historical, social, cultural, and everyday aspects that affect the perception of text by native speakers. Thus, translation is not just a mechanical transformation of words from one language into another; it is a complex and multi-layered process in which the translator acts as an intermediary between different cultures, responsible for the accuracy and adequacy of the transmitted message. The linguacultural background knowledge that the translator uses in his work plays the key role in the success of translation. It contributes to the creation of a deeper and more meaningful interaction between cultures, allowing you to convey not only lexical but also cultural meaning, which is an important element of the success of intercultural communication. Successful translation requires a careful and thoughtful approach, where knowledge of linguistic nuances is combined with an understanding of cultural contexts, which helps avoid misunderstandings and creates a bridge between different cultures.

Keywords: precedent phenomena, intertextuality, linguacultural background knowledge, translation of culture

ПРЕЦЕДЕНТНОСТЬ В МЕЖКУЛЬТУРНОЙ КОММУНИКАЦИИ: ТРУДНОСТИ ПЕРЕВОДА

Светлана Юрьевна Рубцова

Профессор Санкт-Петербургского государственного университета (СПбГУ)

В данной работе рассматриваются некоторые трудности, возникающие при переводе в контексте межкультурной коммуникации, при этом они анализируются через призму интертекстуальности. Ключевыми маркерами интертекстуальности в дискурсе выступают прецедентные феномены — культурные и языковые элементы, которые обладают особой значимостью, узнаваемостью для носителей языка определенного лингвокультурного сообщества и часто отсылают к общераспространенным знаниям или событиям, общезначимым для определенной культуры, но неизвестным или не до конца понятным представителям другой культуры. Ряд прецедентных феноменов, относящихся, например, к истории человечества в целом, могут быть универсальными и хорошо известными представителям разных культур. В этом случае, как правило, существуют исторически закреплённые переводческие эквиваленты, которые рекомендуется хорошо изучить.

В качестве примеров рассматриваются примеры переводческих ошибок, возникающих в результате неправильной передачи культурного «кода». Неправильное понимание или интерпретация таких прецедентных феноменов может привести к искажению смысла и утрате оригинального контекста, что подчеркивает важность глубокого знания лингвокультурных особенностей как языка перевода, так и языка оригинала

Лингвокультурный подход к описанию переводческой деятельности подразумевает, что для успешного перевода недостаточно только владения языком — как родным, так и языком, на который осуществляется перевод. Переводчик должен иметь обширные знания о цивилизации, с которой связан целевой язык. Это включает в себя понимание исторических, социальных, культурных и бытовых аспектов, которые влияют на восприятие текста носителями языка.

Таким образом, перевод — это не просто механическое преобразование слов из одного языка в другой; это сложный и многослойный процесс, в котором переводчик выступает в роли посредника между различными культурами, несущего ответственность за точность и адекватность передаваемого сообщения. Лингвокультурологические фоновые знания, которые переводчик применяет в своей деятельности, играют ключевую роль в успешности перевода. Они способствуют созданию более глубокого и содержательного взаимодействия между культурами, позволяя донести не только лексический, но и культурный смысл, что является важным элементом успешности межкультурной коммуникации.

Успешный перевод требует внимательного и продуманного подхода, где знание языковых нюансов сочетается с пониманием культурологических контекстов, что позволяет избежать недоразумений и недопонимания и создать мост между различными культурами.

Ключевые слова: прецедентные феномены, интертекстуальность, лингвокультурологические фоновые знания, перевод культур

THE IMPACT OF AI ON EFFECTIVE BUSINESS COMMUNICATION IN ENGLISH

Tamari DOLIDZE

Associate Professor, BSMA; tm.dolidze@bsma.edu

Artificial intelligence (AI) is rapidly transforming the landscape of business communication, significantly impacting both internal and external interactions. AI-powered tools, which primarily encompass chatbots, virtual assistants, and language processing software, are revolutionizing the way businesses communicate, automating tasks, enhancing efficiency, and fostering the overall quality of interactions. This transformation has far-reaching implications for English as a Foreign Language (EFL) education, particularly in the context of business communication skills development.

Within the EFL classroom, AI-driven platforms offer personalized learning experiences, adapting to individual needs and learning paces. Automated tasks, such as grammar correction and vocabulary expansion, free up instructors to focus on higher-order skills crucial for business success, including critical thinking, negotiation, and intercultural communication. Furthermore, AI-powered translation tools break down language barriers, enabling students to engage with authentic business scenarios and global communication practices. This access to real-world situations fosters a deeper understanding of the nuances of business communication in diverse cultural contexts.

Despite the potential benefits, the integration of AI into EFL business communication presents challenges that demand careful consideration. Ethical concerns regarding data privacy and algorithmic bias require thoughtful discussion and mitigation strategies. Additionally, over-reliance on AI could diminish human interaction, potentially limiting students' development of interpersonal skills, cultural sensitivity, and the ability to navigate complex social dynamics in business settings.

To maximize the positive impact of artificial intelligence in effective business communication in English, educators must strategically integrate these tools by fostering a balance between technological advancements and traditional pedagogical practices. This approach ensures that students acquire not only the technical skills but also 21st century skills, in particular critical thinking, communication, collaboration, and creativity, together with adaptability and cultural competency essential for success in the globalized business world. The ultimate goal is to empower students to become proficient communicators who can effectively navigate the challenges and opportunities presented by the evolving landscape of business communication.

Keywords: artificial intelligence, business communication, productivity, effectiveness

YAPAY ZEKÂNIN İNGİLİZCE'DE ETKİLİ İŞ İLETİŞİMİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Tamari DOLIDZE

Doçent Doktor, Batum Devlet Denizcilik Akademisi; tm.dolidze@bsma.edu.

Yapay zekâ (YZ), iş iletişimi alanını hızla dönüştürerek hem iç hem dış etkileşimler üzerinde önemli bir etki yaratmaktadır. Yapay zekâ destekli araçlar, özellikle sohbet asistanları, sanal asistanlar ve dil işleme yazılımlarını kapsayarak, işletmelerin iletişim biçimlerini kökten değiştirmekte; görevleri otomatikleştirmekte, verimliliği artırmakta ve etkileşimlerin genel kalitesini iyileştirmektedir. Bu dönüşüm, özellikle iş iletişim becerilerinin geliştirilmesi bağlamında, Yabancı Dil Olarak İngilizce (EFL) eğitimi için geniş kapsamlı etkiler taşımaktadır.

EFL sınıfında, yapay zekâ destekli platformlar, bireysel ihtiyaçlara ve öğrenme hızlarına uyum sağlayarak kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri sunmaktadır. Dil bilgisi düzeltme ve kelime dağarcığını geliştirme gibi otomatikleştirilen görevler, öğretmenlerin iş dünyasında başarı için önemli olan eleştirel düşünme, müzakere ve kültürlerarası iletişim gibi üst düzey becerilere odaklanmalarını sağlamaktadır. Yapay zekâ destekli çeviri araçları ayrıca dil engellerini ortadan kaldırarak öğrencilerin gerçek iş senaryoları ve küresel iletişim uygulamalarıyla etkileşim kurmalarını mümkün kılmaktadır. Gerçek dünya durumlarına erişim, farklı kültürel bağlamlardaki iş iletişiminin inceliklerini daha derin bir şekilde anlamayı teşvik etmektedir.

Potansiyel imkânlarına rağmen, yapay zekânın EFL iş iletişimine uyarlanması, dikkatli bir şekilde ele alınması gereken zorluklar barındırmaktadır. Veri gizliliği ve algoritmik sapmalarla ilgili etik kaygılar, özenli bir tartışma ve çözüm stratejileri geliştirilmesini gerektirmektedir. Buna ek olarak, yapay zekâyı aşırı bağımlılık, insan etkileşimini azaltabilir ve bu durum, öğrencilerin iş ortamlarında karmaşık sosyal dinamikleri yönetme, kültürel duyarlılık geliştirme ve kişilerarası becerilerini ilerletme potansiyelini sınırlayabilir.

Yapay zekânın İngilizce iş iletişimindeki olumlu etkisini en üst düzeye çıkarmak için, eğitimciler bu araçları stratejik bir şekilde dâhil ederek teknolojik yenilikler ile geleneksel pedagojik yöntemler arasında bir denge kurmalıdır. Bu yaklaşım, öğrencilerin yalnızca teknik becerileri değil, aynı zamanda 21. yüzyıl becerilerini—özellikle eleştirel düşünme, iletişim, iş birliği ve yaratıcılık gibi—uyum sağlama ve kültürel yeterlilikle birlikte kazanmalarını sağlayarak küreselleşen iş dünyasında başarılı olmalarına katkıda bulunmaktadır. Öğrencileri değişen iş iletişimi dünyasının sunduğu zorlukları ve fırsatları etkili bir şekilde yönetebilen yetkin iletişimciler olarak yetiştirmek, nihai hedeftir.

Anahtar Kelimeler: Yapay zekâ, iş iletişimi, üretkenlik, verimlilik

THE ISLAMIC MANUSCRIPTS IN THE LIBRARY OF THE UNIVERSITY OF BOLOGNA (BUB)

Ahmad al ADDOUS

Assistant Professor, University of Bologna, Ahmad.addous@unibo.it

This study aims to describe and analyse the lesser-known Islamic manuscripts held at the Central Library of the University of Bologna (BUB). I will discuss the process of how they arrived and were stored in this library, the various rudimentary attempts at cataloging, and the very recent scanning works, which began in 2017 and were concluded last year with the implementation and digitalization online of almost the entire collection. The final part of the study will be focusing on a couple of manuscripts, which I had translated into Italian, illustrating the several difficulties faced in carrying out and completing a work compliant with a modern publication.

Islamic Manuscripts is considered one of the richest collections of Islamic manuscripts (711 codices) hosted in an Italian public library, the Oriental Manuscripts Fund of the Bologna University Library. Many of them are written in Arabic (460 Arabic, 191 Turkish, and 60 Persian codices) and dated from the 13th to the early 18th century. They are divided into three different typologies: manuscripts composed of a single work; multi-volume manuscripts, or manuscripts composed by different volumes; multi-text manuscripts, or miscellaneous manuscripts composed by several works. The collection covers an extremely wide range of themes: many copies of the Holy Qur'an, hadith, Islamic jurisprudence, theological debates and texts of the Qur'an, prayers, grammars, poetry and metrics, mysticism, philosophy, etc.

Most of these codices were bequeathed to the University Library by Luigi Ferdinando Marsili (1658–1730), founder of the Bolognese Institute of Science. Yet, they still lack a comprehensive and rational cataloging, which could offer scholars and researchers full-scale access to this valuable heritage.

The process of cataloguing began way back in the 17th century by the Austrian orientalist and diplomat Thalmann, who was tasked with compiling the first index, but he was unable to complete the mission because he was summoned to occupy a diplomatic position with the Sublime Porte in Istanbul.

Other scholars have contributed to preparing two further indexes for the collection, but these indexes contained many errors and inaccuracies, as demonstrated by the scholar Hammer after reviewing Haji Khalifa's huge bibliography and references. The last work was prepared by Victor Rosen, who has long experience cataloging manuscripts in the St. Petersburg Library. He compiled a new index of 457 Arabic manuscripts, in which he clarified the proper approach to indexing manuscripts at that time.

Keywords: Arabic, Turkish and Persian manuscripts; Bologna University library; Marsili Fund; translation

المخطوطات العربية والاسلامية في مكتبة جامعة بولونيا الإيطالية

Ahmad al ADDOUS

Assistant Professor, University of Bologna, Ahmad.addous@unibo.it

ملخص

تهدف هذه الورقة إلى التعريف بالمخطوطات العربية والاسلامية التي تمتلكها المكتبة الجامعية في مدينة بولونيا. وستتناول أصول هذه المجموعة المهمة، وطرق وصولها إلى خزائن المكتبة المركزية بجامعة بولونيا الإيطالية.

سنبحث أيضاً عمليات فهرسة هذه المقتنيات التي قام بها عدد من الدارسين والمستشرقين الإيطاليين والأجانب منذ مطلع القرن السابع عشر وحتى نهاية القرن التاسع عشر. كذلك سنشرح مشروع عملية المسح الضوئي الحديثة جداً التي بدأت عام 2017 وانتهت العام الماضي برقمنة المجموعة بأكملها، ومن ثم نشرها على شبكة الإنترنت. أما الجزء الأخير من هذه الدراسة فسيركز على مخطوطتين، قمت بترجمتها إلى اللغة الإيطالية، نبين فيه صعوبات ترجمة النصوص، نسخها، طباعتها ونشرها.

تعتبر مقتنيات المخطوطات الإسلامية (711 مخطوطة) لدى مكتبة بولونيا الجامعية أهم وأكبر مجموعة مخطوطات تحتفظ بها المكتبات الحكومية الإيطالية، حيث تشكل المخطوطات العربية القسم الأكبر منها (460 مخطوطة)، بينما عدد المخطوطات باللغة التركية فهو 191 مخطوطة، وأما القسم الباقي فهو باللغة الفارسية ويتألف من 60 مخطوطة فقط.

إنّ هذه المخطوطات كان قد غنمها أحد نبلاء بولونيا، الكونت لويجي فرديناندو مرسيلي عام 1686، خلال مشاركته في المعارك التي وقعت في الربع الأخير من القرن السادس عشر بين الامبرطورية العثمانية والنمساوية، ونقل معظمها من مدينة بودابست في المجر إلى مدينته، وبعدئذ قام بإهدئها إلى معهد العلوم الذي كان قد عمل على تأسيسه قبل ذلك بعدة سنوات، والذي غدا فيما بعد نواة المكتبة الجامعية الحالية. معظم مجلدات هذه المجموعة، تم الاستيلاء عليها من مكتبة مسجد بودا الكبير. أما ما تبقى فقد حصل عليه من مسجد آخر في المدينة، وفيما بعد من أماكن أخرى في مدينة بلغراد.

لا تحظى هذه المجموعة من المخطوطات بالشهرة التي تستحقها بالرغم من هذا العدد الكبير لمجلداتها وتنوع موضوعاتها، إذ تحتوي على تشكيلة من أروع المخطوطات النفيسة للقرآن الكريم، وكذلك نسخ من الأعمال التاريخية والأدبية والعلمية المهمة. كما تتم موضوعات المجموعة بتنوعها الكبير، حيث تغطي علوم القرآن والفقه والحديث والتفسير والتصوف والفلسفة والنحو والبلاغة والشعر والمعاجم والتاريخ وموضوعات أخرى.

بدأت أول عملية فهرسة لهذه المخطوطات في القرن السابع عشر على يد المستشرق والدبلوماسي النمساوي تالمان، الذي قام بوضع أول فهرس لهذه المخطوطات، لكنه لم يتمكن من إكمال المهمة، لأنه استدعي لتولي منصب دبلوماسي لدى الباب العالي في اسطنبول. وقد تبعه علماء آخرون في إعداد فهرسين آخرين، لكنهما كانا يحتويان على أخطاء ومغالطات كثيرة، كما بين ذلك فيما بعد العلامة هامر، بعد اطلاعه على مراجع حاجي خليفة الضخمة. أما الفهرس الأخير، والمعتمد حالياً، لكامل المخطوطات العربية فقام بإعداده المستشرق فيكتور روزين، الذي يتمتع بخبرة طويلة في فهرسة المخطوطات في مكتبة سانت بطرسبرغ، مبيّناً فيه المنهج السليم لفهرسة المخطوطات في ذلك الوقت.

الكلمات المفتاحية: المخطوطات العربية والتركية والفارسية، المكتبة الجامعية بولونيا، مقتنيات مرسيلي، الترجمة.

THE TRANSFER OF CULTURAL ELEMENTS IN CHINGIZ AITMATOV’S “FACE TO FACE” WITHIN THE FRAMEWORK OF V.N. KOMISSAROV’S CLASSIFICATIONS OF EQUIVALENCE (TRANSLATION EQUIVALENCE LEVELS)

Aiperi ABDILAKIMOVA

Selcuk University, Institute of Social Sciences, Department of Translation Studies, Master's student, ayperi0392@gmail.com

Translations play an important role in facilitating and recognizing cultures, societies, and international communication. Translation is not just the transfer of language, but also the transfer of culture. Culture is a broad concept that consists with various aspects of life including scientific disciplines. In terms of translation, culture is one of the considerable factors in translation studies, this is because the existence of two different languages and cultures. One of the most debated and difficult tasks in translation is channeling the source culture into the targeted culture equivalently, as cultural elements reflecting the source language’s culture are often absent in the target language’s culture. A cultural element is anything that is culturally significant and distinguishable from other things. Through cultural elements, culture gains value and meaning. Art, language, religion, customs, food, lifestyle, clothing, folk dances, value judgments, literature, ways of thinking, economy, law, worldview, and perceptions, etc., all contribute to the formation of culture.

Cultural elements can lead to certain translation problems. To address these issues and ensure translation equivalence, translators and theorists have developed various translation methods. The study examines the transfer of cultural elements within the framework of Russian theorist V. Komissarov’s concept of translation equivalence through Chingiz Aitmatov’s work of “Face to Face,” which highlights culture and has gifted masterpieces to world literature, into Turkish. The obtained cultural elements were first categorized according to Seda Kuşçu Ozbudak’s classification of cultural elements, then analyzed and evaluated based on Komissarov’s levels of translation equivalence. For the analysis, the translations of the work “Face to Face” (Aitmatov, 1991) by Mehmet Ozgul (Aitmatov, 2002) and Refik Ozdek (Aitmatov, 2020) have been selected.

The aim of this study is to identify the culture-specific elements in the work, determine the translation equivalents used in the translations by the two translators, and identify the similarities and differences between the two translations. Although the language of the analyzed story is Russian, the cultural elements present are predominantly related to Kyrgyz culture and are expressed in Kyrgyz, as Aitmatov is an author who writes in both Kyrgyz and Russian. Even though some of his works are written in Russian, he reflects the Kyrgyz culture, society, and way of life through expressions and phenomena articulated in Kyrgyz. In this context, the study examines cultural elements belonging to both Kyrgyz and Russian cultures.

Keywords: Chingiz Aitmatov, Face to Face, Komissarov, equivalence, cultural element, translation

V. N. KOMİSSAROV’UN EŞDEĞERLİK SINIFLANDIRMASI (ÇEVİRİ EŞDEĞERLİK DÜZEYİ) ÇERÇEVESİNDE CENGİZ AYTMATOV’UN “YÜZ YÜZE” ESERİNDEKİ KÜLTÜREL ÖGELERİN AKTARIMI

Aiperi ABDILAKIMOVA

Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çeviribilim Bölümü, Yüksek Lisans öğrencisi,
ayperi0392@gmail.com

Çeviri; kültürler, toplumlar ve uluslararası iletişimin sağlanmasında ve tanınmasında önemli bir role sahiptir. Çeviri yalnızca dil aktarımı değil, aynı zamanda kültür aktarımıdır. Günlük yaşam biçiminden başlayarak bilim dallarına dek birçok alanla iletişim içinde olan kültür, oldukça geniş bir kavramdır. Çeviri eyleminde de iki farklı dil ve kültür söz konusu olduğundan dolayı kültür, çeviribilim alanının da önemli konularından biridir. Çeviride kaynak kültürü erek kültüre eşdeğer biçimde aktarmak en tartışılan ve sorun yaratan meselelerdendir, çünkü kaynak dilin kültürünü yansıtan kültürel ögeler çoğu zaman erek dilin kültüründe bulunmayabilir. Kültürel öge, kültürel olarak bulunan ve başka şeylerden ayırt edilen her şeydir. Kültürel ögeler sayesinde kültür, değer ve anlam kazanmaktadır. Sanat, dil, din, gelenek-görenek, yemek, yaşam tarzı, giyim-kuşam, halk oyunları, değer yargısı, edebiyat, düşünme tarzı, ekonomi, hukuk, dünya anlayışı ve algılaması vb. kültürü oluşturmaktadır.

Kültürel ögeler çeviride bazı sorunlara yol açabilir. Çeviri sorunlarını çözmek ve çeviri eşdeğerliğini sağlamak için çeviribilimciler ve kuramcılar birçok çeviri yöntemleri ortaya koymuşlardır. Bu bağlamda çalışmada bütün dünya edebiyatına şaheserlerini armağan eden ve eserlerinde kültürü ön planda tutan Cengiz Aytmatov’un Yüz Yüze eserindeki kültürel ögelerin Türkçeye aktarımı Rus kuramcı Vilen Komissarov’un çeviri eşdeğerlik düzeyi çerçevesinde incelenmiştir. Elde edilen kültürel ögeler önce Seda Kuşçu Özbudak’ın kültürel unsurlar sınıflandırmasına göre kategorize edilmiş ve ardından Komissarov’un çeviri eşdeğerlik düzeyine göre analiz edilmiş ve değerlendirilmiştir. İnceleme için Yüz Yüze (Aytmatov, 1991) eserinin Mehmet Özgül (Aytmatov, 2002) ve Refik Özdek (Aytmatov, 2020) tarafından yapılan çevirileri seçilmiştir.

Bu çalışmanın amacı, eserde geçen kültüre özgü ögeleri bulmak, elde edilen kültürel ögelerin iki çevirmen tarafından yapılan çevirilerinde kullanılan çeviri eşdeğerliğini belirlemek ve iki çeviri arasındaki benzerlik ve farklılıkları tespit etmektir. Analiz için ele alınan söz konusu hikayenin dili Rusça olmasına rağmen içinde geçen kültürel unsurlar ağırlıklı olarak Kırgız kültürüne ait ve Kırgızcadır, çünkü Aytmatov hem Kırgızca hem de Rusça dillerinde eserler üreten bir yazardır. Bazı eserlerini Rusça kaleme alsın bile Kırgız toplumunu, kültürünü ve Kırgızların yaşam biçimini anlattığından dolayı kültürü yansıtan ifadeleri, olguları Kırgızca belirtmiştir. Bu bağlamda çalışmada Kırgız ve Rus kültürüne ait kültürel ögeler ele alınmıştır.

Anahtar Kelimeler: Cengiz Aytmatov, Yüz Yüze, Komissarov, eşdeğerlik, kültürel öge, çeviri

JAPANESE ADVERTISEMENT IN EDO AND MEIJI PERIOD (HIKIFUDA).

Aleksandra HOLOD-MOZGUNOVA

Associate Professor, Moscow City University, The Japanese Language Department,
mozgunovaad@mgpu.ru

One of the earliest types of printed handout advertising in Japan are hikifuda flyers. Hikifuda (引札) refers to advertising leaflets that were handed out to customers; this advertising medium is now known to Japanese consumers as tirashi. Due to the development of woodblock printing and printing that occurred during the Edo period, this type of advertising became widespread.

In the Edo and early Meiji eras, hikifuda usually consisted of text and a small image - the advertisement was more readable. Some hikifuda on the reverse side may have included a map of the surrounding area with temples, etc. on the back. At a later stage, they included entertaining stories that capitalized on the properties of the goods and images. At the beginning of the Meiji era, merchants actively turned to writers of the gesaku genre; advertisements written by famous authors became an entertaining genre that enjoyed the attention and trust of the public. The widespread use of this type of advertising indicates a fairly high literacy of the Japanese population.

Also during the Meiji period, New Year's hikifuda appeared and became widespread. Unlike ordinary advertisements, they contained colorful images with benevolent symbols, figures of deities of various religious traditions and historical characters, images of store windows, landscapes, and beautiful girls in the bijin-ga style. They were often accompanied by useful household advice, such as rates and rules for using the post office or telegraph.

Scholars categorize hikifuda according to type: with the development of woodblock printing came hikifuda nairae (名入れ) with an image and a blank field where any merchant inscribed his advertising text, which made the creation process much cheaper. There were also unique samples. Depending on the subject matter, distinguished leaflets were created in the style of a catalog, providing information about the store's opening, the properties of the goods, or their origin.

Before the advent of newspaper advertising, it was the hikifuda that most fully reflected the life and life of society and the mass buyer, intertwined with the historical and cultural background. The study is devoted to analyzing the content and visual component of hikifuda leaflets as a valuable source of historical information about the life and culture of the country, including the peculiarities of the writing system of the time.

Keywords: advertisement, hikifuda, Japan, wood print, Edo period, Meiji era

РЕКЛАМА В ЯПОНИИ ПЕРИОДОВ ЭДО И МЭЙДЗИ (РЕКЛАМНЫЕ ЛИСТОВКИ ХИКИФУДА)

Александра Холод-Мозгунова

Доцент, Московский городской педагогический университет, кафедра японского языка,
mozgunovaad@mgpu.ru

Одним из ранних видов печатной раздаточной рекламы в Японии являются рекламные листовки хикифуда (引札). *Хикифуда* обозначает рекламные листовки, которые раздавали покупателям; в настоящее время этот рекламоноситель знаком японскому потребителю как *тираси*. Благодаря развитию ксилографии и печати, которое пришлось на эпоху Эдо, этот вид рекламы получил широкое распространение.

В эпоху Эдо и начале эпохи Мэйдзи *хикифуда*, как правило, состояли из текста и небольшого изображения – реклама была в большей степени читаемой. На некоторых *хикифуда* с обратной стороны могла присутствовать карта окрестностей с указанием храмов и др. На более позднем этапе они заключали в себе занимательные рассказы, выгодно обыгрывавшие свойства товаров, и изображения. В начале эпохи Мэйдзи торговцы активно обращались к писателям жанра гэсаку, написанная известными авторами реклама становится развлекательным жанром, который пользуется вниманием и доверием публики. Широкое распространение такого типа рекламы говорит о достаточно высокой грамотности населения Японии.

Также в период Мэйдзи появились и стали распространены новогодние *хикифуда* – в отличие от обычной рекламы, они содержали красочные изображения с благопожелательными символами, фигурами божеств различных религиозных традиций и исторических персонажей, изображениями витрин магазинов, пейзажей и красивых девушек в стиле *бидзин-га*. Часто их сопровождали полезными в быту советами, такими как, например, расценки, правила пользования почтой или телеграфом.

Ученые подразделяют хикифуда в зависимости от типа: с развитием ксилографии появились хикифуда наирэ (名入れ) с изображением и пустым полем, куда любой торговец вписывал свой рекламный текст, что существенно удешевило процесс создания. Были и уникальные образцы. В зависимости от тематики выделяют листовки, сообщающие об открытии магазина; о свойствах или происхождении товара; созданные на манер каталога.

До появления рекламы в газете именно *хикифуда* наиболее полно отражали жизнь и быт общества и массового покупателя, переплетаясь с историческим и культурным фоном. Исследование посвящено анализу содержания и визуальной составляющей листовок хикифуда, как ценного источника сведений исторического характера о жизни и культуре страны, включая также особенности системы письменности того времени.

Ключевые слова: реклама, листовки хикифуда, Япония, ксилография, эпоха Эдо, эпоха Мэйдзи

LAWYERS AND LINGUISTS: HOW DIFFERENT PERSPECTIVES IMPACT NEGOTIATION STRATEGIES AND DECISION-MAKING PROCESSES IN INTERPRETING-RELATED ISSUES

Anastasios IOANNIDIS

Assistant Professor Ionian University, Greece, ioannidis@ionio.gr

Sotirios LIVAS

Professor Ionian University, Greece, sotlivas@ionio.gr

Stefanos VLACHOPOULOS

Professor Ionian University, Greece, vlachopoulos@ionio.gr

This study explores the challenges encountered during the design of the Registry of Public Service Interpreters in Greece, which was initially intended to support the Ministry of Migration and Asylum and later expand across the entire Greek public sector. The project, carried out as part of a partnership agreement between the Ministry and the Ionian University and funded by the European Economic Area Financial Mechanism, marks a critical step toward establishing a comprehensive registry of qualified interpreters and improving communication between foreign nationals and Greek authorities. To date, no systematic approach has been implemented in the Greek public sector to effectively address the communication needs of both foreign nationals and public sector officials.

In this context, the research team from Ionian University was invited to collaborate with a law firm to draft legislation for the creation and implementation of the Greek Registry of Public Service Interpreters. However, the initiative encountered significant obstacles, primarily due to differing perspectives between the legal office responsible for drafting the legislation and the research team developing the interpreter registry. Despite receiving detailed research data, the legal office was hesitant to incorporate these findings into the draft law and refused to make the necessary adjustments. The discrepancies involved various aspects, including the educational qualifications required for interpreters, the necessary work experience, and even the languages that should be included in the registry. This study will examine the implications of this reluctance on the systematic approach needed within the Greek public sector to adequately meet the communication needs of both foreign nationals and public sector officials.

Keywords: public service interpreting, Greek Registry of Public Service Interpreters, stakeholders' awareness

HUKUKÇULAR VE DİL BİLİMCİLER: FARKLI BAKIŞ AÇILARININ TERCÜMEYLE İLGİLİ KONULARDA MÜZAKERE STRATEJİLERİNE VE KARAR VERME SÜREÇLERİNE ETKİSİ

Anastasios IOANNIDIS

Yardımcı Doçent Dr., Ionian Üniversitesi, Yunanistan, ioannidis@ionio.gr

Sotirios LIVAS

Prof. Dr., Ionian Üniversitesi, Yunanistan, sotlivas@ionio.gr

Stefanos VLACHOPOULOS

Prof. Dr., Ionian Üniversitesi, Yunanistan, vlachopoulos@ionio.gr

Bu çalışma, ilk olarak Göç ve İltica Bakanlığı'na destek sağlamak ve daha sonra tüm Yunan kamu sektörüne yayılmak üzere tasarlanan Yunanistan Kamu Hizmeti Tercümanları Sicili'nin tasarımı sırasında karşılaşılan zorlukları incelemektedir. Bakanlık ile İyonya Üniversitesi arasındaki ortaklık anlaşması çerçevesinde yürütülen ve Avrupa Ekonomik Alanı Mali Mekanizması tarafından finanse edilen bu proje, nitelikli tercümanların kapsamlı bir kaydını oluşturmayı ve yabancı uyruklular ile Yunan makamları arasındaki iletişimi geliştirmeyi amaçlayan önemli bir adımdır. Şu ana kadar, Yunan kamu sektöründe hem yabancı uyrukluların hem de kamu sektörü yetkililerinin iletişim ihtiyaçlarını etkili bir şekilde karşılamak için sistematik bir yaklaşım benimsenmemiştir.

Bu bağlamda, İyonya Üniversitesi'nden bir araştırma ekibi, Yunan Kamu Hizmeti Tercümanları Kaydı'nın oluşturulması ve uygulanması için gerekli yasal düzenlemeleri hazırlamak üzere bir hukuk bürosuyla işbirliği yapmaya davet edilmiştir. Ancak, bu girişim çeşitli zorluklarla karşılaşmıştır; başlıca engel, yasayı hazırlayan hukuk bürosu ile tercüman kaydını geliştiren araştırma ekibi arasındaki bakış açısı farklılıklarıdır. Detaylı araştırma verileri sağlanmış olmasına rağmen, hukuk bürosu bu verileri taslak yasaya dahil etme konusunda isteksiz davranmış ve gerekli düzenlemeleri yapmayı reddetmiştir. Bu tutarsızlıklar, tercümanlar için gerekli eğitim nitelikleri, iş deneyimi ve kayıtlara dahil edilmesi gereken diller gibi çeşitli konuları kapsamaktadır. Bu çalışma, Yunan kamu sektöründe yabancı uyrukluların ve kamu sektörü yetkililerinin iletişim ihtiyaçlarını etkili bir şekilde karşılamak için gereken sistematik yaklaşım üzerindeki bu isteksizliklerin etkilerini inceleyecektir.

Anahtar Kelimeler: kamu hizmeti tercümanlığı, Yunanistan Kamu Hizmeti Tercümanları Sicili, paydaşların farkındalığı

COMPARATIVE ANALYSIS OF THE TRANSLATIONS OF YUNUS EMRE'S WORKS INTO RUSSIAN

Apollinaria AVRUTINA

Prof. Dr., St. Petersburg State University, Director of the Center for the Contemporary Turkish Studies and Russian-Turkish Relations, a.avrutina@spbu.ru

Yunus Emre's works have found wide coverage in Soviet and Russian scientific literature. In the 1980s and 1990s, several monographs were written devoted to the works of the Anatolian poet, and several translations were published during this period and later.

All available translations of Yunus Emre's works in Russian can be divided into 3 groups:

1) The first group consists of research monographs devoted to classical Turkish poetry or directly to Emre's works, the authors of which include research and translations of the great poet's works. This should include, first of all, the works of the Moscow Turkologist V.B. Kudelin, who devoted the monograph to Yunus Emre's work in 1980 (Kudelin V.B. Yunus Emre'nin Poem: On the Problem of Humanism in Medieval Literature. M.: Nauka, 1980). Petersburg (Leningrad) Turkologist S. N. Ivanov's contribution to Turkish translation studies (Century Parchment. Turkish classical poetry of the 13th-20th centuries / Compilation, preface, translation by S. N. Ivanov. Leningrad: Leningrad State University Publishing House, 1991), who studied the works of the Turkish poet and at the same time translated his works from the original language.

2) Among the original translations are the work of H. Korogly (Turkish Ashik poetry. Translation from Turkmen / Compilation, preface, commentary by H. Korogly. M.: Kurgu, 1983) and A.S. Avrutina (Yunus Emre Selection. Yunus Emre Institute. Ankara, 2023). It is especially worth noting that the works presented in both books were translated from the original language.

3) Translations created by professional literary translators from interlinear translations occupied a special place in the Soviet literary translation tradition. Interlinear translations and commentaries were prepared by specialists, and the translation itself was often created by a poet-translator who was not an expert in Eastern poetry but at the same time wrote poetry professionally. Such works include:

Yunus Emre. Ahmed Pasha. Mahmud Abdul Baki. Yusuf Nabi. Ahmet Nedim. Başına. Interlinear translation and commentary from Turkish by I. Borolina. Onsöz Olzhas Suleimenov. M.: Kurgu, 1978. P. 9 – 76. (Translator: S. Lipkin).

4) Particularly noteworthy are scientific monographs devoted to Sufi ashik poetry, in which Emre's works are studied in detail, but translations are not presented.

Keywords: Yunus Emre, translation from Turkish, poetry translations, literary translations, Sufi poetry, translations of minstrel poets.

YUNUS EMRE'NİN ESERLERİNİN RUSÇAYA ÇEVİRİLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ

Apollinaria AVRUTİNA

Prof.Dr., St. Petersburg Devlet Üniversitesi, Çağdaş Türkiye Araştırmaları ve Rus-Türk İlişkileri Müdürü, a.avrutina@spbu.ru

Yunus Emre'nin çalışmaları Sovyet ve Rus bilim literatüründe geniş yer buldu. 1980'li ve 1990'lı yıllarda Anadolu âşığının çalışmalarına ithaf edilen çeşitli monografiler yazıldı ve bu dönemde ve sonrasında da çeşitli çeviriler yayımlandı.

Yunus Emre'nin eserlerinin Rusça olarak mevcut tüm çevirileri 3 gruba ayrılabilir:

1) Birinci grup, yazarların araştırmalarına ve büyük şairin eserlerinin tercümesine de yer veren, klasik Türk şiirine veya doğrudan Emre'nin eserlerine ayrılmış araştırma monografilerinden oluşur. Bu, her şeyden önce Moskova Türkolog V.B.'nin çalışmalarını içermelidir. 1980 yılında Yunus Emre'nin eserine bir monografi ayıran Kudelin (Kudelin V.B. Yunus Emre'nin Şiiri: Ortaçağ Edebiyatında Hümanizm Sorunu Üzerine. M., Nauka, 1980). Petersburg (Leningrad) Türkolog S. N. Ivanov'un Türk çeviri çalışmalarına katkısı (Yüzyıllar Parşömeni. XIII-XX yüzyılların Türk klasik şiiri / Derleme, önsöz, S. N. Ivanov'un çevirisi. Leningrad: Leningrad Devlet Üniversitesi Yayınevi, 1991), Türk şairinin eserlerini inceleyen ve aynı zamanda eserlerini orijinal dilinden tercüme eden.

2) Asıl çeviriler arasında H. Korogly'nin eseri (Türk Aşık şiiri. Türkmençe'den çeviri / Derlenmiş, önsöz, H. Korogly'nin yorumu. M.: Kurgu, 1983.) ve A.S. Avrutina (Yunus Emre. Seçkisi. Yunus Emre Enstitüsü. Ankara. 2023). Her iki kitapta da sunulan eserlerin orijinal dilinden tercüme edildiğini özellikle belirtmek gerekir.

3) Profesyonel edebiyat çevirmenlerinin satır arası çevirilerden yarattığı çeviriler, Sovyet edebi çeviri geleneğinde özel bir yer işgal ediyordu. Satır arası çeviriler ve yorumlar uzmanlar tarafından hazırlandı ve çevirinin kendisi de çoğu zaman doğru şiiri konusunda uzman olmayan ancak aynı zamanda profesyonelce şiir yazan bir şair-çevirmen tarafından oluşturuldu. Bu tür çalışmalar şunları içerir:

YunusEmre. Ahmed Paşa. Mahmud Abdul Baki. Yusuf Nabi. Ahmet Nedim. Başına. Türkçeden satır içi çeviri ve yorum yapan I. Borolina. Önsöz Olzhas Suleimenov. M.: Kurgu, 1978. S. 9 – 76. (Çev: S. Lipkin).

4) Emre'nin eserlerinin ayrıntılı olarak incelendiği ancak çevirilerin sunulmadığı, Sufi âşık şiirine ayrılmış bilimsel monografiler özellikle dikkate değerdir.

Anahtar Kelimeler: Yunus Emre, Türkçeden çeviri, şiir çevirileri, edebiyat çevirileri, tasavvuf şiiri, aşık şairler çevirileri

**THE PLACE OF SEYYID MUHAMMED MA'RIFÎ'S WORK NAMED
TARÎKATNÂME-I FETHÛ'L-MA'ÂRIF IN TURKISH SUFI CULTURE AND
LITERATURE**

Aslı SÜRGİT

Dr., surgitasli@gmail.com

Sufi culture showed great development in the Ottoman lands in the eighteenth century. Seyyid Muhammed Ma'rifî is one of the important Sufis who lived in this century. Sayyid Muhammad Ma'rifî, who was born in Egypt, came to Istanbul and founded the Ma'rifîyye branch of the Rifāiyye sect. He settled in Kartal, turned his stone-built house into a lodge and began to spread his views there. Seyyid Muhammed Ma'rifî wrote various works while he was guiding his students in his lodge in Kartal, Istanbul. One of these, *Tarîkatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif*, has an extremely important place among Turkish *tarikât-nâmes*. Just like in other *tarikât-nâmes*, in this *tarikâtname*, the relationship between murid and mentor within the framework of the spiritual principles of the order and how the disciple's relationship with the Brotherhood should be is closely examined. *Tarîkatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif* is noteworthy for its interpretation of religious duties as well as religious duties from a Sufi perspective, as well as the etiquette of the sect. It is important in terms of shedding light on Turkish Sufi literature and lodge culture and constituting a source. *Tarîkatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif* gives the reader an idea about the understanding of poetry in Turkish-Islamic literature with the poetry pieces it contains. In this study, the place of Seyyid Muhammed Ma'rifî and *Tarîkatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif* in Turkish Sufi culture and literature will be discussed. From his works, it is understood that the author has a good command of religious-sufistic sources. As he declares in many parts of his works, Sayyid Muhammed Ma'rifî wrote this work to guide those who want to reach the knowledge and truth of Allah. He believes that it is very important to progress within the framework of a certain discipline in Sufism. For this reason, he emphasizes that it is necessary to connect to a spiritual guide in order to attain divine love. It is very difficult for a person who is deprived of the protection and support of a guide to know himself and reach perfection. It is also essential to be careful to comply with the etiquette of the sect. This work, which sheds light on Turkish Sufism culture and lodge culture, has an identity that gives the reader an idea about the understanding of poetry in Turkish-Islamic literature with the poetry pieces it contains. The most important feature of this work is that it is a single manuscript copy, and its name has not been found in the sources to date.

Keywords: Seyyid Muhammed Ma'rifî, Ma'rifîyye, Eighteenth century.

SEYYİD MUHAMMED MA'RİFİ'NİN *TARİKATNÂME-İ FETHÜ'L-MA'ÂRİF* ADLI ESERİNİN TÜRK TASAVVUF KÜLTÜRÜ VE EDEBİYATINDAKİ YERİ

Aslı SÜRGİT

Dr., surgitasli@gmail.com

On sekizinci yüzyılda Osmanlı topraklarında tasavvuf kültürü büyük bir gelişim göstermiştir. Seyyid Muhammed Ma'rifi bu yüzyılda yaşamış önemli mutasavvıflardan biridir. Mısır'da dünyaya gelmiş olan Seyyid Muhammed Ma'rifi İstanbul'a gelerek Rifâiyye tarikatının Ma'rifiyye kolunu kurmuştur. Kartal'a yerleşmiş, taştan inşa edilmiş olan evini tekkeye çevirmiş ve burada görüşlerini yaymaya başlamıştır. Seyyid Muhammed Ma'rifi İstanbul Kartal'da bulunan tekkesinde talebelerini irşat ettiği sırada muhtelif eserler kaleme almıştır. Bunlardan biri olan *Tarikatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif* Türkçe tarikatnameler arasında son derece önemli bir yere sahiptir. Tıpkı diğer tarikatnâmelerde olduğu gibi bu tarikatnâmede de tarikat erkânı çerçevesinde mürid-mürşid ilişkisinin; müridin ihvânla olan ilişkisinin nasıl olması gerektiği yakından incelenmektedir. *Tarikatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif* tarikat âdâbının yanı sıra dinî vecibeleri tasavvufi bir bakış açısıyla yorumlaması hasebiyle de dikkate değerdir. Türk tasavvuf edebiyatına ve tekke kültürüne ışık tutması ve kaynak teşkil etmesi açısından önem arz etmektedir. *Tarikatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif* ihtiva ettiği şiir parçalarıyla Türk-İslam edebiyatının şiir anlayışı hakkında okuyucuya fikir vermektedir. Bu çalışmada Seyyid Muhammed Ma'rifi ve *Tarikatnâme-i Fethü'l-Ma'ârif*'in Türk tasavvuf kültürü ve edebiyatındaki yeri ele alınacaktır. Eserlerinden, müellifin dinî-tasavvûfî kaynaklara oldukça hâkim olduğu anlaşılmaktadır. Eserlerinin birçok yerinde beyan ettiği üzere Seyyid Muhammed Ma'rifi bu eserini Allah'ın marifetine ve hakikatine erişmek isteyen kişilere rehberlik etmek amacıyla kaleme almıştır. O, tasavvufta belli bir disiplin çerçevesinde ilerlemenin oldukça önemli olduğuna inanmaktadır. Bu nedenle ilâhî aşka kavuşabilmek için muhakkak bir mürşide bağlanmanın gerekli olduğunu vurgulamaktadır. Bir rehberin himayesinden ve desteğinden yoksun kalan kişinin nefsinin tanınması, kemâle erişmesi oldukça zordur. Tarikat âdâbına uymaya özen göstermek de şarttır. Türk tasavvuf kültürüne ve tekke kültürüne ışık tutan bu eser, ihtiva ettiği şiir parçalarıyla da Türk-İslam edebiyatının şiir anlayışı hakkında okuyucuya fikir veren bir hüviyet taşımaktadır. Bu eserin en önemli özelliği, tek yazma nüsha olması ve bugüne kadar kaynaklarda adına rastlanmamış olmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Seyyid Muhammed Ma'rifi, Ma'rifiyye, On sekizinci yüzyıl.

FROM IMPORT TO TRANSFER: SOLMAZ KÂMURAN AS A TRANSLATOR AND A WRITER

Atalay GÜNDÜZ

Prof. Dr., Dokuz Eylül University, atalay.gunduz@deu.edu.tr

Yonca Gül UĞURLU

Research Assistant, Selçuk University, yonca.ugurlu@selcuk.edu.tr

Translator-focused studies within the field of Translation Studies, or what is referred to as translator studies, have been on the rise. In this context, each translator's unique educational background, literary identity, and social network create a distinctive case study within translation studies. The society from which the translation originates, along with the one into which it is circulated, may both consciously or unconsciously influence the translation process, shaping it in ways that reflect the cultural, social, and contextual dynamics of each. Bourdieu's concepts of habitus, capital, and field, which are central to his theory of practice, provide a framework for examining the boundaries, constraints, and rules (of the game) within the literary field, as well as the resources, or capital, a translator accumulates over time.

This study centers on the writer and translator Solmaz Kâmuran. Having initially made her mark as a writer, Kâmuran later took on the role of translator for Ann Chamberlin's *The Reign of the Favored Women* (Sofia-Safiye Sultan) trilogy, acting as an initiator in this process. Kâmuran's experience as a translator helped her accumulate cultural capital to write her own novels on similar subjects and themes. Kâmuran's translation found its voice in her original works as she followed a similar path to Chamberlin by producing harem narratives in the historical fiction genre. Kâmuran's translations of Safiye Sultan and her own novel titled *Kiraze* were published in the same year. According to Even-Zohar, not only cultural artifacts but goods and materials of semiotics are imported into different cultures. Not all the imports are received in the same way; some of these imports are received and internalized by the receiving field, creating demand for similar products. Subsequently, the home market starts to produce similar products to satisfy the demands of the consumers. Thus, the import becomes the transfer with the production of the home market. In this study, Kâmuran's dual identities as both translator and writer will be explored using Bourdieu's thinking tools and concepts in addition to Even-Zohar's conceptual framework.

Keywords: translator studies, import and transfer, Solmaz Kâmuran

KÜLTÜREL ALIMDAN AKTARIMA: BİR ÇEVİRMEN VE YAZAR OLARAK SOLMAZ KÂMURAN

Atalay GÜNDÜZ

Prof. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, atalay.gunduz@deu.edu.tr

Yonca Gül UĞURLU

Araştırma Görevlisi, Selçuk Üniversitesi, yonca.ugurlu@selcuk.edu.tr

Çeviribilim alanında, çevirmen odaklı çalışmalar ya da çevirmenbilim olarak adlandırılan araştırmalar giderek artış göstermektedir. Bu bağlamda, her bir çevirmenin kendine özgü eğitim geçmişi, edebi kimliği ve sosyal ağı, çeviribilim içinde özgün bir vaka çalışması oluşturmaktadır. Çevirinin kaynaklandığı toplum ve çevirinin dolaşıma girdiği toplum, bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde çeviri sürecini etkileyebilir ve her iki toplumun kültürel, sosyal ve bağlamsal dinamikleri çevirinin biçimlenmesinde rol oynayabilir. Bourdieu'nün pratiğe dayalı kuramının temel kavramları olan habitus, sermaye ve alan, edebi alandaki sınırları, kısıtlamaları ve “oyunun kuralları”nı incelemek için bir çerçeve sunarken, bir çevirmenin zamanla biriktirdiği sermayeyi de bu bağlamda değerlendirmeye olanak tanımaktadır. Bu çalışmanın konusunu yazar ve çevirmen Solmaz Kâmuran oluşturmaktadır. İlk başlarda yazar olarak adını duyuran Kâmuran, Ann Chamberlin'in *Safiye Sultan Üçlemesinin* çevirisine öncülük ederek çevirmenlik rolünü üstlenmiştir. Kâmuran'ın çevirmenlik deneyimi, benzer konu ve temalar üzerine kendi romanlarını yazmasına olanak tanıyacak kültürel sermaye biriktirmesine yardımcı olmuştur. Kâmuran'ın çevirisi, kendi özgün eserlerinde de yankı bulmuş; Chamberlin'in izinden giderek, tarihî kurgu türünde harem anlatıları üretmiştir. Kâmuran'ın *Safiye Sultan* çevirileri ile telif eseri *Kiraze* aynı yıl yayımlanmıştır. Even-Zohar'a göre, sadece kültürel eserler değil, aynı zamanda göstergebilimsel unsurlar ve ürünler de farklı kültürlerle ithal edilmektedir (alım yapılmaktadır). Her kültürel alım aynı şekilde karşılanmaz; bazıları, alıcı alan tarafından benimsenip içselleştirilir ve benzer ürünlere olan talebi artırır. Bunun sonucunda, yerel pazar, tüketicilerin taleplerini karşılamak için benzer ürünler üretmeye başlar. Böylece kültürel alım, yerel pazarda üretimle birlikte bir aktarım sürecine dönüşür. Bu çalışmada, Kâmuran'ın hem çevirmen hem de yazar olarak sahip olduğu çift kimlik, Bourdieu'nün düşünce araçları ve kavramları ile Even-Zohar'ın kavramsal çerçevesi kullanılarak incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: çevirmenbilim, kültürel alım ve aktarım, Solmaz Kâmuran

FROM GENDER-NEUTRAL TO GENDERED PRONOUNS: THE EMERGENCE OF THE FEMALE THIRD-PERSON SINGULAR PRONOUN “她” (TĀ) IN CHINESE

Aykut DAL

Dr., Mehmet Akif Ersoy University, aykuttal@mehmetakif.edu.tr

Similar to the third-person singular pronoun in Turkish, there was no gender distinction in the third-person singular pronouns in both spoken and written Chinese. However, this became an issue starting in the early 20th century as the volume of literary translations from Western languages, particularly English, increased. In English, the use of “she” for women and “he” for men caused ambiguity in translations into Chinese, leading intellectuals to propose various solutions. Initially, expressions such as “this woman” (他女的, tā nǚ de) or “that woman” (那女的, nà nǚ de) were used to translate the English pronoun “she,” but these formulations were not considered aesthetically pleasing. Prominent figures in modern Chinese literature, such as Lu Xun (鲁迅) and his brother Zhou Zuoren (周作人), preferred using the character “伊” (yī), inspired by the Wu (吴) dialect, to refer to women. However, Liu Bannong (刘半农), a key figure who contributed significantly to modernization efforts in literature and translation, advocated for modifying the existing gender-neutral third-person pronoun “他” (tā). He proposed replacing the radical “亻” (rén), which denotes “human,” with the radical “女” (nǚ), meaning “woman,” thus creating the gender-specific pronoun character “她” (tā). In 1920, he published an article titled The Issue of the Character “她” (她字问题), in which he articulated his views on this topic. Subsequently, he used the character “她” in his poem Teach Me How Not to Think of Her (教我如何不想她), marking the first use of the “她” character in a literary work. The poem was well received by both literary circles and the general public, contributing to the acceptance of the character “她.” Through Liu Bannong’s initiative, the character “她” was quickly adopted and soon included in dictionaries.

This study aims to examine the emergence of the third-person singular pronoun “她” (tā) used to refer to women in Chinese and its role in the linguistic reform process. The research methodology involves the analysis of articles written on this topic, published in various magazines such as New Youth (新青年) and New Man (新人), during China’s modernization period, including the New Culture Movement (新文化运动) and the May Fourth Movement (五四运动) in the early 20th century. The key findings of this study reveal that the character “她” emerged as a solution to the challenges faced in literary translations from Western languages, showing that linguistic reform was not only a social necessity but also a response to linguistic demands. The study compiles and evaluates the views of various intellectuals on the subject, explaining how the character “她” was gradually accepted and standardized as a pronoun representing women in modern Chinese.

Keywords: Chinese, linguistic reform, modernization, gendered pronoun, third-person singular pronoun

CİNSİYETSİZ ZAMİRDEN CİNSİYET BİLDİREN ZAMİRE GEÇİŞ: ÇİNCEDE KADIN ÜÇÜNCÜ TEKİL ŞAHIS ZAMİRİ “她” (TĀ) KARAKTERİNİN ORTAYA ÇIKIŞI

Aykut DAL

Dr., Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, aykutdal@mehmetakif.edu.tr

Türkçe üçüncü tekil şahısta olduğu gibi, Çincenin hem konuşma hem de yazı dilinde üçüncü tekil şahısta cinsiyet ayrımı yoktu. Ancak bu durum, 20. yüzyılın başlarından itibaren Çin’de Batı dillerinden, özellikle de İngilizceden, yapılan edebi çevirilerin hız kazanmasıyla bir sorun teşkil etmeye başlamıştır. İngilizcede, kadın için “she” (o) ve erkek için “he” (o) kullanımı, Çince’ye çeviriler yapılırken belirsizliğe neden olmuş ve aydın kesim bu sorunun çözümü için çeşitli önerilerde bulunmuştur. İlk başlarda, “she” zamirini karşılamak için “o kadın” (他女的, tā nǚ de) veya “şu/o kadın” (那女的, nà nǚ de) gibi ifadeler kullanılmış; ancak bu türden kullanım denemeleri estetik anlamda başarılı bulunmamıştır. Modern Çin edebiyatının önde gelen isimlerinden Lu Xun (鲁迅) ve kardeşi Zhou Zuoren (周作人) gibi bazı entelektüeller, kadın için Wu (吴) lehçesinden esinlenerek “伊” (yī) karakterini kullanmayı tercih etmişlerdir. Bu dönemde Liu Bannong (刘半农) ise cinsiyet bildirmeyen üçüncü tekil şahıs “他” (tā) karakterinin sol tarafındaki insan anlamına gelen “亻” (rén) radikalini, kadın anlamına gelen “女” (nǚ) radikali ile değiştirilmesiyle oluşan “她” (tā) karakterinin kullanılmasını savunmuştur. 1920 yılında yayınladığı “她” Karakteri Meselesi” (“她”字问题) başlıklı bir makalede konuya ilişkin görüşlerini ileri sürmüş ve bu makalesinin ardından “她” karakterini, *Bana Onu Nasıl Düşünmeden Edeceğimi Öğret* (教我如何不想她) adlı şiirinde kullanmıştır. “她” karakterinin kullanıldığı ilk edebi eser olma özelliğine haiz olan bu şiir, hem edebi çevrelerin hem de halkın beğenisini kazanmış ve böylece “她” karakterinin kabul görmesine vesile olmuştur. Liu Bannong’un girişimiyle Çinceye kazandırılan bu karakter, hızla yaygınlaşmış ve kısa süre içinde sözlüklerdeki yerini almıştır.

Bu çalışmada, Çince kadın için kullanılan üçüncü tekil şahıs zamiri “她” (tā) karakterinin ortaya çıkışını ve bu karakterin dilsel reform sürecindeki rolünü incelemeyi amaçlanmaktadır. Araştırmada kullanılan yöntem, 20. yüzyılın başlarında Çin’in modernleşme sürecindeki Yeni Kültür Hareketi (新文化运动) ve 4 Mayıs Hareketi (五四运动) ile birlikte Yeni Gençlik (新青年) ve Yeni İnsan (新人) gibi çeşitli dergilerde bu konu üzerine yazılmış olan makalelerin incelenmesine dayanmaktadır. Çalışmanın temel bulguları, “她” karakterinin Batı’dan yapılan edebi çevirilerde yaşanan zorluklara çözüm olarak doğduğunu ve dil reformunun sadece toplumsal bir gereksinim değil, aynı zamanda dilsel ihtiyaçların bir sonucu olduğunu göstermektedir. Bu çalışma ayrıca, dönemin farklı entelektüel isimlerinin konuya yönelik görüşlerini derleyip değerlendirerek, “她” karakterinin zamanla nasıl kabul gördüğünü ve modern Çince kadınları ifade eden bir zamir olarak nasıl standart hale geldiğini açıklamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Çince, dilde reform, modernleşme, cinsiyet bildiren zamir, üçüncü tekil şahıs zamiri

DIFFICULTIES AND SUGGESTIONS ENCOUNTERED IN PREPARING TRANSLATIONS OF LATE OTTOMAN TURKISH TEXTS

Ayşegül EKİCİ

Dr., Hacettepe University Graduate Student, The Ministry of Education

aysegulaytekinekici@gmail.com

In the historical development process of the Turkish language, the Ottoman Turkish Period (16-20th century) takes place after the Old Anatolian Turkish Period (13-16th century). In this process, the 18th and 19th centuries constitute the Late Period of Ottoman Turkish. It is seen that the classical written language and spelling, which started to be standardized in the 16th century, continued predominantly in the 18th century. However, especially in the second half of the 18th century, the spoken language adopted the small vowel harmony, that is, the pronunciation in today's Turkish. Although some changes in the historical process of Turkish in Turkey are seen to be reflected in the spoken language, it has been seen that the historical spelling continues in the written language and that there are differences between the spoken and written language. Over time, it has been observed that in the old written texts created in this Late Period, there has been a move away from the stereotyped spelling and a transition to modern spelling. Such works, which carry the language characteristics of the old period and the new, have a very contradictory spelling structure. While in some places, the stereotyped spelling of the written language is tried to be followed, in some places there are vocal uses, vowel suffixes, and words suitable for the characteristics of the period. Texts with vowels help to understand the written language and spelling of the Turkish of the period and the spoken language, but this vowel system has systematic structure in some texts. For this reason, it is difficult to determine which principle to follow when preparing the transcription of such texts. While some scientists argue that one should get as close as possible to the language of the period, others argue that one should determine what and to what extent interventions will be made in this regard and act accordingly and be careful in this regard. It is stated that it is wrong to establish a text that is directly dependent on the phonetics of today's Turkish of Turkey in places where the spelling is not suitable. In this paper, information will be given about the difficulties encountered while preparing the transcription of the Late Period texts, and some solution suggestions will be re-evaluated by arguing that the spoken language, which shows the development and change of Türkiye Turkish over time, should be taken into account.

Keywords: Ottoman Turkish, Late Period, transcription, orthography

OSMANLI TÜRKÇESİ GEÇ DÖNEM METİNLERİNİN ÇEVİRİ YAZISINI HAZIRLAMADA KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLER VE ÖNERİLER

Ayşegül EKİCİ

Dr., Hacettepe Üniversitesi Mezun, Milli Eğitim Bakanlığı, aysegulaytekinckici@gmail.com

Türk dilinin tarihi gelişim süreci içinde Eski Anadolu Türkçesi Dönemi'nden (13-16.yy) sonra Osmanlı Türkçesi Dönemi (16-20.yy) yer alır. Bu süreç içerisinde 18. ve 19. yüzyıllar Osmanlı Türkçesinin Geç Dönemi'ni teşkil eder. 16. yüzyıldan itibaren standartlaşmaya başlayan klâsik yazı dili ve imlânın, 18. yüzyılda da ağırlıklı olarak devam ettiği görülmektedir. Ancak 18. yüzyılın ikinci yarısında konuşma dilinde küçük ünlü uyumuna yani günümüz Türkçesindeki söyleyişine geçilir. Türkiye Türkçesinin tarihsel süreci içerisinde bazı değişikliklerin konuşma diline yansıdığı görülse de yazı dilinde tarihi imlanın devam ettiği ve konuşma diliyle yazı dili arasında farklılıkların olduğu görülmüştür. Zamanla bu Geç Dönem'de oluşturulan eski yazı metinlerinde klişeleşmiş imladan uzaklaşıldığı ve modern imlaya geçişlerin olduğu gözlenmiştir. Eski Anadolu Türkçesinin kalıplaşmış imlasının yanında döneminin dil hususiyetlerini yansıtan yazım özellikleri ve harekeleme sistemi kendini gösterir. Ancak bu değişimde yazı diliyle konuşma dilinin son dönem metinlerinin çoğunluğunda tam bir bütünlük oluşturmadığı görülmektedir. Eski dönem ile yenin dil özelliklerini taşıyan bu tür eserler oldukça çelişkili bir imla yapısına sahiptir. Bazı yerlerde yazı dilinin klişeleşmiş imlasına uyulmaya çalışılırken bazı yerlerde de dönemin dil özelliklerine uygun vokal kullanımları, harekelenmiş ek ve sözcükler bulunmaktadır. Harekeli metinler, dönemdeki Türkçenin yazı dili ve imlâsı ile konuşma dilinin anlaşılmasına yardımcı olur ancak bu harekeleme sistemi bazı metinlerde belli bir sistematik yapıya sahip değildir. Bu nedenle bu tür metinlerin çeviri yazısını hazırlamada hangi prensibe bağlı kalınacağı konusunda güçlük çekilmektedir. Bazı bilim insanları mümkün olduğu kadar devrin lisanına yaklaşılmaması gerektiğini savunurken bazıları bu konuda neye ne ölçüde müdahale edileceğini belirleyip ona göre hareket ederek bu konuda dikkatli olunması gerektiğini savunur. İmlânın ünlüler bakımından elverişli olduğu yerlerde Eski Anadolu Türkçesinin fonetiğine, imlanın elverişli olmadığı yerlerde ise doğrudan doğruya bugünkü Türkiye Türkçesinin fonetiğine bağlı bir metin kurma yoluna gidilmesinin yanlış olduğu belirtilir. Bu bildiriye Geç Dönem metinlerinin çeviri yazısını hazırlarken karşılaşılan güçlükler hakkında bilgi verilip Türkiye Türkçesinin zaman içindeki gelişimini ve değişimini gösteren konuşma dilinin dikkate alınması gerektiği ileri sürülerek bu bağlamda bazı çözüm önerileri yeniden değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Osmanlı Türkçesi, Geç Dönem, çeviri yazı, imla

A LITERATURE REVIEW ON TECHNOLOGY-ASSISTED HEALTHCARE INTERPRETING

Beyza Nur ZORLU

Research Assistant, Selçuk University, beyzanurzorlu@selcuk.edu.tr

Arsun URAS

Prof. Dr., İstanbul University, auras@istanbul.edu.tr

In order to find solutions to the increasing problems of the world regarding unsolved problems, innovative ideas and studies are needed. Thanks to literature reviews, many new solutions and future studies are provided. Literature reviews in the field of Translation Studies have started to bring the concept of technology to the agenda more after the Covid-19 outbreak. Therefore, this study aims to reveal the importance of literature reviews in scientific progress by addressing the developments in technology-supported healthcare interpreting. In this context, four open-access English articles published in the most prestigious publications will be studied in order to observe the effects of technology use in healthcare interpreting. The corpus has been limited to the keywords “remote interpreting,” “artificial intelligence,” “medical interpreting,” “healthcare interpreting,” “communication,” “health equity,” and “quality.” The articles titled *Bridging Communication Gaps in Crisis: A Case Study of Remote Interpreting in the Middle East During the COVID-19 Pandemic* (World Journal of English Language, Scopus), *A Comprehensive Review on Exploring the Impact of Telemedicine on Healthcare Accessibility* (Cureus, Web of Science), *Building capacity of interpreting services in Australian healthcare settings: the use of video remote interpreting during the COVID-19 pandemic* (Media and Intercultural Communication, Google Scholar), and *Chatting beyond ChatGPT: advancing equity through AI-driven language interpretation* (Journal of General Internal Medicine, Web of Science) will be considered as the research objects of this study. In order to evaluate the contributions of these articles to the field of healthcare interpreting, the study titled *Utility of mobile technology in medical interpretation: A literature review of current practices* (2021) by Ji et al., which offers a systematic approach in literature review, will be taken as the basis. Within the scope of this literature study, the integration of technological developments into healthcare interpreting, the improvement of the health sector, and the quality of the translation product will be evaluated through these four English articles dated 2024. These articles examined are not only within the scope of the social sciences, but also include the field of life sciences.

Keywords: healthcare interpreting, technology, telemedicine, remote interpreting, artificial intelligence, video conference interpreting

TEKNOLOJİ DESTEKLİ SAĞLIK ÇEVİRMENLİĞİ ÜZERİNE BİR ALANYAZIN ÇALIŞMASI

Beyza Nur ZORLU

Araştırma Görevlisi, Selçuk Üniversitesi, beyzanurzorlu@selcuk.edu.tr

Arsun URAS

Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, auras@istanbul.edu.tr

Dünyanın çözülmemiş sorunlar ve keşfedilmemiş yenilikler konusunda giderek artan sorunlarına çözüm bulmak amacıyla yenilikçi fikirlere ve çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Araştırma alanlarında yapılan alanyazın çalışması ile birçok yeni sorundan ve çözümden haberdar olunmakta ve gelecek çalışmalara olanak tanınmaktadır. Araştırma alanlarından biri olan Çeviribilim kapsamında alanyazın çalışmaları, Covid-19 salgınından sonra teknoloji kavramını daha çok gündeme getirmeye başlamıştır. Bu çalışma da, teknoloji destekli sağlık çevirmenliğindeki gelişmeleri ele alarak alanyazın çalışmalarının bilimsel ilerlemedeki önemini ortaya koymayı hedeflemiştir. Bu kapsamda, sağlık çevirmenliğinde teknoloji kullanımının etkilerini gözlemlemek amacıyla kapsamlı atıf verileri ve alandaki en prestijli yayınları içeren indeksler tarafından taranan uluslararası dergilerde 2024 yılında yayınlanan erişime açık dört İngilizce makale yorumlanacaktır. Tarama sürecinde bütüncü, “remote interpreting”, “artificial intelligence”, “medical interpreting”, “healthcare interpreting”, “communication”, “health equity” ve “quality” anahtar sözcükleriyle sınırlandırılmıştır. Bu doğrultuda, *Bridging Communication Gaps in Crisis: A Case Study of Remote Interpreting in the Middle East During the COVID-19 Pandemic* (World Journal of English Language, Scopus), *A Comprehensive Review on Exploring the Impact of Telemedicine on Healthcare Accessibility* (Cureus, Web of Science), *Building capacity of interpreting services in Australian healthcare settings: the use of video remote interpreting during the COVID-19 pandemic* (Media and Intercultural Communication, Google Scholar) ve *Chatting beyond ChatGPT: advancing equity through AI-driven language interpretation* (Journal of General Internal Medicine, Web of Science) başlıklı makaleler, bu çalışmanın araştırma nesnesi olarak ele alınacaktır. Sağlık çevirmenliği alanında ele alınan bu makalelerin katkılarını değerlendirmek adına, alanyazın taramasında sistematik bir yaklaşım sunan Ji ve diğerlerinin 2024 yılında yayınladıkları *Utility of mobile technology in medical interpretation: A literature review of current practices* başlıklı çalışması temel alınacaktır. Bu alanyazın çalışması kapsamında ele alınan 2024 yılına ait dört İngilizce makale aracılığıyla teknolojik gelişmelerin sağlık çevirmenliğine entegrasyonu ile sağlık sektörünün iyileşmesi ve çeviri ürününün kalitesi değerlendirilecektir. İncelenen bu makaleler, yalnızca Sosyal Bilimler alanı kapsamında değil, Fen Bilimleri alanı içerisinde de yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: sağlık çevirmenliği, teknoloji, teletıp, uzaktan sözlü çeviri, yapay zekâ, video konferans çevirisi

THE EFFECT OF TELEVISION ON THE SPIRITUAL LIFE OF MODERN SOCIETY

Billura ASLANOVA

Doctor of philosophy in philology, Baku State University, aslanovabillura@yahoo.com

Television has become a part of our modern lives. Despite the emergence of new media, television continues to lead in the competition for viewers' time and attention. So what does society see on television, and what effects does this have on its spiritual life? Spiritual life, in addition to being a sphere of social activity, is a relatively independent sphere related to the production and dissemination of consciousness and the satisfaction of people's spiritual needs.

Television researchers believe that television should not comply with all the desires of the viewer, but on the contrary, the viewer should follow it. Otherwise, society will be dragged into the spiritual abyss. Unfortunately, today, television, while fulfilling the functions of informing, educating, and entertaining, also affects the moral life of society. The purpose of the research is to determine the negative effects of television on social life and to show ways to solve them.

After the collapse of the USSR and the proclamation of freedom of speech, a torrent of violence fell on unprepared viewers from the television screens of the post-Soviet countries. In conditions of change, a feeling of instability, changing television, and heavy and foreign information further worsened the moral state of people. In the article we presented, we tried to identify, compare, and analyze the striking features in the programs of television channels in this direction. For example, violence is widely used, especially in series. Observations and research clearly show this.

Despite the emergence of a large number of channels competing for ratings, the concept of "news" has practically become equivalent to the concept of "sensation." It has been scientifically proven that bad news attracts more attention than good news.

During the research, it can be concluded that one of the main tasks of television is, first of all, to make a profit. This task often coincides with an equally important task, namely, the formation of high moral values in the audience.

Today's television viewer has a wide choice of channels to watch, but he cannot always choose the right one. In order to create a new television that promotes spiritual development, it is necessary to create a new audience aimed at spiritual development. To achieve this goal, television must provide high pleasure, effective information, and enrich the viewer's worldview.

Keywords: television, moral, spirituality, effect, audience

TELEVİZYONUN ÇAĞDAŞ TOPLUMUN MANEVİ YAŞAMI ÜZERİNDEKİ ETKİSİ

Billure ASLANOVA

Filoloji alanında felsefe doktoru, Bakü Devlet Üniversitesi, aslanovabillura@yahoo.com

Televizyon çağdaş hayatımızın bir parçası haline geldi. Yeni medyanın ortaya çıkmasına rağmen televizyon, izleyicilerin zaman ve dikkati konusunda rekabette liderliğini sürdürüyor. Peki toplum televizyonda neler görüyor ve bunun manevi hayatına ne gibi etkileri oluyor? Manevi yaşam, bir sosyal faaliyet alanı olmasının yanı sıra, bilincin üretimi ve yayılması, insanların manevi ihtiyaçlarının karşılanması ile ilgili nispeten bağımsız bir alandır. Ortak noktaların yanı sıra her ülkenin izleyici kitlesi de birbirinden farklıdır.

Televizyon araştırmacıları televizyonun izleyicinin tüm isteklerine uymaması, tam tersi izleyicinin onu takip etmesi gerektiğine inanıyor. Aksi takdirde toplum manevi uçuruma sürüklenir. Ne yazık ki günümüzde televizyon bilgilendirme, eğitime ve eğlendirme işlevlerini yerine getirirken toplumun ahlaki yaşamını da etkilemektedir. Araştırmanın amacı televizyonun toplum yaşamına olumsuz etkilerini belirlemek ve çözüm yollarını göstermektir.

Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliğinin (SSCB) çöküşü ve ifade özgürlüğünün ilanının ardından, Sovyet sonrası ülkelerin televizyon ekranlarından hazırlıksız izleyicilerin üzerine bir şiddet akışı yağdı. Değişim koşullarında, istikrarsızlık hissi, değişen televizyon, ağır ve yabancı bilgilerle insanların ahlaki durumlarını daha da kötüleştirdi. Sunduğumuz makalede televizyon kanallarının programlarında bu doğrultuda dikkat çeken özellikleri tespit etmeye, karşılaştırmaya ve analiz etmeye çalıştık. Örneğin şiddet özellikle dizilerde yaygın olarak kullanılıyor. Gözlem ve araştırmalar şunu açıkça gösteriyor. Sonuç olarak çoğu zaman şiddetin anlaşmazlıkları ve sorunları çözmenin tamamen kabul edilebilir bir yolu olduğu fikri oluşturulur.

Reyting mücadelesi veren çok sayıda kanalın ortaya çıkmasına rağmen "haber" kavramı pratikte "sansasyon" kavramıyla eşdeğer hale geldi. Kötü haberlerin iyi haberlerden daha fazla ilgi çektiği bilimsel olarak kanıtlanmıştır.

Araştırma sırasında televizyonun temel görevlerinden birinin her şeyden önce kar elde etmek olduğu sonucuna varılabilir. Bu görev çoğu zaman aynı derecede önemli bir görevle, yani izleyicinin yüksek ahlaki değerlerinin oluşturulmasıyla örtüşür.

Günümüzün televizyon izleyicisinin izleyeceği birçok kanal seçeneği var ancak o, her zaman doğru olanı seçemiyor. Manevi gelişimi destekleyen yeni bir televizyon oluşturmak için, manevi açıdan gelişmeyi amaçlayan yeni bir izleyici kitlesi oluşturmak gerekir. Bu amaca ulaşmak için televizyonun yüksek zevk, etkili bilgi sağlaması ve izleyicinin dünya görüşünü zenginleştirilmesi gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: televizyon, ahlaki değerler, maneviyat, etki, izleyici

A GENDER-FOCUSED APPROACH TO FÜRÜZAN'S STORY

“BENİM SİNEMALARIM”

Büşra SÜRĞİT

Assoc. Prof. Dr., İstanbul University-Cerrahpaşa, Hasan Âli Yücel Faculty of Education,
Department of Turkish and Social Sciences Education, busra.surgit@iuc.edu.tr

Fürüzan (1935-2024) is one of the leading writers of modern Turkish literature. The artist, who has presented many works in different genres such as stories, novels, plays, essays, poetry, and travel writings to Turkish literature, gained her real fame as a storyteller. In almost all of her works, she focused on the adventures of little people. Adopting a realistic approach based on observation, Fürüzan, as a conscious female writer, addressed social issues from a perspective that prioritized the experiences of women and children. She has thoroughly examined the gender roles seen in Turkish society. She particularly focused on the patriarchal structure's view of women and the social roles and responsibilities it imposes on them. She placed oppressed, exploited, and marginalized women at the center of her stories. She often constructed the events around these women. Fürüzan has shown that married women who have not received any education, live in financial difficulties, and silently endure the oppression they are subjected to do not have the right to have a say in the future of their daughters. She has described their helpless anger, their submission to fate, and their disappointment with an impressive narrative.

“Benim Sinemalarım” is a good example of this kind of story by the artist. In this text, a mother who successfully fulfills the feminine roles assigned to her appears before the reader. This is a silent and passive woman, stuck at home, who approves without questioning the decisions made by her husband, whom she accepts as the head of the family, and devotes her material and spiritual strength to serving him. In contrast, Nesibe displays a character opposite to her mother. The young girl rebels against the roles and responsibilities assigned to women in society. She is ostracized by society for refusing to conform to habitual patterns. She pays a heavy price as she struggles to realize herself and her own desires. Fürüzan prefers to convey the “masculine discourse” used by Nesibe’s close circle to the readers through the concept of “honour.” It is noteworthy that this “masculine discourse” is adopted not only by men but also by women living under the shadow of male dominance. This study aims to examine the reflections of gender perception in Fürüzan's story “Benim Sinemalarım” in the axis of the concepts of honor, marriage, and body. In the research, the roles that the socio-economic conditions of the period in question and the patriarchal social structure imposed on women and men and the forms of pressure that these roles created on women and men will also be evaluated.

Keywords: Fürüzan, modern Turkish literature, short story, gender

FÜRUZAN'IN “BENİM SİNEMALARIM” ADLI ÖYKÜSÜNE TOPLUMSAL CİNSİYET ODAKLI BİR YAKLAŞIM

Büşra SÜRGİT

Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi, Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Bölümü, busra.surgit@iuc.edu.tr

Füruzan (1935-2024), modern Türk edebiyatının önde gelen yazarlarından. Türk edebiyatına öykü, roman, tiyatro, deneme, şiir ve gezi yazısı gibi farklı türlerde birçok eser armağan etmiş olan sanatçı, esas ününü öykücü kimliğiyle elde etmiştir. Hemen bütün eserlerinde küçük insanların serüvenlerine odaklanmıştır. Daha ziyade gözleme dayalı gerçekçi bir anlayışı benimseyen Füruzan, bilinçli bir kadın yazar olarak toplumsal meseleleri, kadınların ve çocukların deneyimlerini önceleyen bir bakış açısıyla ele almıştır. Türk toplumunda görülen cinsiyet rollerini derinlemesine işlemiştir. Özellikle ataerkil yapının kadına bakışı ile ona yüklediği toplumsal rol ve sorumluluklar üzerinde durmuştur. Ezilen, sömürülen ve ötekileştirilen kadınları öykülerinin merkezine koymuştur. Olayları çoğu zaman bu kadınların etrafında kurgulamıştır. Füruzan, herhangi bir eğitim almamış olan, maddi imkânsızlıklar içinde yaşayan ve maruz kaldıkları zulme sessizce katlanan evli kadınların, kız çocuklarının geleceği konusunda söz söyleme hakkına sahip olmadığını göstermiştir. Onların çaresiz öfkelerini, kadere boyun eğişlerini ve hayal kırıklıklarını etkileyici bir anlatımla ortaya koymuştur.

“Benim Sinemalarım”, sanatçının bu tarz öykülerine iyi bir örnek oluşturur. Bu metinde, kendisine yüklenen kadınlık rollerini başarıyla yerine getiren bir anne, okurun karşısına çıkar. O, aile reisi olarak kabul ettiği eşinin aldığı kararları sorgulamadan onaylayan, maddi ve manevi gücünü ona hizmet etmeye adanmış, ev içerisinde sıkışmış, sessiz ve edilgen bir kadındır. Buna karşılık Nesibe, annesinin karşıtı bir karakter sergiler. Genç kız, toplumsal düzlemde kadınlara yüklenen rol ve sorumluluklara başkaldırır. Alışılmış kalıplara uymayı reddettiği için toplum tarafından dışlanır. Kendisini ve kendi isteklerini gerçekleştirmek için mücadele verirken ağır bir bedel öder. Füruzan, Nesibe'nin yakın çevresinin kullandığı “eril söylemi”, okurlara “namus” kavramı üzerinden aktarmayı tercih eder. Bu “eril söylem”in, yalnızca erkekler tarafından değil eril egemenliğin gölgesinde yaşayan kadınlar tarafından da benimsenmiş olması dikkat çekicidir. Bu çalışma, toplumsal cinsiyet algısının Füruzan'ın “Benim Sinemalarım” adlı öyküsündeki yansımalarının namus, evlilik ve beden kavramları ekseninde incelenmesini amaçlamaktadır. Araştırmada, sözü edilen dönemin sosyoekonomik şartlarının ve ataerkil toplum yapısının kadına ve erkeğe yüklediği roller ile bu rollerin kadın ve erkek üzerinde yarattığı baskının görünüm biçimleri de değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Füruzan, modern Türk edebiyatı, öykü, toplumsal cinsiyet

ANALYSIS OF NON-VERBAL COMMUNICATION OF HEROES AS A WAY TO EFFECTIVELY UNDERSTAND THE TEXT

(Using The Example of Analyzing The Behavioral Characteristics of Heroes In A Stressful Situation)

Aleksandra BYKOVA

St. Petersburg Academy postgraduate teacher education, graduate school
23sasha13@gmail.com

Interaction between people in modern society depends on the ability to apply previously acquired skills for successful socialization and for understanding human behavioral characteristics. These skills are also laid down when working with a literary text. Using the experience of analyzing the communication of characters in works of fiction in everyday life and educational activities helps both in speech self-improvement and in interaction with other people. The behavior of people in a stressful situation is of interest not only to psychologists but also to linguists and literary critics. This is due to the fact that analyzing the behavior of literary characters in a stressful situation will help to better understand their motivation and personality traits. A stressful situation reveals both the best and the worst personality traits, but not everything is so obvious. This allows you to see a variety of forms for analysis. It is semantic reading that is the basis for understanding the text, because it implies making assumptions, formulating arguments, structuring thoughts, and applying them in practice. However, some literary works are not fully understood by many readers precisely because of the unclear motivation of the characters' actions. After all, we analyze them intuitively or based on the authoritative words of the teacher. Non-verbal communication is communication without the use of words. The instrument of such communication is the human body, which has a wide range of means and methods of information transmission and exchange, which includes all forms of human self-expression. Non-verbal communication performs the function of supplementing and replacing speech, creates psychological contact between partners, conveys the emotional state of communication partners, and reflects the interpretation of the situation. In one picture of the world, one set of non-verbal structures is systematized, and when translated into another language, this structure may lose its cultural uniqueness. Also, in some cultures, a communicative failure may occur between the text and the reader, since the stress described may not be correctly decoded by the reader, and this material may be missing from his knowledge system. In the process of analysis, it is necessary to analyze the speech methods of transmitting a stressful situation, and stress signals of the hero's condition. Each language has its own set of both speech forms of transmitting a person's psychological state, and the very features of nonverbal behavior differ in world cultures.

Keywords: nonverbal communication, behavioral features, features of literary analysis

АНАЛИЗ НЕВЕРБАЛЬНОЙ КОММУНИКАЦИИ ГЕРОЕВ КАК СПОСОБ ЭФФЕКТИВНОГО ПОНИМАНИЯ ТЕКСТА

(на примере анализа поведенческих особенностей героев в стрессовой ситуации)

Александра Быкова

Санкт-Петербургская академия постдипломного педагогического образования,
23sasha13@gmail.com

Взаимодействие между людьми в современном обществе зависит от способности применять полученные ранее навыки для успешной социализации и для понимания поведенческих особенностей человека. Данные навыки закладываются в том числе и при работе с литературным текстом. Использование опыта анализа общения героев в произведениях художественной литературы в повседневной жизни и учебной деятельности помогает и в речевом самосовершенствовании, и во взаимодействии с другими людьми. Поведение людей в стрессовой ситуации интересует не только психологов, но и лингвистов, литературоведов. Это связано с тем, что анализ поведения литературных героев в стрессовой ситуации поможет лучше понять его мотивацию и особенности личности. Стрессовая ситуация раскрывает как лучшие, так и худшие черты личности, но не всё так очевидно. Это позволяет увидеть разнообразие форм для анализа. Именно смысловое чтение является основой понимания текста, ведь оно подразумевает под собой и выдвижение предположений, формулирование рассуждений, структурирование мысли, применение на практике. Однако некоторые литературные произведения не понятны в полной мере многим читателям именно из-за неясной мотивации поступков героев. Ведь их мы анализируем интуитивно или с опорой на авторитетные слова учителя. Невербальная коммуникация — это коммуникация без использования слов. Инструментом такого общения является тело человека, обладающее широким диапазоном средств и способов передачи информации или обмена ею, которое включает в себя все формы самовыражения человека. Невербальная коммуникация выполняет функцию дополнения и замещения речи, создает психологический контакт между партнерами, передает эмоциональное состояние партнеров по общению, отражает истолкование ситуации. В одной картине мира систематизируется один набор невербальных структур, и при переводе на другой язык эта структура может утрачивать свою культурологическую уникальность. Также в некоторых культурах может произойти коммуникативная неудача между текстом и читателем, так как описываемый стресс может не быть правильно декодирован читателем, в его системе знаний может отсутствовать данный материал. В процессе проведения анализа необходимо проанализировать речевые способы передачи стрессовой ситуации, стрессовых сигналов состояния героя. Каждый язык обладает своим набором как речевых форм передачи психологического состояния человека, так и сами особенности невербального поведения отличаются в мировых культурах.

Ключевые слова: невербальная коммуникация, поведенческие особенности, особенности литературоведческого анализа

THE ROLE OF EUPHEMISMS IN PERSONALITY ASSESSMENT IN CHINESE: A STUDY ON THE TWELVE ANIMAL ZODIAC¹

Canan CANDAN KANAR

Visiting Faculty Member, Dr., KTO Karatay University, School of Foreign Languages,
canan.candan@karatay.edu.tr

Euphemisms are a linguistic phenomenon that manifests itself in many areas of social life. Such expressions help in understanding what style should be adopted when communicating with different societies. Euphemisms, which hold an important place in Chinese culture, are used as a form of linguistic art in various aspects of social life. Particularly in expressing negative situations, euphemisms serve as a softer and more polite communication tool. Thus, no matter how challenging or negative the topic might be, these words allow for a more gentle expression.

Throughout history, Turkish and Chinese societies have shared many common values due to their ongoing political, commercial, and cultural relations. These commonalities are also observed in the Twelve Animal Zodiac, which both societies have used at one point in time. While the usage of this calendar has decreased in Turkish society today, the Chinese continue to use it actively in their daily lives. The Chinese are highly sensitive to actions and behaviors they believe bring bad luck or misfortune, and thus some topics have been taboo. This belief system is also reflected in the ancient legacy of the Twelve Animal Zodiac. The calendar represents each year with a different animal, including the rat, ox/cow, tiger, rabbit, dragon, snake, horse, sheep/lamb, monkey, rooster, dog, and pig. While these animals carried positive meanings in ancient China, in modern Chinese culture, some of them have gained negative connotations. According to researchers, this shift stems from the animals not only representing the calendar years but also being used to describe individuals' characteristic traits, leading to these animals becoming verbal taboos. Positive or negative comments about individuals are often conveyed through euphemistic use of the animal names in the zodiac. For example, a

person's stinginess is associated with the rat “^{lǎo shǔ}老鼠”, industriousness with the ox/cow “^{niú}牛”, strength with the tiger “^{hǔ}虎”, cuteness with the rabbit “^{tù zǐ}兔子”, slyness with the snake “^{shé}蛇”, loyalty and success with the horse “^{mǎ}马”, sociability with the sheep/lamb “^{yáng}羊”, intelligence and agility with the monkey “^{hóu zǐ}猴子”, helpfulness with the rooster “^{gōng jī}公鸡”, reliability with the dog “^{gǒu}狗”, and laziness with the pig “^{zhū}猪”.

Therefore, the significance of euphemisms in preventing misunderstandings in intercultural communication is once again emphasized. In this context, this study examines the Twelve Animal Zodiac, which holds an important place in Chinese culture, and demonstrates how euphemisms facilitate making personality assessments about individuals.

Keywords: euphemism, taboo, twelve animal zodiac

¹ This study is derived from the doctoral dissertation titled ‘A Comparative Linguistic Analysis of Euphemisms in Turkish and Chinese.’

ÇİNCE’ DE ÖRTMECE SÖZLERİN KİŞİLİK DEĞERLENDİRMESİNDE ROLÜ: ON İKİ HAYVAN TAKVİMİ ÜZERİNE BİR İNCELEME²

Canan CANDAN KANAR

Misafir Öğretim Üyesi Dr., KTO Karatay Üniversitesi, Yabancı Diller Yüksekokulu,
canan.candan@karatay.edu.tr

Örtmece sözler, sosyal yaşamın birçok alanında kendini gösteren dilsel bir olgudur. Bu tür ifadeler, farklı toplumlarla iletişimde nasıl bir üslup benimsenmesi gerektiğini öğretmektedir. Çin kültüründe de önemli bir yer tutan örtmece sözler, sosyal hayatta farklı alanlarda bir dil sanatı olarak kullanılmaktadır. Özellikle olumsuz durumların ifade edilmesinde, örtmece sözler daha yumuşak ve kibar bir iletişim aracı olarak kullanılmaktadır. Böylece, konu ne kadar zorlayıcı ya da olumsuz olursa olsun, bu sözler ifadeyi daha nazik bir hale getirmeye olanak tanımaktadır.

Türk ve Çin toplumları, tarih boyunca süregelen siyasi, ticari ve kültürel ilişkiler sayesinde pek çok ortak değer paylaşmıştır. Bu ortak özellikler, her iki toplumun da bir dönem kullanmış olduğu On İki Hayvan Takvimi’nde de gözlemlenmektedir. Günümüzde Türk toplumunda bu takvimin kullanımı azalmış olsa da Çin toplumu bu takvimi hala günlük yaşamında etkin olarak kullanmaktadır. Çinliler, kötü şans ya da uğursuzluk getireceğine inandıkları eylem ve davranışlara karşı oldukça duyarlıdır ve bu nedenle bazı konular tabulaştırılmıştır. Bu inanç sistemi, kadim bir miras olan On İki Hayvan Takvimi’nde de kendini göstermektedir. Takvimde fare, boğa/inek, kaplan, tavşan, ejderha, yılan, at, koyun/kuzu, maymun, horoz, köpek ve domuz sırasıyla yılları temsil etmektedir. Eski Çin’de bu hayvanlar olumlu anlamlar taşıırken, modern Çin kültüründe bazı hayvanların simgeleri olumsuz çağrışımlar kazanmıştır. Araştırmacılara göre bu durum, hayvanların yalnızca takvimdeki rollerinin ötesinde, kişilerin karakteristik özelliklerini tanımlamak için kullanılmasından kaynaklanmaktadır ve bu hayvanlar sözlü tabular haline gelmiştir. Kişilere dair olumlu ya da olumsuz yorumlar, takvimde yer alan hayvan adlarının örtmece olarak kullanılmasıyla gerçekleşmektedir. Örneğin, bireyin cimriliği fare “lǎo shǔ ,老 ,鼠” ile, çalışkanlığı boğa/inek “niú ,牛” ile, güçlülüğü kaplan “hǔ ,虎” ile, sevimliliği tavşan “tù zǐ ,兔 ,子” ile, sinsiliği yılan “shé ,蛇” ile, sadakati ve başarısı at “mǎ ,马” ile, arkadaş canlısı olması koyun/kuzu “yáng ,羊” ile, zeki ve çevikliği maymun “hóu zǐ ,猴 ,子” ile, yardımseverliği horoz “gōng jī ,公 ,鸡” ile, güvenilirliği köpek “gǒu ,狗” ile, tembelliği domuz “zhū ,猪” ile ifade edilmektedir.

Bu nedenle, kültürlerarası iletişimde yanlış anlaşılmanın önlenmesi açısından örtmece sözlerin önemi bir kez daha vurgulanmaktadır. Bu bağlamda, bu çalışma Çin kültüründe önemli bir yere sahip olan On İki Hayvan Takvimi’ni ele alarak, örtmece sözlerin bireylerin kişilikleri hakkında yorum yapmada ne denli kolaylık sağladığını göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: örtmece söz, tabu, on iki hayvan takvimi

² Bu çalışma ‘Türkçe ve Çince’de Yer Alan Örtmece Sözlerin Dil Bilimi Açısından Karşılaştırmalı Analizi’ başlıklı doktora tezinden üretilmiştir.

TRANSLATION IN THE ZHENGUAN ERA

Cansu GÜMÜŞ YILMAZ

Research Assistant, Ankara Hacı Bayram University, cansu.gumusyilmaz@hbv.edu.tr

The Zhenguan period (627–649 AD) was one of the most brilliant eras of the Tang Dynasty, marked by significant developments in social, cultural, and political spheres. Under the leadership of Emperor Taizong, policies aimed at ensuring internal peace and strengthening social stability were prioritized, enhancing overall societal welfare while promoting cultural richness and diversity. In this context, translation activities became one of the most critical elements of the period.

Large-scale translation projects conducted during the Zhenguan era primarily focused on the translation of Buddhist texts. Contributions from prominent translators such as Prabhakara and Xuanzang enhanced the quality of these translation processes and facilitated broader acceptance of these texts within society. Prabhākaramitra introduced innovations in the translation process, such as verifying original texts and rigorously proofreading translations, which increased their reliability and reinforced the authority of religious texts. Xuanzang further developed these innovations by assigning specific roles based on the expertise of translators, making the translation processes more systematic. His travels to India enriched his knowledge and experience, further improving the quality of the translations.

During this period, translation activities served not only as linguistic transfers but also as cultural and ideological mediators. The translations of significant texts, including Buddhist scriptures, the Bible, and Dao De Jing, left profound impacts on the social ideologies of the time. These translations increased state oversight over translation practices, solidifying the acceptance and prestige of the texts.

The aim of this study is to conduct an in-depth examination of the translation activities during the Zhenguan period, revealing the role and impact of the state in this process. Through the translations of key texts like Buddhist scriptures, the Bible, and Dao De Jing, the study investigates how translation practices were institutionalized, interacted with state governance, and reinforced social ideologies. It emphasizes that translation functions not only as a linguistic transfer but also as a cultural and ideological mediation. In this context, the translation practices of the Zhenguan period provide an important lens for understanding the religious, political, and social dynamics of the time, highlighting translation's role in bridging different cultural and religious traditions.

Keywords: Zhenguan Period, translation activities, Buddhist texts

ZHENGUAN DÖNEMİNDE ÇEVİRİ

Cansu GÜMÜŞ YILMAZ

Araştırma Görevlisi, Ankara Hacı Bayram Üniversitesi, cansu.gumusyilmaz@hbv.edu.tr

Zhenguan dönemi (627–649 AD), Tang Hanedanı'nın en parlak dönemlerinden biri olarak, sosyal, kültürel ve siyasi alanda önemli gelişmelere sahne olmuştur. İmparator Taizong'un liderliğinde, bu süreçte iç barışın sağlanması ve toplumsal istikrarın güçlendirilmesi amacıyla eğitim ve kültür politikaları ön plana çıkmıştır. Devletin bu politikaları, toplumun genel refahını artırırken, kültürel zenginlik ve çeşitliliğin teşvik edilmesine de olanak tanımıştır. Bu bağlamda, çeviri faaliyetleri, dönemin en önemli unsurlarından biri haline gelmiştir.

Zhenguan döneminde gerçekleştirilen geniş ölçekli çeviri projeleri, özellikle Budist metinlerin tercümesine odaklanmıştır. Bu projelerde Prabhakara ve Xuanzang gibi önde gelen çevirmenlerin katkıları, çeviri süreçlerinin kalitesini artırmış ve bu metinlerin toplumda daha geniş bir kabul görmesini sağlamıştır. Prabhākaramitra, çeviri süreçlerine yönelik yenilikler getirerek, orijinal metinlerin doğrulanması ve çevirilerin titizlikle gözden geçirilmesi gibi önemli adımlar atmıştır. Bu, çevirilerin güvenilirliğini artırmış ve dini metinlerin otoritesini pekiştirmiştir. Xuanzang ise bu yenilikleri geliştirerek, çevirmenlerin uzmanlık alanlarına göre belirli roller üstlenmelerini sağlamış ve çeviri süreçlerini daha sistematik hale getirmiştir. Xuanzang'ın Hindistan'a yaptığı seyahatler, ona geniş bir bilgi ve deneyim katmış, böylece çevirilerin kalitesi daha da artmıştır.

Bu dönemde, çeviri faaliyetleri yalnızca dilsel aktarım olarak değil, aynı zamanda kültürel ve ideolojik bir aracılık işlevi üstlenmiştir. Budist yazıtlar, İncil ve Dao De Jing gibi önemli metinlerin çevirileri, dönemin toplumsal ideolojileri üzerinde derin etkiler bırakmıştır. Bu metinlerin çevirileri, devlet yönetiminin çeviri üzerindeki denetimini artırmış ve bu süreç, metinlerin kabulünü ve saygınlığını pekiştirmiştir.

Bu çalışmanın amacı, Zhenguan dönemindeki çeviri faaliyetlerini derinlemesine inceleyerek, devletin bu süreçteki rolünü ve etkisini ortaya koymaktır. Özellikle Budist yazıtlar, İncil ve Dao De Jing gibi önemli metinlerin çevirileri aracılığıyla, çeviri pratiklerinin nasıl kurumsallaştığı, devlet yönetimiyle nasıl etkileşimde bulunduğu ve toplumsal ideolojileri nasıl pekiştirdiği araştırılmaktadır. Çalışma, çevirinin yalnızca dilsel bir aktarım değil, aynı zamanda kültürel ve ideolojik bir aracılık işlevi üstlendiğini vurgulamayı hedeflemektedir. Bu bağlamda, Zhenguan döneminin çeviri uygulamaları, dönemin dini, siyasi ve sosyal dinamiklerini anlamak için önemli bir pencere sunmakta; aynı zamanda çevirinin, farklı kültürel ve dini gelenekler arasında köprü kurma işlevine dikkat çekmektedir.

Anahtar Kelimeler: Zhenguan Dönemi, çeviri faaliyetleri, Budist metinler

TRANSCREATION STRATEGY FOR TRANSFERRING REALIA IN TRANSLATING STAND-UP COMEDIES

Danila SITNIK

Master's student, Candidate of Philological Sciences, danila.sitnik40@gmail.com

Ekaterina ZUBKOVA

Perm National Research Polytechnic University (PNIPU), vvkate@mail.ru

Humor and realia have always been stumbling blocks for translators. When translating a comedy, the translator often has to sacrifice accuracy for the sake of preserving the translation invariant – the humorous effect. Whenever cultural realia serve as a base for a joke, there is a need to perform a complex meaning transformation taking into account the target audience's cultural specifics. This kind of transformation is called transcreation.

In audiovisual translation, the complexity increases even more. The translator's liberty of creation is limited by the video sequence, timing, articulation (in dubbing), and comfortable reading speed (in subtitling).

Stand-up shows are characterized by their focus on humor, which requires humorous effect to be preserved as much as possible in translation. If the translator succeeds to do so, the communicative intention of the author is successfully conveyed, and the dynamic equivalence is respected. In other words, recipients of both original and translated versions experience the same emotional impact. Stand-up comedies occupy a marginal position among audiovisual genres. Firstly, they generally consist of the comedian's monologue with rare interactions with the audience. Secondly, stand-up comedies' video sequence is normally a recording of a live performance and contains nothing except the comedian on stage. These specifics suggest that transcreation will not cause great difficulties in translating.

However, transcreation is a controversial strategy and is obviously not always appropriate. Therefore, we believe it is necessary to identify the conditions under which it is applicable.

We studied the performances of American stand-up comedians Matt Fulchiron, Al Jackson, Jasper Red, Jessi Klein, Nate Bargatze, Dan Cummins, Juston McKinney, Tony Rock, and Hari Kondabolu and their translations into Russian. We have identified various techniques of realia transferring: calque, semi-calque, semantic neologism, explanation, transcription, the last one being the most frequent.

To test our transcreation applicability hypothesis, we have created our own translation of excerpts from Matt Fulchiron's show, which we will present in our speech.

We believe that the transcreation strategy, including the use of a functional analogue, results in better preservation of the humorous effect and an increased level of dynamic equivalence in the translation. As for the author's communicative intention and style, they are fully preserved in translation.

Keywords: audiovisual translation, realia, dynamic equivalence, transcreation, stand-up comedy

ТРАНСКРЕАЦИЯ КАК СТРАТЕГИЯ ПЕРЕДАЧИ РЕАЛИЙ В ПЕРЕВОДЕ СТЕНДАП-ШОУ

Данила Ситник

Студент магистратуры, канд. филол. наук, danila.sitnik40@gmail.com

Екатерина Зубкова

Пермский национальный исследовательский политехнический университет (ПНИПУ),
yvkate@mail.ru

Юмор и культурные реалии – вечные камни преткновения для переводчика. Переводя юмористическое произведение, переводчик часто вынужден жертвовать точностью ради сохранения инварианта – юмористического эффекта. Если же в произведении встречается культурная реалия, на которой строится шутка, в этом случае возникает необходимость комплексного преобразования смыслов с учётом культурных особенностей целевой аудитории, которое в переводоведении называют транскреацией.

В случае перевода аудиовизуальных произведений сложность возрастает. Свобода переводчика ограничена видеорядом, длительностью звучания реплики, артикуляцией (в случае дубляжа), комфортной скоростью чтения (в случае субтитрования).

Жанру стендап-шоу свойственна юмористическая доминанта, что ставит перед переводчиком задачу максимально сохранить юмористический эффект и передать коммуникативную интенцию автора – то есть соблюсти динамическую эквивалентность, под которой подразумевается равенство эмоционального воздействия на реципиента. Стендап занимает маргинальное положение среди аудиовизуальных жанров и имеет ряд особенностей. Во-первых, стендап-шоу преимущественно проходит в форме монолога комика с редкими случаями взаимодействия с аудиторией. Во-вторых, стендап-шоу в видеоформате почти всегда является записью выступления комика и его видеоряд не содержит ничего, кроме самого артиста на сцене. Учитывая эти особенности, можно предположить, что применение транскреации не вызовет больших трудностей при переводе стендап-шоу.

Однако транскреация является спорной стратегией и, очевидно, уместна не всегда. Поэтому мы считаем необходимым выявить условия, при которых она применима.

Мы изучили выступления американских стендап-комиков Мэтта Фулчирона, Эла Джексона, Джаспера Рэда, Джесси Кляйн, Нэйта Баргаца, Дэна Камминса, Джастона Маккинни, Тони Рока и Хари Кондаболу и их переводы на русский язык. В ходе анализа мы выявили различные приёмы передачи реалий: калька, полукалька, семантический неологизм, объяснение, транскрипция. Последний приём является наиболее распространённым.

Для проверки гипотезы о применимости транскреации мы создали собственный перевод отрывков из выступления Мэтта Фулчирона, который и представим в нашем выступлении.

Мы считаем, что использование стратегии транскреации и внедрение функционального аналога, в частности, привели к лучшему сохранению юмористического эффекта и повышению уровня динамической эквивалентности в переводе. При этом коммуникативная интенция автора и авторский стиль оригинала при переводе сохраняются в полной мере.

Ключевые слова: аудиовизуальный перевод, реалии, динамическая эквивалентность, транскреация, стендап-шоу

**PREDICATIVE PAIR RECOVERY IN THE RUSSIAN-TO-ENGLISH
TRANSLATION OF IMPERSONAL SENTENCES
(BASED ON THE ANALYSIS OF THE GOVERNMENTAL WEBSITES)**

Dmitry ESĪPOV

Moscow City University, dmitry.yesipov@bk.ru

Impersonal sentences are common in the Russian language, and they have specific characteristics that require careful consideration when translating them into English. These characteristics include the form of the main verb and the incomplete predicative structure.

Russian-to-English translation of impersonal structures can be challenging, as it requires a thorough understanding of the grammatical structure and semantics of these sentences. The paper aims to address this challenge by examining the problem of translating these sentences, the role of predicative pairs in the translation process, and ways to restore the predicative structures when translating impersonals into English.

To achieve this, the paper analyzes materials accumulated on the governmental websites in Russia, such as government.ru, to identify the structural transformations used by professional translators in translating impersonal constructions. The analysis aims to provide practical guidance for translators working with these structures. Furthermore, during the initial processing and organization of the material, the author works on a typology of impersonal structures, which are commonly used on government websites. The research reveals methods to restore the predicate pair in Russian impersonal structures when translating them into English on the grammatical, lexical, and syntactical levels.

The paper utilizes various methods of analyzing the source texts (contextual analysis, distributional analysis, etc.) and a comparative analysis of translations, allowing us to identify the discrepancies between Russian and English in the usage of impersonal sentences and to determine what difficulties occur when translating such constructions.

As a result of this research, the author identifies the main challenges faced by translators during the translation of impersonal sentences and offers a series of recommendations for overcoming them. The findings of this paper have applications in the field of written translation, specifically for official business and journalistic texts. They can also be utilized in the teaching of a practical translation course for specialized texts, as well as in the preparation of scientific projects and the conduct of research on related subjects.

Keywords: predicativity, complete predicative structures, one-part sentences, impersonal structures, restoration of a predicative pair, structural transformations, translation

ПРИНЦИПЫ ВОССТАНОВЛЕНИЯ ПРЕДИКАТИВНОЙ ПАРЫ В ПЕРЕВОДЕ БЕЗЛИЧНЫХ ПРЕДЛОЖЕНИЙ НА АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК

(на материале сайтов правительственных структур РФ)

Дмитрий Есипов

Московский городской педагогический университет, dmitry.yesipov@bk.ru

Безличные предложения являются крайне частотными в русском языке и имеют свои особенности, такие как форма основного глагола и неполная предикативная пара. Как следствие, передача подобных структур на английский язык представляет собой особую трудность.

В докладе рассматривается проблема перевода безличных предложений с русского языка на английский, роль предикативной пары в процессе принятия переводческого решения, а также выявляются способы восстановления предикативной пары при переводе безличных структур на английский язык. Для этого автор анализирует материалы сайтов властных структур РФ типа government.ru и систематизирует структурные трансформации, осуществляемые профессиональными переводчиками при переводе таких структур на английский язык.

Далее при первичной обработке и систематизации материала была разработана типология безличных структур, частотно используемых на правительственных сайтах. В ходе исследования были выявлены способы восстановления предикативной пары русских безличных конструкций в процессе их перевода на английский язык на грамматическом, лексическом и синтаксическом уровнях.

В работе используются различные приемы анализа оригинальных текстов (контекстный анализ, дистрибутивный анализ и пр.) и сравнительный анализ переводов, что позволяет выявить различия между русским и английским языками в использовании безличных предложений и определить, какие трудности возникают при переводе подобных структур.

В результате исследования автор выделяет основные проблемы, с которыми сталкиваются переводчики при переводе безличных предложений, и предлагает ряд рекомендаций для их решения. Результаты исследования могут быть применимы в практике письменного перевода текстов официально-делового и публицистического стилей, в преподавании практического курса перевода специального текста, при подготовке научных проектов и проведении научных исследований на смежные темы.

Ключевые слова: предикативность, полные предикативные структуры, односоставные предложения, безличные структуры, восстановление предикативной пары, структурные преобразования, перевод

CREATING A DYNAMIC, FUNCTIONAL, AND FLEXIBLE PROFILE FOR LEGAL INTERPRETERS IN GREECE WITHIN THE FRAMEWORK OF A CONSOLIDATED PUBLIC SERVICE INTERPRETER REGISTER

Effrossyni FRAGKOU

Dr., National & Kapodistrian University of Athens, effiefragkou@enl.uoa.gr

This paper introduces the newly established profile of the Public Service Interpreters Register in Greece, designed to align with international standards, methodologies, and the needs of allophone users in legal and judicial services. Specifically created with legal and judicial interpreters in mind, the profile builds on current practices, knowledge, and the experience of linguistic diversity among allophone users residing in Greece. It incorporates global expertise and complies with both European and international regulations.

The profile's development followed a sequential planning process, focusing primarily on empirical and objective elements that justify its creation. It takes into account global advancements in legal interpreting, the strengths and weaknesses of the Greek judicial system, migration flows, the language requirements of service users, and the availability of purportedly qualified interpreters. The profile aims to evaluate the qualifications of interpreters, promote their advancement within the Register based on clearly defined criteria, compare current working conditions with ideal ones, and offer ongoing education, both language- and topic-specific, through continuous professional development.

The paper explores the essential skills, competencies, and aptitudes that future interpreters must possess to enter and progress within the Register. It examines a range of theoretical methodologies, both empirical and non-empirical, to assess interpreter education, training, and lifelong learning. The overarching aim is to systematically determine the attributes and credentials required for legal interpreters in Greece, utilizing the current pool of interpreters while recruiting and retaining new ones, particularly for emerging languages.

The Greek Public Service Interpreter Register is organized into four distinct categories, based on several critical factors: interpreting modes, available equipment (whether provided by institutions or personally owned), interpreter training (including language proficiency, cultural awareness, and technological competence), and psychological characteristics.

The model's originality lies in its focus on localization, addressing the specific linguistic, intercultural, interdisciplinary, and psychosocial aspects of interlanguage communication in Greece. Additionally, it establishes a direct connection between the Greek judicial system and allophone users, ensuring the protection of fundamental human rights, such as equal treatment before the law and the right to a fair trial.

Furthermore, the model's effectiveness is derived from the interaction between its various components, which are designed to function both flexibly and dynamically. These components mutually enhance each other, forming a prerequisite for successful public service interpreting. This flexible structure ensures that the Register remains relevant and effective in responding to Greece's evolving legal and judicial interpreting needs.

Keywords: public service interpreter register, interpreters' profile, skills and qualifications, legal system, migratory flows

KAPSAYICI KAMU HİZMETİ TERCÜMAN KAYDI ÇERÇEVESİNDE YUNANİSTAN'DAKİ HUKUK TERCÜMANLARI İÇİN DİNAMİK, İŞLEVSEL VE ESNEK BİR PROFİL OLUŞTURMA

Effrossyni FRAGKOU

Dr., National & Kapodistrian University of Athens, effiefragkou@enl.uoa.gr

Bu çalışma, Yunanistan'da yeni oluşturulan Kamu Hizmeti Tercümanları Kaydı'nın profilini tanıtmaktadır. Bu profil, uluslararası standartlara, metodolojilere ve Yunanistan'da yaşayan farklı diller konuşan kullanıcıların hukuki ve yargısal hizmet ihtiyaçlarına uyum sağlayacak şekilde tasarlanmıştır. Özellikle hukuk ve yargıdaki tercümanlar göz önünde bulundurularak hazırlanan bu profil, mevcut uygulamalara, bilgiye ve Yunanistan'daki farklı diller konuşan kullanıcıların deneyimlerine dayanmakta, küresel uzmanlık içermekte ve hem Avrupa hem de uluslararası düzenlemelere uygun bir yapı sunmaktadır.

Profilin geliştirilme süreci, öncelikle oluşturulma gerekliliğini kanıtlayan ampirik ve nesnel unsurlara odaklanan sıralı bir planlama sürecini takip etmiştir. Bu süreç, hukuki tercüme alanındaki küresel ilerlemeleri, Yunan yargı sisteminin güçlü ve zayıf yönlerini, göç akışlarını, hizmet kullanıcılarının dil gereksinimlerini ve nitelikli olduğu varsayılan tercümanların mevcut durumunu dikkate almıştır. Profil, tercümanların niteliklerini değerlendirmeyi, net kriterlere dayalı olarak Kamu Hizmeti Tercüman Kaydı'na dahil edilmelerini ve ilerlemelerini teşvik etmeyi, mevcut çalışma koşullarını ideal koşullarla karşılaştırmayı ve sürekli mesleki gelişim yoluyla dil ve konu bazlı sürekli eğitim sunmayı hedeflemektedir.

Çalışma, gelecekteki tercümanların Kamu Hizmeti Tercüman Kaydı'na giriş yapmaları ve ilerlemeleri için sahip olmaları gereken temel becerileri, yetkinlikleri ve eğilimleri ele almaktadır. Tercüman eğitimi, öğretimi ve yaşam boyu öğrenmeyi değerlendirmek için ampirik ve ampirik olmayan bir dizi teorik metodolojiyi incelemektedir. Genel amaç, mevcut tercüman havuzundan faydalanarak ve özellikle yeni diller için yeni tercümanları işe alıp elde tutarak, Yunanistan'daki hukuk tercümanları için gerekli nitelikleri ve özellikleri sistematik bir şekilde belirlemektir.

Yunanistan Kamu Hizmeti Tercüman Kaydı, birkaç kritik faktöre dayalı olarak dört farklı kategoride organize edilmiştir: tercüme modları, mevcut ekipmanlar (kurumlar tarafından sağlanan veya kişisel olarak sahip olunan), tercüman eğitimi (dil yeterliliği, kültürel farkındalık ve teknolojik yetkinlik dahil) ve psikolojik özellikler.

Modelin özgünlüğü, Yunanistan'daki diller arası iletişimin özel dilsel, kültürlerarası, disiplinlerarası ve psiko-sosyal yönlerini ele alan bir yerleştirme yaklaşımına odaklanmasında yatmaktadır. Ayrıca, Yunan yargı sistemi ile farklı diller konuşan kullanıcılar arasında doğrudan bir bağlantı kurarak, kanun önünde eşit muamele ve adil yargılanma hakkı gibi temel insan haklarının korunmasını sağlamaktadır.

Modelin etkinliği, esnek ve dinamik bir şekilde işlev görmesi için tasarlanan çeşitli bileşenleri arasındaki etkileşimden kaynaklanmaktadır. Bu bileşenler birbirini tamamlayarak başarılı bir kamu hizmeti tercümanlığı için ön koşul oluşturmaktadır. Esnek yapısı, Kamu Hizmeti Tercüman Kaydı'nın Yunanistan'ın değişen hukuki ve yargısal tercüme ihtiyaçlarına uygun ve etkili kalmasını sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: kamu hizmeti tercüman kaydı, tercüman profili, beceriler ve nitelikler, hukuk sistemi, göç akışları

INTERPRETING OF RUSSIAN SEMI-PREDICATIVE STRUCTURES INTO ENGLISH AND RELATED SYNTACTIC TRANSFORMATIONS

Egor GLADKIKH

Moscow City University, gladkikhea381@mgpu.ru

Interpreting is effected in difficult environments in which an interpreter is pressed for time when thinking up a decent and good quality resulting speech pattern. This commonly results in the regular use of structurally identical constructions in the source and target languages regardless of their overall structural specifics and sparse syntactic transformations when interpreting. Yet, in some cases, structural transformations are essential, as the text in the source language is peppered with those structures that are uncommon for the target language. For one, rather common semi-predicative structures, which are regularly used in Russian sentences and can both precede and follow the noun they refer to, are rather untypical for the English language. When translating such sentences into English, we have to restructure them to make them stand to the syntactic norms of the English language.

The analysis of the translations effected by professional interpreters show that practicing interpreters rely on one of three approaches including retaining semi-predicative structures in the translation, converting semi-predicative structures into a full predicative structure or dispensing with the predicative element of the structure. With this in mind, we can design regular translation patterns with further diversification within each approach. Turning a semi-predicative structure into a full sentence implies use of a subject and a predicate. Transformations effected by an interpreter are rather standard and lack in variability. Retaining a semi-predicative structure implies use of a comparable structure in the English language, which is either a gerundial construction or a structure with Participle II. When dispensing with predicativity, an interpreter most commonly uses prepositional phrases or completely omits semi-predicative structure.

As there are several ways to translate semi-predicative structures into English, we could calculate the frequency of different translation patterns in the discourse of practicing interpreters. These data help estimate which transformations are more common and which pose a difficulty when interpreting.

Keywords: structural transformations, semi-predicative structures, simultaneous and consecutive interpreting

СТРУКТУРНЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ РУССКОЯЗЫЧНЫХ ПОЛУПРЕДИКАТИВНЫХ МОДЕЛЕЙ В РУССКО-АНГЛИЙСКОМ УСТНОМ ПОСЛЕДОВАТЕЛЬНОМ И СИНХРОННОМ ПЕРЕВОДЕ

Егор Гладких

Московский городской педагогический университет, gladkikhea381@mgpu.ru

Осуществление устного перевода происходит в сложных для переводчика условиях в силу ограниченности временного ресурса, который необходим для выполнения качественного и адекватного перевода. В результате случаи калькирования исходной структуры предложений более частотны, а частотность синтаксических преобразований в процессе осуществления данного вида перевода снижается. Однако в ряде случаев применение структурных трансформаций в устном переводе неизбежно, поскольку в исходном тексте на русском языке задействованы малочастотные или неупотребимые в английском языке модели. Так, относительно частотные русские полупредикативные конструкции в редких случаях имеют эквиваленты в английском языке, а потому для их передачи даже устным переводчикам приходится вносить изменения в структуру всего предложения.

Полупредикативные структуры в русском языке представлены причастными и деепричастными оборотами. Для передачи этих конструкций при переводе на английский возникает необходимость применения разнообразных преобразований для обеспечения соответствия синтаксическим нормам принимающего языка.

Анализ переводов, выполненных профессиональными устными переводчиками, показал, что практикующими специалистами частотно применяются три тенденции: через сохранение полупредикативной структуры в тексте перевода, через разворачивание полупредикативной структуры в полную предикативную конструкцию и через снятие предикации. С учетом этого возможна разработка регулярных моделей перевода с последующей диверсификацией в зависимости от общей стратегии. Разворачивание в полную предикативную структуру подразумевает использование придаточного предложения с полноценным подлежащим и сказуемым. Преобразования, выполняемые переводчиками при использовании этой стратегии, однотипны и являются системными. Сохранение исходной полупредикативности подразумевает замену русского причастного или деепричастного оборота на соотносимую структуру в английском языке – герундиальный оборот или конструкцию со вторым английским причастием. Передача полупредикативных конструкций посредством снятия предикации подразумевает сокращение объема текста путем использования предложных словосочетаний и полного опускания полупредикативных конструкций. Существование нескольких способов передачи русских полупредикативных структур на английский язык делает возможным подсчет частотности совершения той или иной трансформации при выполнении устного перевода практикующими специалистами. Получаемые статистические данные позволяют делать выводы о том, выполнение каких трансформаций при передаче полупредикативных конструкций в устном русско-английском переводе обладает наибольшей практичностью, а какие вызывают у практикующих специалистов наибольшие затруднения в тяжелых условиях устного перевода.

Ключевые слова: структурные преобразования, полупредикативные модели, устный перевод

THE LEXEME *GUEST* AND ITS DERIVATIVES IN THE SPHERE OF TRADE AND FINANCIAL RELATIONS OF ANCIENT AND MEDIEVAL RUSSIA

Elena CHASHCHINA

Prof., Dr., Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland, jelena.c@amu.edu.pl

The lexeme *гость* and its derivatives in the Russian language since ancient times have had a spectrum of meanings associated with the tradition of hospitality, as well as with the cult of ancestors and the rite of sacrifice. A guest was a “чужой” who, having entered a particular house and having gone through the ritual of hospitality, including accepting the food and gifts of the hosts, became “своим”. However, a guest - travelling guest - also traversed the spaces of the sacral world. A person making his last journey to the beyond, i.e. a deceased person, was also called a *гостем*. And his stay in his house was limited in time, and further his transition to the status of an ancestor was carried out, and for all living he became „чужим”. In Russian funeral laments it is said that this transition was carried out by overcoming the road, which was named by the lexeme *гостинец*. The derivative of *гостина* had the semantics of ‘composition, connection’, which indicates the constant transformation of a person as a result of reunion with this or that community. The noun *гостьба* is recorded in the texts of the 12th century and is associated with treats and feasts, and the verb *гостити* was used with the meaning ‘to treat’. Since the relations between people in archaic societies were based primarily on the principle of exchange, this conditioned the divine origin of the guest and the notion that the guest appearing on the threshold of the house could be God himself or an intermediary between God and the world of people. The principle of exchange is connected with the involvement of the noun *гость*, as well as its derivatives *гостьба*, *погост*, *гостинец*, etc., in the sphere of trade and finance, since trade transactions were not carried out within the community, and trade exchange took place with representatives of other communities, i.e. with strangers. The verbs *гостити*, *пригостити* are associated with trade transactions and income generation. This group of lexemes confirms the emergence of foreign trade in Russia before domestic trade, as well as the fact that the first merchants in the community were strangers. The paper considers this lexicon, connected with commodity-money relations, in its historical development on the material of written sources of 11th-17th centuries, including chronicles and business sources, taking into account a wide cultural context.

Keywords: lexeme *гость*, semantics, ancient and medieval Russia, sphere of trade and finance

ЛЕКСЕМА *ГОСТЬ* И ЕЕ ДЕРИВАТЫ В СФЕРЕ ТОРГОВЫХ И ФИНАНСОВЫХ ОТНОШЕНИЙ ДРЕВНЕЙ И СРЕДНЕВЕКОВОЙ РУСИ

Елена Чащина

Профессор, д-р наук, Университет имени Адама Мицкевича в Познани, Польша,
jelena.c@amu.edu.pl

Лексема *гость* и ее производные в русском языке с древнейших времен обладали спектром значений, связанных с традицией гостеприимства, а также с культом предков и обрядом жертвоприношений. Гостем именовался пришелец, чужестранец, «чужой», который приходил в тот или иной дом, проходил через обряд гостеприимства, в том числе принимая пищу и дары хозяев, в результате чего становился «своим». Однако гость, то есть путешествующий, преодолевал и пространства сакрального мира. Человека, совершающего последний свой путь в потусторонний мир, то есть умершего человека, также называли *гостем*. Его пребывание в своем доме было ограниченным во времени, а далее происходил его переход в статус предка, и для всех живущих он становился «чужим». В русских погребальных плачах говорится о том, что данный переход осуществлялся путем преодоления дороги, которая именовалась лексемой *гостинец*. Дериват *гостина* обладал семантикой ‘состав, соединение’, что свидетельствует о постоянном преобразении человека в результате воссоединения с тем или иным сообществом. Существительное *гостьба* зафиксировано в текстах XII века и связано с угощением и пиром, а глагол *гостити* употреблялся со значением ‘угощать’. Так как отношения между людьми в архаичных обществах строились прежде всего на принципе обмена, то это обусловило и божественное начало гостя, а также представление о том, что появившийся на пороге дома гость может быть самим Богом или посредником между Богом и миром людей. С принципом обмена связана вовлеченность существительного *гость*, а также его производных *гостьба*, *погост*, *гостинец* и др. в сферу торговли и финансов, поскольку внутри общины торговые сделки не осуществлялись, а торговый обмен происходил с представителями других общин, то есть с чужаками. С торговыми сделками и получением дохода связаны глаголы *гостити*, *пригостити*. Данная группа лексем подтверждает появление на Руси внешней торговли ранее внутренней, а также тот факт, что первыми купцами в общине являлись чужеземцы. В докладе рассматривается данная лексика, связанная с товарно-денежными отношениями, в ее историческом развитии на материале письменных источников XI-XVII вв., в том числе летописных и деловых, с учетом широкого культурологического контекста.

Ключевые слова: лексема *гость*, семантика, древняя и средневековая Русь, сфера торговли и финансов

CONFERENCE INTERPRETING: CLASSROOM AND REAL-LIFE EXPERIENCE

Elena KRASOVSKAYA

Senior Lecturer at Saint Petersburg State University (SPbU), el.krasovskaya@gmail.com,
e.krasovskaya@spbu.ru

This talk aims to look into certain aspects of teaching and studying conference interpreting and, importantly, the learners' classroom experience as opposed to the real-life experience of an actual conference interpreter. In the classroom today, we enjoy all the wonderful advantages that technology has made available: high-quality audio-visual equipment, multimedia systems and applications, and more. We use them to reproduce the situation and conditions a conference interpreter finds themselves in in real life. That can be likened to what is known as "simulation modeling" in science: a method used to demonstrate the effects of certain conditions and actions when the real system is impossible or unacceptable to engage (for reasons of safety, costs involved, etc.). And yet, certain features of the actual experience remain stubbornly elusive. We can reproduce it all except the presence of a live audience and the responsibility that ensues. Under classroom conditions, the learners instinctively assume responsibility to their instructor or professor and, possibly, also to their fellow group mates, whereas in real life, an interpreter's responsibility is always to the target audience. As a result, people in the classroom get the feeling as if they were being tested ("Did I get it right?"), assessed for competence and linguistic ability, which, in turn, leads to a shift in focus from delivering the message in a pithy clear way to proving themselves and their worth. In other words, it changes their perception of the whole situation, their target, and motivation.

A lot of time and effort is invested in studying and teaching various translation and interpreting techniques, approaches, etc., while psychological aspects remain largely underestimated and overlooked. Addressing these aspects could help create a classroom environment conducive to learning practical skills and behaviors, boosting learners' confidence and self-esteem, which, in turn, facilitates successful learning outcomes.

Keywords: conference interpreting, target audience, simulation, psychological aspects

УСТНЫЙ ПЕРЕВОД В КЛАССЕ И В ЖИЗНИ

Елена Александровна Красовская

старший преподаватель Санкт-Петербургского государственного университета (СПбГУ), el.krasovskaya@gmail.com, e.krasovskaya@spbu.ru

Мы рассмотрим некоторые отдельные аспекты обучения устному переводу и то, как опыт, приобретаемый обучающимися во время занятий, соотносится с опытом устного переводчика в реальных условиях. На занятиях по переводу мы используем замечательные возможности, которые появились благодаря современным технологиям: высококачественное аудио- и видеоборудование, мультимедийные системы, приложения и пр. С их помощью мы стараемся воспроизвести условия, максимально приближенные к реальности устного перевода. Это подобно тому, что в науке называют «имитационным моделированием»: данный метод позволяет в искусственно созданных условиях изучать явления и процессы, изучение которых в естественных условиях по каким-либо причинам не представляется возможным (то есть реальная система заменяется моделью). Однако смоделировать в искусственных условиях удастся не всё: мы не можем воссоздать настоящую живую аудиторию и воспроизвести то, как ощущает себя переводчик перед лицом этой аудитории (слушателей). На занятиях обучающиеся подсознательно настроены на то, чтобы показать (или оправдать) себя перед преподавателем и, возможно, перед другими студентами группы, тогда как в реальной жизни переводчик всегда работает на целевую аудиторию. В результате у них возникает подспудное ощущение, что их тестируют, проверяют на предмет профессиональной компетентности и владения языком, что, в свою очередь, приводит к смещению целевой установки: вместо того, чтобы стремиться четко и ясно донести до слушателя смысл сообщения, они (неосознанно) стараются доказать свою состоятельность — показать, что они всё услышали правильно. Таким образом, получается, что студенты принципиально иначе воспринимают данную ситуацию в целом, свои цели и задачи.

Мы много работаем над техникой перевода, изучаем различные переводческие приёмы, методы и подходы, но психологические аспекты устного перевода зачастую ускользают из поля нашего зрения и остаются неучтенными. Если же мы обратим на них должное внимание, то сможем создать такую среду обучения, которая будет способствовать освоению практически значимых для устного переводчика навыков, появлению уверенности, повышению самооценки обучающихся. В этом случае шансов добиться успеха у нас будет намного больше.

Ключевые слова: устный перевод, целевая аудитория, имитация, психологические аспекты

ON THE PROBLEM OF TRANSFERRING CULTURALLY MARKED INFORMATION IN CHILDREN'S LITERATURE

Elena PRIVALOVA

PhD in Philology, Senior Teacher at the Department of Lexicology and Stylistics of German, Faculty of German, Moscow State Linguistic University, Senior Teacher at the Department of Foreign Languages and Intercultural Communication, Financial University under the Government of the Russian Federation, privalova.ep@yandex.ru

This article examines the problem of culturally marked information in children's literature using German literature as an example. The introduction analyzes the role of translation in the literary process and cultural exchange between nations. Translation of children's foreign literature serves especially important aims of bringing nations and cultures closer together, overcoming barriers, and building bridges between people. While performing an entertaining function at first sight, children's books lay the foundations of tolerance in the reader's mind, a fundamental interest in representatives of other cultures, and openness to the world, which in their future lives can contribute to a basement of trust, friendly attitude, and cooperation. In addition, translated literature influences the literary process within the country, giving momentum to new trends and themes, and motivating domestic authors to create new books.

Further, the article examines the value of conveying the national picture of the world in children's literature. The era of globalization has led to the fact that the pictures of the world of children from different countries have become closer. The positive aspect of this phenomenon for the perception of translated literature consists in the absence of difficulties in understanding the details of a fiction text. However, the value of translated literature is seen, among other things, in conveying the culturally marked information, the flavor of another country, and the peculiarities of the national picture of the world. Important markers of such cultural patterns are culturally marked vocabulary, the translation of which is associated with difficulties specifically in children's literature. While in the process of translating a work for adult readers and even for teenagers, a translator has at his disposal such tools as a translation commentary, a footnote, or at least an explanation in the text; while translating books for children, especially for preschool readers, a translator is very limited in the use of special explanatory techniques.

The analytical part of the article is devoted to culture-specific concepts and cultural patterns in the texts of German children's literature, as well as the special approach to their translation. Among the elements conveying the national and cultural key features of the text are proper names, names of culinary specialties, toponyms, lexemes reflecting the features of the education system, children's folklore (games, songs), and traditions (holidays). In addition, motives that reflect the German worldview as a whole and the values of German society that come to the fore are analyzed.

Keywords: children's literature, culturally marked information, national cultural values.

К ПРОБЛЕМЕ ПЕРЕДАЧИ КУЛЬТУРНО-МАРКИРОВАННОЙ ИНФОРМАЦИИ В ДЕТСКОЙ ЛИТЕРАТУРЕ

Елена Павловна Привалова

кандидат филологических наук, старший преподаватель кафедры лексикологии и стилистики немецкого языка факультета немецкого языка Московского государственного лингвистического университета, старший преподаватель кафедры иностранных языков и межкультурной коммуникации Финансового университета при Правительстве Российской Федерации, privalova.ep@yandex.ru

В представленной статье рассматривается проблема культурно-маркированной информации в детской литературе на примере немецкой литературы. Во вступлении анализируется роль перевода в литературном процессе и культурном обмене между народами. Перевод детской литературы служит высоким целям: сближению народов и культур, преодолению барьеров, возведению мостов между людьми. Выполняя, на первый взгляд, развлекательную функцию, книги для детей закладывают в сознании читателя основы толерантности, основополагающего интереса к представителям других культур, открытости миру, что во взрослой жизни может способствовать формированию доверительного отношения, дружеского расположения, развитию сотрудничества. Кроме того, переводная литература влияет на литературный процесс внутри страны, дает импульс для новых веяний и тем, мотивирует отечественных авторов на создание новых произведений.

Далее в статье рассматривается ценность отражения национальной картины мира в детской литературе. Эпоха глобализации привела к тому, что картины мира детей разных стран сблизились. Положительной стороной этого явления для восприятия переводной литературы является отсутствие сложностей в понимании деталей художественного произведения. Однако ценность переводной литературы видится, в том числе, в передаче культурно-маркированной информации, колорита другой страны, особенностей национальной картины мира. Важными маркерами такой информации является культурно-маркированная лексика, перевод которой связан с трудностями именно в детской литературе. Если в процессе перевода произведения для взрослых читателей и даже для подростков переводчик имеет в своем распоряжении такие средства, как переводческий комментарий, сноска или, по меньшей мере, пояснение в тексте, то при переводе книг для детей, особенно младшего возраста, переводчик весьма ограничен в применении особых пояснительных приемов.

В практической части статьи анализируются реалии и культурно-специфическая информация в текстах немецкой детской литературы, а также особенности их перевода. Среди элементов, передающих национально-культурную специфику текста, являются имена собственные, названия кулинарных блюд, топонимы; лексемы, отражающие особенности системы образования; народный фольклор (детские игры, песни); традиции (праздники). Кроме того, анализируются мотивы, отражающие немецкую картину мира в целом, и выступающие на первый план ценности немецкого общества.

Ключевые слова: детская литература, национально-маркированная информация, национальные культурные ценности

THE PROBLEM OF TRANSLATING RUSSIAN PROVERBS WITH PERSONAL NAMES INTO TURKISH

Elnura ALIYEVA

Dr., Baku Slavic University, aliyevaelnura86@gmail.com

Proverbs with personal names are distinguished by the diversity of the subject and the conciseness and clarity of the ideas expressed. In these proverbs, people's attitude towards reality, evaluation of reality, individual psychological characteristics, emotional behaviors, etc. are mainly reflected. Russian proverbs with personal names also have the properties listed above. It is possible to find a large number of male and female personal names in Russian proverbs. These personal names usually summarize various negative or positive qualities of a person's character. There are Russian personal names that are associated with courage, bravery, and heroism in the imagination of Russian people, and there are also names that are associated with human characteristics such as laziness, cowardice, hypocrisy, and flattery. These personal names in Russian proverbs sometimes rhyme with the words that express the characteristics they are associated with. For example, Иван – болван (Ivan – balvan; translation: Ivan – stupid/fool), Андрей – злодей (Andrey – zladei; translation: Andrey – tyrant/villain), etc. When literally translating such Russian proverbs, which are created by the rhyming system of personal names and words expressing human character traits, into the Turkish language, it is inevitable that the original rhyming system will be violated in the translated language. As a result, this reduces the influence of the proverb in the translated language, turning the proverb into an ordinary sentence. During translation, the replacement of Russian personal names in such proverbs with Turkish personal names does not always give the desired effect. For example, replacing the personal name Ivan, which is often found in Russian proverbs, with the personal name Ibish, which is characterized as "a comedian who often plays the role of a stupid servant in the middle game" and "a fool, a clown" in the Turkish Dictionary, leads to a distortion of meaning. It also reduces the informative load of the proverb.

Among Russian proverbs, one can find examples where Russian personal names rhyme not only with human qualities but also with each other. Ivan-Stepan, Ananya-Malanya, Yeryoma-Phoma, etc. are the most common personal names in such proverbs we can witness. For example, "Эму про Ивана, а он про Степана" (translation: "They are telling him about Ivan, and he is telling about Stepan"). Personal names in such Russian proverbs are usually kept as they are in the original when translated into Turkish.

As can be seen from the above examples, the translation of Russian proverbs with personal names into Turkish sometimes presents certain difficulties for the translator. Translation of proverbs of this type requires high professionalism from the translator.

Keywords: translation of proverbs, Russian proverbs, Russian personal names, human qualities in personal names, rhyming system in proverbs

ŞAHIS İSİMLERİ İÇEREN RUS ATASÖZLERİNİN TÜRKÇEYE ÇEVİRİ SORUNU

Elnura ALİYEVA

Dr., Bakü Slavyan Üniversitesi, aliyevaelnura86@gmail.com

Şahıs isimleri içeren atasözleri, ifade ettikleri konuların çeşitliliği, fikirlerin kısalığı ve netliği ile dikkat çeker. Bu atasözlerinde ağırlıklı olarak kişinin gerçekliğe karşı tutumu, gerçekliği değerlendirmesi, bireysel psikolojik özellikleri, duygusal davranışları vb. ifade edilir. Şahıs isimleri içeren Rus atasözleri de yukarıda sıralanan özelliklere sahiptir. Rus atasözlerinde çok sayıda erkek ve kadın şahıs isimleri ile karşılaşmak mümkün. Bu şahıs isimleri genellikle bir kişinin karakterinin çeşitli olumsuz veya olumlu niteliklerini özetler. Rus halkının hayal gücünde cesaret, yiğitlik, kahramanlık ile ilişkilendirilen Rus şahıs isimlerinin yanı sıra tembellik, korkaklık, ikiyüzlülük, dalkavukluk gibi insani özelliklerle ilişkilendirilen isimler de bulunmaktadır. Rus atasözlerinde yer alan bu şahıs isimleri, bazen ilişkilendirildikleri özellikleri ifade eden kelimelerle kafiyelidir. Örneğin, Иван – болван (İvan – balvan; çeviri: İvan – aptal/salak), Андрей – злодей (Andrey – zladey; çeviri: Andrey – zorba/kötü kişi), vb. Şahıs isimleri ve insan karakter özelliklerini ifade eden sözcüklerden oluşan kafiye sistemine sahip bu tür Rus atasözleri birebir Türkçeye çevrilirken, kaynak dildeki kafiye sisteminin hedef dilde ihlal edilmesi kaçınılmazdır. Sonuç olarak bu durum atasözünün hedef dildeki etkisini azaltır ve atasözünü sıradan bir cümle haline getirir. Çeviri sırasında bu tür atasözlerinde Rus şahıs isimlerinin Türk şahıs isimleriyle değiştirilmesi her zaman istenilen etkiyi vermemektedir. Örneğin, Rus atasözlerinde sıklıkla geçen İvan isminin yerine, Türkçe Sözlükte “Orta oyununda çoğu kez aptal uşak rolünü oynayan komedyen” ve “şapşal, palyaço” olarak nitelendirilen İbiş isminin kullanılması anlam kaymasına yol açtığı gibi atasözünün bilgi yükünü de azaltır.

Rus atasözleri arasında, Rus şahıs isimlerinin yalnızca insan özellikleriyle değil aynı zamanda birbirleriyle de kafiyeli olduğu örnekler bulunabilir. Bu tür atasözlerinde yaygın olarak İvan-Stepan, Ananya-Malanya, Yeryoma-Foma vb. şahıs isimlerinin kafiyeli kullanımına tanık olmaktadır. Örneğin, “Ему про Ивана, а он про Степана” (çevirisi: “Ona İvandan söz ediyorlar, o ise Stepandan söz ediyor”). Bu tür Rus atasözlerinde şahıs isimleri Türkçeye çevrildiğinde genellikle olduğu gibi kaynak dilden hedef dile aktarılır.

Yukarıdaki örneklerden de görülebileceği üzere şahıs adları içeren Rus atasözlerinin Türkçeye çevrilmesi bazen çevirmen açısından bazı zorluklara yol açmaktadır. Bu tür atasözlerinin çevirisi, çevirmenin yüksek düzeyde profesyonellik göstermesini gerektirir.

Anahtar Kelimeler: atasözlerinin çevirisi, Rus atasözleri, Rusça şahıs isimleri, şahıs isimlerinde insani nitelikler, atasözlerinde kafiye sistemi.

TECHNOLOGIES FOR AUTOMATED NATURAL LANGUAGE PROCESSING FOR ANALYZING TEXTS OF TRANSLATION JOBS

Emma ROSSIKHINA

Master's student, Perm National Research Polytechnic University, Faculty of Humanities,
emma.rossihina.m@yandex.ru

In the modern world, the engineering and linguistic field of professional activity associated with processing and analyzing large volumes of textual information is rapidly developing. One of the pragmatically important text corpora is job vacancies, the operational generation and interpretation of which is necessary for orientation in the labor market, building career expectations, designing educational programs, and other applied purposes.

The relevance of the research topic lies in the fact that in the era of digitalization, natural language processing technologies are penetrating all spheres of human activity, in particular, the translation industry. In the field of translation, automatic natural language processing technologies are used for the operation of machine translation systems, translation text analysis, translation project management, and for accelerating employment and recruitment processes. The methodological and theoretical basis of the research was provided by the works of domestic and foreign scientists in the field of studying the genre typology of job vacancies and employment discourse, keyword research, computer linguistics, and information technologies.

To solve the set tasks, the work used general scientific methods such as experiment, comparative analysis, deduction, as well as the empirical method - formalization. The scientific novelty of the work consists in the development of a technological solution for determining the effectiveness of tools for automatic natural language processing in analyzing job texts. The theoretical significance of the research consists in the development of applied applications of tools of automatic natural language processing for analyzing job texts. The practical value of the work lies in the possibility of using the results of the analysis for compiling job texts, analyzing the market for translation services, describing professional functions and qualities of translators, as well as for career guidance purposes.

The research material was 200 job texts in Russian and English. Using four automatic natural language processing services, including *IBM Watson*, *Advego*, *Cortical.io*, and *Textometer*, keywords were extracted from each job posting. During the experiment, the recipients were asked to rate the comprehensibility of the extracted keyword sets. As a result, it was found that the most effective tools were *IBM Watson* (when analyzing English-language job texts) and *Advego* (when analyzing Russian-language job ads). It was these tools that highlighted large chains of keywords, which allowed the recipients to get a more adequate idea of the vacancy.

Keywords: automatic natural language processing tools, SEO analysis, translation job texts

ТЕХНОЛОГИИ АВТОМАТИЗИРОВАННОЙ ОБРАБОТКИ ЕСТЕСТВЕННОГО ЯЗЫКА ДЛЯ АНАЛИЗА ТЕКСТОВ ПЕРЕВОДЧЕСКИХ ВАКАНСИЙ

Эмма Андреевна Россихина

Магистрант, Пермский национальный исследовательский политехнический университет, Гуманитарный факультет, emma.rossihina.m@yandex.ru

В современном мире стремительно развивается инженерно-лингвистическая область профессиональной деятельности, связанная с обработкой и анализом больших объемов текстовой информации. Одним из прагматически важных текстовых корпусов являются вакансии, оперативная генерация и интерпретация которых необходима для ориентации на рынке труда, выстраивания карьерных ожиданий, конструирования образовательных программ и других прикладных целей.

Актуальность темы исследования заключается в том, что в эпоху цифровизации технологии обработки естественного языка проникают во все сферы человеческой деятельности, в частности, в переводческую индустрию. В области перевода технологии автоматической обработки естественного языка используются для функционирования систем машинного перевода, переводческого анализа текстов, управления переводческими проектами, а также для ускорения процессов трудоустройства и найма работников. Методологической и теоретической основой исследования послужили труды отечественных и зарубежных ученых в области изучения жанровой типологии вакансий и дискурса трудоустройства, изучения ключевых слов, компьютерной лингвистики и информационных технологий.

Для решения поставленных задач в работе использовались общенаучные методы, такие как эксперимент, сравнительный анализ, дедукция, а также эмпирический метод – формализация. Научная новизна работы заключается в разработке технологического решения для определения эффективности инструментов автоматической обработки естественного языка при анализе текстов вакансий. Теоретическая значимость исследования состоит в развитии прикладного применения инструментов автоматической обработки естественного языка для анализа текстов вакансий. Практическая ценность работы заключается в возможности использования результатов анализа для составления текстов вакансий, анализ рынка переводческих услуг, описания профессиональных функций и качеств переводчиков, а также для профориентационных целей.

Материалом исследования послужили 200 текстов вакансий на русском и английском языках. С помощью четырех сервисов автоматической обработки естественного языка, среди которых *IBM Watson*, *Advego*, *Cortical.io* и «Текстометр», в каждой вакансии были вычленены ключевые слова. В ходе эксперимента реципиентам предлагалось оценить степень понятности полученных наборов ключевых слов. В результате установлено, что наиболее эффективными инструментами оказались *IBM Watson* (при анализе англоязычных текстов вакансий) и *Advego* (при анализе русскоязычных объявлений о трудоустройстве). Именно эти инструменты выделяли большие цепочки ключевых слов, что позволило реципиентам получить более адекватное представление о вакансии.

Ключевые слова: инструменты автоматической обработки естественного языка, SEO-анализ, тексты переводческих вакансий

ANALYZING THE TEXTUAL AND VISUAL IMAGES ON THE FRONT COVERS OF THE TRANSLATIONS OF *ÇALIKUŞU*

Ensar MACİT

Res. Asst., Istanbul Gelisim University, enmacit@gelisim.edu.tr

Serhat KAHYAOĞLU

Res. Asst., Istanbul Gelisim University, skahyaoglu@gelisim.edu.tr

Published as a book in 1937, Reşat Nuri Güntekin's *Çalikuşu* holds a unique position in Turkish literature. It serves as an important reflection of the sociopolitical climate of the time, addressing themes such as Türkiye's transition to a republic, the emergence of Anatolia in this process, and the modernization of Turkish women. Aiming to introduce Turkish culture to a global audience through such literary works, the TEDA Project (Project for Supporting the Internationalization of Turkish Cultural, Artistic, and Literary Works), launched in 2005, has actively promoted the translation of many Turkish works into multiple languages. As part of this initiative, *Çalikuşu* has been translated into various languages with the support of TEDA. In light of TEDA's primary objective to promote Turkish culture, it is worth examining the extent to which the front covers of translated works—essential visual representations of the texts—contribute to this goal. Drawing on Genette's (1997) concept of paratextual elements, which frame how a source text is interpreted in its target version, this study will explore the role of front covers as cultural signifiers. Initial findings reveal that the covers of *Çalikuşu* in different languages feature imagery that strongly evokes 'oriental' and mythological themes, raising questions about how these representations align with or deviate from TEDA's aims. This study will also consider the journey of *Çalikuşu* from one subaltern literary context to another, using an orientalist framework to evaluate this transition. Specifically, it will analyze how the visual and textual elements on these book covers—elements that shape the reader's first impression and encapsulate cultural representation—function in relation to TEDA's mission. A key focus will be the portrayal of Feride, the protagonist, who symbolizes the modern woman of the republican era, and how her image is adapted across various languages and cultures. Through purposive sampling, this study will examine the covers of *Çalikuşu* translations published in Albanian, Bulgarian, Georgian, Armenian, Macedonian, Serbian, and Russian. The analysis will employ Kress and van Leeuwen's (1996/2020) eleven-stage model for interpreting visual and textual elements, which considers aspects such as environment, layout, foreground and background, color and light, as well as cultural, historical, and referential features. This comprehensive approach will provide insight into how the covers of these translations reflect or reshape the cultural narrative of *Çalikuşu*.

Keywords: *Çalikuşu*, image, TEDA

ÇALIKUŞU ÇEVİRİLERİNİN ÖN KAPAKLARINDAKİ METİNSEL VE GÖRSEL İMGELERİN ÇÖZÜMLENMESİ

Ensar MACİT

Arş. Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, enmacit@gelisim.edu.tr

Serhat KAHYAOĞLU

Arş. Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, skahyaoglu@gelisim.edu.tr

1922 yılında yayımlanan Reşat Nuri Güntekin'in *Çalikuşu* eseri Türk edebiyatında özgül bir konumda yer alır. Türkiye'nin cumhuriyete geçiş süreci, Anadolu'nun bu süreçteki görünümü, Türk kadınının modernleşmesi gibi dönemin koşullarına ayna tutan temalarından dolayı dönem koşullarının önemli bir temsilini oluşturur. Edebiyatımızdaki bu gibi eserlerle Türk kültürünü dünyaya tanıtmayı amaçlayan ve 2005 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın bünyesinde faaliyete geçen TEDA (Türk Kültür, Sanat ve Edebiyat Eserlerinin Dışa Açılımını Destekleme Projesi) günümüze kadar birçok Türkçe eserin farklı dillere çevrilmesini teşvik etmiştir. Bu doğrultuda *Çalikuşu* eseri de TEDA projesi desteğiyle çeşitli dillere kazandırılmıştır. TEDA yönetmeliğindeki Türk kültürünün tanıtılmasına odaklanan 'amaçlar' göz önünde bulundurulduğunda farklı dillerde oluşturulan metinleri sarmalayan unsurlardan biri olan kitap ön kapaklarının bu amaca ne kadar hizmet ettiği ise çeviribilimin tartışma konusu olarak önerilebilir. Bu bağlamda ise kaynak metnin erek metindeki yansımalarına ilişkin bir temsil sunan Genette (1997)'in ileri sürdüğü yan metinsel (paratextual) öğelerden hareket edilecektir. Yapılan ilk bulgulandırmada, *Çalikuşu*'nun söz konusu dillerdeki ön kapaklarının özellikle öne çıkan 'oryantal' ve mitolojik çağrışımlarda ve sezdirimlerde bulunan çeşitli imgeler barındırdığı göze çarpmaktadır. Dolayısıyla madun konumunda bir çoğuldizgede yazılmış yazınsal eserin, bir diğer madun edebiyat çoğuldizgesine yaptığı yolculuk oryantalist bakış açısından da değerlendirilecektir. Böylece bu çalışmada okuru selamlayan, kültürel öğeleri temsil eden kitap ön kapaklarındaki görsel ve metinsel öğelerin işlevsel olarak TEDA'nın amacıyla ne kadar örtüşüp örtüşmediği, cumhuriyet dönemi kadınını temsil eden kitabın ana karakterleri Feride'nin imgeleştirilmesi *Çalikuşu*'nun farklı dillerdeki çevirilerinin kitap ön kapakları üzerinden tartışılacaktır. Bu bağlamda amaçlı örneklem yoluyla oluşturulan bu çalışmanın bütüncesini Arnavutça, Bulgarca, Gürcüce, Ermenice, Makedonca, Sırpça ve Rusça dillerinde 'çeviri' olarak yayımlanan adı geçen eserin ön kapakları oluşturmaktadır. Eldeki bütünce Kress & van Leeuwen (1996/2020)'in görsel ve metinsel unsurları yorumlamak için ileri sürdüğü, çevre ve düzen; ön plan ve arka plan; renkler ve ışık; kültürel, tarihsel ve göndermeler gibi unsurları barındıran on bir aşamalı çözümleme modeliyle ele alınacaktır.

Anahtar Kelimeler: *Çalikuşu*, imge, TEDA

INVESTIGATION OF TRANSLATION TECHNIQUES IN THE ARABIC TRANSLATION OF MUSTAFA KUTLU'S STORY CALLED "LONG STORY"

Fawzy Eid Bekhit ABDELAAL

Selçuk University, fawzy.abdeaal@selcuk.edu.tr

Literature is a mirror that reflects the lives of peoples and societies. Language as a term is also a tool used to express this. Transferring this literature and literary products from their original language to another language is an important effort that directly contributes to the cultural exchange between people. Additionally, this study allows us to understand the harmony and differences between cultures. However, all of this requires complete command of both the original language and the target language. Based on this, although the number of books translated from Turkish to Arabic is low compared to some other languages, the translation movement from Turkish to Arabic has gained momentum recently; Literary books also took their place among these translations.

Among the famous writers whose many works have been translated into Arabic recently are Orhan Pamuk, Elif Şafak, and Aziz Nesin.

In addition to the above is a contemporary Turkish writer Mustafa Kutlu, born in 1947 in Erzincan, Turkey.

When asked to talk about Mustafa Kutlu's style; It turns out that the most important factors that distinguishes his writing style from other writers is his presentation of morals and Islamic values to the reader. Moreover, the author does this in a literary style without making it feel like a sermon or a direct moral advice. However, the reader feels that he is reading a literary work with moral values.

Four books of Kutlu many literary works have been translated into Arabic. "Ya Tolerance Ya Sefer", "Poverty Within Us", "Opening the Doors" and "Long Story" are the known author's works translated into Arabic.

Kutlu is a productive writer in various fields. He has many works ranging from stories, thoughts, and children's books. The author started his copyright life with the book "Orta'daki Adam" published in 1970. Since then, more than forty of his works have been published.

As stated above, "Long Story", which is among Kutlu's works translated into Arabic, was brought into Arabic literature with the translation of Hüseyin Baki. While writing our study, some sources closely related to the subject were found in Arabic literature and these sources were used in some places. In this study, the Arabic version of the novel in question was compared with its original text with the aim of analyzing the translation techniques used by the translator.

Key Words: Mustafa Kutlu, Hüseyin Baki, Long Story, Translation Techniques.

MUSTAFA KUTLU’NUN “UZUN HİKÂYE” ADLI HİKÂYESİNİN ARAPÇAYA ÇEVİRİSİNDEKİ ÇEVİRİ TEKNİKLERİNİN İNCELENMESİ

Fawzy Eid Bekhit ABDELAAL

Selçuk Üniversitesi, fawzy.abdeaal@selcuk.edu.tr

Edebiyat, halkların ve toplumların yaşamını yansıtan bir aynadır. Bir terim olarak dil de bunu ifade etmek için kullanılan bir araçtır. Bu, edebî ürünleri orijinal dilinden başka bir dile aktaran ve halklar arasındaki kültürel etkileşime direkt katkıda bulunan önemli bir çabadır. Ayrıca bu çalışma, kültürler arasındaki uyum ve farklılıkları anlamamıza imkân sağlar. Ancak tüm bunlar, hem orijinal dile hem de hedef dile tam bir hâkimiyet gerektirir. Buradan hareketle Türkçeden Arapçaya çevrilen kitapların sayısı, diğer bazı dillere kıyasla az olmasına rağmen; son dönemde Türkçeden Arapçaya çeviri hareketi hız kazanmış, edebî kitaplar da bu çeviriler arasında yerini almıştır.

Son dönemlerde birçok eseri Arapçaya çevrilen ünlü yazarlar arasında; Orhan Pamuk, Elif Şafak ve Aziz Nesin gibi isimler örnek verilebilir.

Bu isimlere ek olarak eserleri Arapçaya çevrilen yazarlardan biri de Mustafa Kutlu'dur. 1947 yılında Türkiye'nin Erzincan şehrinde doğan Kutlu, çağdaş Türk yazarlardan biridir.

Mustafa Kutlu'nun üslubundan bahsetmek istendiğinde; yazım tarzını diğer yazarlardan ayırt eden en önemli unsurun, ahlaki ve İslami değerleri okuyucuya sunması olduğu ortaya çıkmaktadır. Üstelik yazar, bunu bir vaaz olarak ya da doğrudan ahlaki bir öğüt gibi hissettirmeden edebî bir üslupla yapar. Bununla birlikte okuyucu, ahlaki değerlerle uzantılı bir edebî eser okuduğunu hisseder.

Birçok edebî eser kaleme alan Kutlu'nun dört kitabı Arapçaya çevrilmiştir. 'Ya Tahammül Ya Sefer', 'Yoksulluk İçimizde', 'Kapıları Açmak' ve 'Uzun Hikâye', yazarın Arapçaya çevrilen eserleri olarak bilinmektedir.

Kutlu, çeşitli alanlarda üretkenliğe sahip bir yazardır. Hikâyeler, düşünce ve çocuk kitapları arasında çeşitlilik gösteren birçok eseri vardır. Yazar, telif hayatına 1970 yılında yayımladığı "Orta'daki Adam" adlı kitapla başlamıştır. Bu tarihten itibaren kırkı aşkın eseri kaleme almıştır.

Yukarıda belirtildiği üzere Kutlu'nun Arapçaya çevrilen eserleri arasında yer alan 'Uzun Hikâye', Hüseyin Baki'nin çevirisiyle Arapça literatüre kazandırılmıştır. Bu çalışmada söz konusu romanın Arapçaya çevrilen hâli ile orijinal metni karşılaştırılmıştır. Çalışmamız kaleme alınırken Arapça literatürde konuyu yakından ilgilendiren birtakım kaynaklara rastlanılmış, kimi yerlerde bu kaynaklardan istifade edilmiştir. Ayrıca bu çalışmanın amacı, çevirmenin kullandığı çeviri tekniklerini tahlil etmektir.

Anahtar Kelimeler: Mustafa Kutlu, Hüseyin Baki, Uzun Hikâye, Çeviri Teknikleri.

EXPANDING HORIZONS: HOW TRANSLATION ENRICHES THE LEARNING EXPERIENCES FOR POLITICAL SCIENCE STUDENTS AT TLEMCEEN UNIVERSITY

Ghania MEKKAOUI

Dr., Mustapha Stambouli Mascara University, ghaniamekkihope1@gmail.com

ghania.mekkaoui@univ-mascara.dz

The rise of globalization has revolutionized various aspects of life, including education. With the advent of technology, the world has transformed into a closely connected community accessible anytime, anywhere. In Algeria, like in many other countries, students pursuing political science, particularly those specializing in international relations, are expected to have a solid understanding of essential concepts and theories. Such competencies include comparative politics, political theory, and political institutions. Additional competencies include knowledge of major international organizations such as the United Nations, the World Bank, and the International Monetary Fund, as well as regional organizations like the African Union. Given the significance of these international institutions, translation becomes an indispensable skill for them. It enables them to access and comprehend diverse resources, use language effectively, and actively participate in global discourse. Mastering translation, particularly between English and other languages, is crucial for developing these competencies and navigating the complexities of international relations and diplomacy. The present paper seeks to explore the extent to which translation aids in enhancing their knowledge and expertise in their field of study. To gain deeper insights, the researcher conducted a questionnaire survey and interviewed teachers. The results revealed strong support from both teachers and students for the inclusion of a translation module to enhance their competencies and enable access to a broader range of literature beyond Arabic. Both recognized that mastering translation is essential for their future roles as representatives, deputies, and diplomats, as these skills are critical for their professional responsibilities. Based on these findings, the researcher recommends organizing workshops and dedicating more time to the translation module with qualified instructors who can significantly contribute to the development of skills necessary for students to become global citizens.

Keywords: translation, political science, global citizens, diplomacy

توسيع الأفاق: كيف تُثري الترجمة تجارب التعلم لطلاب العلوم السياسية بجامعة تلمسان

لقد أحدثت العولمة ثورة في جوانب مختلفة من الحياة، بما في ذلك التعليم. ومع ظهور التكنولوجيا، تحوّل العالم إلى مجتمع مترابط يسهل الوصول إليه في أي وقت ومن أي مكان. في الجزائر، كما في العديد من الدول الأخرى، يُتوقع من الطلاب الذين يدرسون العلوم السياسية، وخاصة أولئك المتخصصين في العلاقات الدولية، أن يكون لديهم فهم قوي للمفاهيم والنظريات الأساسية. تشمل هذه المهارات السياسة المقارنة، النظرية السياسية، والمؤسسات السياسية. ومن بين المهارات الأخرى المطلوبة، المعرفة بالمنظمات الدولية الرئيسية مثل الأمم المتحدة، البنك الدولي، وصندوق النقد الدولي، وكذلك المنظمات الإقليمية مثل الاتحاد الأفريقي. نظرًا لأهمية هذه المؤسسات الدولية، تصبح الترجمة مهارة لا غنى عنها بالنسبة لهم. فهي تمكّنهم من الوصول إلى وفهم مصادر متنوعة، واستخدام اللغة بشكل فعال، والمشاركة الفاعلة في الخطاب العالمي. إن إتقان الترجمة، خاصة بين الإنجليزية وغيرها من اللغات، أمرٌ بالغ الأهمية لتطوير هذه المهارات ومواجهة تعقيدات العلاقات الدولية والدبلوماسية. تهدف هذه الورقة إلى استكشاف مدى مساهمة الترجمة في تعزيز معرفتهم وخبراتهم في مجال دراستهم. للحصول على رؤى أعمق، أجرى الباحث استبيانًا واستضاف مقابلات مع الأساتذة. كشفت النتائج عن دعم قوي من قبل كل من الأساتذة والطلاب لإدراج وحدة الترجمة لتعزيز مهاراتهم وإتاحة الوصول إلى مجموعة أوسع من الأدبيات تتجاوز اللغة العربية. واعترف كلا الجانبين بأن إتقان الترجمة أمرٌ ضروري لأدوارهم المستقبلية كممثلين، ونواب، ودبلوماسيين، حيث تعتبر هذه المهارات ضرورية لمسؤولياتهم المهنية. بناءً على هذه النتائج، يوصي الباحث بتنظيم ورش عمل وتخصيص المزيد من الوقت لوحدة الترجمة مع أساتذة مؤهلين يمكنهم المساهمة بشكل كبير في تطوير المهارات الضرورية ليصبح الطلاب مواطنين عالميين.

الكلمات المفتاحية: الترجمة، العلوم السياسية، المواطنون العالميون، الدبلوماسية

THE INFLUENCE OF IVAN TURGENEV ON YU DAFU'S WRITING

Gözde KARAKAŞ

Lecturer PhD, Ankara University, Faculty of Language and History-Geography, Department of Eastern Languages and Literatures, Sinology, gkarakas@ankara.edu.tr

The superfluous human type began to appear in Chinese literature in the 1920s. This type, which took shape in the works of nineteenth-century Russian literature, deeply influenced Chinese literature. During the modernization process of Chinese literature, many Chinese literary writers who studied abroad became acquainted with many works of Russian literature. During this process, the translation of Russian novels, particularly those written in the 19th century, became a trend in China, and through this, the influence of Russian literature began to appear in the works of modern Chinese writers.

The superfluous human type depicted in the works of representatives of Russian literature, primarily Pushkin, Goncharov, Lermantov, and Turgenev, symbolizes enlightened young people who are incompatible with society, struggle with internal contradictions, have certain ideals, but are extremely lazy when it comes to taking action. These young individuals characterize the intellectuals of the noble class who experienced the social transformation process in Russia during the 19th century. Representatives of modern Chinese literature have reproduced this type in their stories and novels in a way that aligns it with the social life of China, which has a different social structure from Russia. Thus, in Chinese literature, although there are some similarities between the representative figures in Russian novels in terms of character traits, the superfluous human type emerged that reflected the lower-class intellectual youth of Chinese society during the May Fourth period.

Yu Dafu, one of the master writers of the May Fourth period in China, is a significant figure who introduced the superfluous human type as a word and concept in modern Chinese literature and frequently used this type in his works. The Russian writer Turgenev, whom he met during his years of education in Japan, had a great influence on this. Yu Dafu, who translated many works of the Russian writer into Chinese, openly expressed his admiration for Turgenev's literature in his diary writings. In the numerous stories he wrote in the 1920s, he demonstrated a literary creativity that followed Turgenev's approach of conveying social realities and creating characters through literature. Drawing inspiration from Turgenev, he brought to life the superfluous human type and reflected the reality of Chinese society in the historical background of the May Fourth period.

This study will provide information about the emergence of the superfluous human type in Chinese literature and will introduce Yu Dafu's concept of the 'zero surplus man' (líng yú zhě, 零余者) through his story of the same name. In this way, it is aimed to reveal the influence of Turgenev on Yu Dafu's writing through comparison. The study is important in terms of contributing to academic studies in the field of comparative literature.

Keywords: Superfluous man, Russian literature, The May Fourth, Yu Dafu, Zero surplus man

YU DAFU'NUN SANATINDA IVAN TURGENEV'İN ETKİSİ

Gözde KARAKAŞ

Öğretim Görevlisi Doktor, Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümü, Sinoloji Anabilim Dalı, gkarakas@ankara.edu.tr

Gereksiz insan tipi, Çin edebiyatına yirminci yüzyılın yirmili yıllarında görülmeye başlamıştır. On dokuzuncu yüzyıl Rus edebiyatına ait eserlerde şekillenmiş olan bu tip, Çin edebiyatını derinden etkilemiştir. Çin edebiyatının modernleşme sürecinde, eğitimini yurt dışında yapan birçok Çinli edebiyat yazarı, Rus edebiyatına ait çok sayıda eserle tanışmıştır. Bu süreçte, Çin'de özellikle de on dokuzuncu yüzyılda yazılmış Rus romanlarının çevirisinin yapılması bir akım haline dönüşmüş, bu yolla Rus edebiyatının izleri modern Çinli yazarların eserlerinde görülmeye başlamıştır.

Rus edebiyatının temsilcilerinden başta Puşkin olmak üzere, Gonçarov, Lermantov ve Turgenev'in eserlerinde resmedilen gereksiz insan tipi, toplumla uyumsuz, kendi içinde çelişkiler yaşayan, birtakım idealleri olan ancak eyleme geçiş konusunda son derece tembellik gösteren aydın gençleri simgelemektedir. Bu gençler Rusya'nın on dokuzuncu yüzyılda yaşadığı toplumsal dönüşüm sürecini deneyimlemiş olan soylu sınıfa mensup entelektüelleri karakterize etmektedir. Bu tipi, modern Çin edebiyatının temsilcileri öykü ve romanlarında Rusya'dan farklı sosyal yapıya sahip Çin toplumsal yaşamıyla özdeşleşecek şekilde yeniden üretmişlerdir. Böylelikle Çin edebiyatında, karakter özellikleri bakımından Rus romanlarındaki temsili figürlerle aralarında birtakım benzerlikler bulunmakla birlikte, Dört Mayıs döneminde Çin toplumunun alt sınıf aydın gençlerini yansıtan gereksiz insan tipi ortaya çıkmıştır.

Çin'de Dört Mayıs döneminin usta yazarlarından Yu Dafu, modern Çin edebiyatında gereksiz insan tipini sözcük ve kavram olarak tanıtan, bu tipi eserlerinde çokça işleyen önemli bir isimdir. Bunda, Japonya'da eğitim gördüğü yıllarda tanıştığı Rus yazar Turgenev'in büyük etkisi bulunmaktadır. Rus yazarın birçok eserini Çinceye tercüme eden Yu Dafu, Turgenev'in sanatına duyduğu hayranlığını, günlük yazılarında açık bir şekilde dile getirmiştir. 1920'li yıllarda kaleme aldığı çok sayıda öyküsünde, Turgenev'in edebiyat aracılığıyla toplumsal gerçekleri anlatma ve karakter oluşturma izleğinde bir edebî yaratıcılık ortaya koymuştur. Turgenev'den aldığı ilhamla, gereksiz insan tipine hayat vererek Dört Mayıs döneminin tarihsel arka planında Çin toplum gerçeğini yansıtmıştır.

Bu çalışmada, Çin edebiyatında gereksiz insan tipinin ortaya çıkışı hakkında bilgiler verilerek, Yu Dafu'nun gereksiz insan tipi olan "sıfır küsur insan" (líng yú zhě, 零余者) kavramı, aynı adı taşıyan öyküsü üzerinden tanıtılacaktır. Bu şekilde, Yu Dafu'nun sanatında Turgenev'in etkisinin karşılaştırılarak ortaya konması amaçlanmaktadır. Çalışma, karşılaştırmalı edebiyat sahasındaki akademik çalışmalara katkı sağlaması bakımından önem taşımaktadır.

Anahtar Kelimeler: Gereksiz insan, Rus Edebiyatı, Dört Mayıs, Yu Dafu, Sıfır küsur insan

NEW STRATEGIES AS THE WAYS OF SOLVING READING PROBLEMS IN THE CLASSROOM

Gulnar MUSAYEVA

MSc, Sheki branch of ASPU, guln994@gmail.com

The first intervention measure discussed in this paper is differentiated instruction. This approach recognizes that students have different learning styles, abilities, and interests. By tailoring instruction to meet individual needs, educators can address reading challenges more effectively. This may involve providing alternative reading materials at different reading levels, using visual aids or manipulatives to enhance comprehension, or incorporating hands-on activities to engage students. Additionally, the use of technology is another key intervention method. Digital resources such as e-books, audiobooks, and interactive learning platforms can provide students with alternative ways to access and engage with text. Technology can also offer personalized feedback and adaptive learning experiences, helping students overcome specific reading difficulties. Lastly, targeted interventions focus on specific reading skills or strategies that students struggle with. These interventions may include one-on-one instruction, small group interventions, or specialized programs designed to improve phonics, fluency, comprehension, or vocabulary. By implementing these intervention measures, educators can create a supportive reading environment that empowers students and enables them to overcome reading barriers, ultimately leading to improved academic performance.

The author of the work investigates three main themes, which are differentiated instruction, technological possibility, and group work. When differentiated instruction is in place, teachers are able to adjust their lessons to the differing abilities, interests, and learning styles of the particular students so that all the learners are able to read. Technology-based interventions include, but are not limited to, the use of advanced interactive applications that offer a more dynamic form of reading and adapt to the learner's level and progress. Finally, informal education is aimed at motivating students through interaction, where students help each other and work in groups to develop comprehension skills. It proposes innovative strategies for solving reading problems in the classroom, integrating recent technological advancements and holistic educational approaches. These strategies, not just new but significant in their potential to revolutionize reading instruction, offer a beacon of hope for educators. By exploring these new ideas, educators can enhance reading instruction, making it more effective and engaging for all students.

Keywords: reading issues, technology integration, classroom strategies

SINIFTA OKUMA SORUNLARINI ÇÖZME YOLLARI OLARAK YENİ STRATEJİLER

Gülner MUSAYEVA

MSc, ASPU'nun Şeki şubesi, guln994@gmail.com

Bu makalede tartışılan ilk müdahale ölçüsü farklılaştırılmış öğretimdir. Bu yaklaşım, öğrencilerin farklı öğrenme stilleri, yetenekleri ve ilgi alanlarına sahip olduğunu kabul eder. Öğretimi bireysel ihtiyaçları karşılayacak şekilde uyarlayarak, eğitimciler okuma zorluklarını daha etkili bir şekilde ele alabilirler. Bu, farklı okuma seviyelerinde alternatif okuma materyalleri sağlamayı, kavrayışı geliştirmek için görsel yardımcıları veya manipülatifler kullanmayı veya öğrencileri meşgul etmek için uygulamalı etkinlikler eklemeyi içerebilir. Ek olarak, teknolojinin kullanımı bir diğer önemli müdahale yöntemidir. E-kitaplar, sesli kitaplar ve etkileşimli öğrenme platformları gibi dijital kaynaklar, öğrencilere metne erişmek ve metne katılmak için alternatif yollar sağlayabilir. Teknoloji ayrıca kişiselleştirilmiş geri bildirim ve uyarlanabilir öğrenme deneyimleri sunarak öğrencilerin belirli okuma zorluklarının üstesinden gelmelerine yardımcı olabilir. Son olarak, hedefli müdahaleler öğrencilerin mücadele ettiği belirli okuma becerilerine veya stratejilerine odaklanır. Bu müdahaleler, bire bir öğretim, küçük grup müdahaleleri veya fonemik, akıcılık, kavrayış veya kelime dağarcığını geliştirmek için tasarlanmış özel programları içerebilir. Eğitimciler, bu müdahale önlemlerini uygulayarak, öğrencileri güçlendiren ve okuma engellerini aşmalarını sağlayan, nihayetinde akademik performansın artmasına yol açan destekleyici bir okuma ortamı yaratabilir.

Çalışmanın yazarı üç ana temayı incelemektedir: farklılaştırılmış öğretim, teknolojik olanaklar ve grup çalışması. Farklılaştırılmış öğretim uygulandığında, öğretmenler derslerini belirli öğrencilerin farklı yeteneklerine, ilgi alanlarına ve öğrenme stillerine göre ayarlayabilir, böylece tüm öğrenciler okuyabilir. Teknoloji tabanlı müdahaleler, bunlarla sınırlı olmamakla birlikte, daha dinamik bir okuma biçimi sunan ve öğrencinin seviyesine ve ilerlemesine uyum sağlayan gelişmiş etkileşimli uygulamaların kullanımını içerir. Son olarak, informal eğitim, öğrencilerin birbirlerine yardım ettikleri ve anlama becerilerini geliştirmek için gruplar halinde çalıştıkları etkileşim yoluyla öğrencileri motive etmeyi amaçlamaktadır. Bu kitap, son teknolojik gelişmeler ile bütünsel eğitim yaklaşımlarını entegre ederek sınıfta okuma sorunlarını çözmek için yenilikçi stratejiler önermektedir. Sadece yeni değil, aynı zamanda okuma öğretiminde devrim yaratma potansiyeli açısından da önemli olan bu stratejiler, eğitimciler için bir umut ışığıdır. Eğitimciler bu yeni fikirleri keşfederek okuma öğretimini geliştirebilir, tüm öğrenciler için daha etkili ve ilgi çekici hale getirebilirler.

Anahtar Kelimeler: okuma sorunları, teknoloji entegrasyonu, sınıf stratejileri.

TWO LANGUAGES, ONE SOUL: LINGUISTIC AND CULTURAL TRANSFORMATIONS IN THE GEORGIAN TRANSLATION OF SABAHATTIN ALI'S "BÖBREK"

Gul Mukerrem OZTURK

Assoc. Prof., Recep Tayyip Erdoğan University, Georgian Language and Literature,
gul.ozturk@erdogan.edu.tr

This study offers a comparative analysis of the cultural and linguistic transformations encountered in the Georgian translation of Sabahattin Ali's short story "Böbrek", published by Sakhelgami (სახელგამი) in 1957 and translated as "Tirkmeli" (თირკმელი) by Turkologist Nodar Janaşia. The adaptation of social pressure and health issues into Georgian culture is a significant finding of the translation process. Societal expectations in the source text deepen the physical and mental struggles the individual faces in dealing with health problems, adding depth to the character's internal conflicts. However, these themes evolve into a slightly different dimension in the target text due to social codes and cultural differences.

The target text treats the expression of "shame" differently from the source text. A concrete example of this can be seen in the following sentence: "Gurbet ellerde çoluğun çocuğun bıçağıyla doğranmak korkusu," which reflects deep shame and fear in the source text. In the target text, this is rendered as "მაგრამ საშინელი ფიქრისგან აცახცახებული ხმას ვერ იღებდა და მწარე ოფლში იწურებოდა იმის შიშით, რომ უპატრონოს მიტოვებული ცოლ-შვილი დაეღუპებ." This is translated as: "But, trembling from terrifying thoughts, he could not speak and was drenched in bitter sweat from the fear that his abandoned, helpless wife and children might die." This case portrays the emotions as more collective or familial concerns. While the source text expresses the individual's inner shame over health issues, the target text frames these emotions within a more familial context.

Certain metaphors and expressions have undergone semantic shifts during the translation process. For example, the source text contains the metaphor "Eloğlu birbirinin elinden ekmeğini almak için kurt gibi bekliyormuş," which describes opportunism and competition. However, "waiting like a wolf," being a localized metaphor, was translated into the target text as "სხვა კი წაგლეჯაზეა მგელივით, შენსას რას დაეძებს." "Others, like wolves, are trying to snatch what you have without caring about your needs," is the translation. This translation does not fully convey the original meaning, leading to a semantic shift.

In the source text, "waiting like a wolf" conveys a subtle sense of opportunism, while in the target text, it shifts into a more direct act of "snatching." This difference in expression results in a tonal shift between the two texts. The target text replaces the indirect metaphor in the source text with a more explicit one, resulting in tone divergence. Nonetheless, efforts to remain faithful to the source text are still evident.

Overall, the translation process's strategies significantly altered the portrayal of social pressure and health themes. The translator specifically reinterpreted themes like shame to align with the cultural codes of the target text. Semantic shifts and linguistic transformations arose during the translation process, shaped by the strategies used by the translator. The foreignization strategy reflects the effort to preserve the original structure of the text, while the domestication strategy emphasizes the adaptation of the text to the target culture.

In conclusion, this study analyzes the semantic shifts and cultural transformations encountered during the translation process and evaluates how successfully the translation conveyed the social codes of the source text. The semantic shifts and cultural transformations observed during

the translation process highlight important findings about the effects of translation strategies on the text. Future studies should investigate the transmission of cultural codes in the translations of other literary works. Furthermore, additional research on how to overcome linguistic barriers in the translation process would provide valuable contributions to the literature.

Keywords: comparative translation, Böbrek, Georgian translation, Sabahattin Ali, linguistic transformation

İKİ DİL, TEK RUH: SABAHATTİN ALİ’NİN “BÖBREK” ADLI HİKÂYESİNİN GÜRCÜCE ÇEVİRİSİNDE DİLSEL VE KÜLTÜREL DÖNÜŞÜMLER

Gül Mükerrerem ÖZTÜRK

Doç. Dr., Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Gürcü Dili ve Edebiyatı Bölümü,
gul.ozturk@erdogan.edu.tr

Bu çalışma, Sabahattin Ali’nin “Böbrek” adlı hikâyesinin, 1957 yılında Sakhelgami (სახელგამი) yayınevi tarafından yayımlanan ve Türkolog Nodar Janaşia tarafından “Tirk’meli” (თირკმელი) adıyla Gürcüceye çevrilen eserin çeviri sürecinde karşılaşılan kültürel ve dilsel dönüşümler, karşılaştırmalı bir analizle incelenmektedir. Çeviri sürecinde öne çıkan en önemli bulgulardan biri, toplumsal baskı ve sağlık sorunları temalarının Gürcü kültürüne nasıl aktarıldığıdır. Kaynak metinde, bireyin sağlık sorunlarıyla yüzleşirken yaşadığı fiziksel ve zihinsel sıkıntılar, toplumsal beklentilerle birleşerek karakterin içsel çatışmalarına derinlik kazandırmaktadır. Ancak bu temalar, hedef metinde toplumsal kodlar ve kültürel farklılıklar nedeniyle kısmen farklı bir boyuta evrilmiştir.

Kaynak metinde kullanılan "utanç" duygusunun ifade ediliş biçimi, hedef metinde farklı bir şekilde ele alınmıştır. Somut bir örnek olarak, utanç duygusu şu cümle ile dikkat çeker: "Gurbet ellerde çoluğun çocuğun bıçağıyla doğranmak korkusu", kaynak metinde derin bir utanç ve korku duygusunu yansıtır. Hedef metinde ise bu durum şu şekilde aktarılmıştır: "მგერამ საშინელი ფიქრისგან აცახცახებული ხმას ვერ იღებდა და მწარე ოფლში იწურებოდა იმის შიშით, რომ უპატრონოს მიტოვებული ცოლ-შვილი დაეღუპებოდა." Hedef metinde, "Fakat korkunç düşünceler yüzünden titriyor, sesini çıkaramıyordu ve terk edilmiş, sahipsiz kalan eşi ve çocuklarının öleceği korkusuyla acı içinde terliyordu." şeklinde bir anlam verilmiştir. Burada duygular, daha kolektif bir endişe ya da ailesel bir korku olarak işlenmiştir. Kaynak metinde bireyin sağlık sorunlarıyla ilgili içsel utanç açıkça ifade edilirken, hedef metinde bu duygunun daha ailesel bir bağlamda işlendiği fark edilmektedir.

Çeviri sırasında bazı metaforlar ve ifadeler anlam kaymasına uğramıştır. Örneğin, kaynak metindeki "Eloğlu birbirinin elinden ekmeğini almak için kurt gibi bekliyormuş" ifadesi, fırsatçılığı ve rekabeti tanımlayan bir metafordur. Ancak "kurt gibi beklemek" yerel bir metafor olduğu için, hedef metne şu şekilde aktarılmıştır: "სხვა კი წაგლეჯაზეა მგელივით, შენსას რას დაეძებს." Bu ifadenin Türkçesi ise: "Diğerleri seninkini umursamadan, bir kurt gibi kapmaya çalışıyor." şeklindedir. Bu çeviri, kaynak metindeki metaforun yarattığı aynı etkiyi tam olarak karşılamamış ve anlam kaymasına neden olmuştur.

Kaynak metinde yer alan "kurt gibi beklemek", dolaylı bir fırsatçılık ve rekabet ifadesi taşıırken, hedef metinde "kapmaya çalışmak" gibi daha doğrudan bir anlatıma dönüşmüştür. Türkçede, rekabet ve fırsat kollama eylemi daha örtük bir şekilde, beklemek metaforuyla aktarılırken, hedef metinde bu metafor daha agresif bir eylem olan *kapmak* ile doğrudan ifade edilmiştir. Bu durum, hedef metindeki anlam kaymasının temel nedenlerinden biri olarak değerlendirilebilir. Metaforun dolaylı anlamının yerini daha açık bir ifade almış ve bu da iki metin arasında ton farkı yaratmıştır. Ancak aynı zamanda kaynak metne sadık kalma çabası ortaya konulmuştur.

Genel olarak, çeviri sürecinde uygulanan stratejiler, toplumsal baskı ve sağlık temalarının çeviride belirgin değişimlere uğramasına yol açmıştır. Özellikle utanç gibi temalar, çeviride farklı kültürel kodlarla yorumlanmıştır. Çeviri sürecinde anlam kaymaları ve dilsel dönüşümler ortaya çıkarken, bu dönüşümler çevirmenin uyguladığı stratejilerle

şekillendirilmiştir. Yabancılaştırma stratejisi, metnin özgün yapısını koruma çabasını yansıtırken, yerleştirme stratejisi hedef kültüre uyarlama çabasını daha belirgin kılmıştır.

Sonuç olarak, bu çalışma, çeviri sürecinde karşılaşılan anlam kaymaları ve kültürel dönüşümleri analiz etmekte, çevirinin toplumsal kodların aktarımında ne derece başarılı olduğunu ortaya koymaktadır. Çeviri sürecinde görülen bu anlam kaymaları ve kültürel dönüşümler, çeviri stratejilerinin metin üzerindeki etkisini gösteren önemli bulgulardır. Gelecek çalışmalarda, diğer edebi eserlerin çevirileri üzerinden kültürel kodların aktarımının nasıl yapıldığına dair daha geniş çaplı araştırmaların yapılması önerilmektedir. Ayrıca, çeviri sürecinde karşılaşılan dilsel bariyerlerin nasıl aşılabileceğine ilişkin daha fazla araştırma, bu konudaki literatüre değerli katkılar sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: karşılaştırmalı çeviri, böbrek, Gürcüce çeviri, Sabahattin Ali, dilsel dönüşüm.

TRANSLATIONS BY PROF. DR. ADNAN KARAIŞMAİLOĞLU FROM PERSIAN LITERATURE

Güngör LEVENT MENTEŞE

Research Assistant Dr. Kırıkkale University, gungorlevent49@windowslive.com

Born in 1957 in Trabzon, Adnan Karaismailoğlu is a significant scholar, educator, and translator who has made scientific and continuous learning a fundamental principle of his life. He grew up in a family that valued education and teaching. Karaismailoğlu completed his primary, secondary, and high school education in Trabzon. In 1975, he began his higher education at Atatürk University, Faculty of Science and Literature, in the Department of Arabic-Persian Language and Literature, graduating in 1979. On July 4, 1980, he was appointed as a research assistant in the same department. He completed his master's and doctoral studies at the same university between 1979 and 1985. His doctoral thesis, titled "Sirâcî; His Life, Critical Text of His Divan, and Analysis," was conducted under the supervision of Prof. Dr. Nazif Şahinoğlu.

Prof. Dr. Adnan Karaismailoğlu continued his academic career from 1979 to 1993 at Atatürk University, from 1993 to 1999 at Selçuk University, and finally from 1999 to 2024 at Kırıkkale University. During this period, he authored many articles, original works, and translations. His translations comprise Persian works from important figures in classical Persian literature. Notable translations include "Baharistan" by Molla Câmî (2004), "Mesnevî" by Mevlânâ Celâleddîn Rûmî (2012), "Bostan" and "Gülîstan" by Sa'dî (2018), "Pend-i Attâr (Pendnâme)" by Ferîdüddîn Muhammed Attâr (2019), and "Fîhi Mâ Fîh" by Mevlânâ Celâleddîn (2022).

Having retired on March 20, 2024, A. Karaismailoğlu continues to engage in scientific and cultural activities in both official and private capacities. This study will examine whether adequate information about the original Persian sources used in the translations of these six works into Turkish has been provided, whether the translations were made from the original languages or intermediary languages, the reasons for these translations, and the methods followed by the translator during this process. Additionally, a bibliography of his works will be included to better introduce the translator. The presentation will discuss the content and style of these translations, as well as the methods and approaches used by the author. At the end of the study, it is noted that the translator provided explanations about the source authors and how they carried out their translations, demonstrating that they translated from the source language during the process and adopted a source-focused approach to translation. It is observed that Karaismailoğlu made these translations from the source language Persian and adopted a source-focused approach to translation.

Keywords: Adnan Karaismailoğlu, Life, Works, Translations.

PROF. DR. ADNAN KARAIŞMAİLOĞLU'NUN FARS EDEBİYATINDAN YAPTIĞI ÇEVİRİLER

Güngör LEVENT MENTEŞE

Arş. Gör. Dr, Kırıkkale Üniversitesi, gungorlevent49@windowslive.com

1957 yılında Trabzon'da dünyaya gelen Adnan Karaismailoğlu ilmi ve sürekli öğrenmeyi kendine hayati bir kural edinmiş önemli bir ilim adamı, eğitimci ve çevirmendir. Eğitim ve öğretimle meşgul olan ve ona önem veren bir ailede büyümüştür. Karaismailoğlu ilk, orta ve lise öğrenimini Trabzon'da yapmıştır. Yüksek tahsile 1975 yılında Atatürk Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi, Arap- Fars Dili ve Edebiyatı bölümünde başlamış ve buradan 1979 yılında mezun olmuştur. 4 Temmuz 1980 yılında aynı bölüme Araştırma görevlisi olarak atanmıştır. 1979-1985 yılları arasında Yüksek lisans ve doktora eğitimini aynı üniversitede tamamlamıştır. Doktora tezini Prof. Dr. Nazif ŞAHİNOĞLU önderliğinde *Sirâcî; Hayatı, Dîvânının Tenkitli Metni ve Tahlili* başlıklı çalışma ile gerçekleştirmiştir. Prof. Dr. Adnan KARAIŞMAİLOĞLU çalışma hayatına 1979-1993 Atatürk Üniversitesi, 1993-1999 Selçuk Üniversitesi ve son olarak 1999-2024 yılları aralığında Kırıkkale Üniversitesi'nde devam etmiştir. Bu zaman zarfında birçok makale, telif ve tercüme eserlere imza atmıştır. Karaismailoğlu'nun yapmış olduğu bu çeviriler Klasik Fars Edebiyatı sahasında önemli şahsiyetlere ait Farsça eserlerden oluşmaktadır. Bu çeviriler, Molla Câmî'ye ait *Baharistan* (2004), Mevlânâ Celâleddîn Rûmî'nin *Mesnevî* (2012), Sa'dî'nin *Bostan* ve *Gülistan* başlıklı çalışmaları (2018), Ferîdüddîn Muhammed Attâr'ın *Pend-i Attâr (Pendnâme)*si (2019) ve son olarak Mevlânâ Celâleddîn'in *Fihî Mâ Fih* (2022) yılında basılarak edebiyat camiasına kazandırılmış bu eserleri kapsamaktadır. 20 Mart 2024 tarihinde emekliliğe ayrılan A. KARAIŞMAİLOĞLU, uzun yıllar resmi ve özel zamanlarda gerçekleştirdiği bilimsel ve kültürel faaliyetlerine halen devam etmektedir. Bu çalışmamızda bu altı eserde kaynak dil Farsçadan erek dil Türkçeye aktarım esnasında faydalanılan asıl kaynak nüshalar hakkında gerekli bilgilerin verilip verilmediği, eserlerin kaynak dilden mi yoksa ara dillerden mi çevrildiği, neden bu eserlerin çevirilerinin yapıldığı, bu eserlerin çevirileri esnasında çevirmenin nasıl bir yol izlediği hakkında gerekli tetkikler yapılacaktır. Çalışmada çevirmeni daha yakından tanıtabilmek amacı ile kendisine ait eserlerin bir künyesi de yer alacaktır. Bu tebliğde söz konusu çevirilerin içeriği ve üslubu üzerinde durulacak, yazarın çevirideki yöntemi ve tarzı ele alınmaya çalışılacaktır. Çalışmanın sonunda çevirmenin kaynak yazarlar, eserlerinin içeriği ve bu eserlerin en önemli yazma nüshaları hakkında gerekli açıklamalara yer vermiştir. Çevirmen, çevirilerini yaptığı bu eserlerin yazarlarının Klasik Fars Edebiyatında önemli kişiler olduğunu ve bu sebeple çevirilerini bu eserlerin çevirilerini yeniden çevirilerinin yapılmasının önemli olduğunu belirtmektedir. Karaismailoğlu'nun bu çevirileri kaynak dil Farsçadan yaptığı ve kaynak odaklı bir çeviri anlayışı benimsediği görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Adnan Karaismailoğlu, Hayatı, Çalışmaları, Çevirileri.

“NATURAL SELECTION” OF TRANSLATIONS: A NEW FRAMEWORK INFORMED BY ECO-TRANSLATOLOGY

Hanru YANG

PhD candidate, University of Glasgow, erin.yang@glasgow.ac.uk

Eco-Translatology, theorized by Hu Gengshen in 2020, offers a unique perspective on translation by incorporating Darwin’s evolutionary theory. It applies the concept of “natural selection” to the translation world and describes how the complex translation environment selects the fittest translator, who in turn selects the most suitable translation strategies and target texts. However, as promising as the theory is, it has faced criticism due to certain unclear theoretical constructs and its limited practical applications.

This presentation will first analyze the contributions and limitations of eco-translatology, focusing on its differences compared to Darwin’s evolutionary theory, particularly concerning the concept of “natural selection.” After examining the gaps between the two paradigms, the study proposes a developed framework that may offer a more solid theoretical structure and greater applicability to real translation cases. This framework will be established through a process of terminology clarification, exploring what constitutes the “variant” in the translation world that undergoes “natural selection,” who or what conducts this selection, and how a variant can be said to “survive” within a given environment.

The established framework could have broader implications for the field of translation studies, offering a fresh evolutionary perspective to consider translation products and their dynamic negotiation with forces such as cultural, ideological, political, and poetic factors. It also provides a new perspective on highly discussed issues such as untranslatability, retranslation, the manipulation by publishers and patrons, genetic translation, the translator’s voice and creativity, and the acceptance and rejection of readers. By viewing translation as a dynamic and adaptive process, we can better appreciate how the initiative of translation occurs and how the evaluation of translations changes among different reader groups and at different times.

This framework will establish an evolutionary lens for further theoretical developments, drawing concepts and laws from similar scientific theories. Furthermore, it aims to inspire further practical applications, fostering a deeper understanding of how translation operates within the broader ecological context of language and culture.

Keywords: eco-translatology, evolutionism, translation theory

译本的“自然选择”：受生态翻译学启发的新框架

杨晗如

博士候选人，格拉斯哥大学，erin.yang@glasgow.ac.uk

胡庚于 2020 年整合的生态翻译学理论结合了达尔文的进化论，为翻译学提供了一个独特的研究视角。它将“自然选择”的概念应用于翻译领域，描述了复杂的翻译环境选择最适合的译者，而译者又选择最合适的翻译策略和目标文本。尽管这一理论令人耳目一新，但由于一些地方理论构建不清晰，实证的案例分析又难以操作，它也遭到了一批学者的批评。

本次报告将首先分析生态翻译学的贡献和局限，重点比较其与达尔文进化理论的差异，特别是关于“自然选择”概念的理解差异。在考察这两种范式之间的不同后，本研究将在此基础上发展一个新的理论框架，希望能在理论结构上更为扎实，并在实证案例研究中具有更大的适用性。本研究将通过术语澄清的方法构建理论框架，探讨：翻译活动中的什么主体可被称为经历着“自然选择”的“变体”，是谁或何物执行这种“自然选择”，以及如何判断一个“变体”在特定环境中得以“生存”。

本研究建立的新框架可能对翻译研究领域产生广泛的影响，提供一种新的进化视角来考虑翻译产品及其与文化、意识形态、政治和诗学等多种因素的动态协商。它还对一些备受讨论的问题提供了新的视角，例如不可翻译性、再翻译、出版商和赞助人的操控、遗传翻译、翻译者的声音与创造力，以及读者的接受与拒绝。通过将翻译视为一个动态和适应性的过程，我们可以更好地理解一个译文为何产生，以及译文的评价如何因不同读者群体或不同时间而变化。

该框架将为翻译学提供一个进化论视角，有助于未来理论发展借鉴类似科学理论中的概念和规律。此外，它旨在激励更多的实际应用，促进深入理解翻译与语言和文化的复杂生态环境的动态关系。

关键词: 生态翻译学，进化论，翻译理论

CASE OF “PEDIATRIC” TRANSLATION

Irina ERMASHOVA

Adam Mickiewicz University in Poznań, Poland. ermirka@amu.edu.pl

The report will thoroughly examine the issue of translating contemporary Russian-language children's literature into Polish. The period under study covers the early 21st century and its first decade. This period is characterized by a significant mutual interest between the two cultures, with a particularly high volume of translated literature.

Regarding the interaction between Poland and Russia, it was during the “zero years” that a “reset” and “thaw” in relations were noted. Although these relations were not always stable, an attempt at dialogue was made, and a new credit of trust was extended by Poland, which was reflected in the book market. The Polish “zero years” represent a renaissance of interest in Russian literature, especially in new Russian prose. It is worth recalling that in the 1990s, Poland experienced a cooling towards everything Russian, and the amount of translated literature was minimal. There was no desire from readers, who were tired of Russification in previous years, nor from publishers, for whom it was not an economically viable venture, especially since the book market was saturated with literature (both domestic and foreign). With the onset of the new decade, the situation changed drastically: interest in Russian literature emerged, and translations began. Publishing policies changed alongside political ones. Russia started to be perceived in a new way: as an open, dynamic, and promising European country. Thus, much was created and published, but the question remains as to what was translated in each individual country and why.

I propose to analyze the place children's literature occupied among these translations, whether it was indeed in demand, and if so, why. Special attention will be given to three key aspects: firstly, the question of text selection for translation, that is, which works are translated and why they attract the interest of Polish publishers. Secondly, I will elaborate on what lies behind the metaphor of “pediatric” translation. Does this type of translation take into account the age-specific characteristics of the target audience, including their cognitive abilities, emotional development, and cultural contexts? Does it require special skills from translators? Thirdly, the strategy of translating such literature will be examined, specifically how translators handle the task of conveying the cultural and linguistic nuances of the original texts. The main subject of the research is the translation of Albert Likhanov's book “The Boy Who Doesn't Feel Pain.”

Keywords: translation, children's literature, image of literature, publishing policies, market conditions

СЛУЧАЙ «ПЕДИАТРИЧЕСКОГО» ПЕРЕВОДА

Ирина Ермашова

Университет им. Адама Мицкевича в Познани, Польша. ermirka@amu.edu.pl

В докладе будет подробно рассмотрена проблема перевода современной русскоязычной детской литературы на польский язык. Изучаемый период охватывает начало XXI века и его первое десятилетие. Этот период характеризуется значительным взаимным интересом между двумя культурами, когда количество переводимой литературы было особенно высоким.

Что касается взаимодействия Польши и России, то именно в «нулевые» годы отмечены «перезагрузка» и «оттепель» в отношениях. Хотя они не всегда были стабильными, была предпринята попытка диалога и предоставлен новый кредит доверия со стороны Польши, что отразилось и на книжном рынке. Польские «нулевые» представляют собой ренессанс интереса к русской литературе, особенно к новой русской прозе. Напомню, что в Польше в 1990-е годы наблюдалось охлаждение ко всему русскому, и количество переводимой литературы было незначительным. Не было желания ни у читателей, которые устали от русификации в прежние годы, ни у издателей, для которых это не было экономически выгодным предприятием, к тому же книжный рынок был переполнен литературой (своей и не только). С наступлением нового десятилетия ситуация изменилась кардинально: появился интерес к русской литературе, и начались её переводы. Издательская политика изменилась вместе с политической. Россия стала восприниматься по-новому: как открытая, динамичная, перспективная, европейская страна. Таким образом, создавалось и печаталось много, но вопрос в том, что переводилось в каждой отдельной стране и почему.

Я предлагаю проанализировать, какое место занимала среди этих переводов именно детская литература, действительно ли она была востребована, и если да, то почему. Особое внимание будет уделено трём ключевым аспектам: во-первых, вопросу выбора текста для перевода, то есть какие произведения переводят и почему они вызывают интерес у польских издателей. Во-вторых, подробнее расшифрую, что кроется под метафорой «педиатрический» перевод. Учитывает ли этот тип перевода возрастные особенности целевой аудитории, включая её когнитивные способности, эмоциональное развитие и культурные контексты. Требуется ли от переводчиков специальных навыков. В-третьих, будет рассмотрена стратегия самого перевода такой литературы, то есть каким образом переводчики справляются с задачей передачи культурных и языковых особенностей оригинальных текстов. Главным предметом исследования является перевод книги Альберта Лиханова «Мальчик, которому не больно».

Ключевые слова: перевод, детская литература, образ литературы, политика издательств, конъюнктура

THE ENGLISH EQUIVALENTS OF SOME TRUST-RELATED WORDS PRESENTED IN LEX SALICA

Irina GVELESIANI

Associate Professor, Ivane Javakhishvili Tbilisi State University, irina.gvelesiani@tsu.ge

The Salian Franks' law - *Lex Salica / Pacius Legis Salicae* - is one of the most influential barbarian laws. It is usually treated as an important Late Antique legal text, which was composed in Gaul, in the Latin language, shortly after the end of the Western Roman Empire (Palmer, 2018, pp. 271–272). It is believed that the first version of *Pacius Legis Salicae* occurred during the reign of Clovis - the king of the Franks, who converted to Christianity and afterwards issued the legislation (Shoemaker, 2018, p. 259). However, the following redactions of *Lex Salica* appeared later and were mainly rewritten by Gallo-Roman jurists. The Salic law is characterized by the addition of several vernacular (Frankish) terms and phrases, which are interpolated within the Latin text as the Malberg glosses. The Frankish is obviously corrupt because the scribes, who made copies of the laws, did not understand what they were reading (Rivers, 1986, p. 6). Accordingly, translation of *Lex Salica* into different languages requires accuracy and precision.

The present paper makes an attempt to determine the English equivalents of some trust-related terms presented in the Salian Franks' law. The research is based on the data of the manuscripts, dictionaries, and existing translations (by Katherine Fischer Drew, Theodore John Rivers, etc.). The major attention is paid to the lexical units *antrustione, commendare, in truste dominica* and their variant forms *antrusione, commendata, condempnata, condemnata, in trustae dominica, in tröste domicam, in triste dominica*, etc. The research reveals the main reasons of the existence of the variant forms and on the basis of the study of the verbal realization of the concept *trust* in the middle and modern English, determines the most appropriate English equivalents (*(trusted) armed retainer, to entrust, in the trust of the king*, etc.) of the discussed Frankish-Latin trust-related lexical units.

Keywords: language, law, *Lex Salica*, trust-related word

АНГЛИЙСКИЕ ЭКВИВАЛЕНТЫ НЕКОТОРЫХ СЛОВ, СВЯЗАННЫХ С ДОВЕРИЕМ, ПРЕДСТАВЛЕННЫХ В LEX SALICA

Ирина Гвелесиани

Ассоциированный профессор, Тбилисский государственный университет имени Иване Джавахишвили, irina.gvelesiani@tsu.ge

Закон салических франков - *Lex Salica / Pacius Legis Salicae* - является одним из самых влиятельных варварских законов. Обычно его рассматривают как важный позднеантичный юридический текст, который был составлен в Галлии на латинском языке вскоре после распада Западной Римской империи (Palmer, 2018, стр. 271–272). Считается, что первая версия *Pacius Legis Salicae* появилась во время правления Хлодвига - короля франков, который принял христианство и впоследствии издал законодательство (Shoemaker, 2018, стр. 259). Однако последующие редакции *Lex Salica* появились позже и были в основном переписаны галло-римскими юристами. Салический закон характеризуется добавлением нескольких народных (франкских) терминов и фраз, которые интерполируются в латинский текст в виде глоссов Мальберга. Франкский, очевидно, испорчен, поскольку писцы, делавшие копии законов, не понимали, что читали (Rivers, 1986, стр. 6). Соответственно, перевод *Lex Salica* на разные языки требует точности и аккуратности.

В настоящей статье предпринята попытка определить английские эквиваленты некоторых терминов, связанных с трастом, представленных в законе салических франков. Исследование основано на данных рукописей, словарей и существующих переводов (Кэтрин Фишер Дрю, Теодора Джона Риверса и др.). Основное внимание уделено лексическим единицам *antrustione, commendare, in truste dominica* и их вариантным формам *antrussione, commendata, condempnata, condemnata, in trustae dominica, in tröste domicam, in triste dominica* и др. В исследовании раскрываются основные причины существования вариантных форм и на основе изучения вербальной реализации понятия *trust* в среднем и современном английском определяются наиболее подходящие английские эквиваленты (*(trusted) armed retainer, to entrust, in the trust of the king* и др.) рассматриваемых франко-латинских трастовых слов.

Ключевые слова: язык, право, *Lex Salica*, трастовое слово

TRANSLATING TRUMPISMS INTO RUSSIAN

Irina KOPELOVA

Associate Professor, PhD in Philosophy, Diplomatic Academy of the Ministry of Foreign Affairs of Russia. csibisz@yandex.ru

The word "Trumpism" has several meanings in English. In our work, Trumpisms are understood as newly formed words derived from the surname Trump.

Translation of proper names often causes doubts, difficulties, and various errors; even more problems are caused by the translation of derivatives formed from people's surnames. The presidential election campaigns of the last decade, in which D. Trump has been participating, have caused a wave of new word formations in the vocabulary, which are derived from his surname. The number of such new words has only slightly decreased recently: some of them have been localized, while others - clearly occasional ones - are beginning to disappear from publications and blogs. The material for this study was the online versions of British and American newspapers, as well as publications in the American blogosphere.

First of all, affix derivatives are considered. Prefix neoformations are few and rather simple and do not present a problem for translation since the prefixes used are borrowed from Latin and are used in Russian, for example: "proto-", "anti-".

Words formed with suffixes cause a certain difficulty. For example, the adjective "Trumpish" cannot be translated using the Russian suffix "-оватый", by analogy with the translation of the adjective "greenish," but it may be translated via the affixoid "-подобный" (resembling/similar) or replaced with the adverb "по-трамповски" (in Trump style). Translation of nouns with suffixes, as a rule, does not cause difficulties, since many of the suffixes are represented by the morphemes "-phobia," "-philia," "-ism," etc., which are also widely used in Russian. However, it is rarely possible to find a suffixal translation into Russian if the English word used Old Germanic or Old English suffixes. In Russian, it has to be translated with a word combination (usually noun + noun) or a phrase. The same is true when translating blends (contaminated words): sometimes it is possible to preserve the blend in Russian when translating it by a linguistic calque (Trumpaganda – Трампаганда), if the Russian language has the same word and its "splinter" as the second element can be used in the translation. If the word is missing or the part used cannot be traced by a Russian-speaking reader to the corresponding source word (trumpathizer – сочувствующий Трампу), then it is necessary to translate with a word combination (often a nominative one, i.e. noun + noun, more seldom – using adjective + noun). Examples of translations of similar neologisms derived from Donald Trump's name in other languages are also given.

Keywords: Trumpisms, suffixes, affixoid, blends

О ПЕРЕВОДЕ ТРАМПИЗМОВ НА РУССКИХ ЯЗЫК

Ирина Коптелова

доцент, к.филол.н., Дипломатическая академия МИД России. csibisz@yandex.ru

Слово «трампизм» имеет несколько значений в английском языке. В нашей работе под трампизмами понимаются новообразованные слова от фамилии Трамп.

Перевод имен собственных нередко вызывает сомнения, затруднения и разнообразные ошибки, ещё больше проблем вызывает перевод дериватов, образованных от фамилий людей.

Президентские избирательные кампании последнего десятилетия, в которых участвовал Д.Трамп, вызвали вал новообразований в лексике, которые представляют собой дериваты от его фамилии. Количество таких новых слов стало лишь чуть сокращаться в последнее время: одни из них окончательно закрепляются, другие же – явно окказиональные – начинают пропадать из публикаций и блогов. Материалом для данного исследования послужили интернет-версии британских и американских газет, а также публикации в американской блогосфере.

В первую очередь рассматриваются способы перевода аффиксальных дериватов. Префиксальные новообразования немногочисленны и довольно просты и не представляют собой проблему для перевода, т.к. используемые префиксы заимствованы из латыни и используются в русском языке, например: “proto-“, “anti-“.

Определенную трудность вызывают суффиксальные новообразования. Указывается, например, что прилагательное “Trumpish” невозможно перевести, используя русский суффикс «-оватый», по аналогии с переводом прилагательного “greenish”, но возможен перевод через аффиксоид «-подобный» или замена на наречие «по-трамповски».

Перевод существительных с суффиксами, как правило, не вызывает затруднений, т.к. многие из суффиксов представлены морфемами “-phobia”, “-philia”, “-ism”, которые широко используются и в русском языке. Однако редко удается подобрать суффиксальный перевод на русский язык, если в английском слове использовались древнегерманские или древнеанглийские суффиксы. На русский язык приходится переводить словосочетанием (чаще всего сущ. + сущ.) или фразой.

То же самое истинно при переводе блендов: иногда в русском языке при переводе возможно сохранить бленд, скалькировав его (Trumpaganda – Трампаганда), если в русском языке есть такое же слово и его «осколок» в качестве второго элемента может быть использован при переводе. Если слово отсутствует или его используемая часть не может отослать русскоязычного читателя к соответствующему исходному слову (trumpathizer – сочувствующий Трампу), то приходится переводить словосочетанием (часто номинативным, состоящим из двух существительных, реже прилагательным и существительным).

Также приводятся примеры перевода подобных неологизмов, образованных от имени Доналда Трампа, в других языках.

Ключевые слова: трампизмы, суффиксы, аффиксоид, бленды

AGAIN ABOUT CHALLENGES OF MACHINE TRANSLATION: PRAGMATICS OF NEOLOGISMS

Irina R ABKADYROVA

Southern Federal University, irabkadyrova@sfedu.ru

Karina S. PONOMARENKO

Southern Federal University, kserova@sfedu.ru

Throughout the history of machine translation, three primary approaches have emerged to address this task: rule-based machine translation, statistical machine translation, and neural machine translation. Rule-based machine translation relies on predefined rules and dictionaries that correspond words and constructions, essentially representing a literal translation. Statistical machine translation employs pre-prepared texts in two languages to establish statistics and determine the probability of correspondence between sequences of words across different languages. Consequently, as neural networks successfully translate informational texts, now the scholars focus on pragmatic aspects of machine translation.

In this study, two samples of neologisms belonging to the lexical-semantic group "Coronavirus" in Russian and English languages were compiled (each sample includes 15 words). The selection criterion is the word formation model; the study focuses on lexemes formed on the basis of blending or affixation. These lexemes serve as linguistic pragmemes. The analyzed neologisms are formed on the principle of playing with phonosemantic similarities. The samples of neologisms were translated using Tilde MT and Neuro-flash neural networks and DEEPL based on convolutional neural networks twice: each neural network was presented with a single query containing the list of neologisms along with the base words from which the neologisms were derived (e.g., covidivorce = covid + divorce), and a list without such clarifications.

The neural networks under analysis have translated 40% of the neologisms, maintaining their pragmatic potential (wordplay). The analysis revealed both similarities and differences in the strategies used for translating neologisms. In translation from English into Russian, neologisms have preserved their pragmatic potential if the neural network recognized the word formation bases, which happened when the neologisms were derived from words with Latin or Greek roots (e.g., коронойя - coronioia). If the neologism was formed through blending based on non-Latin or non-Greek roots, the neural networks provided words that were not equivalent from a pragmatic approach. When the neural networks failed to recognize the roots that served as the basis for the neologism's formation, the following translation options emerged: 1. one root of the neologism was omitted; 2. the neologism was transliterated; 3. hypercorrection occurred (e.g., quaranteens - карантиньы). When translating from Russian to English, the neural networks were unable to recognize the word formation patterns of the lexical units and failed to convey the pragmatic potential in the target language (e.g., ковидник - COVIDnik), opting for transliteration.

Keywords: neural machine translation, natural language processing, neologisms, pragmatics

СНОВА О ТРУДНОСТЯХ МАШИННОГО ПЕРЕВОДА: ПРАГМАТИКА НЕОЛОГИЗМОВ

Ирина Рустэмовна Абкадырова

Южный федеральный университет, irabkadyrova@sfnedu.ru

Карина Сергеевна Пономаренко

Южный федеральный университет, kserova@sfnedu.ru

За историю развития машинного перевода было выработано три основных подхода: машинный перевод на основе правил, статистический машинный перевод и нейронный машинный перевод. Машинный перевод на основе правил опирается на заранее заданные правила и словари соответствия слов и конструкций и по сути является машинным вариантом дословного перевода. Статистический машинный перевод использует заранее подготовленные тексты на двух языках для построения статистики и определения вероятности соответствия двух последовательностей слов на разных языках. Соответственно нейронная сеть может переводить тексты информационного характера и встает вопрос о передаче прагматической составляющей лексических единиц.

В рамках данного исследования были составлены две выборки неологизмов, входящих в лексико-семантическую группу «Коронавирус» на русском и английском языках (в каждой выборке 15 единиц). Критерием отбора послужила словообразовательная модель: в исследование вошли лексемы, образованные при помощи словослияния или аффиксации. Данные лексемы являются языковыми прагмемами, поскольку несут прагматическую информацию вне зависимости от коммуникативной ситуации. В основе образования проанализированных единиц лежит принцип обыгрывания фоносемантических сближений. Выборки были переведены при помощи нейросетей Tilde MT и Neuro-flash, онлайн-переводчика DEEPL на основе свёрточной нейронной сети два раза: каждой нейросети был предложен единым запросом список неологизмов с указанием слов, на основе которых неологизм образован (например, covidivorce = covid + divorce) и список без подобных пояснений.

Исследуемые нейросети перевели 40% неологизмов с сохранением прагматического потенциала (игры слов). Анализ выявил как сходства, так и различия в стратегиях перевода неологизмов. При передаче с английского языка на русский, перевод с сохранением прагматического потенциала неологизма происходил в случаях, когда нейросеть распознавала словообразовательные основы, что происходило, когда неологизмы были образованы на основе корней латинского или греческого происхождения (например, коронойя - coronoya). Если неологизм был образован при помощи слияния на основе корней не латинского или греческого происхождения, то нейросети предлагали неэквивалентные с прагматической точки зрения варианты. В случаях, когда нейросетям не удавалось распознать слова, которые послужили основой для образования неологизма, при переводе прослеживались следующие варианты: 1. одна из частей неологизма была опущена; 2. в качестве приема перевода выбиралась транслитерация; 3. имела место гиперкоррекция (quaranteens - карантинны). При передаче с русского языка на английский, нейросети не смогли распознать словообразовательные модели лексических единиц и передать на язык перевода (ковидник - COVIDnik) с сохранением прагматического потенциала, используя транслитерацию.

Ключевые слова: машинный перевод нейросетей, обработка естественного языка, неологизмы, прагматика

**ACADEMIC WRITING STYLES:
CULTURAL, LINGUODIDACTIC, AND TRANSLATION PERSPECTIVES IN AI-
ENHANCED ACADEMIC CONTEXTS**

Irina TIVYAEVA

Doctor of Philology, Professor, Moscow City University, tivyaeva@yandex.ru

The paper focuses on the issue of cultural discrepancies in academic writing styles with a particular emphasis on the case of Russian universities strongly encouraging scholars to publish in high-ranking academic journals. Drawing on available research and public reports, the study explores the current status of academic writing practices in Western and Russian cultures and aims to expose potential vulnerabilities caused by differences in academic cultures. As generative artificial intelligence (AI) tools become increasingly integrated into academic practices, the paper also aims to analyze how these tools influence academic writing conventions.

The topic is addressed from three perspectives – that of an author of academic research papers required to write in English while being a non-native speaker. The second perspective is that of an academic translator and editor struggling to promote international standards of written academic communication among scholars authoring research papers that need to be translated into English. The third perspective is that of an instructor teaching courses of academic English to university faculty and training undergraduate and graduate students studying linguistics and intercultural communication in academic translation.

Addressing the problematic area from the three above mentioned perspectives allows specifying three clusters of issues that merit scholarly attention: 1) lack of information about standards of international academic communication in research communities that belong to alternative paradigms; 2) the cultural context of academic translation; 3) different approaches to teaching academic writing skills.

To suggest possible solutions, the author turns to the historical and cultural backgrounds of academic writing practices in Russia and analyzes current trends and cases. As the advent of AI tools and technologies has largely transformed various sectors, including education, the study also examines how the integration of AI into academic contexts necessitates a reevaluation of traditional approaches to teaching academic writing and academic translation.

Keywords: academic culture, cultural influence, academic translation, academic writing style

СТИЛИ АКАДЕМИЧЕСКОГО ПИСЬМА: ЛИНГВОКУЛЬТУРНЫЕ, ЛИНГВОДИДАКТИЧЕСКИЕ И ПЕРЕВОДЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ В ЭПОХУ РАЗВИТИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА

Ирина Тивьяева

Доктор филологических наук, профессор, Московский городской педагогический университет, tivyaeva@yandex.ru

Исследование посвящено проблеме культурных различий в стилях академического письма. В фокусе авторского внимания кейс российских университетов, настоятельно рекомендуемых штатным исследователям и преподавателям публиковаться в высокорейтинговых научных журналах, индексируемых в международных наукометрических базах данных. Опираясь на имеющуюся научную литературу и открытые данные, автор обращается к культурно релевантным практикам академического письма в западной и российской традициях и стремится выявить потенциальные несоответствия, вызванные различиями в академических культурах. В связи с тем, что в последние несколько лет в академическую коммуникацию интенсивно интегрируются инструменты генеративного искусственного интеллекта (ИИ), в статье также ставится задача проанализировать, как ИИ-инструменты влияют на конвенции академического письма.

Поставленные в исследовании вопросы рассматриваются с трех ракурсов: с точки зрения автора научных статей, которому приходится писать работы на английском языке, не являясь его носителем; с позиции переводчика научной литературы и научного редактора, которые пытаются ориентироваться на международные стандарты письменной академической коммуникации при работе с авторами; и с позиции преподавателя университета, который ведет курсы повышения квалификации для своих коллег и преподает основы академического письма в рамках специальных курсов для магистрантов и аспирантов, обучающихся по лингвистическим направлениям подготовки.

Анализ проблемной области с трех обозначенных профессиональных позиций позволяет выделить три группы вопросов, нуждающихся в дальнейшей разработке: 1) недостаток информации о стандартах международной научной коммуникации в исследовательских сообществах, принадлежащих к альтернативным парадигмам; 2) культурный контекст академического перевода; 3) методика обучению навыкам академического письма в эпоху ИИ.

Чтобы предложить возможные решения, автор обращается к историческим и культурологическим основам практик академического письма в России, а также анализирует современные тенденции и кейсы. Поскольку появление инструментов и технологий ИИ значительно изменило многие сферы общественной жизни, включая образование, автор также обращается к практикам интеграция ИИ в научную коммуникацию, в том числе в перевод научных текстов.

Ключевые слова: академическая культура, культурное воздействие, академический перевод, стиль академического письма

RUSSIAN-TO-ENGLISH AND ENGLISH-TO-RUSSIAN TRANSLATION PATTERNS OF VARIOUS PREDICATIVE STRUCTURES IN COACHING INTERPRETING MAJORS

Ksenia KARDANOVA-BIRYUKOVA

Dr., Moscow City University, kardanova-birukovaks@mgpu.ru

With multiple approaches to coaching interpreters used in related academic programs, most professional teachers and educationalists agree that a novice interpreter needs a number of ready-to-use translation patterns to become adaptable and stress-resistant. Such algorithms are most characteristic of syntactic structures as we can identify clear inter-language parallels and regular transformations when analyzing cases of professional translation and interpreting.

Central to our research are various predicative structures in the Russian and English languages, including complex sentences, impersonal and indefinite-personal sentences, participial constructions, verbal nouns, which are used to explicate actions as well, in Russian, full sentences, absolute, gerundial and infinitive clauses, composites in English. In written translation, there are commonly used algorithms to render these constructions into English, some of which can be used in interpreting. Truly, there are symmetrical transformations that are possible here, like changing the degree of explicitness of the predicate in a sentence.

Yet, there are specifics of their use in translation and interpreting: if we consider simultaneous interpreting, we normally expect syntactic compression, but the analysis of samples of simultaneous interpreting done by professionals has shown that the resulting structure is in fact less compressed, while in consecutive interpreting we have witnessed both syntactic compression and the structures which are structurally identical to the ones in the source language.

The research focuses on the language material featured in the Interpreting corpus of the Chair of Linguistics and Translation Studies with the Institute of Foreign Languages at MCU (Moscow, Russia) with samples of consecutive and simultaneous interpreting effected by professionals at high-profile events and conventions. Then we turned to an experiment with third- and fourth-year bachelor students of translation and interpreting majors (Russian-to-English and English-to-Russian translation and interpreting academic programs). The participants were asked to translate or interpret micro-texts featuring the structures analyzed. The research findings, which are systemized and presented in the paper, are instrumental in identifying the specifics of interpreting (as contrasted to translation) and can be helpful in coaching translation majors in interpreting.

Keywords: predicativity, predicative structures, changes in predicativity explicitness, interpreting, structural transformations

ПРИНЦИПЫ ПЕРЕДАЧИ ПРЕДИКАТИВНЫХ СТРУКТУР РАЗНЫХ ТИПОВ В ПЕРЕВОДЕ В ПАРЕ «РУССКИЙ ЯЗЫК - АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК» КАК ОСНОВА ПОДГОТОВКИ УСТНЫХ ПЕРЕВОДЧИКОВ

Ксения Карданова-Бирюкова

Доктор филологических наук, Московский городской педагогический университет,
kardanova-birukovaks@mgpu.ru

При всем многообразии подходов к обучению устных переводчиков многие специалисты соглашаются с тем, что неопытному переводчику надо дать определенный набор готовых решений, которые позволят ему осуществлять переводческую деятельность в более комфортных условиях и сделают его стрессоустойчивым. В первую очередь подобной алгоритмизации подвергаются синтаксические структуры в связи с возможностью установления четких межъязыковых связей и переводческих закономерностей. В нашем исследовании рассматриваются разные предикативные структуры, в том числе сложносочиненные и сложноподчиненные предложения, безличные структуры, неопределенно-личные структуры, причастные и деепричастные обороты, отглагольные существительные, являющиеся носителями свернутой предикативности, в русском языке и полные предложения, абсолютные, герундиальные и инфинитивные обороты, композиты в английском языке. Для письменного перевода существует ряд готовых схем, тиражируемых в профильной учебной литературе, некоторые из которых могут быть перенесены на устный перевод. Действительно, есть определенная доля симметрии в характере осуществления перевода в его письменной и устной разновидности: так, алгоритмизация передачи этих структур в переводе возможна по линии изменения объема предикативности, наблюдающейся как в письменном, так и в устном переводе.

Однако при этом обнаруживаются особенности, связанные с видом перевода: так, в устном синхронном переводе, как показал анализ языкового материала, частотно разворачивание в структуры с большим объемом предикативности (а не ожидаемая в этом виде перевода синтаксическая компрессия), а в устном последовательном переводе возможны как синтаксическая компрессия, так и сохранение структур с тем же объемом предикативности.

Для проведения исследования были использованы материалы Переводческого корпуса кафедры языкознания и переводоведения института иностранных языков Московского городского педагогического университета (г. Москва, РФ), содержащего образцы устного последовательного и синхронного перевода с официальных мероприятий, выполненного профессиональными переводчиками. Далее был проведен эксперимент со студентами старших курсов переводческого профиля (языковая пара «русский язык – английский язык»), в котором испытуемым было предложено выполнить письменный, устный последовательный и устный синхронный перевод микротекстов, содержащих исследуемые структуры. Результаты проведенного исследования, представленные в докладе, позволили определить специфику именно устного перевода и возможности применения (равно как и ограничения) трансформаций, исконно разрабатываемых на материале письменного перевода. Как представляется, эти особенности необходимо учитывать при разработке соответствующих курсов для студентов переводческого профиля.

Ключевые слова: предикативность, предикативные структуры разных типов, изменение объема предикативности, устный перевод, структурные преобразования

MODERN APPROACHES TO THE DEVELOPMENT OF TEXTBOOKS ON THE TURKISH LANGUAGE

(For Russian Economics Students)

Larisa MICALLEF

Financial University under the Government of the Russian Federation,

larisa.olegovna@gmail.com

Nowadays, Russia is collaborating with a number of Eastern countries, Turkey in particular. In modern Russian universities, there have been more syllabi in various oriental languages such as Arabic, Turkish, Farsi, etc. For linguistic students who study oriental languages, including Turkish, there are a number of learning materials. However, for non-linguistic students, studying oriental languages for different purposes in educational literature is scarce (especially for Arabic and Turkish courses). If linguistic students study languages professionally and they have the necessary skills to deeply understand language systems and cultures, for economics students, including their abilities and purposes, special textbooks should be created. Using the same textbooks for non-linguistic specialties might be intricate and inappropriate, as oriental languages themselves can be very complicated for those who are not in linguistics. Though authentic Turkish/Arabic literature is widely used both at universities and at language schools, it is not adapted for particular professional syllabi and teaches general language. The report is devoted to the development of modern textbooks for economics students studying Turkish as the second foreign language. The report will illustrate the way to elaborate textbooks on the Turkish language for Russian economics students, taking into consideration extra- and intro-linguistic factors: Russian and Turkish language systems and cultures will be contrasted on particular examples from the respondents' experience. Cultural difficulties that students come across with in class will be demonstrated on the example of the reporter's textbook, written for economics students at the Faculty of International Economic Relations in Financial University under the Government of the Russian Federation. Moreover, the reporter will present the way to use artificial intelligence while creating modern textbooks: voice technologies, graphic design, and types of tasks enabling learners to master the language easily. As a result of this work, the approaches to writing modern textbooks will be presented.

Keywords: oriental languages, the Turkish language, educational literature, textbooks, training materials

СОВРЕМЕННЫЕ ПОДХОДЫ К СОЗДАНИЮ УЧЕБНИКОВ ТУРЕЦКОГО ЯЗЫКА

(для русских студентов-экономистов)

Лариса Микаллеф

Финансовый университет при Правительстве РФ, larisa.olegovna@gmail.com

Современная Россия все больше сотрудничает со странами Ближнего Востока, включая Турцию. В российских университетах создаются учебные планы для таких современных восточных языков как арабский, турецкий, фарси и пр. Для студентов-лингвистов, изучающих восточные языки, в число которых входит турецкий, существует большой выбор учебных материалов. Однако, для студентов-не лингвистов, которые также изучают восточные языки на неязыковых факультетах (например, на экономическом) и для специальных целей, образовательной литературы недостаточно (особенно по арабскому и турецкому языкам). Если студенты-лингвисты изучают языки на профессиональном уровне и, следовательно, имеют необходимые навыки понимать языковую систему и способны овладеть культурой изучаемого языка, то студенты-экономисты требуют от преподавателя специального подхода для успешного усвоения восточного языка, и специальных учебников. Использование одних и тех же учебных материалов для студентов нелингвистических специальностей неуместно, так как восточные языки сами по себе сложны для тех учащихся, которые не имеют представления о системе языка и о различии культур. Хотя аутентичные учебники турецкого и арабского языка широко используются как в университетах, так и в языковых школах, они не достаточно адаптированы для учебного плана студентов-специалистов из разных областей науки и предназначены для преподавания общего языка. Данный доклад посвящён созданию современных учебников для студентов экономистов, которые изучают турецкий как второй иностранный язык. В докладе будут продемонстрированы способы разработки учебника турецкого языка для русских студентов-экономистов, принимая во внимания экстра и интролингвистические факторы, а именно: контраст русской и турецкой языковых систем и культур России и Турции, создающие сложности при изучении языка. Культурологические сложности, с которыми сталкиваются студенты при изучении будут также приведены из личного опыта докладчика и на примере разрабатываемого докладчиком учебника для студентов факультета международных экономических отношений Финансового университета при Правительстве РФ. Кроме того, в докладе будут рассмотрены возможности искусственного интеллекта при составлении современных учебников: голосовые технологии, графический дизайн и типы заданий, позволяющие учащимся легко овладеть языком. В результате проделанной работы, будут представлены подходы к написанию современных учебников по турецкому языку для студентов-экономистов.

Ключевое слова: восточные языки, турецкий язык, образовательная литература, учебники, учебные материалы

THE IDIOLECT OF THE PRESIDENT OF TURKIYE, RECEP TAYYIP ERDOGAN

Larisa SOFRONOVA

Associate Professor Dr., ivs877@gmail.com

The report presents the results of a study of institutional political (presidential) discourse in a pragmatic aspect. It is based on the speeches delivered by the President of Turkey Recep Tayyip Erdogan abroad at international forums and in Turkey in front of the national audience during the past five years. The task of the undertaken study was to describe the idiolect of the President of Turkey by means of the analysis of grammatical, syntactic and lexical devices, creating the specific style of Turkish presidential discourse, while using descriptive and comparative methods. The presidential speeches that appeal to the Turkish people are more emotional and expressive. The expressiveness to a large extent is due to the widely used technique of expressive syntax, in particular, syntactic parallelism, which is mostly manifested in the repetition of homogeneous predicates (verbs) used in different tense forms. The phenomenon of convergence appears in combinations of anaphora and epiphora with lexical-syntactic and grammatical-syntactic repetitions, in a combination of different types of parallel constructions with antithesis and gradation. A characteristic feature of the speeches of the President of Turkey is his appeal to phraseological units with a religious component in the function of introductory expressions. Introductory and plug-in structures, so as answer-interrogative ones, play an important role in embodying the politician's intention, explaining it to his audience, and creating a trusting atmosphere of private conversation or emotional upsurge. Lexical borrowings were also under consideration in the undertaken study. The differential use of archaic Arabism and Farsiism in the presidential speeches helps to recreate the image of the leader of the nation, respecting the history of the country, carefully handling religious values, and continuing the traditions of his predecessors. The borrowings from European languages are intended to emphasize the image relevance as a leader of the country, included in the world agenda, competently managing the difficult economic situation, setting real goals, and outlining specific ways to achieve them. R.T. Erdogan often quotes poems of the Ottoman and Turkish poets. In some cases, these citations play a compositional-structuring role because of their' connection with the place of the speech or the special event. They often illustrate the speaker's ideas and sometimes provide the speaker with the emotional surge of the audience that is needed, for example, before chanting party slogans.

Keywords: idiolect, Turkish political discourse, presidential speech, pragmatics, expressive syntax, lexical borrowings, poetry quotes

ИДИОЛЕКТ ПРЕЗИДЕНТА ТУРЦИИ РЕДЖЕПА ТАЙЙИПА ЭРДОГАНА

Лариса Софронова

Доцент, кандидат филологических наук, lvs877@gmail.com

В докладе приводятся результаты исследования турецкого политического (президентского) дискурса в прагматическом ракурсе. Исследование было построено на материале речей президента Турции Реджепа Таййипа Эрдогана, произнесенных на международных форумах и внутри страны за последние пять лет. Целью было описать идиолект президента Турции на основе выделения характерных черт президентского стиля при помощи анализа широкого арсенала использованных стилистических средств, базирующихся на определенных грамматико-синтаксических структурах и лексическом своеобразии, применяя описательный и сопоставительный методы. Выступления президента перед турецким народом, отличает повышенная экспрессивность, которая достигается в большей степени благодаря широко применяемому оратором приему экспрессивного синтаксиса, в частности, синтаксическому параллелизму, проявляющемуся наиболее часто в повторе однородных сказуемых, выраженных глаголами в различных временных формах. Явление конвергенции, которое в президентских речах проявляется в сочетаниях анафоры и эпифоры с лексико-синтаксическими и грамматико-синтаксическими повторами, в комбинации разных видов параллельных конструкций с антитезой и градацией, также представляет собой один из стилеобразующих приемов, к которому часто прибегает политик. Вводные и вставные конструкции наряду с вопросительно-ответными играют важную роль в воплощении и разъяснении замысла оратора, в создании доверительной атмосферы или же эмоционального подъема. Посредством языковых средств и, в частности заимствований, делается акцент на специфических чертах президента как политика и руководителя страны, например, чрезмерное по сравнению со среднестатистическим употребление архаично окрашенных арабизмов и фарсизмов способствует воссозданию имиджа лидера нации, с уважением относящегося к истории страны, бережно обращающегося с религиозными ценностями и продолжающего традиции предков, в то же самое время западноевропейские заимствования призваны подчеркнуть актуальность образа руководителя страны, включенного в мировую повестку дня, грамотно владеющего экономической ситуацией, ставящего реальные цели и намечающего конкретные пути их реализации. Традиционные авторские формулы вступительного и заключительного обращения к аудитории, дифференцирующиеся по своей полноте в зависимости от ее состава, высокая частотность фразеологизмов религиозного содержания, устоявшиеся метафорические образы, обозначающие определенные реалии общественной жизни также являются характерными чертами президентских речей. Р. Т. Эрдоган часто цитирует поэтические строки османских и турецких поэтов. В некоторых случаях эти цитирования играют композиционно-структурирующую роль, часто связаны с местом выступления, иллюстрируют мысль оратора, демонстрируют идею преемственности традиций, а иногда обеспечивают нужный оратору эмоциональный всплеск аудитории, например перед скандированием партийных лозунгов.

Ключевые слова: идиолект, турецкий политический дискурс, президентская речь, прагматика, экспрессивный синтаксис, лексические заимствования, поэтические цитаты

SIMULTANEOUS INTERPRETATION OF BILATERAL DIPLOMATIC INTERACTION VS. MEDIA INTERPRETING: SETTING SPECIFIC STRATEGIES

Maria MIKHAILOVSKAIA

Lomonosov Moscow State University, m_mikhaylovskaya@mail.ru

Simultaneous interpreting was for a long time indelibly associated with international organizations and large-scale multi-language conferences and thereby widely considered as a stronghold of conference settings. However, since live coverage of major events of global agenda across national and language boundaries became part of the routine workflow of TV channels worldwide, conference interpreters have been more and more involved in interpreting for television. Nowadays, oral translation for TV, labeled as media interpreting, evolved into a scope of practice of professional conference interpreters performing on a regular or sporadic basis. This paper summarizes and discusses the results of a case study undertaken to pinpoint the peculiarities of simultaneous interpretation outputs in two types of interpreter-mediated press conference settings, namely diplomatic interpreting (on the margins of political talks) and media interpreting (TV live coverage). The research is aimed at retrieving and comparing setting-specific global interpreting strategies employed to achieve the required level of rendition appropriateness and usability. In the present study, we sought to uncover the impact of setting features on the type of equivalence produced by conference interpreters working in the diplomatic and media environment. That is why we attempted to control as much as possible the factor of interpreted content, drawing the evidence from the renditions of the same press conferences performed in different contexts. The findings suggest that the setting (diplomatic in situ vs. media remote) will condition the interpreters' choice between the form-based (transcoding) and the meaning-based (reformulation) approach. Accordingly, the reliance on one of these approaches leads to the emergence of dichotomous types of equivalence in the target text. Overall, transcoding produces the effect of interlinear similarity at the lexical level and can be easily associated with the so-called formal equivalence. The occurrence of reformulation of sense chunks belonging to the original source text generates another type of equivalence (functional or dynamic) that goes beyond the word level and can only be established at the level of the whole utterance. The preferred approach seems to vary objectively depending on the interpreting setting and its parameters. Our data suggest that in media settings, reformulation shows up statistically more frequently, which increases the number of instances of functional equivalence. Thus, we are inclined to assume that pragmatic aspects of interpreting setting (the interpreters' status, prioritization of either the speaker or the listener as "client" in the interpreters' mindset) seem to impact the choice of global interpreting strategies.

Keywords: simultaneous interpreting, setting, interpreting strategy.

СИНХРОННЫЙ ДИПЛОМАТИЧЕСКИЙ ПЕРЕВОД VS. МЕДИА ПЕРЕВОД: СТРАТЕГИИ, ОБУСЛОВЛЕННЫЕ МЕТА СРЕДОЙ

Мария Михайловская

Московский государственный университет имени М.В. Ломоносова,
m_mikhaylovskaya@mail.ru

Синхронный перевод долгое время неразрывно ассоциировался с международными организациями и международными конференциями. Однако с тех пор, как прямые трансляции ключевых мировых событий стали частью рутинной работы телеканалов по всему миру, конференц-переводчики все чаще стали привлекаться к осуществлению синхронного перевода для телевидения. В настоящее время медиа-перевод стал частью профессиональной деятельности конференц-переводчиков. В данном докладе обобщаются и обсуждаются результаты исследования, проведенного с целью выявления особенностей синхронного перевода двух типов пресс-конференций: дипломатический перевод (в контексте политических переговоров) и медиаперевод (в ходе прямых телевизионных трансляций). Цель исследования - выявить и сравнить специфические стратегии синхронного перевода, используемые для достижения необходимого уровня эквивалентности. В данном исследовании мы стремились выявить влияние особенностей метасреды на тип эквивалентности, создаваемой конференц-переводчиками, работающими в дипломатической и медийной среде. Именно поэтому мы попытались максимально контролировать фактор интерпретируемого содержания, опираясь на данные, полученные при переводе одних и тех же пресс-конференций, выполненных в разной метасреде. Полученные результаты свидетельствуют о том, что метасреда (дипломатическая *in praesentia* и медийная *in absentia*) обуславливает выбор переводчика одного из двух превалирующих подходов, а именно: подхода, основанного на передаче формы (транскодирование) и подхода, основанного на передаче смысла (переформулирование). Соответственно, следование одному из этих подходов приводит к появлению дихотомических типов эквивалентности в тексте перевода. Транскодирование обеспечивает сохранение сходства на лексическом уровне и может ассоциироваться с так называемой формальной эквивалентностью. Переформулирование ключевых смысловых единиц, составляющих исходный текст, порождает другой тип эквивалентности (функциональной или динамической), который выходит за рамки уровня слов и может быть установлен только на уровне всего высказывания. Предпочтительный подход, по-видимому, объективно зависит от метасреды, в которой осуществляется синхронный перевод, и ее параметров. Наши данные свидетельствуют о том, что в медиасреде переформулирование встречается статистически чаще, что увеличивает количество случаев функциональной эквивалентности. Таким образом, мы склонны предположить, что прагматические аспекты метасреды, включающие статус переводчика, ориентация на говорящего или слушателя, влияют на выбор глобальной стратегии синхронного перевода, инкорпорирующую конкретные приемы.

Ключевые слова: синхронный перевод, метасреда, стратегия синхронного перевода

**THE CHALLENGE OF TRANSLATING SUNG TEXTS: STRATEGIES AND
APPROACHES IN THE ITALIAN VERSIONS OF THE SONGS FROM BRECHT'S
*MUTTER COURAGE***

Maurizio BASILI

Università Gabriele D'Annunzio di Chieti-Pescara

This proposal aims to explore the complexities involved in translating Sung texts and the different strategies that can be employed to tackle these challenges. Focusing on the Italian translations of the songs from Bertolt Brecht's play *Mutter Courage und ihre Kinder*, the analysis will consider the five main Italian versions, comparing the most significant passages to highlight the differences and the translation choices made.

From a translational perspective, the focus will be on the *skopos* of the translation, that is, the functional objective it aims to achieve. In this context, the study will assess whether the source text should be simply translated, paraphrased, or fully adapted to meet the needs of the target language, considering the particular characteristics of a song, such as rhyme, rhythm, and meter.

A crucial aspect of translating sung texts concerns the overall artistic effect of the translated piece and the delicate balance between music and text, which contributes to the process of meaning-making. In this regard, Franzon's theory identifies three levels of correspondence to pursue: the prosodic level, where the focus is on melody; the poetic level, which emphasizes the harmonic structure of the song; and the semantic-reflective level, where priority is given to the message.

The translator is thus faced with difficult choices, deciding which elements to prioritize and which to sacrifice in order to best convey the message and intent of the original work. The analysis of the various translation strategies applied in the Italian versions of the songs from *Mutter Courage* will provide a basis for reflection on the role of translation in maintaining the dramatic and musical effectiveness of Brecht's work, thereby contributing to the broader debate on the translation of performative texts.

Keywords: translation of Sung texts, translation strategies, Brecht

ŞARKI METİNLERİNİN ÇEVİRİSİNDE ZORLUKLAR: BRECHT'İN *MUTTER COURAGE* ŞARKILARININ İTALYANCA VERSİYONLARINDAKİ STRATEJİLER VE YAKLAŞIMLAR

Maurizio BASİLİ

Università Gabriele D'Annunzio di Chieti-Pescara

Bu çalışma, şarkı metinlerinin çevirisinde karşılaşılan zorlukları ve bu zorlukların üstesinden gelmek için uygulanabilecek farklı stratejileri incelemeyi amaçlamaktadır. Bertolt Brecht'in Mutter Courage und ihre Kinder adlı oyunundaki şarkıların İtalyanca çevirilerine odaklanan bu analiz, beş ana İtalyanca versiyonu ele alacak ve en önemli bölümleri karşılaştırarak yapılan çeviri tercihlerini ve farkları vurgulayacaktır.

Çeviri açısından, odak noktası çevirinin ulaşmayı amaçladığı işlevsel hedef olan skopos olacaktır. Bu bağlamda, çalışma, bir şarkının kafiye, ritim ve ölçü gibi özel özellikleri göz önünde bulundurularak, kaynak metnin yalnızca erek dile uygun şekilde çevrilmesi, yeniden ifade edilmesi veya tamamen uyarlanması gerekip gerekmediğini değerlendirecektir.

Şarkı metinlerinin çevirisinde önemli bir unsur, çevrilen eserin genel sanatsal etkisi ile müzik ve metin arasındaki anlam oluşturma sürecine katkıda bulunan hassas dengedir. Bu bağlamda, Franzon'un teorisi, izlenmesi gereken üç düzeyde uygunluğu tanımlar: melodinin ön planda olduğu prosodik düzey, şarkının armonik yapısının vurgulandığı şiirsel düzey ve mesaja öncelik verilen anlamsal-düşünsel düzey.

Çevirmen, bu nedenle, orijinal eserin mesajını ve amacını en iyi şekilde aktarabilmek için hangi unsurlara öncelik vereceğine ve hangilerinden ödün vereceğine karar vermek zorunda kalır. Mutter Courage şarkılarının İtalyanca versiyonlarında uygulanan çeşitli çeviri stratejilerinin analizi, Brecht'in eserinin dramatik ve müzikal etkisini korumada çevirinin rolü üzerine bir düşünme zemini sağlayacak ve performatif metinlerin çevirisi üzerine daha geniş çaplı tartışmaya katkıda bulunacaktır.

Anahtar Kelimeler: şarkı metinlerinin çevirisi, çeviri stratejileri, Brecht

EVOLUTION OF ARABIC VIDEO GAME LOCALIZATION: A CASE STUDY OF UBISOFT'S ASSASSIN'S CREED SERIES

Mohammed AL-BATINEH

United Arab Emirates University, United Arab Emirates, M_batineh@uaeu.ac.ae

Khadija ALZAABI

United Arab Emirates University, United Arab Emirates, 202000648@uaeu.ac.ae

Shamma ALHASSANI

United Arab Emirates University, United Arab Emirates, 202010668@uaeu.ac.ae

Amna ALNAQBI

United Arab Emirates University, United Arab Emirates, 202104873@uaeu.ac.ae

Maitha ALDHAHERI

United Arab Emirates University, United Arab Emirates, 202005014@uaeu.ac.ae

The localization of video games represents a new field of investigation within Arabic translation studies. However, current research primarily addresses specific case studies of Arabic video game localization, often neglecting a historical perspective. This oversight limits our understanding of the processes, challenges, and strategies utilized by game studios to adapt their flagship titles for Arabic-speaking audiences. Consequently, there is a gap in comprehending the evolving response to the growing gaming community in the Arab world. This study addresses this gap by examining the development of Arabic localization practices within Ubisoft's Assassin's Creed series (2007—2023). It examines the Arabic adaptation of localizable assets in the franchise, including marketing materials, game menus, user interfaces, subtitles, and dubbing. The study aims to chart key milestones, challenges, practices, and solutions employed by Ubisoft to transition from a "no localization" strategy to "full localization" within the Arabic video game industry. This study employs two primary data sources. First, video game paratexts were collected from both online and offline sources, including official Ubisoft channels (websites, press releases, promotional materials, social media), game packaging and documentation (manuals, packaging, supplementary documents), online store descriptions (PlayStation Store, Xbox Store, other retailers), and marketing and advertising materials (trailers, posters). The paratextual data will be categorized and coded based on the type and extent of Arabic localization. This involves identifying specific localization practices for different paratextual elements and mapping them to the corresponding game releases and marketing phases. The analysis aims to identify the evolution and utilization of such paratexts for the Arabic market, spotting patterns and trends in Ubisoft's localization strategies over time. Second, in-game data were gathered through gameplay, with detailed notes taken on localized assets such as user interfaces, in-game texts, voiceovers, subtitles, and cinematics. The analysis uses Al-Batineh and Alawneh's (2022) framework to track the evolution of Arabic localization practices. This framework, distinct from others, is specifically tailored to Arabic-localized video games and provides a comprehensive understanding of localization levels and localizable assets pertinent to this context. These levels help in systematically analyzing how Ubisoft has progressively localized different aspects of their games, from user interfaces to dubbing, over time. The analysis of the second set of data tracks the release dates and localization levels of each game, illustrating the chronological progression of Ubisoft's efforts from no localization to full localization. This study aims to identify periods of increased localization activity and significant milestones, including the first instance of localization, pivotal changes in localization strategies, and the resolution of issues related to the Arabic localization of in-game assets. For example, the study highlights challenges such as the

adaptation of culturally specific content, technical limitations in handling Arabic script, and the integration of Arabic voiceovers and subtitles. By mapping these developments, the research provides insights into how Ubisoft addressed these challenges and progressively refined their localization practices. This detailed analysis is hoped to uncover patterns and trends in the evolution of Arabic localization, shedding light on the broader implications for the video game industry and localization studies.

Keywords: Video Game Localization, Localization History, Assassin's Creed

تطور ممارسات توطين ألعاب الفيديو: دراسة حالة لسلسلة "أساسنز كريد" من يوبي سوفت الى اللغة العربية

محمد البطاينة

M_batineh@uaeu.ac.ae, جامعة الإمارات العربية المتحدة، الإمارات العربية المتحدة

خديجة الزعابي

202000648@uaeu.ac.ae, جامعة الإمارات العربية المتحدة، الإمارات العربية المتحدة

شما الحساني

202010668@uaeu.ac.ae, جامعة الإمارات العربية المتحدة، الإمارات العربية المتحدة

أمنه النقبى

202104873@uaeu.ac.ae, جامعة الإمارات العربية المتحدة، الإمارات العربية المتحدة

ميثاء الظاهري

202005014@uaeu.ac.ae, جامعة الإمارات العربية المتحدة، الإمارات العربية المتحدة

يُعد موضوع توطين ألعاب الفيديو مجالاً بحثياً جديداً في حقل دراسات الترجمة العربية. بيد أن معظم البحوث في هذا المجال تركز على عرض وتحليل جودة ألعاب الفيديو المعرّبة، متجاهلة البعد التاريخي لهذه الظاهرة ومراحل تطورها. إن هذا الإغفال يحد من فهمنا للتحديات والاستراتيجيات التي تبنتها استوديوهات الألعاب لتكييف منتجاتها وترجمتها للجمهور العربي، واستجابتها للطلب المتنامي على الألعاب في المنطقة العربية. يسعى هذا البحث إلى سد هذه الفجوة المعرفية من خلال استعراض تطور ممارسات توطين الألعاب عبر تحليل المسار التاريخي لتعريب سلسلة "أساسنز كريد" التابعة لشركة يوبي سوفت في الفترة من 2007 إلى 2023. ويهدف البحث إلى تحديد المعالم الرئيسة والتحديات والممارسات والحلول التي اعتمدها شركة يوبي سوفت في انتقالها من استراتيجية "عدم التعريب" إلى "التعريب الشامل" في توفير ألعابها للعالم العربي.

يرتكز هذا البحث على مصدرين أساسيين للبيانات. يتمثل المصدر الأول في جمع النصوص المتعلقة بالمواد المصاحبة للألعاب من مصادر متعددة، تشمل القنوات الرسمية لشركة يوبي سوفت على الإنترنت، وكذلك أغلفة الألعاب والكتيبات المرافقة، وصفحات الألعاب على المتاجر الإلكترونية، فضلاً عن المواد التسويقية والإعلانية المتعلقة بالسلسلة. ستخضع هذه البيانات النصية للتصنيف والترميز وفقاً لنوع التعريب العربي ومداه، مع تحديد ممارسات التعريب الخاصة بالعناصر النصية المختلفة وربطها بإصدارات الألعاب ومراحلها التسويقية. يهدف هذا التحليل إلى رصد تطور استخدام هذه النصوص في السوق العربية، والكشف عن الأنماط والاتجاهات في استراتيجيات التعريب التي انتهجتها شركة يوبي سوفت على مر الزمن. أما المصدر الثاني للبيانات فيتمثل في جمعها من داخل الألعاب نفسها عبر اللعب المباشر، مع توثيق ملاحظات دقيقة حول العناصر المعرّبة، بما في ذلك واجهات المستخدم، والنصوص الداخلية، والتعليقات الصوتية، والترجمات النصية، والمشاهد السينمائية. يستند التحليل إلى الإطار النظري الذي وضعه البطاينة والعلوانة (2022) لتتبع تطور ممارسات التعريب العربي. يتميز هذا الإطار بتقدمه رؤية شاملة لمستويات التعريب والعناصر القابلة للتعريب في هذا السياق، مما يتيح تحليلاً معمقاً لكيفية قيام يوبي سوفت بتعريب جوانب ألعابها بشكل تدريجي، بدءاً من واجهات المستخدم وانتهاءً بالدبلجة، خلال الفترة الزمنية محل الدراسة. من خلال تتبع هذه التطورات، يقدم البحث رؤية حول كيفية تعامل شركة يوبي سوفت مع هذه التحديات وتحسين ممارسات التوطين إلى اللغة العربية بشكل تدريجي. يأمل فريق البحث أن تساهم النتائج المستخلصة في الوصول إلى فهم أعمق حول التحديات التي تواجهها الشركات في توطين الألعاب للمنطقة العربية وكيفية التعامل معها بشكل يعزز تجربة المستخدم العربي.

الكلمات المفتاحية: توطين ألعاب الفيديو، تاريخ توطين الألعاب، أساسنز كريد

A BIBLIOMETRIC ANALYSIS OF MACHINE TRANSLATION IN TRANSLATION STUDIES

Mustafa DOLMACI

Assist. Prof. Dr., Selçuk University, dolmaci@selcuk.edu.tr

Fatih ULAŞ

MA Candidate, Selçuk University, fatihulas112@gmail.com

Machine translation has been steadily developed over the previous two decades, and it now plays an important part in meeting the world's growing communication needs. In this study, it is aimed to carry out a bibliometric analysis of the articles on machine translation published in the translation studies category in the Web of Science database. The data of the study were taken from the Web of Science database. All articles published in SSCI, ESCI, and A&HCI indexed journals were selected. During the scanning process, many different keywords were linked to the term machine translation, and a comprehensive query was created. Keywords were searched in all languages and at the title, abstract, and keyword level. As a result of the analysis, 195 articles in the 'Translation Studies' category constituted the data set. The data were presented in tables and figures, and the network maps were visualized through the VOSviewer package program. The data in the tables and figures were analyzed under the headings of number of articles, most productive institutions, most productive researchers, most cited studies, active countries, and language used. The most frequently used keywords and the most frequently cited studies were analyzed using the social network analysis method, which allows visualizing the relationships between published studies. As a result of the research, it was determined that the most articles in the field of machine translation in translation studies were published in the year 2023. The most frequently used keyword was 'machine translation' with 107 matches, followed by 'post-editing' with 78 matches. It was found out that the most productive institution was 'London City University', the most productive country was 'Spain', but the most cited country was 'Ireland'. The most productive author was 'O'brien', and the most cited study was carried out by 'Pedersen'.

Keywords: machine translation, translation studies, bibliometric analysis, VOSviewer, Web of Science

ÇEVİRİBİLİMDE MAKİNE ÇEVİRİSİ ALANINDA YAPILAN ÇALIŞMALARIN BİBLİYOMETRİK BİR ANALİZİ

Mustafa DOLMACI

Dr. Öğretim Üyesi, Selçuk Üniversitesi, dolmaci@selcuk.edu.tr

Fatih ULAŞ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Selçuk Üniversitesi, fatihulas112@gmail.com

Makine çevirisinin gelişimi son yirmi yılda sürekli olarak devam etmiş ve günümüz dünyasında artan iletişimin ihtiyacına çözüm sağlama açısından kilit bir rolde yer almaktadır. Bu çalışmada Web of Science veri tabanında çeviribilim kategorisinde yayımlanmış makine çevirisi konusunda yayımlanan makalelerin bibliyometrik analizinin gerçekleştirilmesi amaçlanmıştır. Çalışmanın verileri Web of Science veri tabanından alınmıştır. SSCI, ESCI, A&HCI indeksli dergilerde yayımlanan bütün makaleler seçilmiştir. Tarama sürecinde makine çevirisi terimine birçok farklı anahtar kelime bağlanarak kapsamlı bir sorgu oluşturulmuştur. Anahtar kelimeler bütün dillerde ve başlık, öz, anahtar kelime düzeyinde taranmıştır. Analiz sonucunda “Çeviribilim” kategorisinde yer alan 195 makale veri setini oluşturmuştur. Tablolar ve şekiller aracılığıyla veriler sunulmuş olup ağ haritaları VOSviewer paket programı aracılığıyla görselleştirilmiştir. Tablolarda ve şekillerde yer alan veriler makale sayıları, en üretken kurumlar, en üretken araştırmacılar, en çok atıf alan çalışmalar, etkin olan ülkeler ve kullanılan dil başlıklarında analiz edilmiştir. En çok kullanılan anahtar kelimeler ve en sık atıf alan çalışmalar yayınlanan çalışmalar arasındaki ilişkileri görselleştirmeyi sağlayan sosyal ağ analizi yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Araştırma sonucunda çeviribilimde makine çevirisi alanında en fazla makalenin 2023 yılında yayımlandığı belirlenmiştir. En fazla kullanılan anahtar kelimenin 107 eşleşmeyle “machine translation” olduğu ve ardından 78 eşleşmeyle “post-editing” anahtar kelimesinin yer almakta olduğu görülmüştür. En üretken kurumun “London City University” olduğu, en üretken ülkenin “İspanya” fakat en çok atıf alan ülkenin “İrlanda” olduğu saptanmıştır. En üretken yazarın “O’Brien” olduğu, en çok atıf alan çalışmanın ise “Pedersen” tarafından gerçekleştirildiği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: makine çevirisi, çeviribilim, bibliyometrik analiz, VOSviewer, Web of Science

LITERARY WORK AS AN OBJECT OF DESIRE IN BEN JONSON'S "TO MY BOOK" AND ANNE BRADSTREET'S "THE AUTHOR TO HER BOOK"

Mustafa Zeki ÇIRAKLI

Prof. Dr., Karadeniz Technical University

Öznur YEMEZ

Dr., Selçuk University, oznuryemez@gmail.com

Ben Jonson and Anne Bradstreet are two important yet distinct poets of the 17th century, contributing significantly to their time's literary landscape. Jonson, who died in 1637, was a playwright and poet and a literary critic known for his witty and satirical works. His prominence in British courtly circles established him as a leading cavalier figure, closely associated with royal and aristocratic patrons. Jonson's poem "To My Book" was published in 1616 as part of his epigrams. On the other hand, Anne Bradstreet, who died in 1672, emerged as one of the first notable poets in early colonial America. Her poem "The Author to Her Book" was published posthumously in 1678 in the expanded edition of *The Tenth Muse*. This paper analyzes Jonson's "To My Book" and Bradstreet's "The Author to Her Book" from the authorial desire and design perspective. Jonson represents a confident male voice within the elite literary tradition, while Bradstreet exhibits a modest yet determined female voice struggling for recognition. Each poet addresses their work (books) in distinct tones, reflecting different authorial implications and identity gestures. The paper further explores these contrasts using psychoanalytic and sociological terminologies such as motive, desire, anxiety, and distortion. The analysis reveals that Jonson adopts a more assured and self-sufficient tone, whereas Bradstreet's voice is marked by an undercurrent of neurosis due to societal expectations. Jonson's desire is directed toward the work of art, remaining detached from social validation. At the same time, Bradstreet, as a female author in a male-dominated society, seeks critical approval to validate her literary identity. Jonson's desire is constrained within the boundaries of official discourse, yet her pursuit of social acknowledgement complicates Bradstreet's desire. Ultimately, the paper concludes that neither poet fully operates on the fringes of societal order—Jonson resides comfortably within it, while Bradstreet must contend with being positioned on its periphery. The study concludes both poets' mechanisms of desire, however, are inevitably shaped and distorted by the social institutions of their time.

Keywords: Ben Jonson, Anne Bradstreet, authorship, work, desire, anxiety, social recognition

BEN JONSON'IN “TO MY BOOK” VE ANNE BRADSTREET'İN “THE AUTHOR TO HER BOOK” ESERLERİNDE BİR ARZU NESNESİ OLARAK YAPIT

Mustafa Zeki ÇIRAKLI

Prof. Dr. Karadeniz Teknik Üniversitesi

Öznur YEMEZ

Dr., Selçuk Üniversitesi, oznuryemez@gmail.com

Ben Jonson ve Anne Bradstreet, 17. yüzyılın öne çıkan, ancak birbirinden oldukça farklı şairleridir ve dönemlerinin edebi manzarasına önemli katkılar yapmışlardır. 1637’de vefat eden Jonson, sadece bir şair değil, aynı zamanda bir oyun yazarı ve edebiyat eleştirmeni olarak da bilinir. Eserleriyle saray çevrelerinde öne çıkan bir Cavalier figürü olarak, kraliyet ve aristokrat himayesini kazanmıştır. Jonson’ın “To My Book” adlı şiiri, 1616 yılında yayımlanan *Epigrams* adlı toplu şiirlerinde yer alır. Öte yandan, 1672’de hayatını kaybeden Anne Bradstreet, erken dönem sömürge Amerika’sının dikkat çekici şairlerinden biri olarak bilinir. Onun “The Author to Her Book” adlı şiiri, ölümünden sonra, 1678’de *The Tenth Muse*’un genişletilmiş baskısında yayımlanmıştır. Bu makale, Jonson’ın To My Book ve Bradstreet’in “The Author to Her Book” eserlerini yazarlık arzusu ve kimlik tasarımı perspektifinden ele almaktadır. Jonson, seçkin yazınsal geleneklere sırtını yaslamış erkek yazar sesini temsil ederken, Bradstreet, onaylanma kaygısı yaşayan, baskılanmış kadın sesini ortaya koymaktadır. Her iki şair de eserlerine (Kitaplarına) farklı tonlarda hitap eder; bu da yazarlık kimliği ve anlamlarına dair farklı ipuçlarına dikkat çeker. Makale, itki, arzu, kaygı ve çarpıtılmış arzu gibi psikoanalitik ve sosyolojik terminolojileri kullanarak bu farklılıkları daha da derinlemesine incelemektedir. Analiz, Jonson kendinden emin ve daha bağımsız bir ton benimserken, Bradstreet’in sesinin toplumsal beklentiler sebebiyle nevrotik unsurlarla şekillendiği görülür. Jonson’ın arzusu, eserine odaklanmış ve toplumsal onay arayışından bağımsızdır. Bradstreet ise, erkek egemen bir toplumda kadın yazar olarak kabul görmek için eleştirel onay ve takdir arayışındadır. Jonson’ın arzusu, resmî söylemi yeniden üretirken belirli sınırlar içinde kalır ve toplumsal konfor alanından çıkmaz; fakat Bradstreet’in arzusu, sosyal tanınma ve onay arayışıyla karmaşıklaşır. Sonuç olarak, bu makale, Jonson’ın toplumsal düzenin merkezinde yer aldığını, Bradstreet’in ise bu düzenin dış çeperinde var olmaya çalıştığını öne sürmektedir. Sonuç olarak, her iki şairin arzu mekanizmalarının dönemlerinin sosyal kurumları tarafından şekillendirildiği ve çarpıtıldığı görülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ben Jonson, Anne Bradstreet, yazarlık, yapıt, arzu, kaygı, onay

SPATIAL RELATIONS IN UNRELATED LANGUAGES: PECULIARITIES OF TRANSLATION

Nadezhda A. ANANIEVA

Senior teacher, The Diplomatic Academy of the Ministry of Foreign Affairs of Russia,
magiegift@yahoo.com

The study deals with vocabulary and grammar structures that depict spatial relations; it focuses on the difficulties of translating language units that convey the meaning from English and Estonian into Russian and vice versa. This little research provides some translation examples as well as offers various ways to overcome the problems that appear when students translate into or from these languages.

The author gives a general definition of space as a three-dimensional extension in which all things exist and move; we also emphasize that the concept of space is closely related to the concepts of motion, time, place, size, and distance. Here we have taken into account that the vast majority of people who speak different languages have a natural and almost identical understanding of spatial relations, namely, that a space is a certain “field” where objects are interconnected by certain (spatial) relations. However, we must keep in mind that there are different ways of expressing spatial relations in unrelated languages, for example, when people speak about a change in the object’s position in space or the absence of a change.

This study demonstrates the role of grammar as a foundation for constructing speech units that describe space; it highlights differences between the ways source and translating languages express spatial relations; it stresses the importance of case systems, prepositions, and verb peculiarities.

It is necessary to emphasize that, although space description is a complex issue, only a few ways of describing spatial relations may lead to misunderstandings and mistakes; these include words with similar lexical meanings but different grammar or grammar structures of a source language that are absent in the other languages. We are to focus on these examples. There is no doubt that there are instances when understanding verb forms, prepositional usage, and lexical meaning nuances is insufficient. We should arrange and compare language means expressing spatial relations in unrelated languages to avoid translation mistakes; this can prevent language interference.

In conclusion, the author compares the ways of expressing spatial relations in unrelated languages, systematizes the emerging translation challenges, and makes an attempt to find the most effective methods to prevent translation errors while interpreting spatial relations.

Keywords: translation, comparative study of languages, spatial relations, grammar, prepositions, cases, unrelated languages.

ВЫРАЖЕНИЕ ПРОСТРАНСТВЕННЫХ ОТНОШЕНИЙ В НЕРОДСТВЕННЫХ ЯЗЫКАХ: ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕВОДА

Надежда Алексеевна Ананьева

Старший преподаватель, Дипломатическая академия МИД России, magiegift@yahoo.com

Статья посвящена лексике и грамматическим конструкциям, обозначающим пространственные отношения, и некоторым трудностям, характерным для перевода лексических и синтаксических единиц, передающих данное значение, с английского и эстонского языков на русский и наоборот; в настоящем материале приводятся примеры перевода, а также предлагаются способы преодоления сложностей, возникающих в процессе перевода, в том числе и у студентов, изучающих эти иностранные языки.

Автор даёт определение и понимание категории пространства как формы существования материи, отмечает неразрывную связь понятия «пространство» с движением, временем, местом, размерами и расстоянием. Необходимо отметить, что здесь принимается во внимание обычное, «бытовое» понимание пространственных отношений, естественное и примерно одинаковое для подавляющего большинства наших современников, говорящих на разных языках: некое поле, в котором находятся объекты, связанные между собой определёнными – пространственными – отношениями. Однако, учитывая этот факт, мы должны помнить о несовпадении средств выражения пространственных отношений в неродственных языках, например, при обозначении изменения положения предмета в пространстве либо при обозначении отсутствия такового.

В статье отмечается роль грамматики как основы для построения речевых единиц при описании пространства, рассказывается о различиях в способах выражения пространственных отношений в исходных языках и переводящем языке, делается акцент на системах падежей, предлогах и свойствах глаголов.

Следует подчеркнуть, что, несмотря на всю сложность описания пространства в языке, определённые трудности для понимания и, следовательно, для перевода вызывают не все конструкции, а лишь некоторые: отсутствующие в других языках грамматические структуры или слова (словосочетания), грамматические характеристики которых различаются в разных языках при схожести, например, лексического значения. Именно таким примерам мы и уделим основное внимание. Не вызывает сомнений, что в отдельных случаях недостаточно только хорошо знать формы глаголов, выучить предлоги и ориентироваться в оттенках лексических значений слов. Чтобы правильно понять и перевести языковые единицы, выражающие пространственные отношения, нужно стараться систематизировать и сопоставлять языковые средства, выражающие пространственные отношения в разных языках, это поможет избежать явлений языковой интерференции.

Подводя итоги, автор сопоставляет способы выражения пространственных отношений в разных неродственных языках, систематизирует проблемы, возникающие при понимании и переводе конструкций, выражающих пространство; одновременно с этим автор делает попытку найти наиболее эффективные способы предотвращения неправильного понимания и ошибок в переводе при интерпретации выражения пространственных отношений.

Ключевые слова: перевод, сопоставление языков, пространственные отношения, грамматика, предлоги, падежи, неродственные языки

TRANSLATING DIAPHASIC VARIETY IN FICTION: A COMPARATIVE ANALYSIS OF TRANSLATIONS OF IAN MCEWAN'S *SATURDAY*

Nadia SANITÀ

University of Turin, nadia.sanita@unito.it

Tiziana LAIN

Teacher trainer

This article examines Ian McEwan's 2005 novel, *Saturday*, focusing on how translators have dealt with its language. The comparative analysis takes into consideration, in particular, the first chapter and its translation into French, German, and Italian. The paper aims at showing the challenges faced by translators in dealing with diaphasic variety, due to the fact that the protagonist is a brain surgeon, Henry Perowne, as he moves among anti-war protestors. In addition to this, media language also comes into play because of a terrorist attack. Written in the aftermath of the events of September 11th, 2001, the novel charts the doctor's progress and thoughts over the course of twenty-four hours, against the background of the demonstrations organized to protest against British support of military intervention in Iraq by 200,000 people who gathered together in London. It is therefore a lexicon pertaining to different micro-languages within, however, a narrative text characterized by a mixture of interior monologue and free indirect speech far from easy to translate. As a consequence of this, apart from the usual difficulty in translating from English into less economical languages, there exists a cross-linguistic diaphasic aspect as well. The article also delves into the syntactic peculiarities of this variety. Therefore, thanks to a thorough analysis of different translations into several languages—including AI and automatic translators—a great deal of translating strategies as well as tools are taken into consideration, among which is advice from doctors used both by MacEwan and his translators. Since it is fiction addressing a non-expert reader, the translators had to blend medical jargon with the standard variety of the target language. This challenge provides interesting outcomes, which are also taken into consideration, thus highlighting translators' efforts in rendering metaphors in this problematic source text as well as translemic equivalence, which are dealt with through plenty of examples.

Keywords: diaphasic variety, translation challenges, medical jargon

ПЕРЕВОД ДИАФАЗНОГО РАЗНООБРАЗИЯ В ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЕ: СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ПЕРЕВОДОВ РОМАНА ИЭНА МАКБЮЭНА «СУББОТА»

Надия Санита

Туринский университет, nadia.sanita@unito.it

Тизиана Лайн

Инструктор по подготовке учителей

В статье рассматривается роман Иэна Макьюэна 2005 года «Суббота» с акцентом на то, как переводчики обращались с его языком. В сравнительном анализе рассматривается, в частности, первая глава и ее перевод на французский, немецкий и итальянский языки. Цель работы - показать, с какими трудностями сталкиваются переводчики при работе с диафазным разнообразием, обусловленным тем, что главный герой - нейрохирург Генри Пероун - перемещается среди участников антивоенных протестов. Кроме того, язык средств массовой информации вступает в игру из-за террористической атаки. Написанный после событий 11 сентября 2001 года, роман рассказывает о ходе работы и размышлениях доктора в течение двадцати четырех часов на фоне демонстраций, организованных в знак протеста против поддержки Великобританией военной интервенции в Ирак 200 000 человек, собравшихся в Лондоне. Таким образом, это лексикон, относящийся к разным микроязыкам внутри, однако, повествовательного текста, характеризующегося смесью внутреннего монолога и свободной косвенной речи, далеко не всегда легко поддающейся переводу. Вследствие этого, помимо обычных трудностей перевода с английского на менее развитые языки, существует также кросс-лингвистический диафатический аспект. В статье также рассматриваются синтаксические особенности этой разновидности. Таким образом, благодаря тщательному анализу различных переводов на несколько языков – в том числе с помощью искусственного интеллекта и автоматических переводчиков - учитывается множество переводческих стратегий и инструментов, среди которых советы врачей, использованные как самим Макьюэном, так и его переводчиками. Поскольку художественная литература адресована читателю-неспециалисту, переводчикам пришлось смешивать медицинский жаргон со стандартным разнообразием языка перевода. Эта задача дает интересные результаты, которые также принимаются во внимание, подчеркивая усилия переводчиков по передаче метафор в этом проблематичном исходном тексте, а также транслемическую эквивалентность, которая рассматривается на многочисленных примерах.

Ключевые слова: диафазная разновидность, трудности перевода, медицинский жаргон

MEETING PRAGMATIC SUPER-OBJECTIVES IN MEDIA TRANSLATION

Natalia MILASHCHENKO

HSE university, Nizhny Novgorod, Russia, nmilashchenko@hse.ru

Svetlana PAVLINA

HSE university, Nizhny Novgorod, Russia, spavlina@hse.ru

Modern news production, dissemination, and consumption are affected by digitalization, which increases accessibility of international news not only in monolingual but also in multilingual contexts. As media texts often contain ideological connotations and reflect the political stance of the journalists, translation of international news faces some challenges associated with socio-cultural constraints. Translators can no longer be impartial and faithful to the source text. On the one hand, they have to meet the expectations of the target readership; on the other hand, they have to comply with the policies of the news agency that employs them. Our research considers the issue of ideological conflicts that arise in the course of news translation. Specifically, we aim to analyze the techniques used in media translation of international news for Russian audiences from the perspective of functional pragmatics. To this end, we conduct a case study of texts translated for the InoSMI platform, which is a part of the Russia Today media group. The findings reveal that the source media texts are transcreated and their ideological positioning is either overtly or covertly altered. Such alterations encompass both verbal and non-verbal elements of the sample media texts. The transformations of the linguistic stratum include additions that are either in-text translator notes or editorial commentaries. They tend to be marked, with parenthesis or italics serving as signals of the editor's or the translator's voices. However, to change the ideological connotation of the source text, they also use unmarked additions that are intentional misrepresentations of the message expressed in the original media text. Unmarked transformations also encompass restructuring, omission, and substitution. The findings show that transcreation affects the non-verbal modes of media texts. Specifically, their layout, color arrangement, and font are changed; the pictorial elements are substituted by the ones that fit the pragmatic superobjective of the target text and compromise the ideological position of the source text.

Keywords: media text, transcreation, functional pragmatics.

РЕАЛИЗАЦИЯ ПРАГМАТИЧЕСКОЙ СВЕРХЗАДАЧИ ПРИ ПЕРЕВОДЕ НОВОСТНЫХ ТЕКСТОВ

Наталья Милащенко

Национальный исследовательский университет «Высшая школа экономики», Нижний
Новгород, Россия, nmilashchenko@hse.ru

Светлана Павлина

Национальный исследовательский университет «Высшая школа экономики», Нижний
Новгород, Россия, spavlina@hse.ru

Использование цифровых технологий изменило создание, распространение и потребление новостного контента, расширив доступ к международным новостям в кросс-лингвистическом контексте. Исследователи отмечают, что новостные тексты редко бывают объективными и беспристрастными, чаще всего они идеологически окрашены, поскольку сам отбор и организация информации так или иначе отражает политическую позицию журналиста. Различия между культурами, а также идеологическая поляризация современного мира накладывают определенные ограничения на перевод новостных текстов. Передача исходного текста основывается на редактировании тех его элементов, которые вступают в противоречие с ожиданиями целевой аудитории и/или политикой новостного агентства, публикующего перевод международных новостей. Это подразумевает как интерлингвистический, так и интралингвистический перевод, в иных терминах транскреацию исходного медиа текста. Целью настоящего исследования является рассмотрение способов трансформации идеологической составляющей новостных текстов, созданных зарубежными журналистами, в процессе их прагматической адаптации для российских реципиентов. Исследование выполнено в русле функциональной прагматики. В фокусе внимания находятся переводы международных новостей, опубликованные на платформе ИноСМИ, входящей в медиа группу «Россия Сегодня». Результаты исследования показывают, что в процессе перевода и редактирования идеологическая составляющая исходного текста претерпевает изменения, которые носят явный или неявный характер и охватывают как вербальный, так и невербальные компоненты медиа текста. Трансформации лингвистических элементов включают использование приема добавления, реализуемого с помощью внутритекстовых переводческих ссылок или редакционных комментариев. Они являются маркированными, поскольку выделяются курсивом и/или оформляются скобками. В то же самое время, в ходе анализа эмпирического материала были выявлены немаркированные добавления, призванные дискредитировать идеологическую позицию автора исходного текста. С точки зрения функциональной прагматики подобные трансформации являются оправданными, поскольку позволяют решить переводческую сверхзадачу, формируя идеологический вектор, соответствующий редакционной политике ИноСМИ. Кроме добавления, немаркированные модификации включают опущение, субституцию и реструктурирование текста. Исследование показывает, что транскреация охватывает не только вербальный, но и невербальные компоненты, такие как графический и цветовой пласты поликодового текста. Для достижения переводческой сверхзадачи в ходе транскреации используется субституция изобразительных компонентов медиатекста, что позволяет усилить эмоциональное воздействие на реципиентов, скорректировав идеологический вектор исходного текста.

Ключевые слова: медиа текст, транскреация, функциональная прагматика

BACK COVER PARATEXT: THE CASE OF *THE MURDER AT THE VICARAGE*

Niger HACI

Res. Asst., İstanbul Gelişim University, nhaci@gelisim.edu.tr

Arsun URAS

Prof. Dr., İstanbul University, arsuny@yahoo.fr

The French theorist Gerard Genette (1997), who first discussed paratexts as one of the five relations of textual transcendence, theorizes that they occupy the border zone between the book and the reader by bringing a theoretical perspective on copyrighted works. These paratexts, which have the ability to organize a text, make sense of it, and present it in a different context, play an important role in the target reader's reception of the text. These elements, which provide various information outside the text, contribute to its transformation into a book when integrated with the main text. The paratextual elements, which undertake many functions, aim to answer the reader's guiding questions about when, by whom, and for what purpose the text was published. These elements on the front cover and back cover, which are used by the target audience, assume various functions/roles such as orientation and information. They guide the reader in the process of transition to the work and help him/her make decisions. The French theorist proposes to analyze paratexts in two different areas based on their spatial and temporal nature: peritext and epitext. In the field studies, peritext is referred to as in-book elements such as inner side text, inner text, and surrounding text. Epitext, on the other hand, is characterized as outer side text, outer text, or outer text. In this study, Agatha Christie's *Ölüm Çılgılığı* draws attention both as one of the important examples of detective fiction and as the novel in which the detective Miss Jane Marple meets the readers for the first time. This novel, which is Agatha Christie's tenth novel but the first novel in which the protagonist is presented, reinforces the author's success in the detective genre and has become a work that attracts the attention of detective literature lovers with its fiction shaped around a murder committed in the town of St. Mary Mead. Gönül Suveren's translation, published by Altın Kitaplar Publishing House in 2008, facilitated readers' access to this work and increased its popularity. In this context, the back cover (author photograph, introductory text, author's name, bird symbol, banderole, and ISBN number) of the Turkish translation of *Ölüm Çılgılığı* by Gönül Suveren (2008) will be evaluated in terms of the various roles of the peritext elements suggested by Gerard Genette.

Keywords: *Ölüm Çılgılığı*, Gerard Genette, paratext, paratextual roles

YANMETİNSEL UNSUR ARKA KAPAK: ÖLÜM ÇIĞLIĞI ÇEVİRİ ESERİ ÖRNEĞİ

Niger HACI

Arş. Gör., İstanbul Gelişim Üniversitesi, nihaci@gelisim.edu.tr

Arsun URAS

Prof. Dr., İstanbul Üniversitesi, arsuny@yahoo.fr

Yanmetinleri ilk kez beş metinselaşkınlık ilişkisinden biri olarak konu edinen Fransız kuramcı Gerard Genette (1997), telif eserler üzerinden kuramsal bir bakış açısı getirerek kitap ile okur arasındaki sınır bölgesini işgal ettiğini öne sürer. Bir metni düzenleme, anlamlandırma ve farklı bir bağlamda sunma yeteneğine sahip olan bu yanmetinler, hedef okurun metni alımlamasında önemli bir rol oynar. Metnin dışında çeşitli bilgiler sunan bu öğeler, ana metinle bütünleştiğinde kitap haline dönüşmesine katkı sağlar. Birçok işlev üstlenen yanmetinler, metnin ne zaman, kim tarafından ve ne amaçla yayımlandığı hakkında okuru yönlendirici sorulara cevap vermeyi amaçlar. Hedef kitlenin başvurduğu ön kapak ve arka kapakta yer alan yanmetin öğeleri, yönlendirme ve bilgilendirme gibi çeşitli işlevler/roller üstlenir. Esere geçiş sürecinde okuru yönlendirir ve karar vermesine yardımcı olur. Fransız Kuramcı, yanmetinleri, konumsal ve zamansal niteliğinden hareketle iki ayrı alanda incelemeyi önerir: metin içi (fr. peritexte) ve metin dışı (fr. epitexte). Alan çalışmalarında peritexte, kitap içi öğeler olarak iç yan metin, iç metin, çevre metin ve metin çevresi olarak adlandırılmaktadır. Epitexte ise kitap dışı öğeler olarak dış yan metin, metin dışı, dış metin, ve kitap çevresi olarak nitelendirilmektedir. Bu çalışmada, Agatha Christie'nin Ölüm Çılgılığı adlı çeviri romanı, hem polisiye edebiyatın önemli örneklerinden biri hem de dedektif Miss Jane Marple baş karakterinin ilk kez okurlarla tanıştığı roman olarak dikkat çeker. Agatha Christie'nin onuncu ancak baş karakterin sunulduğu ilk roman olan bu eser, yazarın polisiye türündeki başarısını pekiştirirken, St. Mary Mead kasabasında işlenen bir cinayet etrafında şekillenen kurgusu ile polisiye edebiyat severlerin ilgisini çeken bir yapıta dönüşmüştür. Gönül Suveren'in 2008 yılında Altın Kitaplar Yayınevi tarafından basılan çevirisi, okurunun bu esere olan erişimini kolaylaştırmış ve popülerliğini artırmıştır. Bu bağlamda, Ölüm Çılgılığı romanının Gönül Suveren (2008) çevirisindeki arka kapak (yazar fotoğrafı, tanıtım metni, yazar adı, kuş simgesi, bandrol ve ISBN numarası), Gerard Genette'in önerdiği metin içi (peritext) öğelerin üstlendiği çeşitli roller bağlamında değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: *Ölüm Çılgılığı*, Gerard Genette, yanmetin, yanmetin rolleri

INTERPRETING ACTIVITIES IN RUSSIA FROM THE SOVIET PERIOD TO THE PRESENT FROM THE PERSPECTIVE OF TRANSLATION HISTORY

Nuray DÖNMEZ

Assoc. Prof. Dr., Selçuk University, nuray.donmez@selcuk.edu.tr

The history of translation shows the impact of translation on a society, the phases of the idea of translation and the act of translation, and the activities of famous translators. Interpreting has an important function in communication, enabling different language carriers to understand each other. Just as there was speech before writing, interpreting existed in history before written translation; however, as an activity, it was carried out in informal settings. From this point of view, it is possible to say that the profession of interpreting has a long history. Especially since the beginning of the twentieth century, interpreting has gained a special importance following historical events in the world and changes such as technological developments and globalisation. It was only in the twentieth century that interpreting was applied at a professional level. Theoretical approaches and scientific research on interpreting also became possible in the same century. In this century, the importance of interpreting in international communication was recognised and efforts were made to train translators. While consecutive interpreting was the only type of interpreting encountered even at international conferences in its infancy, simultaneous interpreting began to be seen and practised as a type of interpreting activity in the following period. After World War II, when it became necessary to redraw borders, rebuild the economies of states and consequently negotiate, ally and co-operate, it became necessary to overcome language barriers. This creates the need for interpreters, whose professional activity gradually shifts from the military to the peaceful diplomatic sphere. The emergence of numerous international organisations (United Nations, UNESCO, NATO, Security Council, Council of Europe, etc.) also contributes to the demand for competent interlingual mediation. A new profession, conference interpreting, thus emerges. The Nuremberg Trial becomes the starting point of simultaneous interpreting in Soviet and world history. Simultaneous interpreting is first used in the USSR in 1928 at the Sixth Congress of the Communist International. It was not until the late 1960s that simultaneous interpreting began to be the subject of research as a type of translation and communication activity. Due to the difficulties encountered in communication in the conduct of international political relations, educational institutions focusing on the training of professional interpreters emerged in the USSR. The framework of this study is based on the prominent interpreting activities from the beginning of the twentieth century to the present day and the stages of development and change in interpreting. In these phases, the connection of simultaneous interpreting with other disciplines and the translation models that can be applied in simultaneous interpreting are mentioned. In this process, prominent interpreters and scientists who contributed to the theory of interpreting are also discussed in the study. The importance of Russian translation schools, which were established during the USSR period and continue their activities today, in the field of interpreting is also included in the study. The study employed generalisation and inference research methods.

Keywords: translation history, interpreting, consecutive translation, simultaneous translation

ÇEVİRİ TARİHİ PERSPEKTİFİNDEN SOVYET DÖNEMİNDEN GÜNÜMÜZE RUSYA'DA SÖZLÜ ÇEVİRİ FAALİYETLERİ

Nuray DÖNMEZ

Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, nuray.donmez@selcuk.edu.tr

Çeviri tarihi, çevirinin bir toplum üzerinde yarattığı etkiyi, çeviri fikrinin ve çeviri eyleminin geçirdiği evreleri ve ünlü çevirmenlerin faaliyetlerini gösterir. Sözlü çeviri, iletişimde farklı dil taşıyıcılarının birbirlerini anlamasında önemli bir işleve sahiptir. Nasıl ki yazıdan önce söz vardı, sözlü çeviri de tarihte yazılı çeviriden önce var olmuştur; ancak bir faaliyet olarak yürütülmesi resmi olmayan ortamlarda gerçekleşmiştir. Buradan yola çıkarak aslında sözlü çeviri mesleğinin uzak bir tarihi geçmişe sahip olduğunu söylemek mümkündür. Özellikle XX. yy.'ın başlarından itibaren dünyada yaşanan tarihi olaylar ile teknolojideki gelişmeler ve küreselleşme gibi değişimlerden sonra sözlü çeviri özel bir önem kazanır. Sözlü çevirinin profesyonel düzeyde uygulanması ise ancak XX. yy.'da gerçekleşir. Sözlü çeviriye yönelik kuramsal yaklaşımlar ve bilimsel araştırmalar da aynı yüzyılda mümkün olur. Bu yüzyılda uluslararası iletişimde sözlü çevirinin önemi anlaşılır ve çevirmenlerin yetiştirilmesine yönelik çabalar ortaya konur. Emekleme aşamasında uluslararası konferanslarda bile karşılaşılan tek çeviri türü ardıl çeviri iken, ilerleyen süreçte eşzamanlı çeviri bir çeviri faaliyet türü olarak görülmeye ve uygulanmaya başlanır. II. Dünya Savaşı'ndan sonra sınırların yeniden çizilmesi, devletlerin ekonomilerinin yeniden inşa edilmesi ve sonuç olarak müzakere, ittifak ve işbirliği kurulması gerekli hale geldiğinde, dil engellerinin üstesinden gelmek zorunlu hale gelir. Bu durum, mesleki faaliyetleri kademeli olarak askeri alandan barışçıl diplomatik alana dönüşen tercüman ihtiyacını doğurur. Çok sayıda uluslararası örgütün (Birleşmiş Milletler, UNESCO, NATO, Güvenlik Konseyi, Avrupa Konseyi, vb.) ortaya çıkması da yetkin diller arası arabuluculuğa yönelik talebe katkıda bulunur. Böylece yeni bir meslek olan konferans çevirmenliği ortaya çıkar. Nürnberg Mahkemesi, eşzamanlı çevirinin Sovyet ve dünya tarihindeki başlangıç noktası olur. Eşzamanlı çeviri SSSCB'de ilk olarak 1928 yılında Komünist Enternasyonal'in Altıncı Kongresi'nde kullanılır. Eşzamanlı çevirinin bir çeviri türü ve iletişim etkinliği olarak araştırma konusu olmaya başlaması ise 1960'lı yılların sonuna denk gelir. Uluslararası politik ilişkilerin yürütülmesinde iletişim esnasında karşılaşılan zorluklar nedeniyle SSCB'de profesyonel tercüman yetiştirmeye odaklanan eğitim kurumları ortaya çıkar. Bu çalışmanın çerçevesini XX. yy.'ın başlarından günümüze kadar olan süreçte öne çıkan sözlü çeviri faaliyetleri ve sözlü çevirinin gelişim ve değişim evreleri oluşturmaktadır. Bu evrelerde eşzamanlı çevirinin diğer disiplinlerle bağı ve eşzamanlı çeviride uygulanabilen çeviri modellerinden bahsedilmiştir. Bu süreçte öne çıkan sözlü çevirmenler ve sözlü çeviri kuramına katkı sağlayan bilim insanları da çalışma içerisinde ele alınmıştır. SSCB döneminde kurulmuş olan ve günümüzde de çalışmalarına devam eden Rus çeviri okullarının sözlü çeviri alanındaki önemine de araştırma kapsamında yer verilmiştir. Çalışmada genelleme ve çıkarım araştırma yöntemlerine başvurulmuştur.

Anahtar Kelimeler: çeviri tarihi, sözlü çeviri, ardıl çeviri, eşzamanlı çeviri

CULTURAL CONTEXTUAL ANALYSIS OF LI BAI'S POEM

'CHANGGAN SONG' (长干行)

Nuray PAMUK ÖZTÜRK

Asst. Prof. Dr., Selcuk University, Nuray_panuk@hotmail.com

Li Bai was a poet who lived between 701 and 762 during China's Tang Dynasty (618–907). The Tang Dynasty was the period that brought about the golden age of Chinese literature, especially Chinese poetry. During this period, many developments took place in the field of literature; new schools were established, many writers and poets were trained in these schools, support was given to those interested in literature, and new literary movements emerged. Many works were produced in this created environment. Li Bai, one of the most prolific poets of the Tang Dynasty and considered a representative of Tang poetry, is often referred to as the immortal poet. More than a thousand of his poems have survived to the present. His technically masterful poems reflect his own life experiences in terms of subject and content, the characteristics of the places he visited, his longing for his friends or family, the journeys he took or planned to take, and his dreams, among other themes.

The purpose of this study is to evaluate Li Bai's poem titled "Changgan Song" (长干行) in the context of cultural elements. The poem is written in the Five-Character Classical Poetry (五言古诗) genre. It tells the story of the bond between a girl who married at the age of fourteen and her husband and the beautiful memories of the past that she longs for when her husband must go far away. The poem has been translated into many different languages by various researchers. While English translations generally remain faithful to the original title, some researchers translate the title of the poem differently depending on its subject. The title has been translated as "The River-Merchant's Wife: A Letter" by Ezra Pound, "A Soldier's Wife to Her Husband" by W. A. P. Martin, and "The Trader's Wife" by Weng Xiang-Liang.

It is stated that the city of Changgan, mentioned in the title of the poem, was an important settlement and trade center during the Tang Dynasty; the number of merchants in this region increased with economic development, and the city is now within the borders of Nanjing. The poem is one of Li Bai's works written during his first visit to this area. It is thought that Li Bai's own life experiences, having spent most of his life as a traveler, helped him understand the thoughts and feelings of the merchant's wife in the poem.

The poem was analyzed using the content analysis method. It was translated from its original Chinese into Turkish, and elements specific to Chinese culture were identified. As a result of the evaluation, it was determined that there were many cultural elements in the poem, such as the daily life of the period, the lives of married couples and their relationships, the reflection of certain legends specific to Chinese culture in the poem, and elements describing time through metaphors. These aspects were explained in the study.

Keywords: Tang poetry, Li Bai, Changgan Song, Content analysis, Cultural elements

Lİ BAİ'İN CHANGGAN ŞARKISI (长干行) BAŞLIKLİ ŞİİRİNİN KÜLTÜREL BAĞLAMDA DEĞERLENDİRMESİ

Nuray PAMUK ÖZTÜRK

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Çince Mütercim ve Tercümanlık Anabilim Dalı,
nuray_panuk@hotmail.com

Li Bai, Çin'in Tang Hanedanlığı (618-907) döneminde 701-762 yılları arasında yaşamış bir şairdir. Tang Hanedanlığı, Çin edebiyatına özellikle Çin şiirine altın çağını yaşatan dönem olmuştur. Bu dönemde edebiyat alanında pek çok gelişme olmuş; yeni okullar açılmış, bu okullarda çok sayıda yazar ve şair yetiştirilmiş, edebiyatla ilgilenen kişilere destek verilmiş, yeni edebiyat akımları ortaya çıkmıştır. Oluşturulan bu ortamda pek çok eser üretilmiştir. Tang Hanedanlığı döneminin en üretken şairlerinden olan ve Tang şiirinin temsilcisi olarak görülen Li Bai, ölümsüz şair olarak adlandırılmaktadır. Şairin günümüze kadar ulaşan binden fazla şiirinden söz edilmektedir. Teknik bakımdan ustaca yazılmış şiirleri, konu ve içerik bakımından kendi hayat tecrübelerini, gidip gördüğü yerlerin özelliklerini, dostlarına veya ailesine duyduğu özlemi, çıktığı ya da çıkmayı planladığı yolculukları, hayallerini vb. yansıtmaktadır.

Çalışmanın amacı; Li Bai'in Changgan Şarkısı (长干行) başlıklı şiirini kültürel öğeler bağlamında değerlendirmektir. Şiir, Beş İmli Klasik Şiir (五言古诗) türünde yazılmıştır. Şiirde on dört yaşında evlenen bir kız çocuğunun eşi ile arasındaki bağ ve eşinin uzaklara gitmek zorunda kaldığı dönemde özlem duyulan geçmişteki güzel hatıralar anlatılmaktadır. Şiirin farklı araştırmacılar tarafından pek çok farklı dilde tercümesi bulunmaktadır. İngilizce tercümelelerde genel olarak orijinal başlığa sadık kalınırken, bazı araştırmacılar şiirin başlığını konusu bağlamında farklı şekilde tercüme etmektedir. Şiirin başlığı Ezra Pound tarafından The River-Merchant's Wife: A Letter; W. A. P. Martin tarafından A Soldier's Wife to her Husband; Weng Xiang-Liang tarafından The Trader's Wife olarak İngilizceye çevrilmiştir.

Şiirin başlığında geçen Changgan şehrinin Tang Hanedanlığı döneminde önemli bir yerleşim ve ticaret merkezi olduğu; ekonomik kalkınma ile bu bölgedeki tüccar sayısının arttığı ve şehrin günümüzde Nanjing şehri sınırları içerisinde yer aldığı aktarılmaktadır. Şiir, Li Bai'in bu bölgeyi ilk ziyaret ettiğinde yazdığı eserlerindedir. Hayatının büyük çoğunluğunu gezgin olarak geçiren Li Bai'in kendi hayat tecrübelerinin, şiirde geçen tüccarın eşinin düşüncelerini ve duygularını anlamasına yardımcı olduğu düşünülmektedir.

Şiir, içerik analizi yöntemiyle incelenmiştir. Şiirin Çince aslından Türkçeye tercümesi yapılmış, içerdiği Çin kültürüne özgü öğeler tespit edilmiştir. Değerlendirme sonucunda şiirde, dönemin günlük yaşamı, evli çiftlerin yaşamları ve birbirleri ile ilişkileri, Çin kültürüne özgü bazı efsanelerin şiire yansması, zaman anlatan öğelerin metaforlar aracılığı ile verilmesi gibi pek çok kültürel öğe olduğu saptanmış, çalışmada açıklamaları ile verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tang şiiri, Li Bai, Changgan şarkısı, içerik analizi, kültürel öğeler

STUDYING URBAN SPACE THROUGH THE PRISM OF LANGUAGE AND TRANSLATION STUDIES

Olga Vladimirovna KNORZ

Siberian Transport University, Faculty of World Economy and Law, Department of Russian Language and Oriental Languages, Novosibirsk, Russian Federation e-mail:

olgaknorz1973@gmail.com

The language of the city, or the language of the names of the urban space, is an important element of the language system, despite its small volume and elementary nature of the internal plan, which carries information about the national and cultural characteristics of the city and the specifics of the worldviews of peoples. Moreover, the lexemes of this thematic group are not considered by specialists as a specific, pragmatically expressed lexical element and object of translation, since from the point of view of internal content they belong to the so-called language universals.

Nevertheless, these lexemes help to look at the specifics of the city space and the features of the national linguistic picture of the world of any people from the position of linguacultural studies, as well as linguodidactics, comparative linguistics, and translation theory.

The features of the names of urban space in Russian and German are analyzed in the article through the prism of language and translation studies. A comparative analysis of the names of urban space in Alfred Döblin's novel "Berlin Alexanderplatz" in German and its translation into Russian allowed us to conduct a multi-aspect analysis of urban space from the standpoint of contrastive lexicology and studies of linguistic spatial pictures of the world.

From this point of view, urban space appears as a linguistic, socio-cultural and national-historical phenomenon. This phenomenon, being one of the components of the denotative meaning of a word, is characterized by its specificity. On the one hand, it is associated with the conceptual core of the meaning of words, and on the other hand, it explicates the semantics of "one's own - another's" as part of the thematic group of lexemes "names of urban spaces" through the embodiment of the components "other," "different," "unlike," "exotic," etc.

The paper examines the problem of adequate interpretation of words with the semantics of urban space and highlights the main strategies for translating urban non-equivalent vocabulary. The main provisions of the theory of translation (as applied to the translation of a literary text) are also considered.

It is concluded that various linguistic processes occur in the original and translated texts of the novel, namely the superposition, competition, and mutual exclusion of different spatial pictures of the world of the reader and the translator. The novel contains both non-equivalent nominations and semantically divergent parallel names (borrowed vocabulary), which significantly complicates the translator's work.

The main strategies for translating non-equivalent vocabulary with the semantics of urban space in the text of the novel are, firstly, the use of nominations adequate to the German original (usually descriptive phrases); and, secondly, the inclusion of barbarisms with their subsequent commentary in the interlinear translation on behalf of the translator himself.

Keywords: language of urban space names, comparative analysis, translation theory, communicative linguistics, translation studies

ИССЛЕДОВАНИЕ ГОРОДСКОГО ПРОСТРАНСТВА ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ЯЗЫКА И ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ

Ольга Владимировна Кнорц

Сибирский государственный университет путей сообщения, факультет «Мировая экономика и право», кафедра «Русский язык и восточные языки», г. Новосибирск, Российская Федерация, e-mail: olgaknorz1973@gmail.com

Язык города, или язык наименований городского пространства – важный элемент языковой системы, несмотря на свою малочисленный объем и элементарность внутреннего плана, который несёт в себе информацию о национально-культурных особенностях города и специфике мировоззрений народов. Более того, лексемы данной тематической группы не рассматриваются специалистами в качестве специфического, прагматически выраженного лексического элемента и объекта перевода, поскольку с точки зрения внутреннего содержания относятся к так называемым языковым универсалиям.

Тем не менее, именно эти лексемы помогают взглянуть на специфику пространства города и особенности национальной языковой картины мира любого народа с позиции лингвокультурологии, а также лингводидактики, сопоставительной лингвистики и теории перевода.

Особенности названий городского пространства в русском и немецком языках анализируются в статье через призму языка и переводоведения. Сопоставительный анализ названий городского пространства в романе Альфреда Дёблина «Berlin Alexanderplatz» на немецком языке и его переводе на русский язык позволил провести многоаспектный анализ городского пространства с позиций контрастивной лексикологии и исследований языковых пространственных картин мира.

С этой точки зрения, городское пространство предстаёт как языковой, социокультурный и национально-исторический феномен. Этот феномен, являясь одним из компонентов денотативного значения слова, характеризуется своей спецификой. С одной стороны, он связан с понятийным ядром значения слов, а с другой стороны, эксплицирует семантику «свой – чужой» в составе тематической группы лексем «наименований городских пространств» через воплощение компонентов «иной», «другой», «непохожий», «экзотичный» и др.

В работе рассматривается проблема адекватной интерпретации слов с семантикой городского пространства и выделяются основные стратегии перевода городской безэквивалентной лексики. Также рассматриваются основные положения теории перевода (применительно к переводу художественного текста).

Делается вывод о том, что в оригинальном и переводном текстах романа происходят различные лингвистические процессы, а именно наложение, конкуренция и взаимоисключение разных пространственных картин мира читателя и переводчика. В романе присутствуют как безэквивалентные номинации, так и семантически разошедшиеся параллельные наименования (заимствованная лексика), что существенно усложняет работу переводчика.

Основными стратегиями перевода безэквивалентной лексики с семантикой городского пространства в тексте романа при этом выступают, во-первых, употребление номинаций, адекватных немецкому оригиналу (как правило, описательных оборотов); и, во-вторых, включение варваризмов с их последующим комментарием в подстрочнике от лица самого переводчика.

Ключевые слова: язык наименований городского пространства, сопоставительный анализ, теория перевода, коммуникативная лингвистика, переводоведение

CURRENT TRAINING MODELS FOR SIMULTANEOUS INTERPRETING: A LITERATURE REVIEW

Onur KÖKSAL

Professor Doctor, Selçuk University, onurkoksal@selcuk.edu.tr

Beyza Nur ZORLU

Research Assistant, Selçuk University, beyzanurzorlu@selcuk.edu.tr

In simultaneous interpreting, the message in the source language is processed almost simultaneously with the production of the message in the target language. In order to successfully carry out these processes of processing and production, the interpreter must not only have high proficiency in both the source and target languages but also possess specific language skills such as the ability to switch between languages quickly, to comprehend the next message at the same time as interpreting the last message, and to predict the content of the next message based on the context. Nowadays, the reinforcement of these language skills with technology is frequently addressed by researchers in scientific studies. In this respect, it is considered important to examine current models for simultaneous interpreter training in order to investigate the support of technology on the interpreters' interpreting performance. This study aims to make a new proposal for simultaneous interpreter training in Türkiye by examining the recent developments in the framework of simultaneous interpreting. In this context, in order to examine the current training models and developments proposed within the framework of simultaneous interpreting, three open-access English articles published in international journals between the years 2019 and 2023 have been reviewed. The review process has been limited to the keywords "cognition," "cognitive load," "simultaneous interpreting," "model," and "simultaneous interpreter training model." Based on the models discussed in the study, the first article titled Dutongchuan: Context-aware translation model for simultaneous interpreting finds that the use of Automatic Speech Recognition (ASR) in order to present the spoken/source text to the student in written form has a positive effect on the student's interpreting performance by enabling the student to master the context of the text. Secondly, the article titled What's load got to do with it? A cognitive-ergonomic training model of simultaneous interpreting finds that computer-generated visuals linked to the spoken text have a positive effect on the interpreting performance of the students. Thirdly and lastly, the article titled Artificial Intelligence Technologies in College English Translation Teaching, which argues that technical and digital competence is of great importance in simultaneous interpreter training, suggests that online simultaneous interpreter training will enable students to gain more mastery over the developing technology systems and thus improve their simultaneous interpreting performance through the use of technology. Based on these three studies, it can be said that the methods used in simultaneous interpreter training in Türkiye should be improved by conducting simultaneous interpreting practices online and using visual aids (written versions of the speech, pictures/videos) that provide context awareness.

Keywords: simultaneous interpreting, technology, training model, simultaneous interpreter training model

EŞZAMANLI ÇEVİRİ İÇİN GÜNCEL EĞİTİM MODELLERİ: BİR ALANYAZIN ÇALIŞMASI

Onur KÖKSAL

Profesör Doktor, Selçuk Üniveristesi, onurkoksal@selcuk.edu.tr

Beyza Nur ZORLU

Araştırma Görevlisi, Selçuk Üniversitesi, beyzanur.zorlu@selcuk.edu.tr

Tek bir dil içerisinde gerçekleşen iletişimden farklı olarak eş zamanlı çeviride (Simultaneous Interpreting) kaynak dildeki mesaj, hedef dilde mesajın üretimiyle neredeyse aynı anda işlenmektedir. Birbirini sıkıca takip eden işleme ve üretme süreçlerinin başarıyla gerçekleşebilmesi için çevirmenin hem kaynak hem de hedef dillerde yüksek yeterliliğinin olmasının olmasının yanı sıra diller arasında hızlı bir geçiş sağlama, önceki mesajın çevirisini gerçekleştirirken bir sonraki mesajı da aynı anda kavrayabilme ve sıradaki mesajın içeriğini bağlamdan yola çıkarak tahmin edebilme gibi özel dil becerilerine sahip olması gerekmektedir. Günümüzde bahsedilen bu dil becerilerinin teknoloji ile pekiştirilmesi, araştırmacılar tarafından sıklıkla bilimsel çalışmalarda ele alınmaktadır. Bu doğrultuda, çevirmenlerin sözlü çeviri performanslarının teknolojiyle desteklenme sürecini incelemek amacıyla güncel eşzamanlı çeviri eğitimi modellerini ele almanın önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışma, eşzamanlı çeviri çerçevesindeki son gelişmeleri araştırarak Türkiye’deki eşzamanlı çeviri eğitimi için yeni bir öneride bulunmayı hedeflemektedir. Bu kapsamda, eşzamanlı çeviri çerçevesinde önerilen güncel eğitim modellerini ve gelişmeleri incelemek amacıyla uluslararası nitelikte olan dergilerde 2019-2023 yılları arasında yayınlanan erişime açık üç İngilizce makale ele alınmıştır. Tarama sürecinde bütüncü, “biliş”, “bilişsel yük”, “eşzamanlı çeviri”, “model” ve “eşzamanlı çeviri eğitim modeli” anahtar sözcükleriyle sınırlandırılmıştır. Çalışmada ele alınan modellerden hareketle, ilk olarak *DuTongChuan: Context-aware translation model for simultaneous interpreting* başlıklı çalışmada otomatik konuşma tanıma sisteminin (Automatic Speech Recognition-ASR) kullanılarak kaynak dildeki mesajın yazılı bir biçimde öğrenciye sunulması sonucunda metin bağlamına daha da hakim olma durumunun, öğrencinin sözlü çeviri performansını olumlu yönde etkilediği görülmüştür. İkinci olarak, dil ile görsel işleme sürecinin birbiriyle yakından ilişkisi olduğu hipotezi ile öne çıkan *What’s load got to do with it? A cognitive-ergonomic training model of simultaneous interpreting* başlıklı çalışmada eşzamanlı çeviri öğrencilerinin sözlü metin mesajıyla bağlantılı olan bilgisayar üzerinden sunulan görseller desteğinde çeviri yapmasının, sözlü çeviri performansları üzerinde olumlu bir etkiye sahip olduğu görülmüştür. Üçüncü ve son olarak, teknik ve dijital yeterliliğin eşzamanlı çeviri eğitiminde büyük bir öneminin olduğunu ileri süren *Artificial Intelligence Technologies in College English Translation Teaching* başlıklı çalışmada, eşzamanlı çeviri eğitiminin çevrimiçi odaklı yürütülmesi ile öğrencilerin gelişen teknoloji sistemleri üzerinde daha çok hakimiyet sağlaması ve dolayısıyla teknoloji kullanımıyla eşzamanlı çeviri performanslarının artması dile getirilmiştir. Bu üç modelden hareketle, Türkiye’deki eşzamanlı çeviri eğitiminde eşzamanlı çeviri pratiklerinin bağlam farkındalığını sağlayan görsel destekle (konuşmanın yazılı hali, bağlama uygun resim/video) ve çevrimiçi ortamda gerçekleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: eşzamanlı çeviri, teknoloji, eğitim modeli, eşzamanlı çeviri eğitimi modeli

TRANSLATION AND TRANSLATORS IN THE Umayyad PERIOD

Ökkeş HENGİL

Res. Assist., Ankara Hacı Bayram Veli University, okkeshengil27@gmail.com

Translation is considered one of the main elements that bring languages and cultures together. Throughout history, it is possible to speak of translation in some form in almost every environment where words and writing have existed. In other words, translation is inevitable for people who speak different languages to understand each other; in other words, translation is thought to have played an important role in every period of history, starting from the first moment when two strangers meet. Translation covers a wide area in many fields such as wars, trade, diplomacy, entertainment, education, travel, etc. In addition, it can be said that large-scale knowledge transfers have been realized through translation movements throughout history. The cultures of the two languages that carried out translation movements got to know each other, and some cultures even became closer through translation and engaged in some exchanges. When it is assumed that translation generally transfers from one rich culture to another, the translation activities carried out in the Bayt al-Hikma, meaning “House of Wisdom,” which is considered one of the important milestones in history, whose foundations were laid during the Umayyad period and experienced a “Golden Age” during the Abbasid period (Suçin, 2010), are of great importance. When the foundations of this important institution are examined, it is seen that it was a movement initiated during the Umayyad period. The social and political reasons that led to the emergence of the institution are worth examining. In this context, this study, which focuses on translation and translators during the Umayyad period, examines the events related to translation, the factors that prepared and accelerated the translation movement, and the areas where the translation movement intensified and developed. The findings show that translation movements during the Umayyad period emerged from fields such as medicine and alchemy. The fact that Khalid b. Yazid, who could not gain political power, focused his attention on the field of alchemy points to the support that the translation movement received from the political sphere. On the other hand, it can be said that Caliph al-Ma'mun's alleged dream was one of the political elements that played a role in the development of this movement. In addition, another factor that enabled the translation movement was the presence of multilingual Greek scholars in the territories that expanded with political conquests, because when we look at the main translators of the period, it is possible to find many Greek names (Dağbaşı, 2013). Another factor that prepared the movement was the economy. It is thought that the translation movement, which received political support and demand, was also supported financially, and therefore translation was seen as a lucrative business. In this study, the translator's perspective, which is thought to be missing from the literature, is addressed, and the analysis is focused on translators in this context.

Keywords: Umayyads, translation, translator

EMEVLER DÖNEMİNDE ÇEVİRİ VE ÇEVİRMENLER

Ökkeş HENGİL

Arş. Gör., Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, okkeshengil27@gmail.com

Çeviri, dilleri ve kültürleri bir araya getiren başlıca unsurlardan biri sayılmaktadır. Tarih boyunca sözün ve yazının bulunduğu hemen her ortamda bir şekilde çeviriden bahsetmek mümkündür. Farklı dilleri konuşan insanların anlaşılabilmesi için çeviri kaçınılmaz olan diğer bir deyişle, iki yabancıyı karşılaştığı ilk andan itibaren süren, dolayısıyla köklü bir geçmişe sahip olan çevirinin tarihin her döneminde önemli rol oynadığı düşünülmektedir. Savaşlarda, ticarete, diplomaside, eğlencede, eğitimde, seyahatte vb. birçok alanda çeviri, geniş bir alan kaplamaktadır. Ayrıca tarih boyunca büyük çaplı bilgi aktarımlarının çeviri hareketleriyle gerçekleştiği söylenebilir. Çeviri hareketi yürüten iki dilin kültürleri birbirini tanımış hatta bazı kültürler çeviri yoluyla yakınlaşmış, birtakım alışverişlere girişmiştir. Çevirinin genellikle zengin kültürden diğerine doğru aktarım yaptığı varsayıldığında tarihte önemli kilometre taşlarından biri sayılan, Emeviler döneminde temelleri atılıp Abbasiler döneminde “Altın Çağı” yaşayan (Suçin, 2010) “Hikmet Evi” anlamındaki Beytü’l-Hikme’de yürütülen çeviri faaliyetleri önem arz etmektedir. Bu önemli kurumun temellerine inildiğinde Emeviler döneminde başlatılan bir hareket olduğu görülmektedir. Kurumun ortaya çıkışını sağlayan sosyal ve siyasi sebepler incelemeye değer görülmektedir. Bu bağlamda Emeviler döneminde çeviri ve çevirmenlere odaklanılan bu çalışmada dönemin çeviriye ilişkin olayları, çeviri hareketini hazırlayan ve hızlandıran unsurlar, çeviri hareketinin yoğunlaştığı ve geliştiği alanlar incelenmektedir. Elde edilen bulgularda Emeviler döneminde çeviri hareketlerinin tıp ve simya gibi alanlardan doğduğu görülmektedir. Siyasi iktidarı elde edemeyen Hâlid b. Yezid’in ilgisini simya alanına yoğunlaştırması da çeviri hareketinin siyasi alandan gördüğü desteğe işaret etmektedir. Öte yandan Halife Me’mun’un gördüğü söylenen rüyanın da bu hareketin gelişmesinde rolü olan siyasi unsurlardan olduğu söylenebilir. Ayrıca çeviri hareketini sağlayan bir diğer unsur ise siyasi fetihlerle genişleyen topraklarda çokdilli Yunan bilginlerin yer alması gösterilebilir zira dönemin başlıca çevirmenlerine bakıldığında pek çok Yunan isme rastlamak mümkündür (Dağbaşı, 2013). Hareketi hazırlayan bir diğer unsur olarak ekonomi sayılabilir. Siyasi destek ve talep gören çeviri hareketinin maddi olarak da desteklendiği buna bağlı olarak çevirinin kazançlı bir iş olarak görüldüğü düşünülmektedir. Çalışmada alanyazından eksik olduğu düşünülen çevirmen açısı ele alınmış; inceleme bu bağlamda çevirmenler üzerinde yoğunlaştırılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Emeviler, çeviri, çevirmen

A PIONEERING FIGURE IN BAHRAIN'S PRESS: ABDULLAH AL-ZAYID AND HIS JOURNALISTIC PERSONALITY

Omer Faruk DEGIRMENCI

Lecturer, Selcuk University, omerfaruk.degirmenci@selcuk.edu.tr

This study focuses on the detailed life and journalistic personality of Bahraini writer, journalist and poet Abdullah Al-Zāyid (1894-1945), who had an important role in the development of the Bahraini press. Al-Zāyid is known for being the proprietor of Al-Bahrain, the first weekly newspaper in the Gulf countries, as well as for establishing the first modern printing house in Bahrain, which won fame in the field of journalism. Growing up under the guidance of his father, who was engaged in pearl trading, Al-Zāyid continued his activities in the same field after his father's death. The Bahraini journalist, who led a life of ups and downs, was exiled to India in 1928 for forensic reasons. This event was a turning point in his life; there he met the printing press for the first time. After two years of exile, the author returned to Bahrain, where he had the opportunity to bring the necessary equipment to establish a printing house in his country. Subsequently, as a result of his individual efforts, the author established the first printing house in Bahrain and played a major role in the printing of newspapers and other periodicals. He also realized the idea of publishing a newspaper at regular intervals by publishing Al-Bahrain for the first time in 1939. During the five years that the newspaper was active, he also served as the editor in chief and was one of the main figures who played a role in the systematization of Bahraini literature. Al-Bahrain included popular topics of its time, such as nationalism, Arab unity and the Palestinian issue, which helped solidify its reputation as a reputable periodical in Bahraini press history. Additionally, Al-Zāyid has played a major role in keeping the literary aspect of Al-Bahrain active by including excerpts from literary debates among well-known Bahraini and Kuwaiti poets in the Gulf countries in the newspaper. In light of this information, the study sequentially presents information about press activities in Bahrain; it examines the life, works and journalistic personality of Al-Zāyid. Furthermore, the study touches upon Al-Zāyid 's founding and editorship of the Al-Bahrain newspaper. The limited number of studies in Turkey focusing on press activities in the Gulf countries has also been a primary factor in the creation of this topic. This study, primarily based on Arabic literature and to a lesser extent Turkish literature, aims to reflect Al-Zāyid 's esteemed position in Bahraini press.

Keywords: Bahrain, Press, Abdullah Al-Zāyid, Al-Bahrain Newspaper

BAHREYN BASININDA ÖNCÜ BİR İSİM: ABDULLAH EZ-ZÂYİD VE GAZETECİ KİŞİLİĞİ

Ömer Faruk DEĞİRMENCİ

Öğr. Gör., Selçuk Üniversitesi, omerfaruk.degirmenci@selcuk.edu.tr

Bu çalışmada Bahreyn basınının gelişmesinde önemli bir yere sahip olan Bahreynli yazar, gazeteci ve şair Abdullah ez-Zâyid'in (1894-1945) detaylı hayatına ve gazeteci kişiliğine değinilmiştir. Abdullah ez-Zâyid, Körfez ülkelerinin haftalık ilk gazetesi olan *el-Bahreyn*'in imtiyaz sahibi olmasının yanında Bahreyn'de modern anlamda ilk matbaayı kurmasıyla basın alanında ün kazanmış bir isimdir. İnci ticareti ile iştigal eden babasının himayesinde büyüyen ez-Zâyid, babasının vefatından sonra yine bu alanda faaliyetlerini sürdürmüştür. Oldukça inişli çıkışlı bir hayat geçiren Bahreynli gazeteci, 1928 yılında adli nedenlerden dolayı Hindistan'a sürgün edilmiştir. Bu hadise, hayatı için bir dönüm noktası olmuş; orada ilk kez matbaayla tanışmıştır. İki yıl süren sürgün döneminin ardından Bahreyn'e dönen yazar, oradan ülkesinde bir matbaa kurabilecek şekilde ihtiyaç duyulan araç gereçleri beraberinde getirme fırsatı da bulmuştur. Akabinde yazar, bireysel çabaları neticesinde Bahreyn'de ilk matbaayı kurarak gazete ve diğer süreli yayınların basılmasında büyük rol oynamıştır. Ayrıca belli aralıklarla bir gazete yayımlama fikrini, *el-Bahreyn* gazetesini ilk kez 1939 yılında çıkararak hayata geçirmiştir. Gazetenin faal kaldığı beş yıl boyunca baş editörlük görevini de ifa ederek Bahreyn edebiyatının sistemleşmesinde rol oynayan başlıca isimler arasında yer almıştır. *el-Bahreyn* gazetesi, milliyetçilik, Arap birliği ve Filistin sorunu gibi yayınlandığı dönemin revaçta olan konu başlıklarını ihtiva etmiş; hâliyle bu durum, gazetenin, Bahreyn basınının muteber süreli yayını olarak akıllarda kalmasını sağlamıştır. Ayrıca ez-Zâyid, Körfez ülkelerinde tanınmış Bahreynli ve Kuveytli şairler arasında gerçekleşen edebî tartışmalardan kesitlere de gazetede yer vererek *el-Bahreyn*'in edebî yönünün faal kalmasında büyük pay sahibi olmuştur. Bu bilgilerden yola çıkarak söz konusu çalışmada sırasıyla bağımsızlık öncesinde ve sonrasında Bahreyn'deki basın faaliyetlerine dair bilgilere yer verilmiş; Abdullah ez-Zâyid'in hayatı, eserleri ve gazeteci kişiliği incelenmiştir. Bunların yanında ez-Zâyid'in kurucusu olduğu ve baş editörlüğünü yaptığı *el-Bahreyn* gazetesine temas edilmiştir. Ayrıca Türkiye'de Körfez ülkelerindeki basın faaliyetlerini merkeze alan çalışmaların sayısının az sayıda bulunması, bu çalışmanın ortaya konmasında başlıca etken olmuştur. Çoğunlukla Arapça literatürden ve az da olsa Türkçe literatürden edinilen kaynaklar doğrultusunda kaleme alınan bu çalışmayla Abdullah ez-Zâyid'in Bahreyn basınındaki saygın konumu yansıtılmaya çalışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bahreyn, Basın, Abdullah ez-Zâyid, el-Bahreyn Gazetesi

DISCOURSE MARKERS IN “THE SIMPSONS” AND “FAMILY GUY”: A COMPARATIVE ANALYSIS

Patrizia GIAMPIERI

University of Camerino, patrizia.giampieri@unicam.it

The grammar rules of spoken language differ from those of written language. Spoken discourse is spontaneous, and, amongst others, it is characterised by discourse markers, which range from non-minimal response tokens to non-words. This paper is aimed at exploring the discourse markers uttered in two American animated sitcoms: “The Simpsons” and “Family Guy.” Although scripted, the language of films and sitcoms is considered close to authentic spoken language. Hence, studying and analysing its features can be relevant for linguistic, translation, and second language learning purposes. This paper explores the following categories of spoken language elements: sharedness markers; topic launchers; discourse routines and interjections; idioms (as forms of evaluations of people's actions/states); emotional engagement markers; approximators, and non-words. To this aim, two corpora with 400 episodes of each sitcom are composed. They are consulted by using the offline concordancer AntConc. The paper findings show the prevalence of minimal and non-minimal response tokens in “Family Guy,” such as sharedness markers (e.g., “you know what” and “boy”), emotional engagement markers (e.g., “wow” and “oh my God”), and approximators (e.g., “and stuff” and “kinda”). Conversely, non-words (e.g., response elicitors and pause fillers such as “(wh)oops,” “hmm,” “er,” “eh eh,” “he-he-he,” and “uh uh”) prevail in “The Simpsons”. Finally, an analysis of the first 15 most frequent three-to-four n-grams in both corpora brings many similar expressions to the fore, albeit with different frequencies. For example, the response token “I don't know” tops the list of both corpora, although it is much more recurrent in “Family Guy”; by contrast, “I'm going to” is more frequent in “The Simpsons.”

Keywords: discourse markers, spoken language, response tokens, film language, grammar of spoken discourse

“SIMPSONLAR” VE “FAMILY GUY”DAKİ SÖYLEM BELİRTEÇLERİ: KARŞILAŞTIRMALI BİR İNCELEME

Patrizia GIAMPIERI

University of Camerino, patrizia.giampieri@unicam.it

Konuşma dilinin dilbilgisi kuralları yazı dilinden farklıdır. Konuşma dili kendiliğinden gelişir ve diğer durumların yanı sıra minimal olmayan yanıt belirteçlerinden anlamı olmayan sözcüklere kadar uzanan söylem belirteçleriyle nitelenir. Bu çalışma, “Simpsonlar” ve “Family Guy” isimli iki Amerikan yapımı durum komedisi animasyonunda geçen söylem belirteçlerini incelemeyi amaçlamaktadır. Senaryoları olmasına rağmen, filmlerin ve durum komedilerinin dilinin özgün konuşma diline yakın olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle de durum komedilerinin özelliklerini araştırmak ve incelemek dilbilim, çeviri ve ikinci dil edimi amaçları açısından önemli olduğu düşünülebilir. Bu çalışmanın konuşma dilinin unsurlarından incelediği kategoriler şunlardır: paylaşım belirteçleri; konu açan söylemler; söylem rutinleri ve diyalog arası söylemler; deyimler (insanların eylemlerini/durumlarını değerlendirme biçimleri olarak); duygusal etkileşim işaretleri; yaklaşıtrıcılar ve anlamı olmayan sözcükler. Bu amaçla, her iki durum komedisi animasyonundan 400 bölümden oluşan iki derlem oluşturulmuştur. Bu derlemler, çevrimdışı derlem yazılımı olan AntConc kullanılarak incelenmiştir. Çalışmanın bulguları, “Family Guy”da paylaşım belirteçleri (örneğin, “you know what”, ve “boy”), duygusal etkileşim işaretleri (örneğin, “wow” ve “oh my God”) ve yaklaşıtrıcılar (örneğin, “and stuff” ve “kinda”) gibi minimal ve minimal olmayan yanıt belirteçlerinin yaygın olduğunu göstermiştir. Buna karşılık “Simpsonlar”da ise anlamı olmayan sözcükler (örneğin, “(wh)oops”, “hmm”, “er”, “eh eh”, “he-he-he” and “uh uh gibi tepki sonucu ortaya çıkan ve duraksama anında kullanılan ifadeler) daha yaygındır. Son olarak, her iki derlemde en sık görülen ilk 15 üç ila dört n-gramın analizi, farklı frekanslarla birlikte birçok benzer ifadeyi öne çıkarmaktadır. Örneğin, “I don’t know” yanıt belirteci iki derlemde de ilk sırada yer alırken, bu ifade “Family Guy”da daha sık görülmektedir; buna karşılık, “I’m going to” ifadesi “Simpsonlar”da daha sık görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: söylem belirteçleri, konuşma dili, yanıt belirteçleri, film dili, konuşma dilinin dilbilgisi

THE REPRESENTATION OF THE ISRAEL-IRAN CONFLICT IN THE JAPANESE PRESS: A CRITICAL DISCOURSE ANALYSIS

Penpe YÜKSEL

Research Assistant, Burdur Mehmet Akif Ersoy University, pyuksel@mehmetakif.edu.tr

This study analyzes how the recent conflict between Israel and Iran has been represented in the Japanese press using Van Dijk's Critical Discourse Analysis (CDA) framework. Specifically, it examines the coverage of Israel's airstrikes on Lebanon and Iran's retaliatory attacks on Israel in four major Japanese media outlets: *NHK*, *Tokyo Shimbun*, *Sankei Shimbun*, *Nihon Nikkei Shimbun*, *Nippon.com* and *Mainichi Shimbun*. The news articles analyzed were published between September 15 and October 15, 2024, offering a fresh perspective on how this international conflict has been framed in the Japanese media during this time period. The primary aim of this research is to uncover the discursive strategies used by these media outlets and to examine how language influences public perceptions of the Israel-Iran conflict. Van Dijk's CDA framework enables an in-depth analysis of how the language used in news texts reflects societal power relations and ideologies. In this context, the study evaluates linguistic elements such as word choice, narrative structures, metaphors, and framing techniques to understand how they shape readers' perceptions and interpretations of the conflict.

The study focuses particularly on how responsibility for the bombings is attributed, how the actions of Israel and Iran are either legitimized or criticized, and the rhetorical tools—especially metaphors—used to present the events. It evaluates whether these linguistic elements frame the conflict as aggression, defense, or neutrality, and how they influence public perception. The role of language in shaping the overall public understanding of the conflict in each media outlet is also critically examined, highlighting how different media narratives may shape distinct interpretations of the same events. Additionally, a key focus of the study is the role of the language used by the media outlets in shaping the general public's perspective on the conflict. The linguistic choices employed by these outlets can shape not only the content of the news but also the general public's perspective on the conflict. This research explores how media narratives play a crucial role in determining which aspects of the conflict are emphasized and how these choices impact public perception.

In conclusion, this research aims to shed light on how the Japanese media constructs narratives around international conflicts and the potential societal impacts of these representations. The findings offer a broader understanding of the role of media discourse in shaping public perceptions of global issues. The study demonstrates the power of language in influencing how complex international conflicts—such as the Israel-Iran confrontation—are understood in Japan. This analysis shows that the discursive tools used by the media play a key role not only in presenting the events but also in shaping how the public views these events.

Keywords: Israel-Iran Conflict, critical discourse analysis, Japanese Press

İSRAİL-İRAN ÇATIŞMASININ JAPON BASININDA ELE ALINIŞI: ELEŞTİREL SÖYLEM ÇÖZÜMLEMESİ

Penpe YÜKSEL

Araştırma Görevlisi, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, pyuksel@mehmetakif.edu.tr

Bu çalışma, İsrail ve İran arasındaki son çatışmaların Japon basınında nasıl ele alındığını Van Dijk'in Eleştirel Söylem Çözümlemesi (ESC) yöntemi ile analiz etmektedir. Özellikle, İsrail'in Lübnan'a yönelik hava saldırıları ve İran'ın İsrail'e karşı gerçekleştirdiği misilleme saldırılarının Japonya'nın dört büyük medya organı olan *NHK*, *Tokyo Shimbun*, *Sankei Shimbun*, *Nihon Nikkei Shimbun* *Nippon.com* ve *Mainichi Shimbun*'daki temsilleri mercek altına alınmaktadır. Bu gazetelerde yer alan haberler, 15 Eylül ile 15 Ekim 2024 tarihleri arasında yayımlanmış olup, çalışmada bu dönemde yaşanan çatışmaların Japon basınında nasıl çerçevelendiği incelenmektedir. Araştırmanın temel amacı, bu medya kuruluşlarının kullandığı söylemsel stratejileri ortaya çıkarmak ve bu stratejilerin dil aracılığıyla kamuoyu algılarını nasıl şekillendirdiğini incelemektir. Van Dijk'in Eleştirel Söylem Çözümlemesi yöntemi, haber metinlerinde kullanılan dilin toplumsal güç ilişkilerini ve ideolojileri nasıl yansıttığına dair derinlemesine bir analiz yapmayı mümkün kılmaktadır. Bu bağlamda, haberlerde kullanılan sözcük seçimleri, anlatı yapıları, metaforlar ve çerçeveleme yöntemleri gibi dilsel unsurların, okuyucuların çatışmayı nasıl algıladığını ve olayları nasıl yorumladığını nasıl etkilediği değerlendirilmiştir.

Çalışma, özellikle bombalamaların sorumluluğunun nasıl atfedildiği, İsrail ve İran'ın eylemlerinin nasıl meşrulaştırıldığı veya eleştirildiği gibi konulara yoğunlaşmaktadır. Ayrıca, bu olayların sunumunda kullanılan retorik araçlar, özellikle de metaforların rolü detaylı bir şekilde ele alınmaktadır. Haberlerde kullanılan dilsel unsurların, olayları saldırganlık, savunma veya tarafsızlık bağlamında nasıl çerçevelediği ve okuyucuların bu çatışmaya dair algılarını nasıl şekillendirdiği incelenmiştir. Böylelikle, Japon medyasının İsrail ve İran arasındaki çatışmayı nasıl sunduğu ve bu sunumların kamuoyu üzerinde ne gibi etkiler yaratabileceği ortaya konmaktadır. Ayrıca, çalışmanın kapsamını oluşturan medya organlarının olayları sunarken kullandığı dilin, çatışmaya dair genel kamuoyunun bakış açısını şekillendirmedeki rolü de önemli bir odak noktasıdır. Çalışmada, medya organlarının, çatışma bağlamında farklı stratejilerle hangi tarafı öne çıkardığı veya nasıl bir duruş sergilediği analiz edilmektedir.

Sonuç olarak, bu araştırma, Japon medyasının uluslararası çatışmaları nasıl yapılandırdığını ve bu yapılandırmaların toplumsal algılar üzerindeki etkilerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Bulgular, medyanın küresel sorunlara dair toplumsal algıların şekillenmesinde oynadığı rolü geniş bir perspektiften aydınlatmaktadır. Dilin gücü, bu çalışmada, karmaşık uluslararası çatışmaların, özellikle İsrail-İran çatışmasının, Japonya'da nasıl algılandığını anlamamıza katkı sağlamaktadır. Bu bağlamda, medyanın kullandığı söylemsel araçların, sadece olayın sunumu üzerinde değil, aynı zamanda okuyucunun olaylara dair genel bakış açısı üzerinde de belirleyici bir etkisi olduğu ortaya konmuştur.

Anahtar Kelimeler: İsrail-İran Çatışması, eleştirel söylem çözümlemesi, Japon Basını

WAYS TO EXPRESS THE IMPLICITNESS OF BENEFITS ON ADVERTISING BANNERS FOR THE SALE OF HOUSING

Olga Sergeevna POLOVINKINA

Lecture, Southern Federal University, opolovinkina@sfnu.ru

Advertising agencies strive to attract the attention of potential buyers by avoiding direct calls to make a purchase, attracting such tools that will lead to the desired action in ways that are not obvious at first glance. In this article, we turn to the study of banner advertising in Rostov-on-Don, promoting the sale of housing. Banners are located on streets of the city or on vehicles and, thus, do not just merge with the urban landscape but are themselves its elements that residents constantly encounter. The analysis of linguistic and non-linguistic means that are used in banner advertising is the purpose of this study. Implicitness is understood here as a property of an object to show its inherent meaning only in conjunction with other objects.

In our previous study, we came to the conclusion that the overwhelming number of banner messages boils down to informing recipients of the benefits of the purchase. Moreover, this benefit can be both material (for example, to pay less money) and metaphysical (for example, to increase one's social status).

Note here an important feature of banner advertising: the ad consists of the slogan text, the company name, its logo, and not always an illustration. So, the banner is a complex polycode message containing a verbal component on the one hand and a non-verbal component on the other. Stipulate that not all the analyzed examples contain illustrations.

The material for the work was 80 units of advertisements found on the streets in 2024. During the analysis, several main ways were identified by which it becomes possible to manifest the implicitness of the benefits of the purchase. However, in our opinion, only 25% of the collected material has "pure" implicitness which are:

- 1) parallelism;
- 2) default;
- 3) parcel;
- 4) comparison;
- 5) phraseology;
- 6) word game;
- 7) link to authority or case-law text;
- 8) "bright future" illustration;
- 9) an "empty" form.

Already in the listed examples, it can be seen that some methods overlap with each other. We can say that advertising usually uses several ways of expressing implicitness. It can be assumed that this is due to the peculiarities of the human psyche: the perception of information provided through different codes attracts more attention but often requires extensive knowledge and a wide context of the recipient's situation. Therefore, this information is intended for a knowledgeable audience, and therefore examples make up only a quarter of the total collected material.

Keywords: advertisement, implicitness, urban text

СПОСОБЫ ВЫРАЖЕНИЯ ИМПЛИЦИТНОСТИ ВЫГОДЫ НА РЕКЛАМНЫХ БАННЕРАХ ПРОДАЖИ ЖИЛЬЯ

Ольга Сергеевна Половинкина

Преподаватель, Южный федеральный университет, opolovinkina@sfnu.ru

Рекламные агентства стремятся привлечь внимание потенциальных покупателей, избегая прямых призывов совершить покупку, привлекая такие инструменты, которые будут подводить к нужному действию неочевидными при первом взгляде путями. В данном исследовании мы обращаемся к изучению баннерной рекламы г. Ростова-на-Дону, продвигающей продажу жилья. Баннеры располагаются на улицах города или на транспортных средствах и, таким образом не просто срачиваются с городским ландшафтом, а сами и являются его элементы, с которыми жители сталкиваются постоянно. Анализ языковых и неязыковых средств, которые используются в баннерной рекламе, является задачей настоящего исследования. Имплицитность понимается здесь как свойство объекта (в данной ситуации рекламной информации) проявлять заложенный смысл только в связке с другими объектами.

В нашем предыдущем исследовании мы пришли к выводу о том, что подавляющее число посыла баннеров сводится к тому, чтобы сообщить адресатам выгоду от покупки. Причем эта выгода может быть как материальной, осязаемой физически (например, заплатить меньше денег), так и абстрактной, метафизической (например, повысить свой социальный статус).

Отметим здесь важную особенность баннерной рекламы: объявление состоит не только из текста-слогана, но также из названия компании, иногда ее эмблемы и не всегда, но иллюстративного изображения. То есть, баннер представляет собой сложное поликодовое послание, содержащее с одной стороны вербальный компонент, с другой невербальный. Оговоримся сразу, что не на всех анализируемых примерах встречаются иллюстрации.

Материалом для работы послужило 80 единиц рекламных объявлений, найденных автором исследования на улицах г. Ростова-на-Дону в 2024 году. В ходе анализа было выделено несколько основных способов, благодаря которым становится возможным проявление имплицитности выгоды от покупки. Однако «чистую» имплицитность, на наш взгляд имеют только 25% собранного материала. Перечислим их кратко с примером:

- 1) параллелизм («В ритме города – в сердце природы»);
- 2) умолчание (тот же пример);
- 3) парцелляция («Квартиры. Счастье. Любовь»);
- 4) сравнение («Жить как на курорте, где бульвар для прогулок»);
- 5) фразеологизм («Жаба не души»);
- 6) игра слов («Покори новую высоту»);
- 7) ссылка на авторитет («Пришел, увидел и купил»);
- 8) иллюстрация «светлого будущего» (освещенное лицо, изображенное крупным планом, на котором можно считать эмоцию счастья);
- 9) «пустая» форма, которую можно наполнить любыми новыми смыслами («Новый взгляд на квартиры», слово «новый» семантически нейтральное).

Уже в перечисленных примерах видно, что некоторые способы накладываются друг на друга. Действительно, можно говорить о том, что в рекламе обычно используется несколько способов выражения имплицитности. Предполагаем, что это происходит из-за особенности психики человека: восприятие информации, поданной через разные коды, привлекают внимание больше, однако требуют зачастую обширных знаний, широкого контекста ситуации реципиентом. Потому эта информация рассчитана на знающую аудиторию и потому примеры составляют только четверть от всего собранного материала.

Ключевые слова: рекламное объявление, имплицитность, городской текст

DICHOTOMY 'CONVENTIONAL' VS 'PECULIAR' TRANSLATION: INVITATION TO DISCUSSION

Raviddin M. SHAMILOV

Associate Professor, Higher School of Economics, rshamilov@hse.ru

This research views translation through the prism of the currently being developed needs-centered approach which is based on the presumption that a) translation performed by a professional must be regarded as a service, since the way it is carried out is absolutely similar to the way any other service is professionally rendered; b) as a product created when rendering a translation service, translation is to be recognized as a tool which is necessary for its initiator and/or user, or rather, consumer, to solve a particular task it is intended for. Just like the case of any other service, translation is performed by a professional, taking into account what is called a translation brief (if any). The translation brief reflects the character of the initiator's and/or user's need and expectation towards the linguistic characteristics of the translation, i.e., tool. As practice shows, depending on the need to be satisfied with the creation of a tool usable for accomplishing the given task, a translator may be expected to produce in a target language either a) a text to serve as a functional equivalent of the source text and mirror all of its linguistic characteristics or b) a text to differ from the source text in terms of structure, form, content, style, etc. but to conserve its idea, of course. The key point here is that, irrespective of its linguistic composition, i.e. linguistic modifications it undergoes due to the specificity of the initiator's and/or user's need and the task to be accomplished, any text created in a target language based solely on the source text and keeping its main idea and concept untouched, should be considered a translation proper. Instead of distinguishing between translation proper and adaptation, I find it reasonable to use the adjectives 'conventional' and 'peculiar' to denote the two possible results of performing a translation mentioned earlier, respectively. By the term 'conventional', which I use in the sense of "traditional, ordinary," I tend to mean the cases when a translation in its stereotypical meaning is to be produced. 'Peculiar' translation, which I intend both in the sense of "special, particular, distinctive" to express the perspective of an initiator and/or user on the one hand, and "odd, weird, strange" to demonstrate the possible attitude of anybody who has had nothing to do with the production of the translation on the other hand, is an umbrella term and is to encompass variety of products with a linguistic composition evidently differing from that of a source text (for example, interlinear (word-for-word) translation, selective translation, summary translation, adaptation).

Keywords: needs-centered approach, translation as a service, translation as a tool, conventional translation, peculiar translation

ДИХОТОМИЯ «КОНВЕНЦИОНАЛЬНЫЙ» VS «ПЕКУЛЯРНЫЙ» ПЕРЕВОД: ПРИГЛАШЕНИЕ К ДИСКУССИИ

Равиддин Мирзоевич Шамилов

Доцент, Национальный исследовательский университет “Высшая школа экономики”,
rshamilov@hse.ru

В исследовании перевод рассматривается через призму разрабатываемого в настоящее время потребностноориентированного подхода, который исходит из презумпции о том, что: а) перевод, выполняемый профессиональным переводчиком, должен рассматриваться как услуга, поскольку механизм его выполнения абсолютно аналогичен механизму профессионального оказания любой другой услуги; б) перевод как продукт, создаваемый при оказании переводческой услуги, следует признать инструментом, необходимым его инициатору и/или потребителю для решения конкретной задачи, для которой этот перевод предназначен. Как и в случае с любой другой услугой, с профессиональной точки зрения, перевод всегда выполняется с учетом технического задания, или установки на перевод (если таковые имеются). В техническом задании отражается характер потребности и ожидания инициатора и/или потребителя в отношении лингвистических характеристик перевода как инструмента. Как показывает практика, в зависимости от потребности в создании инструмента, пригодного (удобного) для решения поставленной перед ним задачи, от переводчика могут ожидать продуцирование: а) текста, который будет служить функциональным аналогом исходного текста и в котором будут воспроизведены все языковые характеристики оригинала, либо б) текста, который будет отличаться от исходного текста по структуре, форме, содержанию, стилю и т.д., но в котором, разумеется, будет сохранен смысл оригинала. Ключевым моментом здесь является то, что вне зависимости от языкового оформления, т.е. языковых модификаций, которые он будет претерпевать в силу специфики потребности инициатора и/или потребителя перевода и решаемой с его помощью задачи, любой текст, созданный на языке перевода исключительно на основе исходного текста с сохранением его смысла, следует считать собственно переводом. Вместо дихотомии, в которой противопоставляются «собственно перевод» и «адаптация», мы считаем целесообразным предложить дихотомию с использованием английских прилагательных «конвенциональный» (conventional) и «пекулярный» (peculiar) для обозначения упомянутых ранее двух возможных результатов выполнения перевода соответственно. Под переводом конвенциональным (в значении “traditional, ordinary” («традиционный, обычный»)), мы склонны подразумевать случаи, когда должен быть выполнен перевод в его стереотипном (шаблонном) значении. Перевод пекулярный, употребляемый нами одновременно в значении “special, particular, distinctive” («особенный, специфический, отличительный») для охарактеризования продукта с позиции его инициатора и/или потребителя и “odd, weird, strange” («странный, чудной, чудаковатый») для демонстрации возможной реакции на него со стороны любого, кто не причастен к появлению такого перевода, является зонтичным термином и охватывает множество переводов, с языковым оформлением, очевидно отличным от соответствующего оформления оригинала (напр., подстрочный (дословный) перевод, выборочный перевод, реферативный перевод, адаптация).

Ключевые слова: потребностноориентированный подход, перевод-услуга, перевод-инструмент, конвенциональный перевод, пекулярный перевод

LINGUOCULTURAL INTERPRETATION OF THE RUSSIAN LANGUAGE PROVERBS INTO TURKISH

Renata AKTAŞ

Dr. Lecturer, Akdeniz Üniversitesi, renataaktas@akdeniz.edu.tr

Proverbs represent one of the original and expressive layers of the lexicon in every language, passed down from generation to generation and reflecting the knowledge, everyday life, culture, traditions, philosophy, ideology, and character of a nation. From a linguistic perspective, proverbs are brief, semantically cohesive, and traditionally stable syntactic expressions. In terms of artistic expressiveness, proverbs not only reflect the experiences and traditions of the people but also create an atmosphere that corresponds to the era, region, or social environment of the characters. They reveal the traits of the characters and their worldview, expressing complex ideas in a concise form, which lends expressiveness and dynamism to the text. This study analyzes the translations of I. Turgenev's novel "Fathers and Sons" with the aim of identifying the peculiarities of the interpretation of proverbs in the translation from Russian to Turkish, as well as the methods employed by various translators. The work focuses on the linguocultural analysis of proverbs in the Russian and Turkish languages, which helps to unveil and understand the cultural features of the proverbs, facilitates the determination of an adequate means of conveying culturally specific concepts, and reflects the ethnic characteristics, customs, and way of life of the people. For the analysis, 12 proverbs were selected from the novel and categorized into several groups: 1) complete correspondence (absolute equivalent); 2) partial correspondence (incomplete correspondence); 3) complete non-correspondence (presence of content but absence of an analogous form). Proverbs in the novel "Fathers and Sons" often encapsulate culturally significant ideas such as wisdom, diligence, tolerance, a tendency toward humility, as well as deep convictions regarding truth, the past, forgiveness, etc. The linguocultural interpretation has revealed the cultural codes embedded in the language and has deepened the understanding of the author's intent, allowing for a comprehension of the inner world of the characters through the lens of their linguistic heritage, in this case, proverbs.

Keywords: proverbs, translation, linguocultural interpretation, Russian, Turkish

ЛИНГВОКУЛЬТУРНАЯ ИНТЕРПРЕТАЦИЯ ПОСЛОВИЦ РУССКОГО ЯЗЫКА НА ТУРЕЦКИЙ ЯЗЫК

Рената Акташ

Др., Университет Акдениз, renataaktas@akdeniz.edu.tr

Пословицы представляют собой один из самобытных, выразительных пластов лексики каждого языка, который передаётся из поколения в поколение и отражает знания, быт, культуру, традиции, философию, идеологию и характер нации. С точки зрения языка, пословицы являются краткими, семантически целостными и традиционно устойчивыми синтаксическими выражениями. С точки зрения художественной выразительности пословицы не только отражают опыт и традиции народа, но и создают атмосферу, соответствующую эпохе, региону или социальной среде героев. Они раскрывают черты характеров персонажей и их мировоззрение, выражают сложные идеи в сжатой форме, что придаёт тексту выразительность и динамичность. В данной работе проводится анализ переводов романа И. Тургенева «Отцы и дети» с русского на турецкий язык с целью выявления особенностей интерпретации, а также методов их передачи различными переводчиками. Работа направлена на лингвокультурный анализ пословиц русского и турецкого языков, который помогает раскрыть и осознать культурные особенности пословиц, способствует определению адекватного способа передачи культурно-специфических понятий, а также отражает этнические особенности, обычаи и образ народа. Для анализа из романа было отобрано 12 пословиц, которые распределены на несколько групп: 1) полное соответствие (абсолютный эквивалент); 2) частичное соответствие (неполное соответствие); 3) полное несоответствие (наличие содержания, но отсутствие аналогичной формы). Пословицы в романе «Отцы и дети» часто фиксируют важные для культуры идеи, такие как мудрость, трудолюбие, терпимость, склонность к смирению, а также глубокие убеждения о правде, прошлом, прощении и т. д. Лингвокультурная интерпретация позволила выявить культурные коды, заложенные в языке, и помогла глубже осознать авторский замысел, понять внутренний мир героев через призму их языкового наследия, в данном случае пословиц.

Ключевые слова: пословицы, перевод, лингвокультурная интерпретация, русский, турецкий

NEW COMMON TURKIC ALPHABET AND TRANSLITERATION PROBLEM

Ruşen RAMİZOĞLU

Assistant Professor Dr., Selçuk University, rovshan@selcuk.edu.tr

The Common Turkic Alphabet, consisting of 34 letters was adopted at the 3rd meeting of the Turkic World Common Alphabet Commission established by the Organization of Turkic States (OST) in Baku on 9-11 September 2024. There are 5 letters in the Common Turkic Alphabet that do not exist in the Turkish alphabet, consisting of 29 letters. These are the letters Θ , Xx, Qq, Ññ, Ūū.

The letter Θ is similar to the letter “e” in Turkish. However, this letter expresses a more distinctly pronounced sound. The letter Θ is a letter of the Azerbaijani alphabet and is transliterated into Turkish as “e.” For example, “ərik” → “erik.” This letter appears in the Kazakhstan and Turkmenistan alphabets as Ää.

The letter X is found in the alphabets of Uzbekistan, Kyrgyzstan, and Azerbaijan. It is also found in the alphabets of many Slavic languages. The letter X is transliterated into Turkish mostly as “h” and sometimes as “k”/“kh” (usually from Slavic languages). For example, “xəmir” (in Azerbaijani), “xamir” (in Uzbek) → “hamur.”

Although the letter Q is present in the Latin alphabet, it is not found in Turkish. Among the other Turkic states, this letter is present in the alphabets of Azerbaijan, Kazakhstan, and Uzbekistan. The letter Q is usually transliterated into Turkish as “k.” For example, “qar” (Azerbaijani), “qor” (Uzbek) → “kar.”

The letter Ñ is found in the alphabets of Kazakhstan and Turkmenistan among the Turkic states. It is transliterated into Turkish as “n” (“ny”). For example, “deñiz” (Turkmen) → “deniz.”

The letter Ū is a letter used in Ottoman Turkish to express long vowels. Today, among Turkic states, only Kazakhstan has this letter in its alphabet. It is usually transliterated into Turkish as “ü.” For example, nūsqa (Kazakh) → “nüsha.”

It should be noted that the alphabets of the independent Turkic states of Turkey, Azerbaijan, Uzbekistan, and Turkmenistan are based on the Latin alphabet. Kazakhstan is in the process of transition from Cyrillic to Latin alphabet. Kyrgyzstan still uses an alphabet based on the Cyrillic alphabet.

The use of the Common Turkic Alphabet by Turkic peoples will help them understand each other's writings better. In addition, the Common Turkic Alphabet will ensure rapprochement among Turkic states in terms of language, literature, and culture.

Keywords: Common Turkic Alphabet, Turkic peoples, transliteration problem

YENİ ORTAK TÜRK ALFABESİ VE TRANSLİTERASYON SORUNU

Ruşen RAMİZOĞLU

Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, rovshan@selcuk.edu.tr

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) tarafından kurulan Türk Dünyası Ortak Alfabe Komisyonu'nun 9-11 Eylül 2024 tarihlerinde Bakü'de düzenlenen 3. toplantısında 34 harften oluşan Ortak Türk Alfabesi kabul edilmiştir. Ortak Türk Alfabesinde 29 harften oluşan Türk alfabesinde mevcut olmayan 5 harf bulunmaktadır. Bunlar Əə, Xx, Qq, Ññ, Ūū harfleridir.

Ə harfi, Türkçedeki “e” harfiyle benzerlik göstermektedir. Buna rağmen bu harf daha belirgin bir şekilde telaffuz edilen bir sesi ifade etmektedir. Ə harfi Azerbaycan alfabesinin bir harfidir ve Türkçeye “e” olarak transliterasyon edilmektedir. Örneğin, “ərik” → “erik”. Bu harf Kazakistan ve Türkmenistan alfabelerinde Ää şeklinde bulunmaktadır.

X harfi, Özbekistan, Kırgızistan ve Azerbaycan alfabesinde yer almaktadır. Ayrıca bu harf birçok Slav dilinin alfabelerinde de bulunmaktadır. X harfi Türkçeye çoğunlukla “h”, bazen de “k”/“kh” (genelde Slav dillerinden) olarak transliterasyon edilmektedir. Örneğin, “xəmir” (Azerbaycan Türkçesinde), “xamir” (Özbekçe) → “hamur”.

Q harfi, Latin alfabesinde mevcut olmasına rağmen Türkçede bulunmamaktadır. Diğer Türk devletleri arasında Azerbaycan, Kazakistan ve Özbekistan'ın alfabelerinde bu harf vardır. Q harfi Türkçeye genelde “k” olarak transliterasyon edilmektedir. Örneğin, “qar” (Azerbaycan Türkçesinde), “qor” (Özbekçe) → “kar”.

Ñ harfi, Türk devletleri arasında Kazakistan ve Türkmenistan'ın alfabelerinde bulunmaktadır. Türkçeye “n” (“ny”) olarak transliterasyon edilmektedir. Örneğin, “deñiz” (Türkmence) → “deniz”.

Ū harfi, Osmanlı Türkçesinde uzun ünlüleri ifade etmek için kullanılan bir harftir. Günümüzde Türk devletleri arasında bu harf yalnızca Kazakistan alfabesinde bulunmaktadır. Türkçeye genelde “ü” olarak transliterasyon edilmektedir. Örneğin, nūsqa (Kazakça) → “nüsha”.

Bağımsız Türk devletleri olan Türkiye, Azerbaycan, Özbekistan ve Türkmenistan'ın alfabelerinin Latin alfabesine dayandığını belirtmek gerekir. Kazakistan Kiril alfabesinden Latin alfabesine geçiş sürecindedir. Kırgızistan'da halen Kiril alfabesine dayalı bir alfabe kullanılmaktadır.

Türk halklarının Ortak Türk Alfabesini kullanması, birbirlerinin yazılarını daha iyi bir şekilde anlamalarına yardımcı olacaktır. Ayrıca Ortak Türk Alfabesi, Türk devletleri arasında dil, edebiyat ve kültür açısından yaklaşmayı da sağlayacaktır.

Anahtar Kelimeler: Ortak Türk Alfabesi, Türk halkları, transliterasyon sorunu

**THE TRAGEDY OF THE ABORIGINS AND A STOLEN GENERATION:
METAPHORICAL ANALYSIS OF THE RABBIT-PROOF FENCE ON THE ROAD TO
FREEDOM**

Serap SARIBAŞ

Assoc. Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey University,

serapsaribas@kmu.edu.tr

Follow the Rabbit-Proof Fence, written by Australian author Doris and published in 1996, is based on a true story. The narrative tells the story of three young Aboriginal girls who are forcibly separated from their families and taken to the "Moore River Native Settlement," a training facility, as part of the assimilation policy targeting indigenous Australians, known as the *Stolen Generation*, and their subsequent escape. The author's mother, Molly, her half-sister Daisy, and their cousin Gracie traversed over 1,600 kilometers to reach their home in Jigalong, navigating a pest/rabbit exclusion fence across farms that extends from north to south in Australia, while enduring significant hardships throughout the protracted journey. Based on a true-life story, this book was adapted for the cinema by director Phillip Noyce in 2002. The film, titled *Çit* (The Fence) in Turkish, serves as both a road movie and a political commentary on the persecution and suffering inflicted upon Aboriginal/Native children from 1910 to 1970. Assimilated children, frequently of mixed heritage, are chosen based on their perceived compatibility with white society, prohibited from speaking their native language, subjected to name changes, and meticulously prepared to serve as laborers or domestic help for institutions and families. The film's sparse dialogue, expansive plains as the setting, and the three children who traverse over 1,600 meters while confronting the challenges posed by attempts to subdue the "wild natives" are notably striking and compelling. The struggles faced by the Aborigines due to this tragedy, which intensified on February 18, 2008, when Australian Prime Minister Kevin Rudd publicly delivered "National Apology" and expressed remorse to the Aborigines for the obliteration of their past, language, culture, and history, have been explored in various literary and cinematic works from diverse perspectives. Discussed in detail within the scope of the present study, *Rabbit-Proof Fence* was analyzed through political, historical, and sociological evaluations, along with the metaphorical representation of the rabbit-proof fence as a metaphorical road to freedom, which is the main subject of the film.

Keywords: Australian Aborigines, assimilation, memory, freedom

**ABORJİNLERİN DRAMI VE ÇALINMIŞ BİR NESİL:
ÖZGÜRLÜĞE GİDEN YOLDA TAVŞAN GEÇİRMEZ ÇİT YOLUNUN METAFORİK
ÇÖZÜMLEMESİ**

Serap SARIBAŞ

Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi serapsaribas@kmu.edu.tr

Avustralyalı yazar Doris tarafından yazılan ve 1996'da yayımlanan *Tavşan Geçirmez Çitini Takip*, (*Follow the Rabbit-Proof Fence*) konusu gerçek bir hikâyeye uzanır. Avustralyalı yerlisi bir ailenin *Çalınan Nesil*'in (*Stolen Generation*) üyeleri olarak asimilasyon politikası kapsamında üç genç Aborijin kızın zorla ailelerinden koparılarak bir tür eğitim kampı "Moore Nehri Yerli Yerleşim" (Moore River Native Settlement) bölgesine götürülmeleri ve oradan kaçışları anlatılır. Yazarın annesi Molly, Molly'nin üvey kız kardeşi Daisy ve Kuzeni Gracie kaçtıkları kamptan eve dönebilmek için Avusturalya'da kuzeyden güneye kadar uzanan haşere /ekili arazilerden tavşanları önleme çitini takip ederek 1.600 kilometreden daha fazla yürüyerek evlerinin bulunduğu Jigalong bölgesine dönmüşlerdir ve aylarca süren bu uzun yürüyüşte üç çocuk hayatta kalma mücadelesi vermişlerdir. Gerçek bir yaşam öyküsüne dayanan bu kitap yönetmen Phillip Noyce tarafından 2002 yılında beyaz perdeye aktarılır. Türkçe 'ye *Çit* olarak çevrilen film hem bir yol filmi hem de 1910-1970 yılları arasında geliştirilen Aborjin/Yerli çocuklara karşı uygulanan baskıyı ve yaşanan tramvayı anlatan politik bir filmidir. Asimilasyona maruz kalmış genellikle melez, (half-caste) beyaz topluma daha iyi uyum sağlayabilecekleri gerekçesiyle seçilen, çocukların kendi dillerini konuşması yasaklanır, isimleri değiştirilir ve kurumlara, ailelere işçi/hizmetçi gibi görevler için özenle yetiştirilirler. Filmde az kullanılan diyaloglar, mekân olarak seçilen uçsuz bucaksız ovalar ve izleyici de 1600 metreden daha fazla yürüten üç çocuk ve maruz kaldıkları "yabani yerlileri" ehlileştirme çabalarına karşın verdikleri o büyük mücadele oldukça etkileyici ve sürükleyicidir. Yaşanan bu felaketin/kaosun sonucu olarak Aborjinler tarafından başlatılan mücadeleler 18 Şubat 2008 yılında Avusturalya Başbakanı Kevin Rudd'un "Özür Raporu" nu kamuoyuna sunmasıyla geçmişleri, dilleri, kültürleri ve tarihi yok edilen Aborjinler'den özür dilenmesiyle, yeni bir ivme kazanan durum farklı açılarla eserlere ve beyazperdeye konu edinilmiştir. Bu araştırma kapsamında detaylarıyla anlatılacak olan *Çit* filminde siyasi, tarihi ve sosyolojik değerlendirmelerle beraber filme asıl konu olarak işlenen ve gösterilen tavşan önleme çitinin metaforik olarak özgürlüğe giden yolu temsil etmesiyle anlatılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Avusturalya Aborjinleri, asimilasyon, hafıza, özgürlük

THE MYTH OF ONDINE, SELKIES and A MODERN TALE,

ONDINE

Serap SARIBAŞ

Assoc. Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey University, serapsaribas@kmu.edu.tr

The Selkie stories are one of the ancient legends of Ireland, Scotland, Orkney, and the Faroe Islands, telling the stories of Selkies, extraordinary sea creatures that can shapeshift between man and seal. Appearing strongly in the oral traditions and mythology of Celtic and Scandinavian cultures, the word Selkie is also spelled “Silkies,” “Sylkies,” or “Selchies.” Female characters are more prevalent in narratives about these beings that shape-shift/metamorphose from seal to human by shedding their skins or pelts. The most popular of these narratives states that if a male takes and conceals the pelt of a female Selkie, he forces her to maintain her human form and live together with him; however, the Selkie, constantly yearning for the sea and desiring to return, is likely to reclaim her aquatic existence upon discovering her pelt's location. Another sea legend tells the story of Ondine, the daughter of Poseidon, the god of the sea, who falls in love with a knight. Ondine sacrifices her immortality for love and marries the knight. Eventually, the knight gets bored with the mermaid and has a relationship with another woman. Angry that he betrayed his devoted daughter, the sea god inflicts a great punishment on the knight. The knight can no longer breathe, and his heart no longer beats without thinking; he can only perform involuntary actions consciously. A moment of absent-mindedness will get him killed. The knight cannot stand it for long and falls asleep, knowing that he will die. This is why congenital central respiratory failure is called Ondine's Curse, even though the curse comes from the sea god. These stories, nourished by the sea, were adapted to the screen by director Neil Jordan as “Ondine” in the magical world of the Irish coast. In this lyrical and modern fairy tale, Syracuse (Colin Farrell) is an Irish fisherman who catches a beautiful and mysterious woman (Alison Barry) in his nets one day. The fisherman's young daughter believes that this woman is magical, but the fisherman has fallen in love with her, and, as in all fairy tales, darkness and happiness are simultaneously experienced. In the film “Ondine,” the story, which initially resembles a fairy tale with fantastical components, becomes intertwined with reality, ultimately revealing that it is not a fairy tale but rather a construct shaped by individuals' need to interpret their experiences in this manner. Director Neil Jordan suggested that “human beings are very insistent on transforming their lives into a fairy tale for some reason. Maybe the truth is too hard to accept,” in reference to the movie's fairy tale character. He believes people seek solace in fairy tales and myths when confronted with the harshness of reality.

Keywords: myth, Selkie, Ondin’s curse, metaphormosis

ONDINE EFSANESİ, SELKİE HALKI ve MODERN BİR MASAL,

İLAHLARIN AŞKI

Serap SARIBAŞ

Doç. Dr., Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi serapsaribas@kmu.edu.tr

Eski çağlardan beri söylenegelen İrlanda, İskoçya, Orkney ve Faroe Adaları'na ait efsanelerden biri de insan ve fok balığı arasında geçiş yapabilen olağanüstü deniz varlıklarını anlatan Selkie hikayeleridir. Kelt ve İskandinav kültürlerinin sözlü geleneklerinde ve mitolojilerinde belirgin bir şekilde yer alan Selkie kelimesi aynı zamanda “Silkies,” “Sylkies,” veya “Selchies” olarak da ifade edilir. Fok derisini veya postunu dökerek bir foktan insana dönüşen/metamorfoz geçiren bu varlıkların daha çok kadın olanları ile hikayeler yaygın olmakla beraber, en çok anlatılan/bilineni ise eğer bir erkek, dişi Selkie'nin postunu çalıp saklarsa onu insan formunda tutmaya zorlar ve onunla birlikte yaşayabilir fakat her zaman denizi özleyen ve geri dönmek isteyen Selkie postunu saklandığı yerden bulmasıyla denize geri dönme ihtimali vardır. Diğer bir deniz efsanesinde ise Deniz tanrısı Poseidon'un kızı Ondine bir şövalyeye âşık olur. Ondine aşkı uğruna ölümsüzlükten vazgeçer ve şövalye ile evlenir. Ancak bir süre sonra şövalye deniz kızından sıkılır ve başka bir kadınla birlikte olur. Fedakâr kızının aldatılmasına kızan deniz tanrısı şövalyeye büyük bir ceza verir. Şövalye artık düşünmeden nefes alamaz ve kalbi atmaz, yani istemsiz hareketleri ancak istemli olarak yapabilecektir. Bir anlık dalgınlık ölümüne sebep olacaktır. Şövalye bu duruma uzun süre dayanamaz ve öleceğini bile bile uykuya dalar. Bu yüzden doğumsal merkezi solunum yetmezliğine lanet her ne kadar deniz tanrısından da gelse Ondine'in Laneti (Ondine's Curse) adı verilir. Denizden beslenen bahsi geçen hikâyeler, yönetmen Neil Jordan tarafından İrlanda kıyılarının büyülü dünyasında “İlahların Aşkı” adıyla beyaz perdeye aktarılır. Lirik ve modern bir masal olan filmde Syracuse, (Colin Farrell) İrlanda'lı bir balıkçıdır ve bir gün ağlarına güzel ve gizemli bir kadın (Alison Barry) takılır, balıkçının küçük kızı bu kadının büyülü bir varlık olduğuna inanır, balıkçı ise bu kadına âşık olmuştur ve tüm masalarda olduğu gibi karanlık/mutluluk eş zamanlı yaşanır. “İlahların Aşkı,” filmde fantastik öğelerle süslü bir peri masalı şeklinde gelişen hikâye, ilerledikçe yaşanan gerçeklikle bağlarını sağlamlaştırarak, aslında bir peri masalı olmadığını; aksine insanların başlarına gelen olayları bu şekilde yorumlama ihtiyacından dolayı böyle bir algının oluştuğunu anlatır belki de yönetmen Neil Jordan filmin masalsı özelliğine atıfta bulunurken, “İnsanoğlu hayatını bir masala çevirmek konusunda çok ısrarcıdır her nedense... Belki de gerçekler kabul edilemeyecek kadar zordur...” cümlesiyle insanların geçeceği karşısında masallara/efsanelere kaçıp, sığınmasını dile getirir.

Anahtar Kelimeler: efsane, Selkie, Ondine'in Laneti, metaformoz

**A STUDY ON THE TRANSLATION OF NEOLOGISMS IN BORIS VIAN'S NOVEL
*L'ÉCUME DES JOURS***

Serhan DİNDAR

Assoc. Prof., Selçuk University, Faculty of Letters, Department of French Language and
Literature, serhan.dindar@selcuk.edu.tr

Neology is a method that we encounter in the field of linguistics, especially in lexicology, morphology, and sociolinguistics. Being the process of producing new words from various words that exist in a language by transforming them, this method can be done in almost every language. The process of new word production, which can be done in various ways, also contributes to the development of the language, which is a living phenomenon. As new words or neologisms may appear in daily life, they can also be used in literary texts in accordance with the preferences of authors. The authors' neology in their works can develop due to the fact that there is no structure that can convey what they want to express or because they want to display a stylistically innovative and original work. In addition, neology can be shaped according to the context of the work, the subject, the discourse used, and the structure of the language. Because each language has its own characteristics, the state of being suitable for neology and the way of producing new words may differ from language to language. French is a language that is conducive and prone to neology. Therefore, neologisms are frequently encountered both in daily language use and in works in French literature. These neologisms are even included in dictionaries. This requires the translation of metaphors into other languages. In the context of interlingual translation, the translation of neologisms into other languages not only varies but also can sometimes pose difficulties for translators. It is not an easy task to translate a newly entered and accepted word in a source language into the target language in a way that gives the same effect and sense. Because, especially in literary texts, it is necessary to be faithful to both the form and sense in the translation of neologisms, as it is a matter of providing sense and effect in the target text by reflecting the style and discourse of the source text author. Thus, translators can adopt varying translation approaches. The aim of this study is to examine the translation of neologisms into Turkish in *L'écume des jours* (1947), in which Boris Vian, one of the authors of contemporary French literature, frequently produced neologisms, and to show what approach the translator took in finding equivalents for these neologisms, what she paid attention to, and to what extent the neologisms could provide sense and effect in the target text.

Keywords: neologisms, interlingual translation, Boris Vian, *L'écume des jours*.

BORIS VIAN'IN *L'ÉCUME DES JOURS* ADLI ROMANINDAKİ YENİ SÖZCÜKLERİN ÇEVİRİSİ ÜZERİNE BİR İNCELEME

Serhan DİNDAR

Doç. Dr., Selçuk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Fransız Dili ve Edebiyatı Bölümü,
serhan.dindar@selcuk.edu.tr

Yeni sözcük üretme, dilbilim alanı altında özellikle de sözcükbilim, biçimbilim ve toplumdilbilim çalışmalarında karşımıza çıkan bir yöntemdir. Bir dilde var olan çeşitli sözcükleri dönüşümlere uğratarak onlardan yeni sözcükler üretme işi olan bu yöntem hemen hemen her dilde yapılabilmektedir. Çeşitli şekillerde yapılabilen bu yeni sözcük üretme işi yaşayan bir olgu olan dilin gelişimine de katkı sağlamaktadır. Yeni sözcükler günlük hayatta karşımıza çıkabileceği gibi yazınsal metinlerde de yazarların tercihleri doğrultusunda kullanılabilir. Yazarların, eserlerinde yeni sözcük üretmesi anlatmak istedikleri şeyi verebilecek bir yapı olmamasına veya biçimsel olarak yenilikçi ve özgün bir eser sergilemek istemelerine bağlı olarak gelişebilmektedir. Ayrıca yeni sözcük üretme işi eserin bağlamına, konusuna, kullanılan söyleme ve dilin yapısına göre de şekillenebilmektedir. Çünkü her dilin kendine has özellikleri olduğundan yeni sözcük üretmeye elverişli olma durumu ve yeni sözcük üretme biçimi dilden dile farklılık gösterebilmektedir. Fransızca, yeni sözcük üretmeye elverişli ve yatkın bir dildir. Bu yüzden gerek günlük dil kullanımında gerekse Fransız edebiyatındaki eserlerde yeni sözcüklere sıklıkla rastlanmaktadır. Hatta söz konusu kullanımlar sözlüklere de girmektedir. Bu durum da yeni sözcüklerin diğer dillere çevirisi gereksinimini beraberinde getirmektedir. Dillerarası çeviri bağlamında yeni sözcüklerin diğer dillere çevirisi farklılıklar göstermekle birlikte zaman zaman çevirmenlere zorluklar da çıkarabilmektedir. Kaynak bir dile yeni girmiş ve kabul görmüş bir sözcüğü aynı etki ve anlamı verecek şekilde erek dile aktarmak kolay bir iş değildir. Çünkü özellikle de yazınsal metinlerde kaynak metin yazarının biçimini ve söylemini yansıtarak erek metinde anlam ve etkiyi sağlamak söz konusu olduğu için yeni sözcüklerin çevirisinde hem biçime hem de anlama sadık kalmak gerekmektedir. Böylece çevirmenler de değişkenlik gösteren çeviri yaklaşımları benimseyebilirler. Bu çalışmanın amacı, çağdaş Fransız edebiyatı yazarlarından biri olan Boris Vian'ın sıkça yeni sözcük üretimi yapmış olduğu *L'écume des jours* (1947) adlı eserindeki yeni sözcüklerin Türkçeye çevirisini incelemek ve çevirmenin bu sözcüklere karşılık bulurken nasıl bir yaklaşım benimsediğini, nelere dikkat ettiğini ve yeni sözcüklerin erek metinde ne ölçüde anlam ve etkisini sağlayabildiğini göstermektir.

Anahtar Kelimeler: yeni sözcükler, dillerarası çeviri, Boris Vian, *L'écume des jours*.

BELIEFS ABOUT TRANSLATOR COMPETENCE AND TRAINING PRACTICES: TEACHERS' AND STUDENTS' PERSPECTIVES

Sonja KĪTANOVSKA-KĪMOVSKA

Ass. Prof., Department of Translation and Interpreting,

Blazhe Koneski Faculty of Philology, Skopje, sonjakitanovska@flf.ukim.edu.mk

Solzica POPOVSKA

Full Prof., Department of Translation and Interpreting, Blazhe Koneski Faculty of Philology,
Skopje, solzica_popovska@yahoo.com

Milena SAZDOVSKA-PĪGULOVSKA

Ass.Prof., Department of Translation and Interpreting, Blazhe Koneski Faculty of Philology,
Skopje, milena.sazdovska@flf.ukim.edu.mk

There has been some research at the intersection of beliefs and translation (as a form of applied language knowledge) in recent times. Investigations have focused on translators', students', and teachers' beliefs about different aspects of translation, including translation as a product, a process, or a subject of teaching and learning. The topics of interest have ranged from translators' beliefs about the professional world of translators (Katan 2009), the impact of translators' beliefs on translation quality (Araghizade 2016, Yousefi 2017), teachers' and students' beliefs on the nature of knowledge and learning (Li 2017), teachers' and students' beliefs about translator competence and training practices (Wu et al. 2019), to teachers' beliefs on the role of machine translation in translator education (Hellmich and Vinall, 2021; Rico and Pastor, 2022). This paper aims to add to this body of knowledge by exploring teachers' and students' beliefs about translator competence and training practices in the Macedonian context. The purpose of this paper is to identify and compare the beliefs held by translation students and their teachers with reference to translator competencies as well as the way these are addressed in existing training practices. The study is conducted among students and teachers of the Translation and Interpreting Department at the Blazhe Koneski Faculty of Philology in Skopje, RNM, using a mixed-method approach following Wu et al. (2019). The paper addresses three research questions: what teachers and students believe are the components of translation competence, how much they think these are addressed in current training practices, and the similarities and differences between the beliefs of both groups. The results of the study have pedagogical implications. They help teachers become aware of their own beliefs about the importance of the different subcomponents of translation competence and whether these are reflected in their teaching practice. The results also help increase teachers' awareness of the translation students' beliefs about translation competence as well as their perception of the teaching methods. Finally, the results show if there are any mismatches between the beliefs of the two groups that need to be addressed in future practice and research.

Keywords: teachers' and students' beliefs, translator competence, training practices

УБЕЖДЕНИЯ О КОМПЕТЕНТНОСТИ ПЕРЕВОДЧИКА И ПРАКТИКИ ОБУЧЕНИЯ: ПЕРСПЕКТИВЫ УЧИТЕЛЕЙ И СТУДЕНТОВ

Соня Китановска-Кимовска

Доцент кафедры теории и практики перевода, филологический факультет им. Блаже Конеского, Скопье, sonjakitanovska@flf.ukim.edu.mk

Солзица Поповска

Профессор кафедры теории и практики перевода, филологический факультет им. Блаже Конеского, Скопье, solzica_popovska@yahoo.com

Милена Саздовска-Пигуловска

Доцент кафедры теории и практики перевода, филологический факультет им. Блаже Конеского, Скопье, milena.sazdovska@flf.ukim.edu.mk

В последнее время проводились некоторые исследования на стыке убеждений и перевода (как формы прикладного знания языка). Исследования были сосредоточены на убеждениях переводчиков, студентов и преподавателей относительно различных аспектов перевода, включая перевод как продукт, процесс или предмет обучения и изучения. Темы, представляющие интерес, варьировались от убеждений переводчиков о профессиональном мире переводчиков (Katan 2009), влияния убеждений переводчиков на качество перевода (Araghizade 2016, Yousefi 2017), убеждений преподавателей и студентов о природе знаний и обучения (Li 2017), убеждений преподавателей и студентов о компетенции переводчиков и методах обучения (Wu et al. 2019) до убеждений преподавателей о роли машинного перевода в образовании переводчиков (Hellmich and Vinall 2021, Rico and Pastor 2022). Цель этой статьи — дополнить эту базу знаний, исследуя убеждения преподавателей и студентов о компетенции переводчиков и методах обучения в македонском контексте, выявить и сравнить убеждения студентов-переводчиков и их преподавателей в отношении компетенций переводчиков, а также уточнить то, как они рассматриваются в существующих методах обучения. Исследование проводилось среди студентов и преподавателей кафедры письменного и устного перевода на филологическом факультете имени Блаже Конеского в Скопье, РСМ, с использованием смешанного метода, следуя Wu et al. (2019). В статье рассматриваются три исследовательских вопроса: что преподаватели и студенты считают компонентами переводческой компетентности, насколько они думают, что они учитываются в текущей практике обучения, а также сходства и различия между убеждениями обеих групп. Результаты исследования имеют педагогическое значение. Они помогают преподавателям осознать свои собственные убеждения о важности различных подкомпонентов переводческой компетентности и отражаются ли они в их преподавательской практике. Результаты также помогают повысить осведомленность преподавателей об убеждениях студентов-переводчиков о переводческой компетентности, а также об их восприятии методов обучения. Наконец, результаты показывают, есть ли какие-либо несоответствия между убеждениями двух групп, которые необходимо учитывать в будущей практике и исследованиях.

Ключевые слова: убеждения преподавателей и студентов, компетентность переводчика, методы обучения

VOCABULARY IMPORTED FROM THE TURKISH LANGUAGE IN THE FIRST GEORGIAN DICTIONARY OF THE 18TH CENTURY WITH A MODERN PERSPECTIVE

Sopio MAKHATCHASHVILI

Assistant Professor, Recep Tayyip Erdogan University, Rize,
sophio.makhatchasvili@erdogan.edu.tr

Over the centuries, as a result of the coexistence of neighboring peoples, linguistic relations are formed, which influence the language and are deposited in the form of lexical units. The result of this coexistence is a number of words of Turkish origin established in the Georgian language, which are still included in the first Georgian definition dictionary of the 17th-18th century, "Dictionary in Georgian." The dictionary was compiled in 1685-1715. Its author is the founder of Georgian professional lexicography, Sul Khan-Saba Orbeliani, who lived in Istanbul for some months and, according to reports, knew both Persian and Arabic, as well as Turkish.

In many cases, words that come from a foreign language cannot always take their place. Over time, it becomes old and goes out of use. Such words remain in the language as archaisms. Some words completely or partially change their content and are not only a dictionary item but are also actively used in everyday speech. In Georgian, there are a lot of such words that came from Latin, Persian, Arabic, and Turkish, and their origin is the subject of linguistic research.

In the first Georgian dictionary compiled at the turn of the 17th and 18th centuries, there are many words that are incomprehensible to a person who speaks the modern Georgian language.

The purpose of our research is to analyze the Turkish words and word-articles included in the Georgian dictionary compiled 300 years ago. Using the methods of historical-comparative and discourse analysis, we will try to find out what changes the mentioned vocabulary has undergone over time and how frequently these words are used in the modern Georgian literary language or living speech.

Clarifying this is the main goal of our article, which we think will be of interest to lexicographers, the scientific community working in the field of Georgian-Turkish relations, and a wide audience.

Keywords: Turkish words, Georgian dictionary, modern perspective

ТУРЕЦКИЕ СЛОВА В ПЕРВОМ ГРУЗИНСКОМ СЛОВАРЕ XVIII ВЕКА С СОВРЕМЕННОЙ ТОЧКИ ЗРЕНИЯ

София Махачашвили

Доцент, Университет Реджепа Таййипа Эрдогана, Ризе,
sophio.makhatchasvili@erdogan.edu.tr

На протяжении веков в результате сосуществования соседних народов формируются языковые отношения, которые влияют на язык и откладываются в виде лексических единиц. Результатом такого сосуществования является ряд слов турецкого происхождения, вошедших в грузинский язык, которые до сих пор входят в первый грузинский толковый словарь 17-18 веков - «Лексикон грузинский». Словарь был составлен в 1685-1715 гг. Ее автором является Сулхан-Саба Орбелиани, основоположник грузинской профессиональной лексикографии, который несколько месяцев жил в Стамбуле и, по имеющимся данным, свободно владел как персидским, так и арабским, а также турецким языками.

Во многих случаях слова, пришедшие из иностранного языка, не могут занять свое место. Со временем они устаревают и больше не используются в речи. Такие слова остаются в языке как архаизмы. Некоторые слова полностью или частично меняют свое содержание и являются не только лексической единицей, но и активно используются в живой речи. В грузинском языке много таких слов, пришедших из латыни, персидского, арабского и турецкого языков, и их происхождение является предметом лингвистических исследований.

В первом грузинском словаре, составленном на рубеже 17-18 веков, есть много слов, непонятных современному говорящему на грузинском языке.

Цель нашего исследования – проанализировать турецкие слова и словосочетания (слова-артикулы), вошедшие в грузинский словарь, составленный 300 лет назад; определение совместимости друг с другом.

Используя историко-сравнительный и дискурсивный анализ, попытаемся выяснить, какие изменения претерпела с течением времени упомянутая лексика и насколько активно эти слова используются в современном грузинском литературном языке или живой речи.

Разъяснение этого – основная цель нашей статьи, которая, как мы думаем, заинтересует как лексикографов, так и научное сообщество, работающее в сфере грузино-турецких отношений, и широкую аудиторию.

Ключевые слова: турецкие слова, грузинский словарь, современный взгляд

NEONYMS IN TRANSLATION: A CASE STUDY OF *COMPUTING* AND ITS EQUIVALENTS IN ROMANIAN

Sorina CIOBANU

Lecturer PhD, Alexandru Ioan Cuza University of Iasi, sorina.ciobanu@uaic.ro

Regardless of the form they may take or the context in which they emerge – as new words coined in literature or advertising or terms created to name novel technologies and products – neologisms are always a challenge for the translators or terminologists who are called upon to transfer them into a new language. In specialized translation, this process often leads to *secondary term formation*, i.e. the creation and introduction of a new term in the target language through translation. Starting from a parallel corpus of general use IT texts translated from English into Romanian (news articles, press releases, product descriptions, and user manuals), this paper is a case study of the way in which the term *computing*, highly specific to the field of IT and raising particular challenges due to its grammatical form, polysemy and multifunctional nature, has been dealt with in its transfer into Romanian. After having discussed the key concepts used in this study, the paper continues with an analysis of the functional-grammatical features of the word, shedding some light on its definitions in the field of IT and its etymology. The numerous possible translations of the term itself and of the multi-word terminological units it forms, identified both in the corpus and in the IATE terminological database, are inventoried and classified in the next section of the paper. Our analysis shows that far from satisfying Wüster's principle of a one-to-one correspondence between a term and a concept in a specialized field, *computing* is actually highly polysemous in the English language of IT itself. This feature and the term's morpho-functional peculiarities as an English *-ING* form have resulted in many possible equivalents and translations in the Romanian language of IT, which range from literal solutions, like borrowing and calque, to more adaptive techniques like transposition, modulation, or amplification, and even cases of omission.

Keywords: neonyms, translation, secondary term formation, neology, terminology

НЕОНИМЫ В ПЕРЕВОДЕ: ПРИМЕР *COMPUTING* И ЕГО ЭКВИВАЛЕНТЫ НА РУМЫНСКОМ ЯЗЫКЕ ИТ

Сорина Чобану

Старший преподаватель, кандидат филологических наук, Университет «Александру Иоан Куза», Яссы, sorina.ciobanu@uaic.ro

Независимо от формы и контекста, в котором они возникают (как новые слова, придуманные в литературе или рекламе, или как термины, созданные для обозначения новых технологий и продуктов), неологизмы всегда представляют собой проблему для переводчиков или терминоведов, которым приходится переводить их на новый язык. В специализированном переводе этот процесс часто приводит к образованию *вторичного термина*, то есть созданию и введению нового термина в целевой язык посредством перевода. Начиная с параллельного корпуса общих ИТ-текстов, переведенных с английского на румынский (новостные статьи, пресс-релизы, описания продуктов и пользовательские руководства), данная работа является кейс-исследованием того, как термин *computing*, крайне специфичный для области ИТ и создающий особые трудности из-за своей грамматической формы, полисемии и многофункциональности, был рассмотрен при его переводе на румынский. После обсуждения ключевых понятий, использованных в данном исследовании, статья продолжает анализ функционально-грамматических особенностей слова, проливая некоторый свет на его определения в сфере информационных технологий и его этимологию. Многочисленные возможные переводы самого термина и образуемых им многословных терминологических единиц, выявленные как в корпусе, так и в терминологической базе данных IATE, инвентаризируются и классифицируются в следующем разделе статьи. Наш анализ показывает, что термин *computing* не только не соответствует принципу Вюстера о взаимно однозначном соответствии между термином и понятием в специализированной области, но и является высоко многозначным в самом английском языке в области ИТ. Эта особенность и морфофункциональные характеристики термина как английского *-ING* Форма привели к появлению широкого спектра эквивалентов и возможных переводов на румынский язык ИТ, которые варьируются от буквальных решений, таких как заимствование и калька, до более адаптивных методов, таких как транспозиция, модуляция или усиление, и даже случаев пропуска.

Ключевые слова: неонимы, перевод, образование вторичного термина, неология, терминология

A PSYCHOLINGUISTIC STUDY OF WORLDVIEW ATTITUDE

Evgenia Sergeevna SUHAREVA

Moscow City University, dayzlike@yandex.ru

The article presents a method for studying worldview attitudes through the analysis of linguistic consciousness—a set of images expressed by linguistic means. The article examines the contrast between the religious worldview based on transcendental categories and the secular one based on materialism and rational knowledge. In the era of globalization, significant shifts in religious consciousness are observed. In the structure of the picture of the world, values perform the following functions: they select what seems valuable; interpret information (personal meaning); connect different spheres, being a central element for consciousness. Spiritual and moral values both in journalism and in scientific literature are opposed to liberal values of a secular nature. It seems relevant to study what place religious beliefs occupy in the value system of modern youth and to compare how different are the values of religious young people and people far from religion. The formation of a worldview is a continuous process that reaches its peak during the period of professional development; student years are especially important for the development of a worldview, as they coincide with intellectual growth, mastering new social roles, and forming a professional identity. An associative experiment reveals the underlying components of worldview attitudes and their influence on the perception of value concepts. The results show significant differences in the worldview paradigms of students from secular and religious universities, reflected in their understanding of reality, sources of knowledge, and value systems. Despite methodological challenges, studying worldview through linguistic consciousness is effective in identifying stable patterns in conceptualizing the world. Values are the basis of beliefs, principles, and moral guidelines that influence decision-making, attitudes towards other people, and behavior in general. A worldview is a broad system of beliefs, ideas, and values that determine our understanding of the world, society, the meaning of life, and our place in it. Values are an integral part of this system and have a significant impact on its formation. Declining living standards, instability in the state and society, lack of environmental safety, lack of suitable jobs, and lack of social optimism are factors causing high levels of social tension. The absence of these values has a significant impact on the overall level of social well-being of young people. An unformed, unstable value system becomes a problem of particular importance, including socio-economic and spiritual-moral aspects. Despite the process of value transformation, the role of traditional values will remain prevalent in education and socialization.

Keywords: associative experiment, religious consciousness, secular consciousness, worldview attitudes

ИССЛЕДОВАНИЕ МИРОВОЗРЕНЧЕСКИХ УСТАНОВОК МЕТОДАМИ ПСИХОЛИНГВИСТИКИ

Евгения Сергеевна Сухарева

Московский городской педагогический университет, dayzlike@yandex.ru

Статья представляет метод изучения мировоззренческих установок через анализ языкового сознания – совокупности образов, выраженных языковыми средствами. Рассматривается контраст между религиозным мировоззрением, опирающимся на трансцендентные категории, и секулярным, основанным на материализме и рациональном познании. В эпоху глобализации наблюдаются значительные сдвиги в религиозном сознании. В структуре картины мира ценности выполняют функции: отбирают то, что представляется ценным; интерпретируют информацию (личностный смысл); связывают разные сферы, являясь для сознания центральным элементом. Ценности духовно-нравственные как в публицистике, так и в научной литературе противопоставляются ценностям либеральным, имеющим секулярный характер. Представляется актуальным исследовать, какое место занимают религиозные убеждения в системе ценностей современной молодежи, сравнить, насколько различны ценности верующих молодых людей и людей, далёких от религии. Формирование мировоззрения – непрерывный процесс, достигающий пика в период профессионального становления, студенческие годы особенно важны для развития мировоззрения, так как совпадают с интеллектуальным ростом, освоением новых социальных ролей и формированием профессиональной идентичности. Ассоциативный эксперимент раскрывает глубинные составляющие мировоззренческих установок и их влияние на восприятие ценностных концептов. Результаты показывают существенные различия в мировоззренческих парадигмах студентов светских и конфессиональных вузов, отражающиеся в их понимании реальности, источников знания и системы ценностей. Несмотря на методологические вызовы, изучение мировоззрения через языковое сознание оказывается эффективным для выявления устойчивых паттернов в концептуализации мира. Ценности являются основой убеждений, принципов и моральных ориентиров, которые влияют на принятие решений, отношение к другим людям и поведение в целом. Мировоззрение представляет собой широкую систему убеждений, представлений и ценностей, которые определяют наше понимание мира, общества, смысла жизни и нашего места в нем. Ценности являются неотъемлемой частью этой системы и оказывают существенное влияние на ее формирование. Снижение уровня жизни, нестабильность в государстве и обществе, отсутствие экологической безопасности, недостаток подходящих рабочих мест и отсутствие социального оптимизма – факторы, вызывающие высокий уровень социального напряжения. Отсутствие этих ценностей оказывает значительное влияние на общий уровень социального благополучия молодежи. Несформированная неустойчивая система ценностей становится проблемой особой значимости, включают социально-экономические и духовно-нравственные аспекты. Несмотря на процесс ценностной трансформации, роль традиционных ценностей останется преобладающей в воспитании и социализации.

Ключевые слова: ассоциативный эксперимент, религиозное сознание, секулярное сознание, мировоззренческие установки

THE MULTI-DIMENSIONAL PERSONAE AND VISIBILITY OF TRANSLATOR: INVESTIGATING THE HABITUS AND CAPITALS OF DAVID HINTON IN DIFFERENT FIELDS

Lixuan TAN

Heriot-Watt University, Edinburgh, United Kingdom, lt2033@hw.ac.uk

Man ZHAO

Nankai University, Tianjin, China, 1120220994@mail.nankai.edu.cn

Beginning in the late nineteenth century, there exists a tradition of translating Eastern poetry in the United States. One of the most prominent examples of this translation phenomenon is David Hinton (1954–), a leading contemporary American translator, poet, and critic. From the 1980s to the present, he has published 14 books of translations of classic Chinese poetry, 4 books of modern Chinese poetry of Beidao, and 15 books of translations of ancient Chinese philosophy and Ch’an thoughts. In addition to his work as a translator, Hinton has authored 13 books of original poetry, critical essays, and other literary writings, further cementing his influence in both the translation and literary fields. This research explores David Hinton’s diverse roles as a translator and personae by employing Pierre Bourdieu’s field theory, with a particular focus on the concepts of habitus and the various forms of capital (social, cultural, symbolic, and economic) that Hinton has accrued throughout his career. By analyzing approximately 200 archival texts, including profile articles, online interviews, book reviews, commentaries, and posts from his personal website and other social media spanning from the late 1980s to 2024, this research reveals the different ways in which Hinton’s personae have been shaped and how his work has been perceived across multiple fields. This research argues that Hinton’s visibility as a translator is not solely dependent on his professional translating skills but is deeply influenced by various translators' roles and the multiple personae he inhabits across different fields. David Hinton plays a variety of roles as a translator, including poetic expert, cultural mediator, ethical gatekeeper, community collaborator, and power negotiator. His diverse identities and personas as translator, writer, poet, and critic, shaped by his accumulated capital, significantly contribute to his prominence within the translation community and beyond, underscoring the complexity of the translator's role in contemporary literary culture.

Keywords: translators’ roles and personae, visibility of translator, translation of classical Chinese poetry

译者的多面形象与显形：戴维·欣顿在不同场域的惯习与资本的探究

谈力璇

赫瑞瓦特大学, 爱丁堡, 英国, lt2033@hw.ac.uk

赵曼

南开大学, 天津, 中国, 1120220994@mail.nankai.edu.cn

十九世纪末起, 美国就有翻译东方诗歌的传统。在这一翻译现象中, 当代著名翻译家、诗人及批评家戴维·欣顿 (David Hinton, 1954-) 尤为引人注目。二十世纪八十年代以来, 欣顿出版了十四部中国古典诗歌译作、四部中国现代诗人北岛的译作, 以及十五部中国古代哲学著作。此外, 欣顿还撰写了十三部诗集、评论集等, 进一步巩固了他在文学领域的地位。本研究运用皮埃尔·布迪厄的场域理论, 探讨戴维·欣顿作为翻译家及个人所扮演的不同角色, 特别关注其职业生涯中的惯习及累积的资本形式。通过分析约二百篇档案文本, 包括简介文章、访谈、书评、评论以及其个人网站和社交媒体上的帖子, 本研究揭示了欣顿的多重角色及其作品的影响力。本研究认为, 欣顿的译者知名度不仅源于其翻译技巧, 更与他在多个领域中所扮演的多重身份密不可分。他作为诗人、文化调解者、道德守门人、社区合作者和权力谈判者的角色, 提升了他在翻译界内外的知名度, 凸显了当代文学文化中翻译家角色的复杂性。

关键词: 译者的多面形象; 译者的显形; 中国古典诗歌英译

REASONS FOR THE EXTINCTION OF THE FORGOTTEN JEK LANGUAGE

Tarkhan PASHAZADE

Dissertant researcher, Institute of Philosophy and Sociology of ANAS / Academy of Public Administration under the President of the Republic of Azerbaijan, cekli829@gmail.com

The Jek language is a spoken language with no written form, belonging to one of the seven Shahdag languages spoken in the remote Jek village of the Quba region in the Republic of Azerbaijan. Despite attracting the interest of many linguists throughout history, it is now at risk of extinction. This thesis explores the reasons for the extinction of the Jek language, its history, and its current status.

The first known reference to the Jek language appears in R. Fon Erkert's book "Caucasian Root Languages," published in German in Vienna in 1895. In the early 20th century, linguists like Adolf Dirr and A. Gleyer conducted studies on the language, but the scientific significance of their work remained limited. Although in 1926, there were 3,176 individuals who identified Jek as their native language, the number of speakers has significantly declined today.

One of the major issues faced by the Jek language is the absence of a written form. The language lacks its own alphabet, and throughout history, it has utilized Arabic, Cyrillic, and Latin scripts. However, these scripts have proven inadequate for accurately representing Jek phonemes. Modern initiatives, such as the "Khana alphabet" proposed by Tarkhan Paşazade and Elheddin Cekli, aim to provide an alphabet for the Jek language.

The geographical isolation of the region where Jek is spoken has helped protect the language from the influences of other languages. However, the remoteness of the villages from modern developments and major transportation routes has led the younger generations to gravitate towards Azerbaijani or Russian languages, accelerating the language's decline.

Historical data indicate a population decrease among the Jek people since the early 20th century. Urbanization and migration have led Jek villagers to move to larger cities or foreign countries, causing them to forget their language or adopt others over time. The lack of Jek language usage in education and media further restricts the younger generations from learning and using it in daily life.

In conclusion, the Jek language's risk of extinction is related to numerous historical, geographical, demographic, and cultural factors. Urgent initiatives must be taken to develop a common alphabet and educational programs for the preservation and transmission of the language to future generations.

Keywords: extinction of languages, Jek language, cultural assimilation

UNUTULMAKTA OLAN CEK DİLİNİN YOK OLMA NEDENLERİ

Tarhan PAŞAZADE

Doktora adayı araştırmacı, AMEA'nın Felsefe ve Sosyoloji Enstitüsü / Azerbaycan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanına Bağlı Kamu Yönetimi Akademisi, cekli829@gmail.com

Cek dili, Azerbaycan Cumhuriyeti'nin Kuba bölgesinde konuşulan ve Şahdağ halklarına ait yedi Şahdağ dilinden biri olan yazı dili bulunmayan sözlü bir dildir. Tarih boyunca pek çok dilbilimcinin dikkatini çekmesine rağmen, günümüzde yok olma tehlikesi ile karşı karşıyadır. Bu çalışmada, Cek dilinin yok olma nedenleri, tarihi ve mevcut durumu ele alınmaktadır.

Cek diliyle ilgili bilinen ilk kaynak, 1895 yılında R. Fon Erkert tarafından Viyana'da yayımlanan "Kafkasya Köklü Diller" adlı eserdir. 20. yüzyılın başlarında Adolf Dirr ve A. Gleyer gibi dilbilimciler bu dil üzerinde çalışmalar yapmışlar, ancak bu çalışmaların bilimsel önemi sınırlı kalmıştır. 1926 yılında, Cek dilini ana dili olarak kabul eden 3176 kişi olduğu belirtilmesine rağmen, günümüzde bu dilin konuşanlarının sayısı ciddi şekilde azalmıştır.

Cek dilinin en büyük sorunlarından biri yazılı formunun olmamasıdır. Bu dilin kendine ait bir alfabesi yoktur ve tarih boyunca Arap, Kiril ve Latin alfabeleri kullanılmıştır. Ancak bu alfabeler, Cek dilinin fonemlerini tam olarak yansıtamamaktadır. Tarhan Paşazade ve Elheddin Cekli tarafından önerilen "Khana alfabesi" gibi modern girişimler, bu durumu düzeltmek için yapılmıştır.

Cek dilinin konuşulduğu bölge coğrafi olarak izole bir yapıdadır. Bu durum, dilin diğer dillerin etkisinden korunmasına yardımcı olsa da, modern gelişmelerden ve ulaşım yollarından uzaklık, genç nesillerin Azerbaycan veya Rus dillerine yönelmesine yol açmakta ve dilin kaybolma sürecini hızlandırmaktadır.

Nüfus verileri, Cek halkı arasında 20. yüzyılın başlarından itibaren bir azalma olduğunu göstermektedir. Şehirleşme ve göç, Cek köyünden çıkan insanların başka yerlere yerleşerek kendi dillerini unutmalarına neden olmaktadır. Eğitimde ve medyada Cek dilinin kullanılmaması, genç nesillerin bu dili öğrenmelerini ve günlük yaşamda kullanmalarını kısıtlamaktadır.

Sonuç olarak, Cek dilinin yok olma tehlikesi tarihsel, coğrafi, demografik ve kültürel birçok faktörle ilişkilidir. Dilin korunması ve gelecek nesillere aktarılması için acilen ortak bir alfabe ve eğitim programlarının hazırlanması gerekmektedir.

Anahtar Kelimeler: dillerin yok olması, Cek dili, kültürel asimilasyon

"NATASHA, WE'VE DROPPED EVERYTHING!", OR MEMES IN TEACHING RFL

Tatyana DANILEVSKAYA

PhD, Assoc. Prof., "Russian Language Educational Center" (MGU Russian),
t.a.danilevskaya@gmail.com

The methodological material of memes in teaching languages and Russian as a foreign language in particular cannot be underestimated. If you test memes for compliance with the most important principles of creating multimedia teaching materials formulated by researcher Richard Mayer, it turns out that at least half of them comply. Thus, the principle of multiple presentation: inclusion of two types of presentation of material — verbal and visual; the principle of simultaneity — the story is accompanied by a demonstration of illustrations; the principle of split attention — comments on illustrations should be presented as listening and not captions on slides — all these principles are easy to follow when including memes in educational material.

I will consider the current typology of memes as a phenomenon of visual and linguistic culture: comics, syntactic memes, macros, demotivators, and comparative memes. In my report, I would like to talk about what memes are—how memes are close to paremias, comics, and messages in the digital environment and how they differ; why and at what stage of the lesson to use them. The goals of using memes can be: motivation, relief of emotional and mental stress, development of associative and emotional-figurative thinking, activation of difficult-to-remember lexical units, etc. Memes can be used at different stages of the lesson and in working on various aspects of the language—at different stages of the lesson there can be their own goals: during the warm-up, when repeating or analyzing mistakes in homework.

I will focus on the sources of memes—how to generate them and where (not) to take them from. In addition, I will touch on the features of creating original art memes (using my Intelligent Russian account and English-language meme communities on social networks as an example).

Another feature of working with memes for pedagogical purposes is the fact that they can be generated according to a given prompt. This makes the work of creating memes easier and more targeted. We will consider the results of working with such generators as simplified.com, supermeme.ai, predis.ai, supermeme.ai, predis.ai, imgflip.com, ai-meme.com and others.

Keywords: memes, Russian language, AI, teaching methods, motivation

“НАТАША, МЫ ВСЁ УРОНИЛИ!”, ИЛИ МЕМЫ В ОБУЧЕНИИ РКИ

Татьяна Данилевская

К. ф. н., доц., АНО ДПО «Учебный центр русского языка», t.a.danilevskaya@gmail.com

Нельзя недооценивать методический материал мемов в преподавании языков и русского как иностранного в частности. Если проверить мемы на соответствие важнейшим принципам создания мультимедийных обучающих материалов, сформулированных исследователем Ричардом Майером, то окажется, что как минимум половине они соответствуют. Так, принцип множественной презентации: включение двух видов презентации материала – словесного и визуального; принцип одновременности – рассказ сопровождается демонстрацией иллюстраций; принцип расщеплённого внимания – комментарии к иллюстрациям следует предъявлять в качестве аудирования, а не подписи к слайдам — все эти принципы легко соблюсти при включении мемов в учебный материал.

Я рассмотрю актуальную типологию мемов как явления визуальной и языковой культуры: комикс, синтаксический мем, макрос, демотиватор и компаративный мем.

В своем докладе хотела бы рассказать о том, что такое мемы — чем мемы близки паремиям, комиксам и сообщениям в цифровой среде и в чем их отличие; зачем и на каком этапе занятия их использовать. Цели использования мемов могут быть: мотивация, снятие эмоционально-психического напряжения, развитие ассоциативного и эмоционально-образного мышления, активизация трудных для запоминания лексических единиц и др. Мемы можно использовать на разных этапах урока и в работе над различными аспектами языка — на различных этапах урока могут быть свои собственные цели: на разминке, при повторении или анализе ошибок в домашнем задании.

Я остановлюсь на источниках мемов — как их генерировать и откуда (не) брать. Кроме того я коснусь особенностей создания авторских арт-мемов (на примере моего аккаунта Intelligent Russian и англоязычных мем-сообществ в соцсетях).

Еще одной особенностью работы с мемами в педагогических целях является тот факт, что их можно генерировать по заданному промту. Это делает работу по созданию мемов проще и нацеленней. Мы рассмотрим результаты работы с такими генераторами, как simplified.com, supermeme.ai, predis.ai, supermeme.ai, predis.ai, imgflip.com, ai-meme.com и других.

Ключевые слова: мемы, русский язык, ИИ, методика преподавания, мотивация

MODERN TECHNOLOGIES IN EDUCATION AND THEIR IMPACT ON THE LANGUAGE

Zhanat URAZBAYEVA

PhD student, Faculty of Philology, Department of Russian Philology and World Literature, Al-Farabi Kazakh National University, uzhana1@yandex.com

In the context of fundamental changes taking place in modern society as a result of globalization processes affecting all spheres of human life, the role of learning foreign languages is increasing. Real knowledge of foreign languages provides specialists with access to a well-organized system of international information. At the same time, the internationalization of scientific knowledge deserves special attention, which is a necessary condition for the effective development of science and education.

In the educational systems of all developed countries, the study of foreign languages plays a special role, since the areas where proficiency in foreign languages is a high indicator of the competitiveness of specialists are dynamically expanding. Currently, educational resources for teaching foreign languages offer a wide range of learning models based on classical methods of teaching foreign languages and new educational technologies. Nevertheless, foreign language teachers are constantly looking for more effective ways to teach foreign languages.

The development of new technologies has significantly changed the life of a modern person. Learning foreign languages is becoming more accessible. There are more and more educational Internet platforms for learning foreign languages, and more and more people choose language education online. There is a strong growth trend in Internet-based foreign language teaching tools, which implies intensive improvement of technical equipment. At the same time, of course, new methodological methods of teaching a foreign language are being developed.

Despite the significant progress made in recent years in the educational system of Kazakhstan, the introduction of Internet resources for learning foreign languages into the educational process is insufficient. This is due to a number of factors: digital inequality (digital technologies are not available to all schools in the same way, for example, rural and urban schools); low technical literacy of teachers in working with digital devices; the need to invest in new equipment and systems. It is also necessary to train foreign language teachers to master new teaching methods using digital technologies.

New technologies in language education also contribute to individual learning, as there are tools to identify the strengths and weaknesses of each student. In addition, teachers can also develop more interesting and interactive lessons based on the developed technologies. Thus, modern Internet technologies are developing quite quickly, which requires updating educational programs for teaching foreign languages and training teachers in a new format.

Keywords: modern technologies, teaching models, educational resources, language space

СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ В ОБРАЗОВАНИИ И ИХ ВЛИЯНИЕ НА ЯЗЫКОВОЕ ПРОСТРАНСТВО

Жанат Арыстанбековна Уразбаева

Докторант кафедры русской филологии и мировой литературы филологического факультета КазНУ имени аль-Фараби, uzhana1@yandex.com

В условиях кардинальных изменений, происходящих в современном обществе вследствие глобализационных процессов, затрагивающих все сферы жизни человека, возрастает роль изучения иностранных языков. Реальное владение иностранными языками обеспечивает специалистам доступ к хорошо организованной системе международной информации. При этом особого внимания заслуживает интернационализация научных знаний, являющаяся необходимым условием эффективного развития науки и образования.

В образовательных системах всех развитых государств изучению иностранных языков отводится особая роль, поскольку динамично расширяются сферы, где владение иностранными языками является высоким показателем конкурентоспособности специалистов. В настоящее время образовательные ресурсы по обучению иностранным языкам располагают широким выбором моделей обучения, построенных с учетом классических методов иноязычного обучения и новых образовательных технологий. Тем не менее, преподаватели иностранных языков находятся в непрерывном поиске более эффективных путей обучения иностранным языкам.

Развитие новых технологий значительно изменило жизнь современного человека. Изучение иностранных языков становится более доступным. Все больше появляется образовательных интернет-платформ для изучения иностранных языков, все чаще люди выбирают языковое образование в режиме онлайн. Наблюдается мощная тенденция роста интернет-ориентированных средств обучения иностранным языкам, что подразумевает и интенсивное усовершенствование технического оборудования. При этом, безусловно, вырабатываются новые методические приемы обучения иностранному языку.

Несмотря на значительный прогресс, достигнутый за последние годы в образовательной системе Казахстана, внедрение интернет-ресурсов по изучению иностранных языков в образовательный процесс является недостаточным. Это объясняется рядом факторов: цифровое неравенство (цифровые технологии доступны не всем школам одинаково, например, сельские и городские школы); низкая техническая грамотность преподавателей по работе с использованием цифровых устройств; необходимость инвестиций в новое оборудование и системы. Также необходимо проводить обучение преподавателей иностранных языков по овладению новыми методами обучения с использованием цифровых технологий.

Новые технологии в языковом образовании способствуют также индивидуальному обучению, поскольку существуют инструменты для выявления сильных и слабых сторон каждого учащегося. Кроме того, преподаватели могут также разработать более интересные и интерактивные уроки с учётом разработанных технологий. Таким образом, современные интернет технологии развиваются достаточно быстро, что требует обновления образовательных программ по обучению иностранным языкам и подготовки педагогических кадров нового формата.

Ключевые слова: современные технологии, модели обучения, образовательные ресурсы, языковая среда

ETHICS AND IDEOLOGY IN PROFESSIONAL TRANSLATION

Yamina HAMDANI

Dr., University Relizane Algeria, hamdani.trad@gmail.com

This article aims to provide some considerations about the practice of certified translator interpreter, and about different problematic cases faced in practice, where some ethical and deontological aspects intervene in the profession. As from a descriptive analysis of deontological problems and problematic cases faced in certified translation, we intend to make a proposal to incur ethics in sworn translation didactics, and introduce ethical and professional issues in the curricula, so that future translators and interpreters would perform according to some common values and ethical standards.

In the professional practice of sworn translation, there are many cases of litigation faced by the interpreter translator in the performance of his work. In the practice of this profession, ethics helps to guide and set limits and above all to become familiar with the norms and limits of action. Sworn translators must know the different deontological codes and current legislation that regulate the profession, and be able to make appropriate ethical and professional decisions and apply them in their professional practice, in addition to being able to become familiar with different situations in which, being professionals, they must make decisions about certain matters that may not be too ethical, and know how to use common sense, value ethics as a fundamental element in professional practice, and have an attitude of solidarity with colleagues (future professional colleagues), and respect for rules and by people.

Within the framework of this perspective, we intend to make a teaching proposal for a subject of professional deontology and ethics in the translation career. And understanding that professional deontology and ethics in the practice of translation and interpretation are defining elements of professional work, a series of problems arise such as the training of translators and interpreters to be able to manage in conflict situations, the type of training, and the way to incorporate it into the study career as a fundamental subject.

Keywords: the sworn translation, ethics, certified translator

المظاهر الأخلاقية والمهنية للترجمة القانونية

حمداني يمينة

hamdani.trad@gmail.com

تهدف هذه المقالة إلى تقديم بعض الاعتبارات حول ممارسة عمل المترجم المعتمد، وحول الحالات الإشكالية المختلفة التي نواجهها في الممارسة العملية، حيث بعض

الجوانب الأخلاقية تتدخل في المهنة. كما انه من خلال التحليل الوصفي للأخلاقيات والحالات الإشكالية التي تواجهها الترجمة المعتمدة، نعتزم تقديم اقتراح لتطبيق الأخلاقيات في تعليم الترجمة المحلفة، وإدخال القضايا الأخلاقية والمهنية في المناهج الدراسية، بحيث يعمل المترجمون التحريريون والمترجمون الفوريون في المستقبل وفقا لبعض القواسم المشتركة والقيم والمعايير الأخلاقية.

في الممارسة المهنية للترجمة المحلفة، هناك العديد من حالات التقاضي التي يواجهها المترجم في أداء عمله. في ممارسة هذا المهنة والأخلاقيات تساعد على توجيه ووضع حدود وقيل كل شيء للتعرف على

قواعد وحدود العمل. يجب أن يعرف المترجمون المحلفون رموز الأخلاق المختلفة والتشريعات الحالية التي تنظم المهنة، وتكون قادرة على جعل الأخلاقية المناسبة والقرارات المهنية وتطبيقها في ممارستهم المهنية، بالإضافة إلى القدرة للتعرف على المواقف المختلفة التي، كونهم محترفين، يجب عليهم القيام بها، والقرارات المتعلقة ببعض الأمور التي قد لا تكون أخلاقية للغاية،، وتقدير الأخلاق كعنصر أساسي في الممارسة المهنية، ويكون لديك موقف من التضامن مع الزملاء (الزملاء المهنيين في المستقبل)، واحترام القواعد.

في إطار هذا المنظور، نعتزم تقديم اقتراح تعليمي لموضوع علم الأخلاق المهنية والأخلاق في مهنة الترجمة. وفهم ذلك علم الأخلاق المهنية والأخلاقيات في ممارسة الترجمة التحريرية والفورية تحدد عناصر العمل المهني.

الكلمات المفتاحية: الترجمة المحلفة، الأخلاق، مترجم معتمد

EFL STUDENTS' PERCEPTIONS OF USING CHATGPT IN ENGLISH LANGUAGE LEARNING

Zennure ELGÜN GÜNDÜZ

Assist. Prof. Dr., Ardahan University, zennureelgungunduz@ardahan.edu.tr ,
zennureelgungunduz@gmail.com

Artificial intelligence (AI), particularly tools like ChatGPT, is increasingly being utilized in foreign language learning contexts. As ChatGPT has the capacity to simulate human-like interactions and provide personalized learning experiences and immediate feedback, it is viewed as a valuable resource for teaching or learning English as a Foreign Language (EFL). Therefore, researchers have started to explore the potential affordances and challenges of AI tools, particularly ChatGPT, in foreign language learning environments all over the world. Besides the numerous research findings about its potentials, it is necessary to conduct research on the perceptions of EFL students regarding the use of ChatGPT in English language learning.

For that purpose, this study aims at investigating the perspectives of 35 students in an English prep class at a state university in Türkiye on the use of ChatGPT as an AI tool for learning English. Both qualitative and quantitative methods were used to collect data. First, the researcher applied a 5-point Likert scale consisting of 20 items on learners' perceptions of the benefits and challenges regarding the use of ChatGPT in language learning. Then, ten randomly selected students were interviewed in order to get a deeper understanding of the survey findings. Results indicate that students acknowledge that they feel more engaged in the learning process when using ChatGPT, as it provides individualized feedback and facilitates language practice. However, they also state that they have some concerns about becoming over-dependent on technology in the language learning process; in addition, they underline that they lack emotional support in their interactions with ChatGPT.

The findings of the study provide insights about the necessity of developing effective pedagogical strategies and making curricular adjustments in order to benefit from ChatGPT in EFL classrooms while minimizing its potential challenges. Finally, the findings aim to stimulate further research about the ethical and practical implications of using AI in EFL education.

Keywords: artificial intelligence (AI), online learning, English as a foreign language (EFL), educational technology

İNGİLİZCEYİ YABANCI DİL OLARAK ÖĞRENEN ÖĞRENCİLERİN İNGİLİZCE ÖĞRENİMİNDE CHATGPT KULLANIMINA İLİŞKİN ALGILARI

Zennure ELGÜN GÜNDÜZ

Dr. Öğr. Üyesi, Ardahan Üniversitesi,

zennureelgungunduz@ardahan.edu.tr , zennureelgungunduz@gmail.com

Yapay zekâ, özellikle ChatGPT gibi araçlar, yabancı dil öğrenme bağlamlarında giderek daha fazla kullanılmaktadır. ChatGPT, insan benzeri etkileşimlerde bulunma, kişiselleştirilmiş öğrenme deneyimleri ve anında geri bildirim sağlama kapasitesine sahip olduğundan, İngilizceyi yabancı dil (EFL) olarak öğretmek veya öğrenmek için değerli bir kaynak olarak görülmektedir. Bu nedenle, araştırmacılar tüm dünyada yabancı dil öğrenme ortamlarında yapay zekâ araçlarının, özellikle de ChatGPT'nin potansiyel olanaklarını ve zorluklarını araştırmaya başlamıştır. Potansiyelleri hakkında çok sayıda araştırma bulgusunun yanı sıra, yabancı dil olarak İngilizce öğreniminde ChatGPT'nin kullanımına ilişkin öğrencilerin algıları üzerine araştırma yapılması gerekmektedir.

Bu amaçla, bu çalışma Türkiye'deki bir devlet üniversitesinin İngilizce hazırlık sınıfındaki 35 öğrencinin ChatGPT'nin İngilizce öğrenmek için bir yapay zekâ aracı olarak kullanımına ilişkin bakış açılarını araştırmayı amaçlamaktadır. Veri toplamak için hem nitel hem de nicel yöntemler kullanılmıştır. İlk olarak araştırmacı, öğrencilerin ChatGPT'nin dil öğreniminde kullanımına ilişkin fayda ve zorluk algıları üzerine 20 maddeden oluşan 5'li Likert ölçeği uygulamıştır. Daha sonra, anket bulgularını daha derinlemesine anlamak için rastgele seçilen on öğrenciyle görüşülmüştür. Sonuçlar, öğrencilerin ChatGPT kullanırken bireyselleştirilmiş geri bildirim sağladığı ve dil pratiğini kolaylaştırdığı için öğrenme sürecine daha fazla katıldıklarını ifade ettiklerini göstermektedir. Bununla birlikte, dil öğrenme sürecinde teknolojiye aşırı bağımlı hale gelme konusunda bazı endişeleri olduğunu belirtmekte; ayrıca ChatGPT ile etkileşimlerinde duygusal destekten yoksun olduklarının altını çizmektedirler.

Çalışmanın bulguları, yabancı dil sınıflarında ChatGPT'den faydalanmak ve potansiyel zorluklarını en aza indirmek için etkili pedagojik stratejiler geliştirmenin ve müfredat düzenlemeleri yapmanın gerekliliği hakkında fikir vermektedir. Son olarak, bulgular, yabancı dil eğitiminde yapay zekâ kullanımının etik ve pratik sonuçları hakkında daha fazla araştırma yapılmasını teşvik etmeyi amaçlamaktadır.

Anahtar Kelimeler: yapay zekâ, çevrimiçi öğrenme, yabancı dil olarak İngilizce, eğitim teknolojisi